

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 553

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 1 grudnia 1935

Rok 30

Poznań, 30 listopada.

Z pogranicza sztuki i estetyki życia

Poruszamy na tem miejscu niejednokrotnie te zagadnienia z dziedziny estetyki, które interesować powinny się szersze koła społeczeństwa.

Czas skończyć z poglądem, że piękno odgrywać może rolę w życiu tylko elity duchowej. Inaczej na to patrzeli ludzie Odrodzenia. Niewątpliwie wieków na to potrzeba i właściwej długotrwałej koniunktury, by ludzkość choćby tylko zbliżyła się do poziomu kulturalnego czasów Renesansu.

Nie o takie też dzisiaj chodzi pretenstionalne wyniki, lecz o skromne, stopniowo coraz śmielsze zbliżanie się szerszych kół społeczeństwa do zagadnienia piękna, zagadnienia estetyki życia.

W zachodniej dzielnicy Polski, gdzie mamy rdzennie polski stan mieszczański, zasilany młodeymi żywiołami włościańskimi, i gdzie wysoki jest poziom oświaty ogólnej, istnieje naturalne podłoże dla ruchu rozszerzającego w społeczeństwie zakres zainteresowań, zwróconych ku dziedzinie piękna i sztuki: sztuki stosowanej i czystej. Trzeba tylko oczywiście utorować drogę znajomości podstawowych zasad estetyki.

Po dawniejszych już rozważaniach na te tematy, pragniemy dziś zwrócić uwagę na moment, który jest nieodzownym warunkiem estetyki, i to zarówno w twórczości artystycznej, jak w konsumowaniu jej dzieł przez publiczność, — w życiu ludzkim wogóle.

*

Pan A stoi przed obrazem olejnym i doznaje pewnego zdecydowanego wrażenia estetycznego. Obraz — że się tak wyrazimy — wkracza w jego duszę jako pewna wyraźna, określona synteza estetyczna.

W momencie tym pan A nie zdaje sobie sprawy, że na odnośne dzieło złożył się cały zespół wartości malarzkich, nieraz, zdawałoby się nawet, sprzecznych ze sobą, że żadna barwa nie istnieje w oderwaniu od drugiej, przeciwnie, że wszystkie są wzajemnie do siebie ustosunkowane i przez właściwe ustosunkowanie dają właściwy wyraz artystyczny i powodują owo zdecydowane, jednolite wrażenie estetyczne.

Tę samą prawdę widzimy w innych gałęziach twórczości artystycznej. Najlaskawsze nawet kontrasty mają swoją nie wewnętrznego związku przyczynowego, mają swoją estetyczną logikę i harmonię (używamy oczywiście określenia „harmonia” nie w trywjalnym, wąskim, lecz w szerokim, najszerzym, istotnie artystycznym znaczeniu tego słowa).

*

Pan A, pod silnem wrażeniem wspomnianego obrazu, nabywa go i zawieszają w swym mieszkaniu.

Sprawa to jednak nie taka prosta. Obraz będzie dla pana A źródłem trwa-

Zatarg włosko-angielski

Napężenie pomiędzy Rzymem a Londynem rośnie — Trudne położenie Francji — Alarmy prasy niemieckiej — Zaprzeczenie włoskie

Paryż. (Tel. wł.). Drugie zwycięstwo Laval'a w parlamencie większość prasy porannej przyjmuje z dużym zadowoleniem, natomiast budzą niepokój naprężone stosunki pomiędzy Londynem a Rzymem.

„Le Jour” twierdzi, że Londyn jest zdecydowany skończyć wojnę w Abisynji jaknajwcześniej, przyczem nie przez zwycięstwo jednej ze stron, a przez „zduśnienie Włoch” — jak się wyraził min. Eden. Takie stanowisko Anglii jest powolnem staczaniem się ku wojnie powszechnej. Dla Francji wytwarza się specjalnie trudne położenie. — Chociaż nie potrzebuje chronić swych interesów ani na morzu Śródziemnym, ani w Egipcie, ani też na drodze do Indyj — a jednak wzywa się ją do użycia broni przeciw Włochom, aby Rzym jaknajwcześniej zmusić do uległości. Nikt we Francji nie przeszkadza Anglii tak postępować, jak to obecnie czyni, gdyż każdy winien bronić swych interesów. Trzeba jednak również przyznać, że Paryż ma swoje zdanie i chce bronić interesów własnych. Genewa i Londyn powinny pomagać Francji do utrzymania pokoju zamiast podżegać ją do wojny.

Referent polityki zagranicznej „Journala” podkreśla trudności obecnego położenia. Porozumienie jest konieczne, lecz doprowadzenie do niego będzie bardzo niewdzięcznym zadaniem.

„L'Oeuvre” spodziewa się, że jeszcze przed 12 grudnia, t. j. przed zebraniem się komisji osiemnastu, dojdzie do narady Baldwina z Laval'em celem uzgodnienia dalszego planu oraz przedyskutowania zagadnienia niemieckiego.

Berlin. (PAT). Dzienniki opatrzą depesze z Londynu i Paryża nagłówkami, w których wypuklają powagę położenia:

„Kryzys w punkcie kulminacyjnym” — píše „Nachtausgabe”, „Angielska przestroga pod adresem Włoch” — oświadcza „Berliner Boersen Ztg.”, dodając w obszernym komentarzu, iż Anglia porusza obecnie w wojnie sankcyjnej z Włochami najczulsze struny, mianowicie sprawy naftowe. Mimo usiłowań pośrednictwa ze strony Laval'a i wysuwania nowych projektów pokojowych, nie należy zapoznawać, iż powstało obecnie między Londynem a Rzymem

nowe pożalowania godne zaostrożenie.

Londyński korespondent „Berliner Tageblatt” skreślił w groźnych barwach nastroje. Europa znajduje się dziś już — stwierdza on — nie na becze prochu, lecz na cysternie z naftą. Zaostrożenie sytuacji powstało z chwilą, gdy Mussolini dał do zrozumienia, że odcięcie dopływu nafty uważać będzie za akt nieprzyjacielski. W pojęciu angielskiem Mussolini stoi obecnie wobec najpoważniejszej decyzji w historii Włoch.

W niemieckich groźnych barwach pismo przedstawia położenie w artykule redakcyjnym. Mamy tu do czynienia z niezwykle poważnym zatargiem — ze sporem terytorjalnym. Liczyć się musimy z dwoma krajami, które spaliły za sobą mosty i nikt nie może zdać sobie sprawy, w jaki sposób jedno z tych mocarstw mogłoby rozpo-

cząć odwrót. Nie chcemy przez to powiedzieć, że wojna jest nieuniknioną. Jest ona jednak uchwytą możliwością.

W. Brytania widzi swą akcję w zatargu włosko-abisyńskim tylko jako etap przeprowadzenia szerszego planu, mającego zjednoczyć bezwzględnie całą Europę w Lidze Narodów. Z godną podziwu zręcznością zabezpiecza ona swoje pozycje.

Rzym. (PAT.) Włoskie koła polityczne zaprzeczają wiadomości, jakoby ambasador w Paryżu, Cerutti oświadczył Lavalowi, iż Włochy uważałyby nałożenie embargo na naftę za akt wojny.

Koła te stwierdzają jednak, że, gdyby fakt taki nastąpił, to ugodziłby on w ludność cywilną, w konsekwencji zaś uważano by go w Rzymie jako akt szczególnie nieprzyjacielski.

Z terenów wojny w Afryce

POŁOŻENIE NA FRONTACH

Warszawa. (PAT). Komunikat o sytuacji na frontach Abisynji w pierwszej połowie dnia 29 listopada:

O położeniu na froncie północnym źródła niemieckie donoszą, iż w rejonie Geralt'a i Tembien wojska abisyńskie posuwają się powoli naprzód i że obszary te są nieomal ewakuowane przez wojska włoskie.

Na froncie południowym urzędowy komunikat włoski podaje wyłącznie wiadomości, dotyczące ataków lotniczych. Natomiast Ag. Reutersa doniosła o zajęciu przez Abisyńczyków Ual-Ual. Informacji tej strona włoska natychmiast zaprzeczyła.

Stwierdzić należy, że podane w ostatnich dniach ze źródeł angielskich wiadomości o opuszczeniu przez wojska włoskie Gerlogubi i Gorahai na południu, a Makalle na północy nie zostały dotychczas potwierdzone i że nie nadeszły wiadomości o zajęciu tych punktów przez wojska abisyńskie.

Strona włoska uważa wiadomości angielskie o niepowodzeniach armji włoskiej za tendencyjne i widzi w nich dowód, że od pierwszej chwili nieżyczliwie usposobione dla operacji włoskich w Afryce koła brytyjskie u-

ciekają się do tego rodzaju wiadomości jako do czynnika w akcji politycznej.

O operacjach lotniczych donoszą zgodnie wszystkie źródła, iż Włosi bombardowali Daggabur na froncie południowym, a dokonywali wywiadów lotniczych nad jeziorem Asciani. Ze źródeł francuskich donoszą, że z czterech samolotów włoskich, które unosiły się nad Harrarem, dwa osiadły w poszukiwaniu dobrego miejsca do lądowań w tej okolicy, ponieważ znajdują się tam podobno ukryte placówki Somalisów, współdziałających z Włochami. Abisyńczycy mieli podjąć akcję, aby odnaleźć i zniszczyć te kryjówki.

CO MÓWIĄ ŹRÓDŁA ABISYŃSKIE

Berlin. (Tel. wł.) Sprawozdawca wojenny NIB dowiadyuje się z wiarygodnych źródeł abisyńskich, że na froncie północnym przeprowadzane są poważne przegrupowania wojskowe.

Niepogoda i częste deszcze oraz dziesiątkujące szeregi choroby są dla Włochów dużymi przeszkodami. To też ostatnie operacje abisyńskie zyskują na znaczeniu tem bardziej, że wojska negusa są stosunkowo dosyć dobrze uzbrojone, otrzymały bowiem znaczne ilości karabinów maszynowych.

tej rozkoszy duchowej, jeżeli będzie właściwie ulokowany: jeżeli będzie właściwy doń stosunek całego otoczenia i właściwy stosunek jego do otoczenia. W rachubę wchodzi tu: rozmiary pokoju i jego odnośnej ściany, ton obicia, kolorunek i siła światła, rodzaj innych przedmiotów sztuki, styl mebli, charakter całości.

Bez uwzględnienia tych momentów, lub przynajmniej najważniejszych z nich — zgubi się obraz. T. zn. obraz pozostanie wprawdzie obrazem, ale jego estetyczne wrażenie będzie zniszczone.

Jak z obrazami, tak z dziełami rzeźbiarstwa, budownictwa i wszelkiej plastyki. Bo, jak artysta przy tworzeniu pamiętać musi o właściwym wewnętrznym wzajemnym ustosunkowaniu

wszystkich elementów dzieła, tak nam, umieszczającym je w swym mieszkaniu, nie wolno zapominać o stosunku dzieła do otoczenia i naodwrot. Gdy chodzi o ulokowanie dzieła w miejscu publicznym, głos i współodpowiedzialność ma normalnie artysta.

*

Niestety niezawsze przestrzega się zasady, o której mowa powyżej. U nas w Poznaniu popełniono ostatnimi laty, jeżeli chodzi o dzieła sztuki, szereg ciężkich błędów. Weźmy dwa przykłady:

Pomnik Wilsona, już sam w sobie (postać prezydenta) odrażająco brzydki (to już nie nasza wina, lecz rzeźbiarza - Amerykanina), jest w parku Wilsona tak umieszczony, że wolelibyśmy, żeby go tam wcale nie było. Pozostałaby piękna przyroda.

A tablica z płaskorzeźbą ks. Wa-

rzyniaka, świeżo przytwierdzona do ściany frontowej kościoła św. Marcina? Rozmiarami swymi i ciężarem nie stoi ona w stosunku ani do kościoła jako całości, ani do odnośnej jego ściany, ani do wieży, ani do płaskorzeźby na niej, przedstawiającej św. Marcina na koniu, a już najmniej do małego okna gotyckiego bezpośrednio nad wielkim, ciężkim, brązowym popiersiem ks. Wawrzyniaka. W dodatku ulica jest wąska, a sytuacji nie ratuje Aleja Marcinkowskiego, bo dysproporcje są zbyt jasne.

Przepraszamy za szczerość, ale kochamy to miasto i pragniemy, by przy ubieraniu go w szaty godowe nie popełniano dotkliwych omyłek wskutek nie-liczenia się z charakterem otoczenia.

Stosunki francusko-niemieckie

„Le Capital“ stwierdza że niema prawdziwej współpracy między obu narodami —
Klucz polityki zagranicznej Niemiec znajduje się w Londynie

Paryż. (PAT). W „Le Capital“ ukazał się artykuł na temat stosunków francusko-niemieckich.

Wychodzi on z założenia, iż pomimo wizyty ambasadora Francji u kanc. Hitlera, nie znaleziono jeszcze żadnego terenu istotnej współpracy między obu narodami mimo pogłosek na temat różnych manewrów niemieckich, celem zbliżenia się do Francji. Autor podkreśla, iż rząd niemiecki zachowuje obecnie całkowitą rezerwę. Narada amb. François Ponceta z kanclesem Rzeszy, wbrew powszechnemu mniemaniu, odbyła się nie z inicjatywy ambasadora Francji.

Autor uważa, że w obecnej chwili wszelkie rokowania francusko-niemieckie nie byłyby pożądane, gdyż musiałyby się zakończyć niepowodzeniem, któreby wpłynęło jeszcze bardziej na powiększenie niepokoju w Europie. Główną przyczyną całkowitej obojętności niemieckiej w chwili obecnej jest to, iż Rzesza nie chce zająć żadnego stanowiska w zatargu włosko-abisyńskim.

Polityka niemiecka jest nastawiona przede wszystkim na stosunki z Anglią. Można powiedzieć nawet, iż W. Brytania w danej chwili trzyma klucz polityki zagranicznej Niemiec. Zawarcie paktu zbiorowego bezpieczeństwa, powrót Rzeszy do Ligi Narodów, podpisanie porozumienia z Francją np. w for-

mie rozejmu 10-letniego — wszystkie te zagadnienia są podporządkowane wytycznym, jakie W. Brytania udzieli Niemcom. Decydujący wpływ Londynu na Rzeszę da się odczuć pod koniec zatargu włosko-abisyńskiego.

W kołach dyplomatycznych Berlina kraja następujące rzekomo autentyczne słowa kancлера Hitlera: „W odpowiedniej chwili Niemcy będą miały również coś do powiedzenia w załatwieniu zatargu między Włochami a Abisynją“.

Sterylizacja dzieci polskich w Opolu?

Warszawa. (PAT). Niektóre dzienniki polskie w początkach sierpnia r. b. ogłosiły doniesienie, stwierdzające, iż w Opolu na zarządzenie lekarzy przeprowadzono sterylizację 15 dzieci polskich.

W celu sprawdzenia stanu rozwoju umysłowego dzieci lekarz miał postawić im pytanie w rodzaju: Jaka jest różnica między żółdkiem a oszczędnością? Lekarz ten uznać miał następnie dzieci za umysłowo nierozwinięte i zarządził ich sterylizację.

Podobną wiadomość przedrukowały inne dzienniki polskie w drugiej połowie października. Według tych doniesień, ustawa o sterylizacji stanowi w rękach administracji pruskiej nowe narzędzie ucisku ludności polskiej.

Naczelnny lekarz państwowego urzędu zdrowia na miasto i okręg Opole

stwierdził, że do chwili ogłoszenia wspomnianych wyżej doniesień z sierpnia 1935 r. w okr. opolskim na podstawie wniosku urzędowego lekarza i decyzji sądu do spraw ochrony dziedziczności oraz zdrowia, przeprowadzono sterylizację następujących 4 dzieci z powodu ich wrodzonego niedorozwoju umysłowego: Stanisława Bartka, urodzonego 29 września 1919 r., Gerharda Kudricha, ur. 14 sierpnia 1919, Gerharda Pawlika, ur. 1 czerwca 1920 r., i Elżbiety Schlichtung, ur. 7 lipca 1923 r. W ostatnim wypadku wniosek o sterylizację postawiony został również przez matkę. Wymienieni pod nr. 1 i 2 zostali przymusowo doprowadzeni dla dokonania zabiegu.

Zadne z tych dzieci, ani też jakkolwiek z ich prawnych przedstawicieli, nie oświadczyli wobec lekarza, że należą do polskiej mniejszości. Oczywiście — twierdzi ów lekarz — nie stawiano pytań w rodzaju wspomnianych przez niektóre dzienniki polskie, natomiast stawiane były tylko pytania, zawarte w formularzu do badania inteligencji.

Nowi wojewodowie

Warszawa. (Tel. wł.) Prezydent Rzplitej podpisał nominację wicemarszałka Senatu, Kazimierza Świątalskiego na wojewodę krakowskiego. Jako następcę na stanowisko wicemarszałka Senatu wysuwany jest jeden z działaczy „Partii Pracy”, Barański. (w)

Warszawa. (Tel. wł.) W miejsce mianowanego ministrem pracy i opieki społ. p. Jaszczółta wojewodą wileńskim ma zostać płk. Ludwik Bociański. (w)

O obniżce cen węgla

Katowice. (Tel. wł.) Omawiano tu sprawę obniżki cen węgla. Przemysłowcy wypowiedzieli się przeciw dobrowolnej obniżce. Jednocześnie przedyskutowano możliwości rozwiązania względnie uproszczenia konwencji węglowej.

Zadanych uchwał jeszcze nie powzięto. Wyznaczono następne posiedzenie konwencji węglowej na połowę przyszłego tygodnia. (w)

Wywóz trzody chlewnej

Warszawa. (Tel. wł.) Miesięczne kontyngenty skupu trzody chlewnej, przeznaczonej na wywóz z Polski w ramach zawartego z Niemcami układu, są już ustalone. Przy opracowywaniu wywozu kierowano się przede wszystkim dążeniem do podniesienia rentowności warsztatów rolnych w kraju.

Ustalono w tej sprawie warunki, a o ścisłego ich przestrzegania będzie zależało na przyszłość przyznawanie kontyngentów eksporterom. Akcja wywozowa ma się odbywać głównie z terenu województw wschodnich, które ze względu na specjalny typ hodowlanej trzody nie mogły dotąd w dostatecznym stopniu uczestniczyć w wywozie.

Zakupywanie ma być dokonywane wprost od rolnika, bez pośrednictwa, po cenach, ustalonych przez poszczególne izby rolnicze. Ceny, płacone rolnikowi na miejscu, będą ustalone zależnie od miejscowości, w wysokości 70 do 80 proc. za kg. żywca o wadze od 100 do 130 kilo, oraz 80 do 90 proc. za kilogram żywca przy wadze 130 do 165 kg. (w)

Statek na skałach

Helsinki. (PAT). Angielski statek motorowy „Irland” osiadł na skałach w pobliżu Wazy. Akcja ratunkowa jest utrudniona z powodu szalejącej od kilku dni burzy.

Dotychczas zdołano uratować 15 marynarzy. Kapitan i dziesięciu marynarzy znajduje się jeszcze wciąż na pokładzie.

Wylosowane bony Funduszu Inwestycyjnego

W dniu 28 listopada 1935 r. wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego oznaczone nr. nr.: 343, 7840, 16900, 27394, 33456, 39746, 37193 we wszystkich dziesięciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. nr. 89, poz. 694).

Wylosowane bony wykupywane są przez kasy urzędów skarbowych po 100 zł za bon 25-złotowy.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5.29 zł, w obrotach oficjalnych w Warszawie 5.32 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 30. 11. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% pożycz. konwers., za którą płacono 62.—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% dol. listy zast. 37.— oraz za 4½% złotych listy zast. również 37.—, natomiast 4½% listy zast. złote w zlocie ofiarowano po 39.50. W końcu obracano 4% listy zast. konwert. po 36½.

Z akcji bankowych ofiarowano Bank Polski po 95.—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. 62.— P.

4½% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933

Pozn. Ziem. Kred. 37.— P.

4½% listy zast. złote w zlocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn 4½%

dol. listy zast. w zlocie = 8,90 za 1 dol.

39,50 O.

4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933

Pozn. Ziem. Kred. 37.— P.

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K.

36,75 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 95.— O.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 30. 11. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

STANDARTY:

1) żyto. 715 g/L.
2) pszenica 756 g/L.
3) owoce 420 g/L.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uposob. spokojne) 12,25—12,50

Pszenica (Uposob. spokojne) 17,50—17,75

Jęczmień browarowy 15,00—16,00

Uposobienie spokojne.

Jęczmień 700—725 g/L. 13,75—14,25

Jęczmień 670—690 g/L. 13,25—13,50

Uposobienie spokojne.

Owies (Uposob. spokojne) 15,00—15,75

Mak

żytnia wyciąg 0-30% wł. w. 19,75—20,00

żytnia gat. I 0-45% wł. w. 19,25—19,25

żytnia gat. I 0-55% wł. w. 18,50—19,25

żytnia gat. II 45-55% wł. w. 15,25—16,25

Uposobienie spokojne.

pszena gat. IA 0-20% wł. w. 30,75—32,50

pszena gat. IB 0-45% wł. w. 30,00—30,50

pszena gat. IC 0-55% wł. w. 29,00—29,50

pszena gat. ID 0-60% wł. w. 28,00—28,50

pszena gat. IE 0-65% wł. w. 27,00—27,50

pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 26,75—27,25

pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 26,25—26,75

pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 24,00—24,50

pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 22,00—22,50

pszen. gat. IIG 60-65% wł. w. 20,50—21,00

Uposobienie spokojne.

Otręby żytnie stand. 9,25—9,75

Otręby pszen. grube stand. 10,25—10,75

Otręby pszenne średnie st. 9,25—10,00

Otręby jęczmienne 9,75—11,00

Rzepak zimowy 43,00—44,00

Rzepak zimowy 41,00—42,00

Siemie lniane 36,00—38,00

Gorzyczka 84,00—86,00

Groch Viktorja 25,00—30,00

Groch Folgera 21,00—23,00

Łubin niebieski 9,50—10,00

Łubin żółty 11,00—11,50

Mak niebieski 62,00—64,00

Koniczyna czerw. surowa 90,00—100,00

Konicz. czerw. 95-97% czyst. 120,00—130,00

Koniczyna biała 75,00—95,00

Koniczyna szwedzka 160,00—175,00

Ziemniaki jadalne 3,75—4,50

Ziemniaki fabr. za kilo % 20

Makuch lnian w taflach 16,50—16,75

Makuch rzepakowy w tafl. 13,50—13,75

Makuch słon. w tafl. 42/43% 19,50—20,00

Srut Soja 21,00—22,00

Słoma pszena luzem 2,00—2,20

pszena prasowana 2,80—2,90

żytnia luzem 2,25—2,50

żytnia prasowana 2,75—3,00

owsiana luzem 2,75—3,00

owsiana prasowana 3,25—3,50

jęczmienna luzem 1,50—2,00

jęczmienna prasow. 2,40—2,60

Siano zwykłe luzem 6,00—6,50

zwykłe prasowane 6,50—7,00

nadnoteckie luzem 7,00—7,50

nadnoteckie pras. 7,50—8,00

Ogólne uśrednienie spokojne

Ogólny obrót: 2527 tonn, w tem żyta

855 tonn, pszenicy 252 tonn, jęczmienia

510 tonn, owsa 175 tonn.

Preliminarz budżetowy

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś rano został marsz. Sejmu doręczony preliminarz budżetowy na r. 1936/7. Preliminarz ten opiewa jak następuje:

	dochody	wydatki
Prezydent R. P.	89.700	2.718.900
Sejm	213.200	3.923.000
Senat	5.100	1.456.600
Najw. Izba Kontr.	145.000	4.727.000
Prezjdj. Rady Min.	2.000	3.211.000
M. S. Z.	8.068.000	38.100.000
M. S. Wojsk.	2.231.000	759.500.000

Min. Skarbu	1.269.211.090	191.650.000
Min. Spr.	40.000.000	86.000.000
Min. Spr. Wewn.	15.899.300	191.650.000
Min. prz. i han.	23.666.500	49.800.000
Min. komun.	28.500.000	42.500.000
Min. oświaty	33.261.000	342.200.000
Min. op. społ.	6.544.400	43.221.000
Min. poczt	4.200.000	1.917.000
Emerytury	40.823.000	160.900.000
Długi państwowe		215.700.000
Renty inwalidzkie		100.000.000
Monopole	595.000.000	

Zajścia przeciwżydowskie w opoczyńskim

Warszawa. (PAT). W dniach 27 i 28 bm. w czasie targów w Opocznie, Odrzywole i Przysusie, powiatu opoczyńskiego, zanosilo się na awantury antyżydowskie. W Opocznie dzięki energicznej postawie policji nie doszło do żadnych awantur, natomiast w Odrzywole pobito kilku Żydów, a w Przysusie zdemolowano kilkanaście straganów, oraz poturbowano paru kupców Żydów i wybito szyby w domostwach żydowskich.

W dniu 29 bm. w godzinach rannych oddział policji, dążący do Odrzywołu celem wzmocnienia obsady i niedopuszczenia do powtórnych zajść, został zaatakowany na drodze Opocz-

no — Szklów przez tłum z pobliskich wsi. Mimo wezwania do rozejścia się i dania salwy ostrzegawczej w górę, tłum naparł na posterunkowych, przyczem padło kilkanaście strzałów. Policja zmuszona była użyć broni. Tłum rozbiegł się niezwłocznie, pozostawiając czterech zabitych i kilku rannych od strzałów policjantów i od strzałów, które padły z tylnych szeregów tłumu. Kilku głównych podżegaczy areszowano.

Obecnie w powiecie opoczyńskim panuje spokój. Na miejsce wypadku przybyły władze prokuratorskie i bezpieczeństwa, przystępując do energicznego śledztwa.

Sekwestrator, który siedział w więzieniu

Inowrocław. (Tel. wł.) Przed sądem okręgowym odbyła się rozprawa przeciwko sekretarzowi urzędu skarbowego w Inowrocławiu, Andrzejowi Krukowskiemu.

Kilka miesięcy temu głośna na terenie Kujaw była afera, w której główną osobą i sprawcą dużych nadużyć na szkodę podatników był sekwestrator Krukowski. Poszkodował on cały szereg firm i osób, pobierając za zaległe i bieżące podatki większe kwoty pieniężne, na które wystawiał przeważnie sfałszowane pokwitowania. Poza tem Krukowski w czasie, kiedy został już zwolniony z zajmowanego stanowiska, jeździł po okolicznych miejscowościach, przedstawiał się za sekwestratora i dopuszczał się w dalszym ciągu oszukańczych machinacji i kradzieży grosza publicznego.

W trakcie przewodu sądowego wyszły na jaw szczegóły, zakrawające na niestłuchany skandal. Otóż nikt dotychczas nie wiedział, że Krukowski jeszcze przed objęciem urzędniczego stanowiska poborcy skarbowego, był już kilkakrotnie karany. Jego karta karna przedstawia się, jak u zawodo-

wego przestępcy kryminalnego. Urząd sekwestratora w inowrocławskim urzędzie skarbowym objął po odsiedzeniu 3 lat ciężkiego więzienia.

Krukowski, po opuszczeniu więzienia, nie natrafił jakoby na trudności przy objęciu stanowiska urzędnika państwowego, bowiem, — jak sam twierdził, — władze przeszłością jego się nie interesowały.

Po przesłuchaniu świadków i zbadaniu ksiąg kasowych, sąd skazał niezwykłego defraudanta grosza publicznego na półtora roku więzienia.

Wywróciły się promy

Londyn. (Tel. wł.) Według doniesień z Szanghaju wywróciły się w burzy gradowej, na rzece Liutang w północnem Kiangsu, dwa promy z przeszło 100 pasażerami. Przeszło 60 osób utonęło.

Katastrofa lotnicza

Paryż. (PAT) Dwusilnikowy wodnolotowiec spadł ze znacznej wysokości koło portu Saint-Raphael. Z 6 osób załogi dwie są zabite, a jedna ciężko ranna.

Wielki obowiązek

Dziedzina miłosierdzia nie jest skazana na łaskę domyślności albo sentymentów ludzkich. Zajmuje ona w systemie religijnym pozycję jasno określona. Teologia moralna stawia obowiązek czynienia dobrze bardzo wyraźnie. Opiera się w tem na bezpośrednich wskazaniach i przykładzie Chrystusa Pana. Prawo kanoniczne otacza instytucje i fundacje dobroczynne stanowczą opieką. Dba usilnie, aby myśl dobrodziejów nie uległa zmianie albo wypaczeniu. Odpowiada to nauce i praktyce Kościoła od czasów apostołskich poprzez całą historję. Na niwie dobroczynności wyrastają wspaniałe różnego typu fundacje, schroniska, przytulki, szpitale. W wiekach średnich bywały one najchętniej pod wezw. Ducha św. na znak, że są pięknym kwiatem miłości i dobroci Bożej.

Gdy wolnomyślicielstwo, dążąc do sprowadzenia ludzkości na poziom ludów pierwotnych, marzy o usunięciu cierpiących i kalek przez ustawowe przyspieszenie śmierci, to synowie i córki Kościoła rzucają ojczyznę, rodzinę, wygodę, komfort i żyją dla nieuleczalnie chorych, osładzając ich smutne życie. Dotąd słynie na dalekim Madagaskarze typ polskiego arystokratycznego rodu ks. Beyzym T. J., chluba Kościoła, narodu i swego zakonu. Zamknął się on na zawsze w obozie trędowatych i był dla nich wszystkim: kapłanem, pielęgniarzem, nauczycielem, słowem ojcem. Wytrwał do śmierci, czerpiąc moc przed tabernakulum i obrazem M. Boskiej Częstochowskiej.

Jest on zresztą tylko jednym z niezliczonej armii zapaleńców miłosierdzia wszystkich czasów i warstw społecznych. Złoto nauki Chrystusa Pana, Apostołów i Kościoła św. przekuwają oni w klejnoty czynów i ofiar miłosierdzia. Wynika z niej jasno, że życie wewnętrzne nie jest do pomysłenia bez konkretnych uczynków miłosierdzia.

Boski Mistrz apeluje do miłości Boga, poczucia solidarności i braterstwa. Odzywa się do zrozumienia własnego dobra. Obiecuje hojną nagrodę. Grozi nareszcie sercem kamiennym w płomiennych słowach karami. Miłosierdzie nie jest łaską, ale obowiązkiem, jednym z najpilniejszych i najświętszych. Syn Boży oświadcza, że to On Sam zbliża się do człowieka w osobie biednego.

Po wszystkie czasy objawia się w Eucharystji jako źródło łaski i życia, w osobie Papieża jako dzierżyciel jurysdykcji i władzy, w żebraku jako uosobienie Szej nauki, mającej się w czyn przeistoczyć.

Miłosierdzie jest różnorodne a możliwe i najuboższemu. Stać bowiem każdego na dobre słowo pociechy, pocieszenia, napomnienia, na darowanie i zapomnienie urazy i żalu, również na ów ewangeliczny kubek wody.

Różni się miłosierdzie od obowiązków, wynikających z umowy, albo ustawy, a opartych o sprawiedliwość. Pracodawca bez względu na to, czy jest państwem czy prywatnym przedsiębiorcą, wypłacający na czas, nie wyszukujący tragicznej konjunktury bezrobocia, uczciwy w regulowaniu emerytur, zaciągniętych pożyczek i procentów od nich, pełni obowiązek, a nie akty miłosierdzia. Obowiązek to obwarowany szczególnymi sankcjami Bożemi. Wiadomo bowiem, że zawińione zaniedbania w tej dziedzinie „wołają o pomstę do nieba”. Pewnem jest, że niebo nie jest głuche właśnie na to wołanie, chociażby nawet na razie czekało cierpliwie.

Miłosierdzie można podzielić na zapobiegawcze i doraźne. Pierwsze usuwa przyczyny zubożenia, wytwarza znośne warunki zarobkowe, wsze-

dzie wnosi w stosunki ludzkie życzliwość. Nie dba więcej o maszynę, rezerwę, amortyzację aniżeli o człowieka, dla którego wszystko jest na świecie, także dobra wytworzone a niszczone dla podniesienia ceny ogniem i wodą. Nieraz ważniejszym będzie dbanie o swego dostawcę, przemysłowca, rzemieślnika i robotnika, aniżeli jałmużna. Dzieje się to niejako na pograniczu miłosierdzia i sprawiedliwości.

Tu należałoby się krytycznie zastanowić nad popularnymi hasłami: W miejsce kwiatów, powinszowań imienninowych, świątecznych, podarków gwiazdkowych itp. dać na dobry cel! Jak gdyby poza tem wszystkim nie stali ludzie, wyglądający nie wsparcia ale miłszego im zarobku.

Zresztą jedno nie wyklucza drugiego!

Biedni będą zawsze na świecie, rekrutując się ze wszystkich stanów. Nie chroni przed nędzą ani książęca mitra ani nawet biskupia.

Polska witała na swojej granicy biskupów, wracających niemal w łachmanach z katorgi bolszewickiej.

Potrzebne więc będzie zawsze doraźne miłosierdzie tym, co je pełnią i tym, którzy go potrzebują.

Miłosierdzie jest bowiem krynicą odnowienia duchowego, wyprasza łaskę, wygładza pomarszczone grzechem sumienie, daje możność odwrócenia kary i wyrównania krzywd, uczynionych bliźniemu na majątku albo dobrej sławie. Człowiek miłosierny zbliża się do Boga, który go używa za narzędzie i wykonawcę wysłuchanej prośby nędzarza.

Dlatego też miłosierdzie musi być i było zawsze w Kościele energiczne, zabiegliwe, wnikające w zaułki miast i wiosek, a jeszcze więcej dusz ludzkich, łaknących nieraz więcej dobroci aniżeli chleba.

Świat — a Polska w nim — przeżywa taki czas, że zerwać się powinna dobroczynna nawałnica miłosierdzia! — Cudowną siostrą miłosierdzia jest wdzięczność za otrzymane dobrodziejstwo. Na zdziwienie obyczajowe doby dzisiejszej staną się miłosierdzie i wdzięczność błogosławionym lekiem.

X. JÓZEF PRĄDZYŃSKI.

W ROCZNICĘ „DNIA KRWI I CHWAŁY“



Raport podchorążych na rynku Starego Miasta w Warszawie

UWAGI

Stalo się już utartym zwyczajem, że w każdorazowych nominacjach na kardynalskie godności Kościoła widzi świat wyraz bieżących prądów politycznych.

I tak przedewszystkiem figuruje wśród 20 nowych kardynałów czterech dyplomatów, kierowników doniosłych dla polityki watykańskiej nuncjatur: w Paryżu, Madrycie, Wiedniu i Warszawie. Ze wszech miar doniosłym aktem jest również podniesienie do godności kardynalskiej patriarchy syryjskiego w Antjochji, tembardziej znamienitym, że od 15 wieku żaden z tamtejszych patriarchów nie posiadał purpury. Obecne odznaczenie jest wyrazem nowej polityki papieskiej w stosunku do Kościoła wschodniego, a mianowicie przygotowaniu do połączenia obrządku wschodniego z Rzymem.

Na uwagę również zasługuje nominacja Msgr. Baudrillarta, znanego francuskiego historyka, który w przeciwieństwie do innych nominatów z poza najbliższych kół Stolicy Apostolskiej, posiada jedynie arcybiskupstwo tytularne. Był to niewątpliwie akt osobistej przychylności Ojca św. dla Francji, wyraz poprawy stosunków Kościoła z rządem francuskim. Liczba kardynałów-Francuzów osiągnęła temsamem dawno nie notowaną cyfrę: siedmiu, czyli jednej dziesiątej całego kolegium.

Uderza, że wśród nowych kandydatów nie znalazł się arcybiskup katolickiej diecezji westminsterskiej, choć wiadomo, ile wagi prestiżowej przykładu Kościół do poprawy stosunków ze stolicą imperjum brytyj-

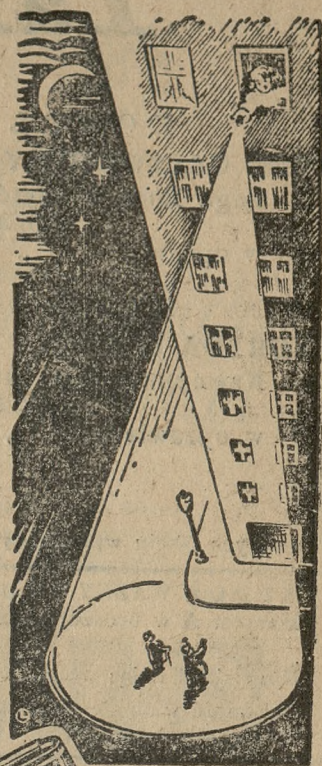
skiego. Wprawdzie pozostaje jeszcze jedno miejsce w kolegium kardynalskiem nieobsadzone, tak jakgdyby je trzymało w rezerwie dla reprezentanta Anglii, ale widocznie nie uznano w Watykanie za rzecz na czasie, by w dobie zaognień Mussolini'ego z Anglią wysuwać kandydaturę angielską do najwyższych godności w Kościele.

Wśród nowych kardynałów jest 14 Włochów wobec 6 przedstawicieli innych narodowości. Przewaga włoska w całym kolegium kardynalskiem wyraża się dziś stosunkiem 38:31. Ponieważ większość kolegium stanowią ludzie niezbyt starzy, zagwarantowana jest zatem przewaga włoska na dłuższy czas. Gdy się zaś zważy, że z początkiem wojny światowej (w roku 1915) było więcej cudzoziemców, aniżeli Włochów, nie trudno dostrzec, że ewolucja posuwa się ku coraz większej predominacji elementu włoskiego wśród najwyższych szarż Kościoła.

Święto narodowe Jugosławji

Dzień 1 grudnia jest dla bratniego narodu jugosłowiańskiego pamiętną rocznicą dziejowego faktu, przygotowanego przez lat dziesiątki, jeszcze w czasach niewoli, przez ludzi, dla których nie było zaborczych granic, — rocznicą zjednoczenia.

Ruch jugosłowiański, pierwotnie zwany iliryzmem, porównać można z naszym ruchem wszechpolskim za dni niewoli. Tak, jak ten nasz ruch opierał



silna bateria

Centra

Pg 6719 20-C. 771/2

się na niewzruszonej wierze, że Warszawa, Wilno, Lwów, Kraków, Poznań, Katowice i Toruń znajdują się — dzięki potędze narodowego ducha — w granicach jednego państwa, — tak samo u naszych południowych pobratymców, znaleźli się ludzie, co za cel wszystkich szczepów południowo-słowiańskich na Bałkanach wytknęli sobie objęcie wspólną granicą Lublany i Dubrownika, Zagrzebia i Sarajewa, Białogrodu i Skoplja.

Największym ideologiem tej myśli jugosłowiańskiej był zmarły biskup, Józef Jerzy Strossmajer. Wielki ten patriota umiał rozpalić w Zagrzebiu ognisko, które idea jugosłowiańska promieniowała od Adriatyku po morze Czarne, stwarzając dzieła nie na miarę jednego człowieka: Akademię Nauk, uniwersytet, galerję sztuki, — ognisko, z którego szli pionierzy myśli „wszechjugosłowiańskiej” do wszystkich południowo-słowiańskich szczepów.

Stowarzyszenie Polsko-Jugosłowiańskie w Poznaniu urządza z tej okazji w niedzielę, w dzień narodowego święta jugosłowiańskiego, o godz. 18 w auli uniwersyteckiej uroczystą akademię.

Ubezpieczalnia Społeczna w Poznaniu

zawiadamia, że od 1 grudnia 1935 r. będą dostarczać lekarstw dla PP. Ubezpieczonych tylko następujące apteki w Poznaniu:

Śródmieście

Apteka pod Białym Orłem — St. Rynek 41
Apteka pod Złotym Lwem — St. Rynek 75
Apteka przy Grobli — Wielkie Garbary 41
Apteka na Śródcie — Rynek Śródecki 1.

Jeżyce

Apteka Mickiewicza — Dąbrowskiego 10
Apteka pod Gwiazdą — Kraszewskiego 12
Apteka pod Opatrznością Boską — Dąbrowskiego 76 (nar. Staszica 1)

Łazarz

Apteka przy Parku Wilsona — M. Focha 47
Apteka św. Łazarza — Strusia 9
Apteka Plucińskiego — Marsz. Focha 72
Apteka na Górczynie — Marsz. Focha 158
Apteka im. Matejki — Matejki 1.

Wilda

Apt. przy Bramie Wildeckiej — G. Wilda 3
Apteka pod Koroną — Górna Wilda 61
Apteka Fortuna — Górna Wilda 96
Apteka Dębicka — Dębicka 6.

Solacz

Apteka na Solaczu — Mazowiecka 12.

Staroleka

Apteka w Starolece — Staroleka
oraz Apteka Ubezpieczalni Społecznej — Pocztowa 25.

dg 5021

Tania sprzedaż gwiazdkowa

od 5-25 grudnia 1935 r.

KOMPLET A.

JOHN GALSWORTHY

Saga Rodu Forsytów — 6 tomów
zamiast zł 72.— zł 29.50
w oprawie „ „ 87.— zł 34.50

KOMPLET B.

SYGRYDA UNDET

Krystyna córka Lawransa — 3 tomy
zamiast zł 33.— zł 12.50
w oprawie „ „ 40.50 zł 16.50

KOMPLET C.

DOKUMENTY EPOKI

JAN BYSTRON

Megalomanja Narodowa (opr.) zł 12.50

G. D. H. COLE

Istotny sens marksizmu „ zł 12.50

B. FAY

Roosevelt i jego Ameryka „ zł 12.50

E. LUDWIG

Wodzowie Europy „ zł 14.50

zamiast zł 52.—

w oprawie cały komplet zł 22.—

PREMIJE

KOMPLET D.

LAUREATKA NAGRODY WARSZAWY

POLA GOJAWICZYŃSKA

Dziewczęta z Nowolipek — 2 tomy
zamiast zł 14.— zł 10.—
w oprawie „ „ 19.— zł 11.50

KOMPLET E.

JULJAN TUWIM

Słownik priacki i antologia bachiczna
w opr. zamiast zł 17.50 zł 9.50

Pierwszych 50-ciu wpłacających (za podstawę przyjmujemy datę stempla pocztowego) otrzyma luksusowo oprawioną książkę **LONDONA — DOLINĘ KSIĘŻYCĄ t. I i II**

KUPON WAŻNY DO DNIA 25 GRUDNIA 1935 r.

Niniejszem zamawiam:

komplet A w broszurze za zł 29,50, w opr. za zł 34,50; komplet B w brosz. za zł 12,50 w opr. za zł 16,50; komplet C w oprawie za zł 22,50; komplet D w broszurze za zł 10,—, w opr. za zł 11,50; komplet E w opr. za zł 9,50

Nazwisko i imię: _____

adres: _____

Należność w sumie zł _____

Niepotrzebne skreślić.

proszę pobrać za zaliczeniem pocztowym, doliczając koszt przesyłki.

Wyciąć i przelać w niezaklejonej kopercie jako druk za 5 gr.

TOWARZYSTWO WYDAWNICZE „RÓJ” Sp. z o.o.

Warszawa — ul. Kredytowa nr. 1 (w podwórzu)

skrz. poczt. 568, konto P. K. O. 9.880

Pierwsza transza rozwiązanych karteli

Minister przemysłu i handlu skorzystał z błyskawicznej szybkości z uprawnień przyznanych mu przez nowelę do ustawy kartelowej. W tym samym dniu, w którym nowela weszła w życie, mianowicie w czwartek, minister dr. R. Górecki rozwiązał 35 karteli.

Pisaliśmy we wczorajszym wydaniu głównym, że „chwilowo uzbrojenie ministra przemysłu i handlu w prawo rozwiązywania karteli ma znaczenie taktyczne”. Opinię tę podtrzymujemy, mimo, iż minister z przyznanych mu uprawnień skorzystał bezzwłocznie i rozwiązał 35 karteli.

Zabieg ten, zdaniem naszym, ma znaczenie manifestacyjne i zdąży do wywarcia odpowiedniej presji moralnej na pozostałe kartele. Ale bezpośredniego gospodarczego efektu nie należy się spodziewać po tym zabiegu, a to dla następujących przyczyn:

W Polsce działało do dnia 28-go h. m. 216 karteli krajowych i 108 karteli międzynarodowych. Z tej liczby rozwiązano 35 karteli krajowych. Znaczenie gospodarcze rozwiązanych karteli było minimalne. Wiele z pośród nich normowało tylko warunki sprzedaży, natomiast nie regulowało cen. Niektóre znów z pośród rozwiązanych

towników chałwy na Wileńszczyźnie!

Chociaż więc uważamy, że dobrze się stało, iż zrobiono początek z rozcina-
niem wrzodu kartelowego, to jednak



To jest zasługa

Szamponu Czarnogłówka-Extra
z „Włosopolyskiem”

który, przy regularnej pielęgnacji,
daruje włosy
pięknością i zdrowiem.

SHAMPOON CZARNOGŁÓWKA

EXTRA z „Włosopolyskiem”

Dla blondynek specjalny gatunek:
Szampon Czarnogłówka-Extra Blond
z „Włosopolyskiem”

Tę 2206

większej wagi do rozwiązania wspomnianych 35 karteli nie przywiązujemy. Musimy bowiem pamiętać, że problem kartelowy w Polsce — to przede wszystkim zagadnienie wielkich karteli. Dla unaocznienia ich znaczenia, przytaczamy tutaj ze świeżej publikacji Głównego Urzędu Statystycznego, dane, obrazujące jaki był w r. 1934 udział wielkich karteli w ogólnej wytwórczości przemysłowej, przeznaczonej na rynek wewnętrzny:

kopalnie węgla kam.	9,8 proc.
przędzalnictwo bawełn.	6,8 „
hutnictwo żelazne	3,9 „
cukrownie	2,5 „
przędzalnictwo chłopskie	2,4 „
papiernie	1,6 „
przemysł jutowy	1,1 „

Na wszystkie pozostałe kartele przypada zaledwie około 7 proc. udział w produkcji przemysłowej, przeznaczonej na rynek krajowy. Natomiast na 7 wielkich karteli przypada 28 procent. Oto stosunek!

Oczywiście, o małych kartelach nie należy zapominać, ale główną uwagę należy skierować na wielkie kartele. Ich cynizm w podbijaniu cen rzeczywistość nie zna granic! Jeszcze w tych dniach, w obliczu zapowiedzianej obniżki cen kartelowych, podskoczyły ceny bednarki o 15 proc., blachy cynkowej o 10 zł na tonnie, a blachy cynkowych o 40 zł na tonnie. Rzecz jasna,

YADEMECUM PASTA DO ZĘBÓW i WODA DO UST

chodziło o zabezpieczenie się przed skutkami rządowej akcji obniżenia cen. Chodziło o zabezpieczenie sobie marży 10-15-procentowej, w ramach której można było przeprowadzić fikcyjną „obniżkę”, aby móc powiedzieć: „widzicie! obniżyliśmy ceny o tyle a tyle procent!” Znane szachrajstwa!

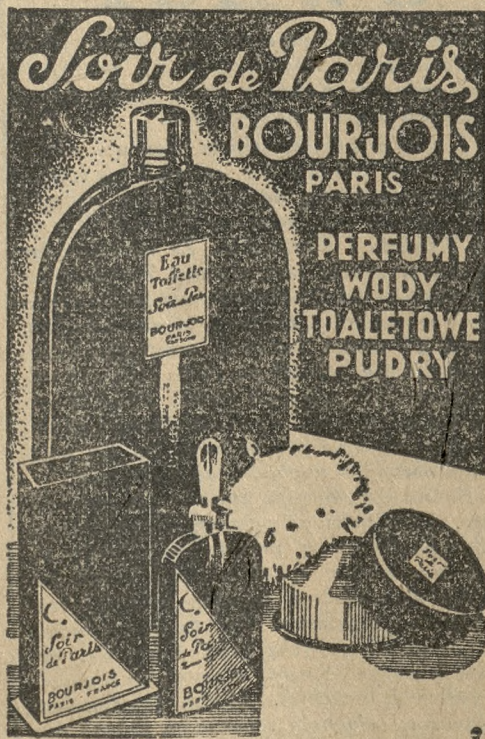
Żydzi między sobą

Gdynia. (Tel. wł.) Wśród Żydów w Gdyni zawrzało. Zarząd gminy, chcąc możliwie szybko wybudować bóżnicę, znacznie podwyższył składki.

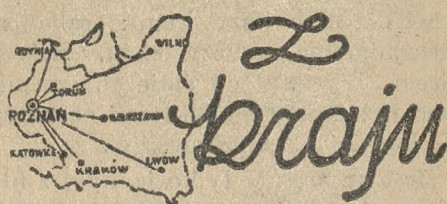
Wysokie opodatkowanie na rzecz gminy nie przypadło do gustu jej członkom. Zarządowi szereg Żydów zagroziło, że jeśli nałożony na nich podatek nie będzie obniżony, wystąpią do władz państwowych z odpowiednimi oświadczeniami o tem, że uważają się za bezwyznaniowych. (p)

Kraków. (Tel. wł.) Onegdaj rozpatrywano prośbę młodzieży wydziału lekarskiego o dostarczenie zwłok żydowskich do prosektorium do celów naukowych dla studentów Żydów.

Studenci chrześcijanie prosili, by Żydom dozwolono pracować w prosektorium tylko wówczas, gdy gmina wyznaniowa żydowska dostarczy odpowiedniej ilości zwłok. Stosowny ten postulat został przychylnie załatwiony. Ponieważ gmina wyznaniowa żydowska do tej pory nie dostarczyła żadnych zwłok do prosektorium, wobec tego Żydzi nie otrzymują w nim żadnych prac.



ng 18 108



ZAWIESZENIE TOWARZYSTWA IM. PIOTRA SKARGI

W Warszawie Tow. im. Piotra Skargi otrzymało onegdaj z komisariatu rządu na miasto zawiadomienie, że działalność jego została zawieszona. Jako przyczynę zawieszenia podano małą liczbę członków, brak działalności i pewne usterki w prowadzeniu księgowości. Towarzystwo w terminie 14-dniowym może przeciwko tej decyzji odwołać się do wyższej instancji.

Jednocześnie donoszą, że w niedzielę miał się odbyć staraniem tego towarzystwa odczyt gen. Władysława Sikorskiego na temat: „Wobec konfliktu afrykańskiego i związany z nim gry wielkich mocarstw”. Czy wobec tego się odbędzie, niewiadomo.

NOWE ORGANY W KATEDRZE LUBELSKIEJ

J. E. ks. biskup Fulman dał lubelskiej katedrze nowe piękne organy. Mają one 4000 piszczałek o 50 głosach i zbudowane są przez firmę Choman z Warszawy. Uroczyste poświęcenie organów odbyło się w niedzielę 24 listopada. W uroczystości wzięła udział Kapituła lubelska, profesorowie seminarium duchownego i liczne rzesze społeczeństwa lubelskiego. Dotychczasowe stare organy J. E. ks. biskup ofiarował nowej świątyni na przedmieściu Bronowice. ((KAP))

NIEZWYKŁE ZUCHWAŁY NAPAD BANDYCKI

Do kasy rzeźni miejskiej w Kaliszu wtargnęło onegdaj około godz. 5 pod wieczór dwóch bandytów, którzy rewolwerami steroryzowali kasjera i po zabraniu całej gotówki w sumie około 3 tysięcy złotych, ušli niepoznani. Bandyci musieli być dobrze obeznani z miejscowymi warunkami, o czym świadczy pewność całego ich postępowania. Śledztwo w toku.

ZGON REDAKTORA PRZY PRACY

W czasie pracy przy biurku redakcyjnym zmarł w Krakowie dziennikarz śp. Kazimierz Nizioł, członek redakcji „Ilustrowanego Kurjera Codziennego”. Zmarły, który był absolwentem medycyny, wstąpił przed 45 laty do redakcji „Nowej Reformy”, a po jej zlikwidowaniu przeszedł do redakcji „IKK”. Wśród kolegów cieszył się dużą sympatią, to też niespodziewany zgon jego przy pracy wywarł naogół głębokie wrażenie.

WYPADKI TYFUSU PŁAMISTEGO NA HUCULSZCZYZNIE

We wsi Budylów pod Śniatynem miejscowy lekarz powiatowy stwierdził w trzech wypadkach dur płamisty. Chorych niezwłocznie odstawiono do szpitala powszechnego w Śniatynie oraz poczyniono wszelkie możliwe zarządzenia celem zapobieżenia szerzeniu się epidemii.

ORYGINALNE PASTILLES VALDA

ufatwiają oddychanie

W sprzedaży w aptekach
i składach aptecznych.

ng 18 959

karteli faktycznie już nie istniały, tylko że firma ich jeszcze widniała w rejestrze kartelowym; tutaj wskazujemy na umowę kartelową Stowarzyszenia Hurtowników Żelaza w Poznaniu, która w praktyce już wygasła. Wreszcie reszta zlikwidowanych karteli to „drobnoustroje” o minimalnym zasięgu wpływów, jak np. kartel 4-ch hur-

Poszukuje się zaraz

Sekretarza - Ekonomisty

potrzebne wykształcenie akademickie z doświadczeniem w pracy ekon.-statystycznej oraz znajomość języków polskiego, niemieckiego, angielskiego. Zgłoszenia prosić my skierować. Rada Polskich Interesantów Portu Gd.ńskiego, Gdańsk, Handels-gasse 117 na ręce wiceprezesa Tadeusza Wejcherta, ng 18 957



od 35 lat w służbie dziecka
a z każdym rokiem doskonalszy

Puder Bebe Szofmana

ng 18 960

ZA 16 50 zł. MIESIĘCZNIE

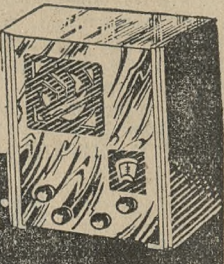
ODBIORNIK WYSOKIEJ KLASY

KOSMOS S.A.

Bezpłatne prospekty oraz adresy firm w których odbywa się sprzedaż odbiorników „Kosmos” wysyłamy na żądanie. KOSMOS S.A. Warszawa, Warecka 1.

stać się możesz posiadaczem 3-lampowego odbiornika wysokiej klasy „Kosmos”, który zastąpi Ci wiele rozrywek i przyjemności, na które Twój obecnie zredukowany budżet nie pozwala.

K 81
MODEL 1936



Światowy problemat nafty

„Kto posiada naftę, stanie się władcą świata, będzie panował nad powietrzem przy pomocy lekkich olei rafinowanych, nad morzami przez ciężką ropę, nad lądem stałym przez benzynę i oleje oświetlające, będzie panował gospodarczo nad innymi ludźmi dzięki fantastycznemu bogactwu, które wypływa z nafty, tej cudownej substancji, więcej poszukiwanej i wartościowej, niż samo złoto...” — temi słowy przemawiał przemysłowiec francuski, senator Bérenger, przed objęciem stanowiska posła w Waszyngtonie.

Przewidywania takie, powstałe jeszcze przed wojną światową w Wielkiej Brytanii, wywołały ukryty konflikt interesów pomiędzy nią a Niemcami w Mezopotamji, gdzie ustalono już istnienie bogatych źródeł ropy, stały się jedną z przyczyn rozpętania burzy dziejowej. Polityka angielska zamaskowała jednak swe cele tak starannie, że, gdy Turcy rozbili w 1916 r. w Mezopotamji korpus angielski, w armjach aljanckich powstało zdziwienie, czego szukają tam Anglicy, skoro kraj ten nie posiadał dla operacji o globalnym znaczeniu strategicznego. Doznana porażka nie zraziła jednak W. Brytanji, ku końcowi wojny opanowali oni rejon Mossulu.

Poglądy ekonomiczne sen. Bérengera uzupełnia znakomicie dzieło L. Deny „We fight for oil” z tezą zasadniczą, że nafta jest najbardziej niebezpiecznym materiałem wybuchowym w stosunkach międzynarodowych. Śluszność tej tezy udowadnia w pełni przebieg walki o ropę, której źródła w przeciwieństwie do węgla i żelaza znajdują się przeważnie (70 proc.) w krajach słabych politycznie, nie mających zatem dość siły, by bronić się przed naciskiem kapitału potężnych mocarstw, argumentujących często groźbą użycia siły zbrojnej. Główne skupienia nafty znajdują się dokoła Zatoki Meksykańskiej, w Azji zachodniej, wreszcie na Kaukazie.

Czołowymi przeciwnikami w walce o naftę są państwa anglosaskie, a prolog zaciętej wojny rozegrał się w 1918 r. w pobliżu Kanału Panamskiego, gdzie kompanje angielskie wystąpiły z potężną konkurencją przeciwko amerykańskiemu koncernowi „Standard Oil”, którego koncesje ogarnęły trzy czwarte wybrzeży morza Karaibskiego. Metody walki obydwóch konkurentów były i są jednakowe: tajność operacji, intryga polityczna, podkup, poparcie rządu, połączone nieraz z zastosowaniem przemocy zbrojnej.

Stopniowo walka ogarnęła również

szereg państw Ameryki Południowej: Kolumbię, Wenezuelę, Peru. Wreszcie zwycięstwo poczęło się przechylać na stronę kapitału amerykańskiego, kierowanego przez Waszyngton, który dąży do utworzenia w Ameryce łacińskiej własnych rezerw ropy. Według opinii fachowej, zapasy krajowe wyczerpią się za lat kilka, a zapotrzebowanie na ropę wzrasta z każdym rokiem. Świeżo ukończona wojna między Boliwią a Paragwajem była jaskrawym przykładem walki zbrojnej o naftę Anglosasów.

W 1925 r. został wreszcie zawarty pokój w Londynie; miał on podzielić wpływy na produkcję ropy. Stany Zjednoczone uzyskiwały przewagę swych interesów na kontynencie amerykańskim, zaś Europa i Azja przypadała Anglikom.

W tym samym czasie prowadziła Anglja starania o przyznanie jej przez areopag genewski terenów ropodajnych w Mezopotamji, ale z konieczności chciała dopuścić do udziału w eksploatacji Francję, zajmującą mandatomu Syrię, pragnąc naturalnie załatwić tę transakcję z najmniejszymi dla siebie stratami. Widocznie nie było to łatwe, gdyż „dysputa” o Mossul nabrała przebiegu ożywionego. W Syrii zostało zaaranżowane przez Anglików powstanie przeciwko Francuzom, którzy odpowiedzieli uzyskaniem dla siebie od Angory Mossulu. Posunięcie to zostało zaszachowane przez Anglię nominacją emira Fejsala, wroga Francji, królem Iraku, na co Francuzi odpowiedzieli zawarciem sojuszu z Angorą przeciw Grekom, roszczącym jakieś prawa do wybrzeży anatolijskich, a popartym materialnie oraz pieniężnie przez Anglię. Grecy zostali haniebnie rozbici, król wyjechał z kraju, a dyskusje przeniosły się na forum genewskie, gdzie Waszyngton złożył uroczysty protest w myśl zasady „drzwi otwartych”. Po dłuższych targach Liga Narodów wydała nareszcie wyrok: Włajet Mossulu z prawem eksploatacji 52,5 proc. produkcji ropy przyznano W. Brytanji, konkurencji otrzymali po 21,5 proc., zaś Angorę wykвитowano odszkodowaniem pieniężnym.

Pokój anglosaski trwał jednak niedługo, zmieniły się tylko główne kierunki operacyjne; do głosu doszła ropa rosyjska. Stała się ona wabikiem Sowietów dla uznania przez mocarstwa i zdobywania kredytu. Ropą został napisany brytyjski i niemiecki pakt, który pochwili na Kaukazie, interwencja sojuszników przeciwko Sowietom, uznanie operetkowych republik Gruzi i Azerbejdżanu, obrady międzynarodowych konferencji w Genewie i Hadze, wreszcie utworzenie zwartego frontu kapitalistycznego przeciwko nacjonalizacji przemysłu naftowego w Sowietach. Ale front ten załamał się prawie natychmiast, kapitał angielski i amerykański zaczął się pocichu porozumiewać, każdy na swój rachunek, z Sowietami i od lat dziesięciu ropa sowiecka stała się poważnym czynni-

Z ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTŁOŚCI,
USMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄ ŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM
UŻYĆ 1-2 PIGUŁKI NA NOC



z 16 117



Oczy dziecięce potrzebują dużo światła!

Dla uniknięcia tak szkodliwego w wieku dziecięcym przemęczenia wzroku należy zawsze dbać o dobre oświetlenie.

Osramówki D dają dobre i tanie światło, bo w stosunku do zużywanego prądu i zależnie od typu wydzielają do 20% więcej światła, niż żarówki dotychczasowe.

Stosujcie przeto Osramówki D, cechowane gwarancją wydajności światła w dekalumenach i poboru prądu w watach.

Niema lepszych żarówek niż

OSRAMÓWKI-D

wyrobu polskiego

kiem na rynku światowym, Francja, Włochy, Niemcy są jej głównymi odbiorcami, „Standard” amerykański dostarcza tej ropy nawet Indjom Brytyjskim.

Na Dalekim Wschodzie posiada znaczne zapasy ropy tylko wyspa Sachalin. Eksploatację prowadzi tu Sowiety i Japonja, nie wystarcza ona jednak Japończykom, a dał temu wyraz na konferencji w Londynie adm. Suetsugu w swoim oświadczeniu: „Porozumienie w sprawach morskich będzie osiągnięte, jeśli Londyn i Waszyngton nakłonią Holandję do zezwolenia Japończykom na eksploatację źródeł ropy na wyspie Borneo.”

W Europie posiadają naftę tylko Polska i Rumunja. Przemysł polski

pracuje w trudnych warunkach, jest mało wydajny, prowadzi ograniczone roboty pionierskie, a z powodu nikłej konsumpcji wewnętrznej koszty wiercenia są dziesięć razy większe, niż w Rumunji. 40 proc. swej produkcji eksportuje Polska po cenie 30-35 proc. kosztów własnych. Produkcja rumuńska objawia od 1924 r. nadzwyczajny rozwój i wzrasta przeszło siedmiokrotnie. Większość terenów znajduje się w rękę angielskiej lub amerykańskiej, a dochód państwowy z produkcji wynosi 15 proc. budżetu. Nie zabraknie zatem Włochom nafty i jej produktów mimo zapowiadanych sankcyj; droga niedaleka.

E. DE HENNING-MICHAELIS
generał

SUPER-PRINCE

wniesie radość w twój dom.

Jedno poruszenie guzikiem — i stacja za stacją się swe tony. Jedna nie przeszkadza drugiej, bo to przecież 7-mio obwodowa Superheterodyna — najlepsze z tego co radiotechnika stworzyć mogła!

CAPELLO

„Wyłączna Licencja: Radiower i Korny-Wier”

DEMONSTRACJE I SPRZEDAŻ: Poznań: TOW. RADJOWE, Ratajezaka 39 — Ostrów: W. WENTZEL, Wrocławska. Bydgoszcz: „R. ADJOLAVOX”, Dworcowa 34. — J. DZIEM-BOWSKI, Dworcowa. Toruń: K. LEWANDOWSKI, Szeroka 2. TCZEW: FR. HEUTHE. Rynek 22. Gdynia: MIEJSKIE ZAKŁ. ELEKTR.

Jeszcze w sprawie zniżki komornego

W związku z naszymi informacjami w sprawie zniżki komornego, zamieszczonemi w porannem wydaniu „Kurjera Pozn.” (nr. 552), wyjaśniamy, iż nie ulega obniżeniu komorne, którego wysokość została ustalona w dobrowolnej umowie, zawartej w myśl art. 3 ustawy o ochronie lokatorów (t. zn., jeżeli wynajmujący i lokator przy wynajmie mieszkania, ponad czteropokojowego w umowie, zawartej na piśmie na okres nie krótszy, niż na 1 rok, ustalili wysokość komornego na zasadzie wzajemnego porozumienia, a nie wedle podstawowego komornego).

Przy zwapnieniu naczyń krwionośnych mózgu i serca używając codziennie małą ilość naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa osiąga się łatwe wypróżnienie. Zalecana przez lekarzy. Tg 2203

Z ruchu narodowego

Gębice. Odbyło się tu zebranie placówki Młodych Str. Narodowego. Kierownik p. H. Buszewicz odczytał referat p. t. „Rachunek sumienia”. Po apelu poległych w walce o narodową i katolicką Polskę, zebranie zakończono hymnem Młodych.

W pobliskim Kwiciszewie powstała nowa placówka Młodych Str.

Narodowego. Kierownikiem wybrano p. Woźniaka. Członków zadeklarowało się 20. (tg)

Kcynia. W Chojnie odbył się zjazd członków S. N., połączony z zaprzysiężeniem i udekorowaniem Mieczykami Chrobrego. Członkowie keyńscy wyruszyli do Chojny w liczbie około 30 osób. Po mszy św. udano się w pochodzie na salę, gdzie odbyło się uroczyste zebranie. Przemawiał prezes okręgowy mecenas Wrzyszczyński z Wągrowca, oraz p. Łażewski. Dekoracji mieczykami dokonał p. mecenas Wrzyszczyński. Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych. (kw)

Kcynia. Zebranie S. N. zagaiła kierowniczka tutejszego koła żeńskiego, p. Trzebińska, poczem przemawiał p. mec. Wrzyszczyński na temat kwestji żydowskiej. Po nim żywo zobrażował obecną sytuację, oraz cele Stronictwa p. Łażewski. Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych.

Nowy Tomysl. — Zebranie Str. Narodowego, koło Nowy Tomysl, odbyło się 18 b. m. przy udziale 40 członków i kandydatów. Referat p. t. „Rachunek sumienia” wygłosił p. Tyc. Zebranie zakończono odśpiewaniem Pieśni Bojowej. (kn)

Lipa, pow. Chodzież. — Na zebraniu Str. Narodowego aktualny referat wygłosił p. Miedziński z Chodzieży. Zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych i okrzykiem na cześć Obozu Narodowego i jego przywódców. (mi)

Madra matka daje dziecku

BEBEDONT



SZOFMANA

specjalna, dla dzieci pomarańczowa, pasta do zębów

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„KAPIŚCI W POZNANIU“

Dzięki inicjatywie kilku ludzi dobrej woli otrzymuje Poznań nowy lokal wystawowy pod nazwą: „Salon 1935”. Jest nim sala — przy Placu Wolności 4 w podwórzu — nakryta szklanym dachem, więc do celów wystawowych wybornie się nadająca. Będzie w niej wystawiana sztuka nowoczesna, czyli będzie to niejako dalszy ciąg wystaw, które przez dwa lata odbywały się w „IKS”. Nie trzeba dowodzić, że, na przeszło ćwierćmilijonowe miasto, dwa salony wystawowe to nie za wiele.

Na pierwszy ogień poszły kolekcje prac dwóch malarzy Józefa Czapskiego i St. Szczepańskiego, członków Zrzeszenia t. zw. „Kapistów”. Grupa ta od pewnego czasu zaczyna jakby nadawać ton naszej nowoczesnej plastyce, bowiem dwa inne zrzeszenia a mianowicie warszawski „Pryzmat” i krakowski „Zwornik” coraz to bardziej przechylają się na stronę wyznań malarskich, głoszonych przez „Kapizm”.

Jakież one są? Otóż „kapiści” utrzymują, że francuski impresjonizm, przeszczepiony na nasz grunt przez Podkowińskiego i Pankiewicza, niedostatecznie przesiąkł do polskiego malarstwa i nie zostawił w nim istotnych i głębokich śladów. Dlatego też utrzymują, że trzeba ponownie nawrócić do tej świetnej epoki francuskiego malarstwa, by tą drogą doprowadzić do gruntownego przewartościowania naszej sztuki, a tem samem nawiązać do dobrej tradycji naszego malarstwa, jaką reprezentują Michałowski, Rodakowski, Kotsis i A. Gieryski.

Pointylistyczne studia kolorystyczne Czapskiego np. „Wenecja — zachód lilijowy” i „Wenecja — zachód złoty” wprowadzają nas istotnie w epokę francuskiego impresjonizmu. Wskazują one na to, że Czapski zaczyna w swoich ćwiczeniach kolorystycznych od gam podstawowych, które będą punktem wyjścia dla następnych kompozycji kolorystycznych. Bowiem kolor jest zasadniczym elementem w budowie obrazu w wszystkich „kapistów”. Od tej strony podchodzą oni do malarstwa, pod tym kątem należy na ich obrazy patrzeć i starać się je zrozumieć.

Przejdźcie od szkiców weneckich do dużego obrazu figuralnego „Tramwaj” — jest dla obserwatora pouczające. Widzimy, jak z kładzionych koło siebie barwnych plamek narasta obraz, jak dana płaszczyzna nabiera półtonów, jak wzbogaca się ich różnorodność wyszukana i przemysłana, jak potęgę siła napięcia. Czapski bowiem operuje zasadniczo silnymi kontrastami. Dominującym punktem całej kompozycji kolorystycznej jest błękitny mundur konduktora. Forma i materialność postaci i przedmiotów usuwa się na plan drugi. „Orkiestra”, jakkolwiek może nieco szkicowo potraktowana, zacieśnia bezsprzecznie silnym nasyceniem kolorów i oryginalnością w ujęciu tematu. Do bardziej opracowanych obrazów zaliczyć trzeba jeszcze „Portret p. Rudnickiego” i „Autoportret”, pochodzący z okresu wcześniejszego.

O ile w powyższych pracach czuć pewien niepokój, pewnego rodzaju rozwichrzenie barwnej mozaiki — to „Łoża” i „Mira Zimińska” wykazują większe opanowanie malarskiego temperamentu. Sposób kładzenia pędzla, idący wierniej za śladem formy, wyraża dosadniej jej realny charakter. Obrazy te, mają przy silnych nateżeniach kolorystycznych, bardziej spokojną i zamkniętą całość. Szkice pejzażowe z Huculszczyzny interesują zupełnie odmiennym spojrzeniem na ten temat, tak mocno zbanalizowany przez epigonów Szkoły krakowskiej. Piękne kolorystyczne rozwiązanie daje pejzaż „Domy w Mordach”.

Zupełnem przeciwieństwem Czapskiego jest Stan. Szczepański. Lubi on gamy spokojne, o tonacji przytłumionej. Dopomaga sobie w tem, może za często, używaniem bieli. Bardzo szlachetne, wybitne przebieganie harmonij kolorów złotawo-złotyści osiąga w „Martwej naturze z cukiernicą” a różowo-lilijową w „Georginach i Hortensji”. Interesująca jest również kopia z Veroneza.

Co do całości obu kolekcji to uważam, że kilkunastu prac nie należało

może wystawiać. Powinny były zostać w pracowni. Mogą one mieć wartość dla samego artysty, na wystawie zdołają może zainteresować malarzy, lecz publiczności utrudniają zorientowanie się w ogólnym poglądzie na twórczość danego artysty.

Nakoniec jeszcze jedna uwaga. Wdzięczni jesteśmy kierownictwu „Salonu 1935”, że zapoznało nas z ciekawą twórczością dwóch warszawskich malarzy. Czy jednakże nie należało otworzyć salonu wystaw miejscowych modernistów? Mamy ich w Poznaniu kilku, są między nimi nazwiska o ustalonej „marce”, znane w kraju, a także z wystaw polskich zagranicą. Czy nie należało uczynić tego aktu kurtuazji wobec miejscowych kolegów? Sądzę, że wystawa taka byłaby nie mniej interesująca od obecnej, zwłaszcza dla publiczności poznańskiej.

J. M.

„KOLEJKA ŚMIERCI“

Taką nazwę nosi powszechnie kolejka linowa z Kuźnic na Kasprowy Wierch, odkąd idący po linie wagonik z robotnikami urwał się i kilku robotników poniosło śmierć.

Ilu? Są różne wersje. Żadna z nich nie może rościć sobie praw do bezwzględnej wiarygodności. Notatki dziennikarskie brzmią różnie. Wiadomości osiągnąć trudno. Budowa zaczęła się za plecami społeczeństwa, jak wiadomo i jest prowadzona tak, aby jak najmniej o niej na zewnątrz przesiąkało.

Podobno te pierwsze ofiary kolejki są liczne, tak w zabitych, jak w rannych.

*

Kto prowadzi budowę? W pismach warszawskich pojawiła się wiadomość, że firma niemiecka (Bleichert z Wrocławia?) Tak samo doniesiono, że nad budową czuwa inżynier - Niemiec, który rozmawia z robotnikami po niemiecku.

Materiał został zamówiony w Anglii. W British Ropeway Engineering Co. Ltd.

Budowa — niemiecka. Materiał angielski. Natomiast pieniądze polskie. I to publicznie. Samo Ministerstwo Komunikacji wchodzi do spółki budującej z 51 procentami udziału, czyli będzie odpowiedzialne za deficyt, który zagraniczni eksperci zgóry kolejce śmierci przepowiedzieli.

*

Spustoszenie Tatr, jakie za te miliony będzie dokonane, jest już dzisiaj przerażające.

Na protestacyjnym zebraniu, jakie odbyło się w Poznaniu, w Uniwersytecie przedstawił dr. Młodziejowski przebieg, na których widniał wycięty las, poszarpane wybuchami dynamitu skały itp.

Przebieg te, obrazujące stan z 30 września rb., zostały dawno prześcignięte przez rzeczywistość. Z Krakowa donoszą nam, że przed kilku dniami paru znawcom terenu tatrzańskiego udało się dostać na teren kolejki śmierci. Jeden z nich wyraził się:

— Trudno opisać, jak tam obecnie wygląda...

*

Między innymi, kierownictwo budowy wycina kosodrzewinę. — na opał w zimie. Czytelnicy pamiętają artykuł prof. U. Jag. dr. Władysława Szafera o znaczeniu kosodrzewiny dla gór i o walce, jaką ochrona przyrody prowadzi z niszczącymi ją spekulantami. Przy kolejce wycięto podobno dwa wagony kosodrzewiny.

Zapewne na początek.

*

Za kosodrzewiną pójdą lasy. Kolejka jest rzekomo na to pomyślana, aby wyciągać na Kasprowy Wierch narciarzy, którzy będą następnie zjeżdżali w dół.

Warszawski „Przegląd Sportowy” w nrze 124 stwierdza, że np. w dolinie Kondratowej trzeba będzie dopiero zjazd narciarski urządzić, wycinając odpowiednio szeroki pas lasu. Zjazd narciarzy po obecnie istniejącym „Hohlwegu” mogłyby doprowadzić do katastrof.

Zanotujmy także głos dr. Marcinkowskiego. Stwierdza on, że zjazd z Kasprowego są krótkie, ciasne, przytem nie najłatwiejsze i przez to niedo-

ŻYCIE KULTURALNE

„ORMUZ” W WIELKOPOLSCE

W nawiązaniu do artykułu prof. St. Wiechowicza o ORMUZ-ie — który to skrót oznacza „Organizację Ruchu Muzycznego” — otrzymujemy z Wągrowca szereg informacji o działalności tej instytucji na terenie wielkopolskim. Brzmia one tak:

W Wągrowcu od dwóch lat ORMUZ organizuje koncerty, cieszące się wielką popularnością. Dotychczas koncertowali u nas z ramienia ORMUZ-u: 1) p. Irena Dubiska i p. Wiktor Labuński, 2) p. St. Korwin-Szymanowska i p. Sztompka, 3) p. Krysiwiczowa, p. dyr. Jahnke i prof. Lisicki. Na 9 grudnia zapowiedziany jest koncert, na którym wystąpią p. Szlemińska i p. Szpinalski. Dzięki przeto ORMUZ-owi, mieliśmy szereg pierwszorzędnych koncertów i audycji szkolnych. Dodać należy, iż ORMUZ połowę czystego zysku

oddaje na lokalne cele dobroczynne, u nas na dożywianie biednych dzieci. O ile mi wiadomo, ORMUZ urządził też koncerty w Inowrocławiu, Toruniu, Nakle itd. (mm.)

Odnawienie Wielkiej Opery. Po Komedji Francuskiej, której gmach został odnowiony kosztem wielu milionów franków, przychodzi kolej na Wielką Operę. Na koszt wyznaczono ośm milionów. Odnawienie odbędzie się w lecie. Opera przezwie na ten czas swoje przedstawienia. (Komedja grywała w wynajętej sali).

Lamond jeszcze gra. Rzymskie koncerty w sali Konserwatorium zapowiadają jako soliste między innymi Fryderyka Lamonda. Widać sędziwy pianista przedsięwzięcie jeszcze objazd po Europie. Grać będzie tylko Beethovena.

NAUKA

500-lecie zgonu Pawła Włodkowica. W roku bieżącym przypada pięćsetlecie śmierci rektora Akademii Jagiellońskiej, pierwszego ideologa polskiego, Pawła Włodkowica. Koło Historyków St. U. P. uczci tę rocznicę w dniu 9 bm. Uroczystą Akademią w sali Teatru Nowego. Na program złożą się: słowo wstępne, referat o Pawle Włodkowicu dr. A. Niesiołowskiego, występ Chóru Akademickiego, oraz widowisko historyczne J. Dybowskiego, w wykonaniu artystów Teatru Nowego.

Ruch naukowy na Śląsku. Z Katowic piszą nam (ad): Teraz Tow. Przyjaciół Nauk na Śląsku zaczyna wieczory dyskusyjne ale o charakterze naukowym. Mają być poruszane takie zagadnienia, jak: podstawy dyskusji o kulturze współczesnej, o pojęciu „Ślązaka”, zagadnienia kryzysu cywilizacji zachodniej, rola nauki w współczesnym poglądzie na świat, przemiany sztuki współczesnej, stosunek religii do kultury, kwestia regionalizmu śląskiego, zagadnienie badań socjograficznych nad Śląskiem i zadania nauki polskiej wobec Śląska. Organizatorem chodzi o to, by wieczory te były dostępne nie tylko dla ludzi nauki lecz dla wszystkich, poważnie interesujących się żywotnymi dziś kwestiami.

**W następnym Dziale:
PRZED DESZCZEM
NAGRÓD LITERACKICH**
list paryski przez
Irenę Briares

stępne dla szerokiego rzesz adeptów narciarstwa.

Tak wygląda pod kątem rzeczywistości cel, jaki się kolejce śmierci przywiesza, aby jej budowę czemś wytłumaczyć.

*

Jak zaś wygląda cel właściwy, który kolejka napewno osiągnie? Dr. Marcinkowski odpowiada tak:

Wystarczy spojrzeć na mapę Tatr, aby się zorientować, że kolejka nie prowadzi w żaden raj narciarski, w żadne gniazdo górskie, lecz na nieinteresujący, pogołi grzbiet — prowadzi prosto do granicy czeskiej.

Do granicy czeskiej? Więc co będzie następstwem?

Kolejka ułatwi ruch turystyczny na czeską stronę — stwierdza dr. Marcinkowski — do czeskich schronisk w dolinie Koprowej i dalej do Szczyrbskiego Jeziora. Odczuwają to z pewnością dotkliwie nasze schroniska na Hali Gąsienicowej, a zwłaszcza przy Morskiem Oku i w Roztoce. Równoległe z tem wzrosnie i odpływ naszego pieniądza zagranicę.

*

Niewiadomo, kogo będzie wozić kolejka śmierci. Dla przeciętnych narciarzy za drogą, dla przeciętnych turystów tak samo, ma deficyt zapewniony, jak twierdzili fachowcy zagraniczni. Natomiast wiadomo, co będzie wywozić. Polskie pieniądze. Do Anglii, do Niemiec i do Czech. Kolejka śmierci jest linją wybitnie eksportową.

Witold Noskowski.

Książki nadesłane

Władysław Juszkiewicz: „Lu”. Warszawa 1935. M. Arct. Zajmujące Czytanki nr. 84.

Tadeusz Makowiecki: „Poeta - Malarz”. Studium o Stanisławie Wyspiańskim. Warszawa 1935. Biblioteka Pamiętnika Literackiego. T. 3.

LITERATURA

Pierwsza miłość D. H. Lawrence'a. W Londynie wyszła znów jedna z niezliczonych książek o D. H. Lawrence, ale tym razem bardzo ciekawa, być może wyjaśniająca psychikę powieściopisarza. Autorką kryjącą się pod literami E. T., jest kobieta, przedstawiona w „Synach i Kochankach” jako Mirjan, więc pierwsza miłość Lawrence'a. Byłby się z nią zapewne ożenił, gdyby nie wpływ matki, która go bardzo kochała, ale i mocno tyranizowała. Dowiadujemy się tu o podatności Lawrence'a na wszelkie wpływy, o jego lekturnie i t. p. Te realne szczegóły mają dla tego, kto chce zrozumieć życie i twórczość wybitnego pisarza, większą wartość, niż freudyistyczne wywody Murry'ego i innych dotychczasowych biografów. (W. T.)

TEATR

Co grają w Łodzi? Piszą nam z Łodzi (wp): Teatr Miejski wystawia włoską sztukę A. Stefaniego i F. Cerio p. t. „Krzyk” z T. Białoszczyńskim w roli głównej, w reżyserji H. Szlezyńskiego. Najbliższą premierą ma być sowiecka komedia Kirszona „Przedziwny stop”.

Teatr historyczny na sosie freudowskim. Z Paryża donoszą nam (sp): Królowa Margot (la reine Margot) nie miała za życia „dobrej prasy” jako idąca z rąk do rąk miłośnica o perwersyjnym chwyłami zacięciu (historia z uciętą głową la Mole'a). Edward Bourdet zrobił z jej pojęcia rodzaj teatru historycznej, wystawionej właśnie w Theatre Marigny. P. Bourdet daje niedwuznacznie do zrozumienia, że piękna Margot, dlatego była taką, jaką była, że jedyna prawdziwa miłość jej życia spotkała się z odkosem. A tą jedyną miłością był — jej brat... Brat, który o jej wypaczonym uczuciu wiedział, igrał z niemi i biedną Margot formalnie torturował. Więc chciała zapomnieć... Istny romans na sosie freudowskim. Zobaczymy, czy trafi do dzisiejszego podniebienia, na które jest najwiedoczniej obrachowany. Piękną Margot gra Yvonne Printemps.

SZKOLNICTWO

Gdzie stawiać przecinki? Kwestję interpunkcji, następującą często duże trudności przy pisaniu, rozjaśnia i ułatwia wydana świeżo przez Książnicę-Atlas książka Stanisława Jodłowskiego pt. „Zasady interpunkcji”. Pierwsze to w naszym piśmiennictwie przedstawienie zasad polskiej interpunkcji, systematyczne i wyczerpujące. Książka jest dostosowana do różnych stopni wykształcenia czytelników, obok zasad ścisłych, szczegółowych podaje też zasady uproszczone. Szybka orientację ułatwia wyczerpujący i przejrzysty skorys. (sc.)

VARIA

Zabawy towarzyskie. W bibliotecze „Skarbyczek Domowy”, wydawanej przez Księgarnię św. Wojciecha wyszła, jako tomik 11, praca p. Ireny Stypiańskiej pt. „Bawmy się w domu! Przepisy gier i zabaw towarzyskich”. Autorka podaje przepisy siedemdziesięciu gier pokojowych, trzysta przysłów i sentencji oraz około trzystu zagadek i dowcipnych zapytań, potrzebnych do ożywienia zabawy towarzyskiej. (vz)

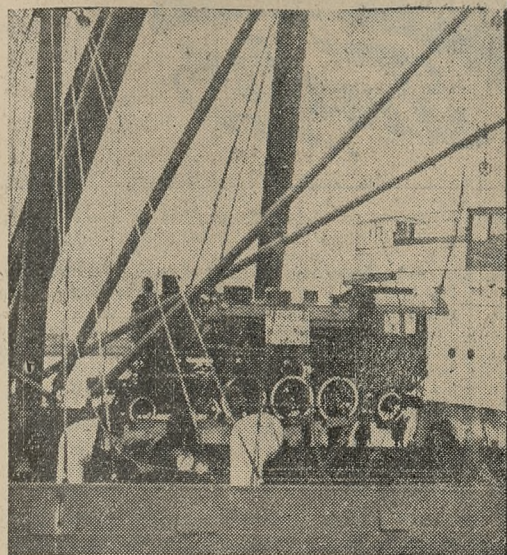
Pisma nadesłane

„Dom, Osiedle, Mieszkanie”. Nr. 11. Treść: K. Olszewski: „Urządzenie wspólnego domu mieszkalnego”. — S. Tolwiński: „Finansowanie urządzeń społecznych w osiedlach mieszkalnych”. — C. I. Hillier: „Stowarzyszenie kobiet zarządzających domami”. — „Planowanie, racjonalna zabudowa a zorganizowany kapitał budowlany”. — Arch. N. Jankowska: „Plany mieszkań T. O. R. z punktu widzenia higieny i użytkowania”. — S. Nowicki: „Zapobieganie inwazji owadów domowych przez racjonalną budowę mieszkań”. — Inż. W. Pogany: „Nowości dla gospodarstwa domowego na wystawie budowlanej w Lipsku”. — Osiedle T. O. R. na Kole. — Kacik meblarski. — Z książek i wydawnictw. — Adr. Red. Warszawa, Krak. Przedm. 5, m. 32.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Poznański parowóz dla Chin

Załadunek lokomotywy w porcie gdynskim



Gdynia. (Tel. wł.). W ubiegłym poniedziałek przybyła do Gdyni lokomotywa, wykonana w fabryce „H. Cegielski” w Poznaniu. Nowy parowóz przeznaczony jest dla kolei chińskich.

Wczoraj, w piątek, nastąpiło załadunek parowozu na statek „City of Hereford”, utrzymujący komunikację pomiędzy Gdynią i portami Dalekiego Wschodu. Załadunek lokomotywy było jedną z rzadkich i ciekawych czynności, załatwianych w porcie gdynskim i nastroczało też pewne trudności techniczne. Już kiedyś wyszedł z Gdyni większy transport polskich lokomotyw, po które jednak przybył specjalny statek, wyposażony w odpowiednie dźwigi własne i urządzenia w lukach towarowych.

Statek „City of Hereford” nie ma ani własnych dźwigów o nośności potrzebnej dla podniesienia lokomotywy, ani też nie ma odpowiednio urządzonych ładowni dla przewożenia tego rodzaju ładunków.

Ale załadunek lokomotywy, wykonanej w Poznaniu, został mimo trudności przeprowadzony z największą sprawnością. Już sama fabryka „H. Cegielski” wykonała dla parowozu odpowiednie chwytki, do których przymocowano już w Gdyni tylko masywne liny pływające dźwigu Stoczni Gdynskiej. — Dźwig uniósł lokomotywę z szyn i zabrał z nadbrzeża na swoją pływającą podstawę. Następnie holownik podstawił cały dźwig pod burtę statku od strony wody i stał już bez trudności nastąpiło podniesienie parowozu i następnie spuszczenie do luki towarowej. Załadowano osobno oczywiście tender i samą lokomotywę. Przeładunek odbył się w basenie min. Kwiatkowskiego, na terenie obszaru wolnocłowego.

Na fotografii widzimy z lewej załadunek lokomotywy na pokład „City of Hereford”, a na prawo podnoszenie parowozu przez dźwig „Stoczni Gdynskiej”. (p) (Fot. Elite - Gdynia)

Grudzień
1
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Eligjusza i Arnolda
Poświęcenie: Biblijny
Kalendarz słowiański
Niedziela: Samosława
Poniedziałek: Salisława

Słońca: wschód 7,38
zachód 15,44

Długość dnia 8 g. 06 min

Księżyc: wschód 11,34 zachód 21,34
Faza: 5 dzień po nowiu.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu:
Dziś plus 0,62 mtr.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pochmurno z przelotnymi przejaśnieniami, nadal dość ciepło.

NOCNA SŁUŻBA APTEK
Śródmieście: Apt. 27 Grudnia 18. — Apt. im. Marcinkowskiego, ul. Nowa. — Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apt. Czerwona, St. Rynek 37. — Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. — Jeżyce: Apt. im. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opactwem, ul. Dąbrowskiego 76. — Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Struska 3. — Górczyn: Apt. Karpińskiego, ul. Focha 153. — Wilda: Apt. przy Bramie, Górna Wilda 3. — Apt. Fortuna, Górna Wilda 96. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Staroleka: Apt. miejscowa. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.



OSOBISTE

— **Zgon ks. kan. Kolczewskiego.** W Gnieźnie zmarł wczoraj ks. kanonik Antoni Kolczewski, a nie Kolszewski, jak mylnie podaliśmy w wydaniu porannym.

— **Nowy dowódca 58 p. p.** W związku z przeniesieniem m. dowódcy 58 p. p., płk. Chładowskiego na stanowisko dowódcy piechoty dywizyjnej w Zamościu, do Poznania przybył i objął urządowanie nowy dowódca 58 p. p., ppłk. Józef Pecka, dotychczasowy zastępca dowódcy 67 p. p. w Chojnicach.

— **Srebrne gody** w dniu 24 listopada obchodzili pp. Pieperowie w kościele OO. Mszę św. odprawili i udzieli-

lił błogosławieństwa O. superior Wantuchowski.

— **Srebrny jubileusz.** W dniu 2 grudnia r. obchodzi 25-lecie swego istnienia znany nie tylko na ziemiach zachodnich zakład złotniczo-jubilerski Mieczysława Feista (ul. 27 Grudnia 5). Właściciel firmy M. Feist jest zaprzysiężonym rzeczoznawcą sądowym, a przeszło 20 lat był przewodniczącym komisji egzaminacyjnej dla uczniów i mistrzów. W roku 1925 mianowany został mistrzem honorowym Izby Rzemieślniczej w Poznaniu. Jubilatowi towarzyszą życzenia dalszego rozwoju przedsiębiorstwa i doczekania się złotego jubileuszu.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Wielkopolski Klub Filatelistów.** — Miesięczne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 2 grudnia o godz. 20 w lokalu przy ul. 27 Grudnia 19. Goście mile widziani.

— **Tow. Opieki nad Zwierzętami.** — Zebranie w poniedziałek, 2 grudnia o g. 19,30 w lokalu sekretariatu, Al. Marsz. Piłsudskiego 4.

WYKŁADY

— **Odczyt inż. Stefana Ossowieckiego** z Warszawy p. t. „Kryzys psychiki i przyszłość ludzkości” odbędzie się w niedzielę, 1 grudnia o godz. 12,30 w południe w auli U. P.

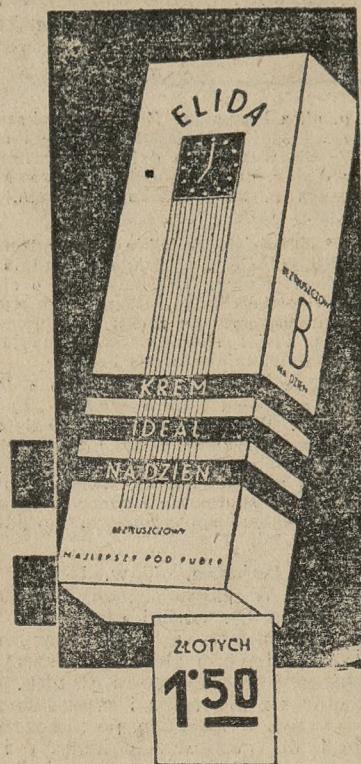
— **„Praca i wywczasy w życiu nowoczesnego człowieka”,** wykład dr. Mariana Wachowskiego, w poniedziałek, 2 bm. o godz. 18 w sali Domu Król. Jadwigi, straniem Kat. Stow. Mężów i Kat. Stow. Kobiet.

WYSTAWY

— **Wielki pokaz kanarków** połączony z mistrzostwem m. Poznania urządzają wzorem roku ubiegłego hodowcy oddziałów poznańskich, zjednoczeni w Centralnym Zw. Hodowców Kanarków i Ochr. Ptactwa Pożytecznego z siedzibą w Poznaniu. Otwarcie pokazu nastąpi w niedzielę, dnia 8. b. m., o godz. 10 przed południem, i trwać będzie do 10. b. m. włącznie w wielkiej sali p. Heyduckiego, ul. Masztalarska 8a. Wystawionych zostanie około 200 premijowanych kanarków oraz zerek i różne przybory. Wszystkich miłośników skrzydlatych pieśniarzy zawiadamiamy, że będzie to jedyna okazja w roku bież. do wystłuchania pięknych śpiewaków. Wstęp 50 gr. dla dzieci do 14 roku w towarzystwie rodziców wstęp wolny.

— **Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych (pł. Wolności 18).** W niedzielę, dnia 1 grudnia o godz. 12 otwarcie w salonie na krótki tylko czas wystawy fotografii krajoobrazu angielskiego. Ekspozycję dostarczyło pismo angielskie „The Times”, wystawy tej dotąd jeszcze w Polsce nie było. Salon otwarty w dniu powszednim od godz.

Cera mówi wszystko



Jest ona odbiciem właściwej pielęgnacji. Pozostanie zawsze świeża i piękna przez regularne używanie Kremu Ideal Elida. Bo nowością w nim są:

Najwyższy gatunek Wytworny zapach Duża tuba Znakomite działanie

Krem Ideal Elida wnika natychmiast w skórę. Zwartą w nim Hamamelis virginica czyni skórę idealnie czystą i ściągą pory. Jest idealnym podkładem pod puder, chroni cerę przed kurzem, wiatrem i wpływem niepogody, czyni ją piękną i matową.

NOWY BEZTŁUSZCZOWY

KREM IDEAL ELIDA

oraz
COLD CREAM CITRON ELIDA
do oczyszczania
i odżywiania skóry

11—17, w niedzielę i święta od ogdz. 12 do 15. Bilet wstępu 1 zł, ulgowy dla urzędników i niezdolnych 50 gr., dla młodzieży 25 gr.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Dokoła nowego rozporządzenia, dotyczącego zakładów fryzjerskich.** Jak informuje nas starszy cechu fryzjerów i perukarzy w Poznaniu, p. W. Muszyński, ogólnopolski wiec fryzjerów w Poznaniu nie odbędzie się w dniu 9, lecz w dniu 12 grudnia. Natomiast zebranie pracowników fryzjerskich odbędzie się, jak to było przewidziane, w środę, dnia 4 bm. o godz. 20 w lokalu klubowym Domu Rzemieślniczego. (pt.)

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Lotnik z Poznania odznaczony po śmierci.** W dniu 15 października r. b. odbyły się w Grudziądzu wielkie wojskowe zawody lotnicze. W jednym z ostatnich lotów podporucznik Józef Szymański z 3 pułku lotniczego w Poznaniu poniósł śmierć pod szczątkami aparatu. Obecnie komisja sędziowska, do której należą kpt. Bajon, bohater przeszłorocznego Challenge'u, przyznała nagrodę za brawurowy lot w zawodach myśliwskich śp. por. J. Szymańce. W nagrodach indywidualnych



Porucznik pilot Jan Wróbel

z dywizjonu myśliwskiego 3 pułku lotniczego w Poznaniu, zdobył I nagrodę za akrobację powietrzną w tegorocznych centralnych zawodach myśliwskich w Grudziądzu.

I nagrodę zdobył por. Wróbel, także z 3 pułku lotniczego w Ławicy. (wel.)

— **Palmiarnia.** Z powodu przeprowadzenia prac ziemnych w związku z wysadzaniem i przesadzaniem roślin, zamknięta będzie od 1 grudnia aż do odwołania. — W okresie świąt Bożego Narodzenia urządzi Dyr. Ogrodów Miejskich w palmiarni pokaz kwiatów dekoracyjnych, w szczególności Poinsettii i kwitnących bzów.

— **Nowy magazyn firmy W. Schubert.** Na początku bieżącego tygodnia znany magazyn blawatów W. Schubert przy Starym Rynku 85, otworzył w miejscu byłego macierzystego magazynu, specjalny dział firanek. Wnętrze przedstawia się bardzo okazale. Nowością, powitaną z entuzjazmem przez panie domu, jest przemierzanie firanek na oknach, które zajmują całą lewą stronę magazynu. Firma prowadzi również własną pracownię.

Poważnym dostawcą wyrobów artystycznych jest przemysł chałupniczy z Kresów, a szczególnie Pokucie. Prace te są chętne u nas nabywane, co przyczynia się do ulżenia panującej tam nędzy.



Tg 2 045

— **Silna lampa na ul. św. Marcina.** Przy narożniku ul. św. Marcina i Franc. Ratajczaka pracownicy elektrowni miejskiej od dziś rano zajęci są zakładaniem kotwicy dla zawieszenia elektrycznej lampy, która będzie umieszczona na samym skrzyżowaniu ulic, ponad stałym posturkiem policji. Światło lampy będzie nadzwyczaj silne, bo będzie miało okragłe tysiacy wolt. (pt.)

— **Było coś dla gapiów przy ul. 27 Grudnia.** Przed jednym ze sklepów przy ul. 27 Grudnia zebrały się dziś rano rzędy ciekawych. Właścicielka składu zgubiła bowiem klucze i nie mogła ze swymi pracownikami dostać się do wnętrza. Ślusarz beznadziejnie długo grzebał przy zamku i potrzebował przeszło dwie godziny na otworzenie drzwi. Czyżby złodziej-fachowiec też tyle czasu zmudził na otworzenie drzwi? (pt.)

— **Loterja fantowa.** Już jutro, tj. w niedzielę, 1 bm. rozpoczyna się tradycyjna wielka loteria fantowa, urządzona staraniem Związku Obrony Przemysłu Polskiego. Loteria mieści się w lokalach przy ul. 27 Grudnia 2. Cena losu 50 gr.

— **Jeszcze w sprawie spokoju nocnego przy zbiegu ul. Długiej i Półwiejskiej.** — W związku z naszą notatką p. t. „Zakłócanie spokoju nocnego”, zamieszczoną wczoraj, p. Kazimierz Drobnik, właściciel wyszynku przy narożniku ul. Długiej i Półwiejskiej, prosi nas o stwierdzenie, że lokal jego odwiedza przeważnie starsi mężczyźni, którzy zachowują się zupełnie spokojnie. Kobiety do lokalu tego, zamkniętego najpóźniej o północy, prawie nie uczęszczają. Na kobiety lekkich obyczajów, awanturujące się nocami przy zbiegu ulic Długiej i Półwiejskiej, p. K. Drobnik, nie będąc wyposażony we władzę policyjną, wpływu oczywiście nie ma.

— **„Świat bez mężczyzn”,** przedstawienie amatorskie urządzi Z. Z. P. K., Sekcja Uczniów Kupieckich w niedzielę, dn. 1 grudnia o godz. 19 w auli Miejskiego Gimn. Kupieckiego, ul. Śniadeckich 54-58.

— **Powtórzy się na ogólne życzenie przedstawienie p. t. „Genowefa”,** wykonane przez członków Kat. Stow. Młodzieży Męskiej, oddział św. Wojciecha, na sali Domu Król. Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1, w niedzielę 1 grudnia o godz. 18,30.

Koperciarze grasują w Poznaniu

Dotkliwie poszkodowany został w ubiegły czwartek emigrant polski z Francji, górnik Ignacy Dąbrowski. Przybył on do Polski i zmienił na złote 24 tys. franków. Pieniądże przywiózł do Polski celem nabycia gospodarstwa.

W pobliżu dworca poznańskiego zatrzymał go jakiś osobnik, zapytując się o wskazanie drogi do urzędu skarbowego. Po nawiązaniu rozmowy nieznanemu szedł z Dąbrowskim i na ulicy znanym trickiem „koperciarzy” podniósł leżącą na ulicy kopertę z pie-

niędzmi. Nieznajomy zaproponował Dąbrowskiemu spółkę, obiecując połowę. Podczas targu o podział wszedł do bramy, gdzie się ten handel odbywał, trzeci osobnik, twierdząc, że to on właśnie zgubił kopertę z pieniędzmi. Dowiedział, że Dąbrowski znalazł kopertę i utartym zwyczajem odbyła się rewizja kieszeni emigranta, po której obaj nieznanymi pośpiesznie się oddalili.

W chwilę później górnik przekonał się, że padł ofiarą oszustów i doniósł o zjawisku policji, która poszukuje oszustów.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Zastąpił go w odsiadki kary.** Komisarjat VI ujął 31-letniego Stefana Kowalskiego z Poznania, który mieszkał w ostatnim czasie przy ul. Półwiejskiej 16. Kowalski poszukiwany był przez sąd grodzki w Poznaniu, gdyż miał odcierpieć karę 8 miesięcy więzienia. Jak się okazało, za Kowalskiego zgłosił się celem odbycia kary Feliks Sinnicki, zamieszkały przy ul. Traugutta. Zamiana więźniów została ujawniona dopiero w czasie, gdy Sinnicki przebywał w więzieniu 3 tygodnie.

W celu ustalenia bliższych szczegółów i powodów, które skłoniły Kowalskiego i Sinnickiego do tej niezwykle zamiany, wdrożono dochodzenia. (kl.)

— * **Ujęcia.** Podczas obławy, przeprowadzonej na terenie komisariatu I przytrzymano 17 osób, z których dwie zatrzymano w areszcie, jako podejrzane o przestępstwo. — Komisarjat IV ujął 21-letniego Feliksa Dembińskiego z Poznania (ulica Wielka 21). Przytrzymano go w chwili, gdy niósł mokrą, pochodzącą z kradzieży bieliznę. Przyznał się on do dokonania kradzieży wspólnie z Ludwikiem Czarnkowskim, zamieszkałym przy ul. Wielkiej nr. 21, którego również ujęto. Jak się okazało, kradzieży tej dopuścili się wymienieni przy ul. Zwierzyńskiej. — Na gorącym uczynku kradzieży skrzynki wódek z wozu ujęto 22-letniego Józefa Byczyńskiego (ul. Piaskowa 6), którego osadzono w areszcie policyjnym. (kl.)

— * **Echa włamania w firmie Mayer.** — W sprawie włamania w magazynie zegarmistrzowsko-jubilerskim firmy Mayer (właśc. p. L. Nałaskowski) władze prowadzą dalsze dochodzenia. Ujęto kilku podejrzanych osobników ze świata przestępczego. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Sprawa p. Leona Przybyszewskiego.** Na wakancje sądu okręgowego w Poznaniu znalazła się w dniu wczorajszym sprawa Leona Przybyszewskiego, który stoi pod zarzutem wyłudzenia od różnych osób pożyczek, a m. in. od dr. Teodora Pinkusa, rzekomo na pokrycie kosztów wystawienia grobowca swemu bratu, śp. Stanisławowi Przybyszewskiemu. Na rozprawę oskarżony Leon Przybyszewski nie przybył i przesłał świadectwo lekarskie z Warszawy, że leży obłożnie chory w łóżku, wobec czego sąd rozprawę odroczył. Zaznaczyć należy, że spraw ta już była czterokrotnie odraczana. (m.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Bydgoszcz.** Roboty przy układaniu szyn tramwajowych na narożniku ul. Gdańskiej i Chodkiewicza stały się sensacją dla okolicznych mieszkańców. Fakt rozpoczęcia budowy nowej linii tramwajowej na Bielawki, szczególnie żywo jest dyskutowany na tem właśnie przedmiocie. Charakterystyczne jest m. in. to, że wzrosły silnie zainteresowania placami budowlanymi na Bielawkach, przyczem cena ich uległa nagłej wyższości, mniej więcej o 30 proc. w stosunku do cen dotychczasowych.

— **Staraniem sekcji muzycznej przy Kole Pracowni. Oświaty.** odbędzie się w niedzielę o godz. 5 po poł. w auli gimn. humanistycznego audycja muzyczna ku czci św. Cecylii. Wstęp bezpłatny.

— W poniedziałek w sali zebrań rady miejskiej odbędzie się z inicjatywy miejskiego komitetu W. F. wieczór dyskusyjny dla działaczy sportowych.

— **Zarząd okr. „Sokoła”** organizuje w niedzielę o godz. 5 po poł. pierwszy pokaz gimnastyczno-ćwiczebną na sali p. Kowalskiego.

— W ostatnich dniach zdarzyło się w Bydgoszczy kilka wypadków kradzieży, dokonanych w mieszkaniach chlebobodców przez nieuczciwe służące.

— **Ofiarą Żyda,** podającego się za katolickiego kupca, Tea Bukermana, padł właściciel taksówki Krauze, zamieszkały przy ul. Szczecińskiej 2. Bukerman kazał się obwozić przez kilka godzin po mieście, a w rezultacie wyjechał przed jednym z domów przy ul. Gdańskiej i ułotnił się, nie regulując należności w sumie 40 zł.

— **Policji bydgoskiej** udało się przychwycić notowanego już w rejestrach karnych włamywacza Bronisława Królikowskiego. Podczas rewizji, dokonanej w mieszkaniu jego „przyjaciółki”, znaleziono m. in. skradzionymi rzeczami wartościowe skrzypce, wykonane w słynnym warsztacie włoskim Stradivariusa. Skrzypce były swego czasu skradzione, około trzech lat temu, z kancelarii kina „Kryształ”.

— **Budzą.** K. S. M. żeński urządzo 24. bm. w sali p. Hekerta swą doroczną zabawę, poleconą z uroczajkami. **Przegrzanie orkiestry**

15 p. ul. z Poznania. Z pośród pokazowych tańców wyróżniły się tańce chińskie i murzyńskie, które bisowano. Do dalszych uroczajek należały dialog, duet i monolog. Kierowały imprezą prezesa p. Stepczyńska i naczeln. p. Wrombłówna. (n)

— * **Chodzież.** Wielkie zgromadzenie narodowe odbędzie się w niedzielę, 1 grudnia o godz. 15 w sali strzelniczej. Przemówienia o obecnym położeniu gospodarzem i politycznym wygłoszą członkowie przedstawicieli ruchu narodowego. O gremjalny udział społeczeństwa miasta i okolicy prosi zarząd miejscowego koła.

— **Tow. Pań św. Wincentego** z Paulo urządzi w czasie od 1 do 8 grudnia „Tydzień miłosierdzia”. W tym czasie będą panie z Tow. odwiedzały wszystkie domy i zbierały zbędne ubrania i bieliznę, jak i środki żywnościowe dla biednych miast. Należy przypuszczać, iż ofiarą na ta pracę spotka się z gorącym uznaniem i poparciem całego społeczeństwa i wyda należyte owoce. (mi)

— * **Gniezno.** Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-19 urządzi 1 grudnia br. wielki obchód ku czci Ign. Paderewskiego z następującym programem: godz. 8,15 zbiórka towarzyszy i organizacji na Zielonym Rynku, godz. 8,40 wymarsz z orkiestrą i sztandarami na nabożeństwo w bazylicę, po nabożeństwie pochód do pomnika poległych i złożenie wieńca; godz. 11,30 uroczysta akademja w sali prymasowskiej, której program przewiduje m. in. słowo wstępne ks. dziekana Zablockiego, kapelana wojsk powstańczych, oraz referat p. Jana Kocha, prezesa Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. 1918-19 im. I. Paderewskiego z Poznania. Uprasza się obywatelstwo grodu Lecha o liczny udział w powyższych uroczystościach. (n.)

— * **Inowrocław.** Na policjanta Władysława Jopkę z posterunku P. P. w Rojewie dokonano w pobliżu Osieka zamachu. Został on o zmroku, w czasie jazdy na rowerze, obasypany gradem kul rewolwerowych. Jedną z nich zraniła Jopkę poważnie w lewą rękę, druga trafiła w łatarę, przymocowaną do roweru. Napastnicy, na których ślad natrafił już sprowadzony pies policyjny, zbiegli w ciemnościach, ponieważ zażycie to miało miejsce wieczorem.

— Na inaugurację dorocznego „Tygodnia Miłosierdzia” odbędzie się w niedzielę o godz. 17 w sali Parku Miejskiego uroczysta akademja, a w salach hotelu Basta, począwszy od południa wielka loteria fantowa. (c.)

— Z początkiem ub. mies. odbyła się w Inowrocławiu na sesji wyjazdowej sądu okręg. w Bydgoszczy rozprawa karna przeciw właścicielowi kina p. M. w Inowrocławiu z oskarżenia tamtejszego zarządu miejskiego o sprzeniewierzenie podatku wideliskowego w wysokości 7000 zł. Po przeprowadzonej rozprawie sąd uznał, że w wypadku wyżej opisanym nie zachodzi przestępstwo sprzeniewierzenia i oskarżonego uwolnił od winy i kary. Oskarżyciel publiczny nie wniósł odwołania. Bronił sprawy adw. Korał z Warszawy. (n.)

— **Jarcin.** Ogólny jarmark, mimo niepogody, przyciągnął wielką ilość straganarzy-Żydów ze swą zachwalaną tandetą. Niestety nie brakło wśród kupujących u Żydów także pewnych obywateli z Jarcina. Po raz pierwszy przybyli również na jarmark Żydzi z wyrobami mięsnymi (koszernymi). Policja przytrzymała pewną ilość złodziei kieszonek i sklepowych.

— Nieznani sprawcy wyprowadzili z obory dominjalnej w Bielejewie dwie krowy na szkodo robotników Ignacego Banaszaka i Jakóba Pytka. Skradzione krowy wyprowadzili złodzieje aż pod Witaszycę i, widocznie z obawy, pozostawili je tam na lasce losu. W ten sposób biedni robotnicy odzyskali jedyną żywicelkę. (jp)

— **Klecko.** Ub. niedzieli młodzież z Michałczy urządziła przedstawienie amatorskie p. t. „Zemsta cygana”. Biorący udział w przedstawieniu, p. Czesław Grochowalski z Klecka, podczas wykonywania sceny odbierania sobie życia, zranił się nożem, trafiając w żebro w okolicy serca. Rana jednakowoż nie zagraża życiu amatora.

— W tut. okolicy grasują świniokradcy. Ostatnio skradziono roln. Schmalowski w Świnarach 2-centn. świnię. (kw)

— **Kruszwica.** Kampanja w tut. cukrowni ukończona została 23. bm., wobec czego widać znowu w mieście gromady bezrobotnych.

— **Smoleń kradzieży** dokonano w warsztacie p. Góreckiego. Złodzieje przecieli od strony ogrodu plot druczany i, wylamując skobele od drzwi, weszli do warsztatu, skąd zabrali narzędzia ślusarskie oraz pozostawione tam 2 cetr. pszenicy, należące do p. Smulowej. Wartość skradzionych przedmiotów oblicza się na przeszło 200 zł. — P. Torzewskiemu ze Suków skradziono ubranie wartości 60 zł.

— Na zebraniu kółka roln. w Bachorach omówiono szereg spraw rolniczych oraz powiadomiono zebranych o nowej ustawie karencyjnej. (nk)

— **Leszno.** 23. bm. o godz. 6.30 wiecz. nieznanymi sprawcy wybili szybę w oknie wystawowym sklepu żydowskiego Sz. Królla, przy ul. Leszczyńskich. Na miejscu wypadku zjawili się niezwłocznie policja. Jak już donosiliśmy, jest to ostatnimi dniami czwartego wypadku wybijania szyb w sklepach żydowskich. Aresztowanych w związku z poprzednimi trzema wybijaniami na-



nr 18 961

rodowców, zwolniono z aresztu z braku wszelkich poszlak winy.

— Przed sądem okręg. odbyła się w środę rozprawa przeciw Czesł. Maćkowiakowi, Józ. Szpurkowi, Stan. Olejniczakowi, Stan. Neumanowi i Fr. Dzikowi, oskarżonym o udział w zebraniu przedwyborczym w Bełecinie, podczas którego pobito sekretarza pow. Wielkop. Tow. Roln. p. Górskiego z Leszna. Sąd skazał Czesł. Maćkowiaka na 8 miesięcy więzienia, a resztę oskarżonych po 3 miesiące aresztu, zawieszając wykonanie kary na przeciąg lat 5. (lh)

— Spłoszone konie powózki 55 p. p., zdzającącej na dworzec, wpadły w okno wystawowe sklepu tow. krótkich przy Rynku, p. F. Pawelczaka, rozbijając szybę. Obcy się bez wypadku w ludziach.

— Szybły w składach żydowskich, Pestmana dwie i Kowalskiego (ul. Marsz. Piłsudskiego) jedną wybili nieznanymi dotychczas sprawcy kamieniami. Policja prowadzi bardzo energiczne dochodzenia. Zostało aresztowanych szereg osób ze Str. Nar., między nimi kier. Stróżyk, St. Galon oraz przesłuchani zostali Edm. Werner i Al. Halas, których po 2 godz. zwolniono.

— Zabicia i kradzieży jedenastu gołębi pocztowych, będących własnością p. Domagali z Zaborowa, dokonano 23. bm.

— W poniedziałek odbyło się oficjalne zdanie pułku 55 p. p. przez pułk. dypl. Roweckiego w ręce podpułk. Wiczerzyńskiego. Po krótkich przemówieniach i formule przejęcia odbyła się defilada. (lh)

— W niedzielę, 1 grudnia odbędzie się w sali „Sokoła” przedstawienie teatralne wesołej komedii M. Bałuckiego p. t. „Ciepła wdówka”. Początek o godz. 20.15, dla dzieci o 3.

— Stacja przeciwgruźlica przy Ubezp. Spół. w Lesznie, czynna jest dla osób z miasta i powiatu codziennie od godz. 9 do 11 przed poł.

— Akademja religijna na początku „Tygodnia Miłosierdzia” odbędzie się w niedzielę o godz. 17.30 w kościele farym. Na program złoży się śpiewy chóru kościelnego, wykład o miłosierdziu oraz wystawienie N. Sakramentu i błogosławieństwo, poczem wspólny śpiew.

— **Tow. Właśc. Nieruch.** na wielkim zebraniu w Hotelu Polskim w czwartek uchwalilo jednogłośnie rezolucję, domagającą się, w związku z obniżką komornego, obniżek świadczeń na rzecz miasta. Rezolucja zostanie poparta uzasadnieniem, opatrzonym w statystyki, opracowane przez specjalną redakcję w zarządzie. (lh)

— **Modrze.** Na probostwo tutejsze włamali się w nocy złodzieje do piwnicy, skąd skradli większą ilość jabłek, żywności i wina mszalnego. — We Wronczynie skradziono p. Worochowi nowy rower, p. Wrzeszczyńskiemu poduszki z pierzem, a w Siernikach p. A. Wojtkowiakowi z mieszkania kapy na łóżka, bieliznę i ubrania, wartości 350 zł. — Kierown. szkoły we Wronczynie skradziono 38 rasowych kur.

— Na zebraniu zarządu T. C. L. uchwalono urządzić w ciągu grudnia wiece oświatowe w Modrzu, Strykowie, Wronczynie, Zadorach i Drożdżkach, zaś w okresie świąt loterię fantową, z której zysk przeznaczy się na zakup książek i na budowę kościoła w Modrzu.

— W Strykowie odbędzie się w niedzielę 1 grudnia uroczysta akademja K. S. M. z okazji świąt patronalnego. (mj)

— **Pniewy.** W dniu 22 b. m. odbyło się uroczyste zebranie „Sokoła” ku czci Ign. Paderewskiego. Referat o życiu i czynach Paderewskiego wygłosił prezes p. Sobkowski. Wysłano telegram hołdowniczy, na który mistrz Paderewski nadesłał serdeczne podziękowanie na ręce prezesa p. Sobkowskiego. — W przyszłym roku przypada 25-lecie założenia „Sokoła” w Pniewach. W dniu 26 bm. odbędzie się zebranie wszystkich dotychczasowych prezesów i sekretarzy, celem omówienia i przygotowania wstępnych prac. Uroczysty obchód 25-lecia założenia „Sokoła” ma się stać wielką manifestacją sokoła na kresach zachodnich.

— Osobiste podziękowanie od mistrza Ign. Paderewskiego otrzymali na przesłane hołdownicze adresy pp. Bogajewicz, prezes Koła Śpiew., apt. Wache, prezes kółka muzycznego i Przewoźny, prezes straży pożarnej.

— Uroczystą akademję ku uczczeniu zasług Ign. Paderewskiego urządzają w niedzielę, 1 grudnia, o godz. 16.30 w sali p. Janiszewskiego zarządy zjed. organizacji: kółka śpiewackiego, T. G. „Sokół” i kółka muzycznego. Bardzo obfity program przewiduje: „Polonez A-dur” Chopina, słowo wstępne apt. Wachego, odczyt p. Bogajewicza, „Menuet” Ign. Paderewskiego, deklamację, „Hej, Orle Białe” I. Paderewskiego i wspólny śpiew „Boże, coś Polskę”. (n.)

— **Powidz.** Ub. niedzieli odbyło się w Wiekowie uroczyste zebranie K. S. M. mesk., które uroczajono deklamacjami. Piękne przemówienie wygłosił ks. Matz, który odebrał od młodzieży przyrzeczenie.

— K. S. M. w Powidzu również obchodziło ub. niedzieli swą uroczystość. Wieczorem w sali „Bazaru” odbyło się przedstawienie amatorskie, na program którego złożyły się dwie komedje „Komornik poeta” i „Przezorna mama”. Sala zapelniała się publicznością.

— Na słubnym kobiercu stanęli p. Marja Chorowska z Powidza i p. Antoni Cicharski z Ciochny. (pz)

— **Rawicz.** W turnieju szachowym o mistrz. m. Rawicza I. miejsce zajął p. Pasoń T., II. p. Zabicki, III. p. Błaszczak Fr., IV. p. Kenschner Leon, V. p. Tomczak L. i VI. p. Oestreicher Karol.

— **Tow. Właśc. Domów** svoluje miejscowe

zebranie na dzień 2 grudnia o godz. 8 wiecz. w sali Hotelu Centralnego. (rg)

— * **Rogoźno.** W Potulicach odbyła się od 24. bm. do 1 grudnia misja św. Nauki wysłana przez OO. Jezuici z Krakowa.

— Konie, które przed kilku dniami skradziono z dworca, p. Gutowskiemu, odnaleziono koło Pobiedzisk i wydano właścicielowi. Ze względu na toczące się śledztwo, nazwisk złodziei nie można ujawnić.

— Na tut. cmentarzu katol. przychwycono pewną osobę, która kradła z grobów kwiaty. Jak się niestety okazało, jest nią żona pewnego emer. urzędnika kolej.

— * **Skoki.** Ostatnie zebranie rady miejskiej w dniu 27 listopada odbyło się w naprężonej atmosferze, a nawet groziło opuszczeniem zebrania przez większość radnych, która dążyła do obniżki stawek podatkowych. Zarząd miejski obstawał ściśle przy stawkach zeszłorocznych. Przewodn. burm. Smektała domagał się podwyższenia stawek ze względu na małe wpływy dodatków do państw. podatków i ewent. deficytu budżetowego. Ostatnie uchwalono na rok 1936 dodatki komunalne: do podatku gruntowego 80 proc. w myśl propozycji przewodn. i zarządu miejsk., do podatku przemysł. od obrotu 25 proc. w myśl propozycji zarządu miejsk., jednak na wniosek radnego p. Stefaniaka obniżono na 20 proc., a o świadczeń przemysł. i kart rejestr. 30 proc., do podatku od nieruchomości, nie zgodzono się na propozycję zarządu miejsk. 25 proc., lecz na wniosek p. Kwietniewskiego uchwalono 20 proc. Do podatku dochod. propozycję przewodn. 4 proc. obniżono na wniosek radn. pp. Stefaniaka i Kwietniewskiego na 2 proc., od uposażeń na 3 proc. Przewodn. zaczął tak nisko uchwalone stawki do podatku przemysł. od obrotu, dochod. i od nieruchomości, twierdząc, że są one sprzeczne z dobrym interesem miasta. Radny p. Stefaniak w imieniu wszystkich radnych oświadczył, że jak najenergiczniej odparcia te zarzuty, ponieważ

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 29. bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Witrazysta Stan. Kijak i Zofia Bulczyńska; prac. kol. Maks. Faferek, Środa i krawc. Cee. Mikołajczakówna; ogrodn. Stan. Majchrzak w Krzesinach, pow. poznański i Wład. Nowak; szkl. Zygm. Loschifski i Leok. Grabarz; handl. Mari. Jalożyński i eksp. Zofia Grossmann; slus. Józ. Perz i gosp. Marianna Ladowska; strzel. Czesł. Krzywiński w Molodzie i marsz. Janina Nizielecka; roln. Józ. Szajek w Grablewie, pow. N. Tomysł i urz. bank. Aniela Krzekowska.

Zgony

Dnia 29 listopada 1935 r. zapieano następujące zgony: inżynier Eugeniusz Pereświat-Soltan, burmistrz miasta Kcyni, 47 lat; Marja Dzierżgowska z domu Grochowaka, wdowa, 69 lat; Andrzej Matuszak, kotlarz, 50 lat; Marja Ciepła, stróżka, 67 lat; Gertruda Cicha z domu Szablówna, 27 lat; Antoni Domagalski, robotnik, 35 lat; Ludwika Świelińska z domu Podórzynska, wdowa, 72 lata; Nicefora, Józefa Adamska, krawcowa, 81 lat; Walenty Łopiński, pielegniarz, 52 lata; Władysław Walter, ziemianin, 77 lat; Marja Kiełczewska, z domu Mierkiewicz, 30 lat; Teresa Murawianka, 1 mies. i 23 dni.

Greta Garbo

w filmie ANNA KARENINA!

2 PRZEDSTAWIENIA PO POŁUDNIOWE PO CENACH ZNIŻONYCH odbędzie się w kinoteatrze „SŁOŃCE” w sobotę 30 listopada i w niedzielę 1 grudnia br. o godz. 3 po południu.

„ANNA KARENINA”, bezprzecznie jedna z najwspanialszych i najciekawszych powieści świata LWA TOLSTOJA — to prawdziwy pean na cześć nieśmiertelnej kobiecości — to wielki hymn na cześć kobiety. Siła tej powieści, jej frapujące walory zostały spotęgowane na ekranie w filmie Greta Garbo, który prasa światowa uznała jednomyślnie za najpiękniejszy i najwspanialszy film wielkiej artystki.

Partnerem genialnej gwiazdy jest słynny FREDRIC MARCH. W innych rolach: FREDDIE BARTHOLOMEW, 14-letni aktor dziś już głośny.

Film „ANNA KARENINA” — odznacza się niebywałym rozmachem reżyserskim, cudowną wystawą, przepięknymi scenami zbiorowymi. Cudowne chóry rosyjskie i pieśni cygańskie.

Film „ANNA KARENINA” — to największy film słynnej wytwórni „Metro-Goldwyn-Mayer” — to film, który każdy zobaczyć powinien!

BILETY PO CENACH ZNIŻONYCH: CALY PARTER 75 gr — CALY BALKON 1 zł są do nabycia już od południa w firmie S. Kalamajski w godzinach kasowych od 12 — 18.30.

dobro miasta łączy się ściśle z dobrem obywateli, którzy już obecnie upadają pod zbyt wielkim obciążeniem podatkowym, i na znak protestu stawili wniosek o nieprzyjęcie do wiadomości oświadczenia przewodniczącego, co też jednogłośnie uchwalono. (ss)

— **Szamotyły.** Wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego odbędzie się w sobotę wiecz. w sali hotelu „Eldorado”. Na zebranie przybędą prelegenci z Poznania.

— Na ostatniej sesji wyjazd. sądu okr. z Poznania rozpatrywano sprawę przeciwko Stanisławowi Stanisławiakowi, znanemu robotnikowi, mieszkańcowi baraków szamotulskich. Akt oskarżenia zarzucał S. publiczne bluźnierstwo. Oskarżony pełnił od dłuższego czasu funkcje administratora baraków, gdzie umieszczonych zostało kilkadziesiąt rodzin, przeważnie bezrobotnych. Stosunki higieniczne pozostawiają tam wiele do życzenia, jak również demoralizacja ma tam grunt bardzo podatny. Sprawę o bluźnierstwo i znieważenie Najśw. Marii Panny, którego dopuścił się Stanisławiak publicznie wobec matek i dzieci, zamieszkujących baraki, rozpatrywano przy drzwiach zamkniętych. Po przemówieniu prok. Koczorowskiego, który domagał się surowej kary, sąd po naradzie wydał wyrok, skazując bluźniercę na jeden i pół roku bezwzględniego więzienia.

— Józef Starosta z Ludowa rzucił w czasie sprzeczki na swego sąsiada, Marcina Kinala, dużym kamieniem, łamiąc mu kilka żeber. Sąd okr. skazał go na 6 miesięcy więzienia. — Burdo „wzięciem” synem okazał się 32-letni Paweł Dorożala, mieszkaniec Białej, pow. czarnkowskiego. Po zapisaniu mu odcwizny, składającej się z 20-morgowego gospodarstwa, w Jasionnie, dochodziło pomiędzy nim a ojcem, 77-letnim Józefem, do częstych kłótni. Syn wyprowadził się do pow. czarnkowskiego, a raz po raz przyjeżdżał do Jasionny. Pewnego dnia, spotkawszy ojca na podwórzu, wydarł mu kij, na którym starszynek się opierał, i pobił go niemiłosiernie do krwi. Smutny ten epilog rozpatrywał sąd okr., który wymierzył niewdzięcznemu synowi karę 6 miesięcy więzienia bez zawieszenia.

— Antoni i Władysław Rybacy. Stefan Tomczak, Marianna Rybacka i Franciszka Wójtecka, wszyscy z Lubochni, pobili w czerwcu b. r. dragami, szpadami i haczkami do utraty przytomności niej. Zygmunta Wójteckiego, który doznał również ciężkiego wstrząsu mózgu. Przybyła na pomoc synowi matka Florentyna pobito również dotkliwie. Sąd skazał wszystkich mężczyzn po 1 roku więzienia, kobiety zaś po pół roku więzienia z zawieszeniem i ponoszeniem kosztów sądowych. — Za krzywoprzysięstwo otrzymał Jan Chudy z Chlewisk pół roku bezwzględniego więzienia. (sc)

— **Srem.** Sąd okr. na sesji wyjazd. rozpatrywał sprawę przeciw Piotrowi Leciejewi, Janowi Jaskiewiczowi i synom zamożnego gospodarza z Borowa, Marianowi i Edmundowi Piaseckim, oskarżonym o to, że w dniu 19 lipca

Samobójstwo w tydzień po ślubie

Środa (ak). Wioska Romanowo, leżąca przy szosie Kostrzyn — Środa, wstrząśnięta została 26 listopada dramatycznym rodzinnym, jaki rozegrał się w cichej zagrodzie gospodarskiej. Tydzień temu gospodarz Włodarczyk poślubił młodą, bo 28-letnią Franciszkę Sobczyńską i ku swemu przerażeniu znalazł ją we wtorek rano martwą. Młoda małżonka powiesiła się na poręczu łóżka. Przyczyny samobójstwa narazie nieznane.

br. dokonali kradzieży bielizny, papierów wartościowych i innych przedmiotów, og. wartości 1762 zł, na szkodę Sawaczyskiego Stefana z Pysznicy. Sąd wydał wyrok, skazujący Leccia na 6 mies. więzienia z zaw. na 2 lata. Piaseckiego Mariana na 6 mies. więzienia z zaw. na 3 lata, Piaseckiego Edmunda i Jaskiewicza, każdego na 6 miesięcy więzienia.

— K. S. M. żeński, urzędują 6 grudnia o godz. 17 obchód św. Mikołaja, uroczajony sztuka sceniczną i rozdawaniem podarków.

— Samopomoc młodzieży przy gimn. państw. im. Gen. Wybiekiego, przygotowała propagandową wystawę obrazów Salonu artystów malarzy polskich z Krakowa, w auli gimnazjalnej, której otwarcie nastąpiło 30 bm. o godz. 10.

— Stow. Pań Mil. św. Wincentego a Paulo organizuje „tydzień miłosierdzia” w czasie od 1 do 8 grudnia br.

— Szkoła podoficerska dla małoletnich urzędują ostre strzelanie na przebiegiwej strzelnicy, położonej na gruntach po prawym brzegu Warty, w rejonie Psarskiej, Góra, Jaskkowo, Niesłabin i Zbrudzewo. Przebywanie na powyższym terenie w czasie strzelania jest wzbronione.

— Budowa miejskiej sieci elektr. przewidziana na bież. rok jest już ukończona. Na wszystkich głównych ulicach miasta założono przewody powietrzne oraz wybudowano stacje transformatorów z kompletnym urządzeniem. W tych dniach zmontowano dwie wysokie wieże kratowe po obu brzegach Warty, które będą podtrzymywały przewody nad rzeką, łącząc stacje transformatorów z drugą częścią miasta. (su)

— **Wagrowiec.** Rada miejska wybrała ścisłą komisję, która zbada kwalifikacje kandydatów na burmistrza miasta. W skład tejże komisji weszli pp. adw. Wrzyszczyński, Br. Halański, A. Nowak, Modrzejewski, Wojtych i Zjawinski.

— Zarząd miejski przystąpił do skanalizowania ulic Bydgoskiej i Janowieckiej. Położono już ok. 300 metrów rurociągu. — Mimo widocznego zdala sygnału ostrzegawczego, najechał pędzący z nadmierną szybkością samochód na ustawiony na ul. Bydgoskiej stos kamieni, złożonych tam w związku z budową kanalizacji. Samochód uległ poważnym uszkodzeniom, pasażerowie zaś wyszli bez szwanku.

— Zarząd Stron. Narod. postanowił urządzać w niedzielę, poprzedzającą święta Bożego Narodzenia, gwiadzkę dla najbiedniejszych narodowców.

— Zarząd uniwersytetu powz. urzędują w niedzielę i środy bezpłatne wykłady w auli gimn. państw., które cieszą się wielką frekwencją. Program wykładów jest bardzo urozmaicony. Główną kieruje ks. prof. Michałkiewicz. (lw)

— **Września.** Tradycyjnym zwyczajem odbędzie się w dniu 8 grudnia wielka wenta Czerwonego Krzyża, uroczajona szeregiem imprez dochodowych.

— Egzamin druż. ratown. odbył się w świetlicy P. O. K. pod przewodn. delegata okręgu dr. Tymosiewicza z Poznania i przy współudziale instr. oddz. Seweryna Dzieciuchowicza. Szkolenie drużyn przeprowadził komendant drużyn: żeński p. Kulińska Pelagia i męskiej p. Sylwester Podlask.

— Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się ostatnio w Sedziewkowie, pow. Września. Pod koła wozu wpadł 3-letni Henryk Poppek. Koła wozu przeszły przez ciało dziecka, które w chwili po wypadku, wskutek zgniecenia klatki piersiowej i wewnętrznych obrażeń, zmarło.

— W ub. tygodniu w czasie godzin urzędowych skradli dotąd niewydłedzeni sprawcy z gmachu sądu grodzkiego na szkodę sekr. sad. Antoniego Krotoszyńskiego rower męski wartości ok. 150 zł. Przed kilku dniami także niewydłedzeni sprawcy skradli po włamaniu się do wiatrak dwa rowery męskie, każdy wart. ok. 170 zł, na szkodę Plewy Leona i Walkowskiego Jana z Grzybowa. Podczas patrolu policyjnego w Nowejwsi Królewskiej wskazał p. Riech Władysław z Grabowa funk. P. P. Tytkowskiemu uciekającego sprawcę kradzieży roweru męskiego.

Sprawca ten, którym okazał się Hauke Bolesław z Gizałkowa, pow. Konin, został przytrzymany i osadzony w więzieniu. Rower skradziony został zwrócony poszkodowanemu. Kierownikowi szkoły powz. w Strzyżewie skradziono z klasy szkolnej rower damski. Korzystając z chwilowej nieobecności, włamali się nieustaleni sprawcy do kancelarii komornika sąd. Szwarcza i skradli z biurka 408 zł gotówki.

— Na ostatnim plenarnym zebraniu K. S. M. żeński. p. Strzyżńska poświęciła słowo wstępne twórczości Marii Konopnickiej. Po odpiewaniu hymnu związkowego i odczytania protokołu uczczono pamięć członkini sp. Witkowskiej. Stosownie do programu ks. asystent odbył „kwa-drans ewangeliczny”, a p. Barciszewski wygłosił interesującą pogawędkę o Polsce współczesnej. P. Łazanka wygłosiła ładną deklamację p. t. „Młodość nie wraca”. Dalszym punktem zebrania były komunikaty kierownictwa.

— Poświęcenie i uroczyste otwarcie świetlicy dla absolwentów i uczniów Publ. Szkoły Dokst. Zawod. odbędzie się 1 grudnia br. o godz. 16.30 w lokalu przy ul. 3 Maja.

— Wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób poparli akcję „Tygodnia szkoły powszechnej” i przyznali się do zebrania tak poważnej kwoty — 800 zł, uprzejmie dziękuję kierownictwo szkoły żeńskiej i męskiej. (rw)

Z POMORZA

— **Grudziądz.** „Biskupin, zatopiona wieś przedhistoryczna”, temat wykł. prof. Kostrzewskiego z Poznania dnia 3 grudnia w auli gimnazjum żeńskiego.

— W Sarnowie zmarł w 86 r. życia długoletni i zasłużony proboszcz parafii tamtejszej, ks. dziekan Stanisław Latos. Zmarły od kilku lat nie domagał na zdrowiu.

— Reskryptem Ministerstwa skarbu zatwierdzona została uchwała Rady powiatowej pow. grudziądzkiego, dotycząca likwidacji K. K. O. Spłata wszystkich wkładów bez wyjątku zosta-

Zawiadomienie

Wydział finansowy Polskich Zakładów Philips S.A. podaje do wiadomości, iż uwzględniając obecne uszczuplenie większości budżetów domowych, dostosował z dniem dzisiejszym system ratalny Philipsa do nowych zmienionych warunków gospodarczych. Raty miesięczne przy systemie ratalnym Philipsa rozpoczynają się:

od zł. 18,— dla odbiornika Philips 937A

od zł. 26,— dla odbiornika Philips 44A

od zł. 32,50 dla odbiornika Philips 525A

Wysokość rat jest uzależniona od ilości miesięcy spłat.

Zaliczka równa się w przybliżeniu wysokości raty miesięcznej.

Weksle składane wyłącznie tytułem gwarancji, nie będą puszczane w obieg, lecz pozostaną w przechowaniu Wydziału Finansowego Polskich Zakładów Philipsa S. A.

Blizszych informacji udzielają wszystkie czołowe firmy radiotechniczne.

POLSKIE ZAKŁADY PHILIPS S. A.
WYDZIAŁ FINANSOWY

nie uskuteczniła w najbliższym czasie.

— Do Wisły rzuciła się z mostu kolejowego 15-letnia Marta Wendt. Fale poniosły desperatkę w kierunku przystani „Vistuli”, gdzie z narażeniem swego życia wyratowali ją robotnicy. Przyczyny rozpaczliwego kroku młodej dziewczyny narazie nie ustalono. (gn)

— **Lubawa.** Na 6 miesięcy aresztu skazany został mistrz kowalski Babski w Targowiskach za to, że zamknął w kuźni komornika sądowego Szukałskiego podczas pełnienia czynności służbowej. (gn)

— **Świecie.** Otrzymała dekret przeniesienia nauczycielka p. Marta Fabiańska ze szk. powz. do szkoły powszechnej w Halewie, w okolicy Pińska. O. Fabiańska pracowała od zarania oswojonego Pomorza przy szkole w Świeciu i brała też czynny udział w życiu społeczno-katolickim naszego miasta, a szczególnie wśród młodzieży żeńskiej.

— Gimnazjalny Kl. Sport. rozegrał spotkanie siatkówki, koszykówki i ping-ponga z Korpusem Kadetów z Chelma. W dwu pierwszych grach Świecianie ponieśli dość dotkliwą porażkę, a jedynie w ping-pongu wygrali 5:2.

— **Toruń.** Rada miejska uchwaliła udzielić B. G. K. gwarancji hipotecznej prócz 200 tys. zł na dalsze 20 tys. zł dla Tow. Ogród. Działko-

wych, oraz zezwolić K. K. O. m. Torunia na zaciągnięcie pożyczki, z której mają być wydawane pożyczki 2 tys. zł dla rzemieśl. Przyjęto dotki do podatków państw. na 1936 rok.

— Narodowa Organizacja Kobiet postanowiła obdarzyć gwiazdką dzieci biednych narodowców.

— W „Dworze Artura” odbył się występ niewidomych muzyków ze Śląska, zorganizowany przez pewnego przedsiębiorcę żydowskiego. W ciągu koncertu „Dwór Artura” był strzeżony przez policję.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— **Gdynia.** Dla ułatwienia ruchu statków w kanale przemysłowym oraz dojścia statków do nadbrzeży i pomostów portu drzewnego urząd morski ustawił znaki nadbrzeżne, zaopatrzone w romboidalne tarcze czarno-żółte i żółto-pomarańczowe światła. Tarcze posłużą dla orientacji w czasie dnia, a światła w nocy. Linia nadbrzeżna przechodzi przez oś kanału przemysłowego.

— Statek holenderski „Irene”, który wjechał na mieliznę w pobliżu Karwi, dzięki pomysłowemu wiatrowi zszedł na głębszą wodę i przybył o własnych siłach do portu gdyńskiego. Statek nie odniósł żadnych uszkodzeń i po zabraniu ładunku wyszedł już z Gdyni w dalszą drogę. (p)

Jak Żydzi oszukują w Poznaniu

Historja firan, kupionych od domokraców-chrześcijan

Jeden z naszych czytelników opisał nam, w jaki sposób został nabrany i oszukany przez domokraców — chrześcijan pracujących w Poznaniu na rachunek Żydów z Kołomyi. Oto relacja naszego Czytelnika. „Pewnego dnia dwóch domokraców namówiło żonę moją do kupna firanek na raty. Żonie udało się uzyskać odemnie zezwolenie. Chodziło o to, abym „zobowiązanie” podpisał. Długo się sprzeciwiałem, ale wkońcu uległem.

Zanim jednak podpisałem owo „zobowiązanie”, zapytałem domokraców czy firany pochodzą z chrześcijańskiej firmy. Jeden z nich odznaczał się bardzo wysokim wzrostem, a drugi był zezowaty, lecz obaj wyglądali na rodaków. Na moje pytanie, co do pochodzenia firmy, zezowaty młodzian zapewnił mnie, że firma jest chrześcijańska. Nie widząc innych przeszkód, „zobowiązanie” podpisałem.

Przyznaję, że przy podpisywaniu spostrzegłem brak firmy. Sądziłem, że to tak przez zapomnienie. Machnąłem na to ręką. Grunt, że zapewnił mnie, że firma jest chrześcijańska. I — towar wzięłem.

Po kilku dniach otrzymałem blankiety do wysyłki pieniędzy. Skąd? Od kogo? A no — od Żyda z Kołomyi, nazwiskiem Chaskel Schusterman.

Brak nazwy firmy na „zobowiązaniu” okazał się oszukiwaczem żydowskim trikiem! A ci dwaj chrześcijanie — domokraczy! — Polacy, — to sługi żydowskie! Dowiedziałem się tego po niewczasie.

Dalej okazało się, że Schusterman w Kołomyi ma swego Schustermana w Poznaniu przy ul. św. Wojciecha nr. 9 II piętro. Kiedy się o tem dowiedziałem, poprosiłem żonę, by firany od niego nabyte, odesłała z powrotem. Żyd firan nie przyjął i zagroził sądem.

Po pewnym czasie, gdy nie zapłaciłem rat, otrzymałem od adwokata Knopfa z

Kołomyi pismo, zaczynające się od słów: „Z polecenia klienta mojego p. Hilsenratha w Kołomyi...” A więc już nie Schusterman, a Hilsenrath ma do mnie pretensje. Wzywał mnie pan Knopf, abym w przeciągu 5 dni całą należność w sumie 70 zł zapłacił. Groźbą tą nie przejąłem się. Sądziłem bowiem, że Żyd towar odbierze, skoro nie będę płacił rat. Takie zastrzeżenie było przy nabyciu firan.

Minał jakiś czas. Znalazłem upragnione mieszkanie. Żona poczęła mi głowę suszyć, że teraz firany byłyby się przysydlały. Dla świętego spokoju powiedziałem żonie: „Rób co chcesz”. Żona napisała do Kołomyi, że gotowa jest nawet wbrew woli męża firany kupić na 5 rat (przedtem było 7 rat). Żyd Schusterman odesłał sprawę do Żyda w Poznaniu, a ten odmówił załatwienia sprawy, żądając całej sumy.

Jak nie, to nie, niech będzie sąd — pomyślałem — Żyd podszedł się pod firmę chrześcijańską. Tymczasem sąd był innego zdania i zasądził mnie na zapłacenie od razu całej sumy plus ustawowe odsetki (10 procent), dalej 20 zł kosztów sądowych i 11,10 zł kosztów adwokackich. Uzbierało się tego co niemiarą. Pan Sędzia, radził zapłacić, inaczej kosztła jeszcze więcej wznosna.

Chciałbym Żyda skarżyć za to, że pośrednio zrobił ze mnie swojego klienta. Czy wygram?

Na zakończenie podaje do wiadomości czytelnikom, że powoda, to jest Żyda z Kołomyi, już nie Chaskela, lecz Hermana (zaw. wrazenie, że to ten w Poznaniu), zastępował adwokat dr. Ryszard Olsnicki z Poznania, ul. Br. Pierackiego 16.

Powyższe jest jedną nauką więcej, by wystrzegać się domokraców i nie zawierać transakcji kupieckich z podejrzanymi firmami.



Koło Śpiew. im. Moniuszki w Poznaniu urzędują w sobotę, dnia 30 listopada 1935 r. „Zabawę Taneczną” w salach Ogrodu Zoologicznego, na którą wszystkich sympatyków Koła uprzejmie zaprasza. Początek o godz. 20. Wstęp tylko za zaproszeniami zr 461/2

W ostatniej chwili przypominamy o jutrzejszym kiermaszu na sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka. Wiele urozmaicony program, różne atrakcje, doborowa muzyka, wspaniały bufet, a przede wszystkim dary św. Mikołaja sprawią niewątpliwie, że każdy z zadowolonych wspominał będzie pożytecznie spędzony wieczór tembardziej, że dochód przeznaczony dla najbiedniejszych parafarnej. A więc tłumnie niechaj wszyscy podołają w jutrzejszą niedzielę na salę Domu Rzemieślniczego, by w ten sposób poprzeć szlachetne usiłowania ofiarnych Pań Stow. św. Wincentego a Paulo par. farnej.

zg 463

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dg 3124

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 13-15 — kobietom, we wtorki o godz. 18-19 — mężczyznom. zg 10 386

Przypominamy, że w niedzielę, dnia 1 grudnia urzędują Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo par. św. Michała Archaniola „Wieczorek św. Mikołaja” w sali „Belwederu” ul. Marsz. Focha 18 o godz. 3-ciej po poł. Program bardzo urozmaicony, moc niespodzianek. Wstęp dla dzieci 25 groszy, dla dorosłych 45 groszy. Dochód przeznaczony na „Gwiazdkę” dla biednych.

zg 459

KONCERT

Staraniem Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafii Bożego Ciała odbędzie się we wtorek, 3 grudnia, o godz. 20-tej na sali koncertowej św. Marcina 8. Udział biorą: Klara Kaulfusówna, śpiew; Gizela Poschówna, sopran; Marjan Zygmanski, baryton; prof. L. Marek Onyszkiewiczowa, akompaniament.

W programie utwory: Moniuszki, Nowowiejskiego, Lipskiego, Nowadowskiego, Stokowskiego, Szuberta, Pucciniego i Montiego.

Ks. prof. Dr. Śpikowski wygłosi prelekcję na temat „Z podróży po Kresach wschodnich”.

Bilety w cenie od 50 gr. do 2,20. Dochód przeznaczony na najbiednych. zg 455

ECHA WARSZAWSKIE

Warszawa, w listopadzie Stolica nasza rozbudowuje się w iście amerykańskim tempie. Fakt doniosły i miły zarazem. Ruch budowlany zaczął się od zarania Niepodległości i wzmaga się z każdym rokiem. Kocie lby ustępują miejsca lśniącej ulicom asfaltowym, rudery zamieniają się w piękne domy, a z pustych placów w śródmieściu coraz to wyrastają ku niebu nowoczesne gmachy. Zagranicznikom możemy teraz pokazywać nie tylko dawne zabytki kultury polskiej, cacka architektoniczne Starego Miasta lub Łazienek, ale także sporo obiektów z nowego dobytku.

Warszawianin taki, który kocha „swoją Warszawę”, coraz częściej przesuwając do środka guziki kamizelki w obawie, by rozparte dumą piersi nie oderwały ich. I w wolnych chwilach medytuje, jakby też wyglądała Warszawa, gdyby Moskale o nią dbali! Ale te „załawajki” i „łapowniki” potrafiły jedynie brać forszę, hamować wszelką inicjatywę i niszczyć, co się dało. Nic ich nie obchodziło. Lecz w tym momencie temu samemu warszawianinowi przypomina się, że Moskale jednak z jedną sprawą dawali sobie radę.

Z Żydami!

Owszem, tolerowali ich, potrzebowali bardzo ich pieniędzy, ale zdobyli się na pociągnięcia, zmuszające Żydów do przebywania w ich północnej dzielnicy. Żyd na Marszałkowskiej, w Alejach Ujazdowskich, lub zgola w parkach reprezentacyjnych był... okazem, czemś nadzwyczajnym.

Od tego czasu wiele się zmieniło. Wprawdzie przed laty wisiała u wejścia do Parku Ujazdowskiego tablica z napisem: „Osobom, nie ubranym po europejsku, wstęp wzbroniony!” — ale — jako powiedziałem — wisiała przed laty.

Dziś Warszawa wydaje się niemal całkowicie miastem żydowskim. Wszędzie ich pełno, na ulicach, w parkach, teatrach, kinach czy w Filharmonii. Odnosi się wrażenie, jakoby życie stolicy było nastawione wyłącznie na Żydów. A rdzenni Polacy chowają się po domach, żyją wewnętrznym życiem towarzyskim, lub spotykają się w mniejszych, zacisznych kawiarniach, których progę nie przestępują „rodzimej produkcji”... Arabowie, Beduii czy Abisyńczycy.

Oni są wszędzie, oni szwargocą, oni mają tupet. Jeżeli na Marszałkowskiej otwiera się jakiś nowy sklep, napewno zawisa nad nim napis: „Polhurt”, „Polonia” albo poprostu Perlistajn, Fajgenbaum, czy Rapaport. Żyd-bezrobotny jest podobnym unikatem, jak stuzłotówka w kieszeni urzędnika. Gdy popadnie w nędzę, w tej chwili pomaga mu gmina lub współwyznawcy, byle nie musiał wyciągać do goja ręki po wsparcie.

Zalew Żydów na śródmieście Warszawy postępuje coraz bardziej. Wdzierają się w żyły polskiej stolicy i z obłęśnym uśmiechem obnoszą swe nalane twarze, wykrzykując przez grube wargi: „Wasze są ulice — nasze kamienice!”

Jeszcze doniedawna odgródzeni byli od centrum miasta szerokim pasem Ogrodu Saskiego, musieli przemijać się bocznymi ulicami. Ale oto w tych dniach Ogród Saski, ten symboliczny „mur chiński”, oddzielający żydowską dzielnicę północną od południowej, — ten mur runął! Na ścieżki i drogi ogrodu wdarli się robotnicy miejscy i w błyskawicznym tempie przeprowadzili tam szeroką, asfaltową ulicę. Tak więc Plac Żelaznej Bramy, punkt wypadowy żydostwa na Warszawę, uzyskał bezpośrednie nowoczesne połączenie z ul. Marszałkowską. Oficjalnie nazywa się, że ulicę poprowadzono z myślą o mieszkańcach dalekiego Żoliborza, ale wystarczy stanąć na nowej ulicy, przyjrzeć się przechodniom, zajrzeć do taksówek lub rzucić okiem na pasażerów naładowanych dorożek, aby w mig zorientować się, kogo ta ulica uszczęśliwiła.

„Arabów”, „Beduinów” i „Abisyńczyków”!

*

Film i związana z nim bezpośrednio branża kinematograficzna jest na dzisiejsze stosunki, mimo kryzysu, wcale dobrym interesem. Inna sprawa, że branżę tę na całym świecie najbardziej ukochali Żydzi. Wyczuli swemi „greckimi” nosami, że przy sprynej rekla-

mie, otumanianiu publiczności, można wcale ładny grosz odłożyć. Nic więc dziwnego, że i warszawskie kina, zwłaszcza premierowe, znajdują się w rękach żydowskich.

Jeszcze doniedawna wszystko było w porządku. Grano wielkie filmy amerykańskie z popularnymi „gwiazdami”, lecz najchętniej brano na ekrany tańsze i bardziej kasowe filmy nienieckie. Przedewszystkiem ze względu na mowę aktorów, zrozumiałą dla „przeważającej” liczby publiczności.

Zmieniło się to od czasu powstania Trzeciej Rzeszy. Odrzucając na terenie stolicy jakieś komitety antyhitlerowskie, zasypując ulice ulotkami, w których nawoływano do bojkotu filmów niemieckich i zamieszczano ich dokładny spis. Wydawałoby się, iż z tą chwilą Żydzi-kinarze podporządkują się bojkotowi, że ekrany ich przybytków X Muzy „nie skalają się” pro-

duktem niemieckim. Ale tu właśnie wystąpiła w całej pełni dwulicowość charakterów żydowskich, wyzbytych wszelkich uczuć, jeżeli w grę wchodzi pieniądź. Zaczęły się „kombinacje”. I o dziwo, ujrzałyśmy na ekranach takie filmy, jak: „Dziś wieczór u mnie”, „Nie chcę wiedzieć, kim jesteś”, „Nie-dokończona symfonia” — stuprocentowe obrazy niemieckiej produkcji. I nikt ich (oraz wielu innych podobnych filmów) nie bojkotował.

Były lepsze kwiatki. Ostatnio jedno z kin w dzielnicy żydowskiej grało obraz pt. „Świt, dzień i noc Palestyny”, przedstawiający życie emigrantów żydowskich w ziemi obiecanej, a równocześnie małe kino w tej samej dzielnicy grało film „Żyd Süß” z Konradem Veidtem, Niemcem, w tytułowej roli (!).

Specjalny posmaczek ma jednak inna filmowa sprawa. Otóż na czele biura filmowego „Warszawska Spółka Kinematograficzna”, reprezentującego na Polskę wytwórczość berlińskiej „Ufy”, stoi Żyd, a i personel jest niemal cały żydowski.

Tych Żydów, występujących się Niemcom, nikt nie bojkotuje towarzysko, ani Żydzi, ani — Niemcy. Podwójna dwulicowość charakterów!

A — Z.

Adwent

Adwent przypomina swym nastrojem Wielki Post. Dawniej zaczynał się w dniu św. Marcina, podczas niego poszczono w pewne dni i wstrzymywano się od zabaw, a parobcy w Krakowskim pod czas adwentu — podobnie, jak podczas postu — nie nosili przy kapeluszu piór ani kwiatów. Długie wieczory spędzano — po części jeszcze dzisiaj obowiązują — ten zwyczaj — po domach na wsi przy kądzieli. Znane są w literaturze polskiej (Sienkiewicz, Reymont) opisy takich wieczorów. Zwykle przy takiej okazji schodziło się do jakiegoś domu większe grono osób i przedło len lub darło pierze. Opowiadano sobie przytem różne fantastyczne bajki o czarach i duchach, tak, że pod wpływem tych opowiadań niejedna kobieta obawiała się sama wracać do domu... Często śpiewano także pieśni, a przyglądający się tej pracy parobcy rozweselali towarzystwo flgami i żartami.

Pod czas całego adwentu odprawia się po kościołach naszych przed wschodem słońca msza św., zwana od pierw-

szych słów Introitu „Roraty”. Roraty te mają w dawnej Polsce piękną tradycję. Uczęszczali na nie nasi królowie i możni panowie, jak o tem świadczy piękny wiersz Syrokomli:

„Od Bolesława, Łokietka, Leszka,
Gdy jeszcze w Polsce Duch Pański mieszka,
Stał na ołtarzu przed mszą roraty
Siedmioramienny lichtarz bogaty.
A stany państwa szły do ołtarza,
A każdy jedną świecę rozżarza...”

Tych siedem stanów przedstawiał: król, prymas, senator, szlachcic, żołnierz, kupiec i chłopek. Na Mazowszu i Podlasiu podczas tego nabożeństwa parobcy przygrywali na ligawkach.

Roraty mają tak wielki urok, że jeszcze dziś lud nasz bardzo gorliwie śpieszy na nie, brnąc niekiedy wśród zimna, mrozu i ciemności w śniegu kilka lub kilkanaście kilometrów. Niemniej zasługują na podkreślenie nasze piękne pieśni adwentowe, oraz piękne modły kościelne, zaczerpnięte głównie z Izajasza.

Pod względem zwyczajów okres ten jest niezbyt bogaty. Oprócz wymie-

nionych wieczorów przesłanicowych pewne ożywienie wprowadzają dni św. Andrzeja, Katarzyny (wroźby matrymonjalne) i św. Barbary. Ta ostatnia cieszy się szczególnym kultem u górników na Śląsku i u rybaków na Pomorzu. Tutaj też spotykamy w odniesieniu do adwentu następujące przysłowia, zwrócone do rolnika:

Kto ziemię w adwent psuje,
Ta mu trzy lata choruje.

J. HOROWSKI

Krucyfik w Reims

Paryż (KAP). W ubiegłym tygodniu arcybiskupowi Reims, Mons. Emmanuelowi Suhard, doręczona została wzruszająca pamiątka z czasów oblężenia Reims i bombardowania katedry. Angielka Mrs. Coombe-Tennant darowała mianowicie katedrze w Reims krucyfik z kości słoniowej, który w czasie wojny w sposób niewytłumaczony zniknął z katedry i uważany był za stracony. Dzieje tego krucyfiku, pięknego wzoru francuskiej sztuki rzeźbiarskiej XVIII w., były, jak się obecnie okazuje, następujące:

W czasie oblężenia Reims w pustej zupełnie katedrze znalazł się na modlitwie pewien żołnierz francuski. Nagle na katedrę padł pocisk, przyczyniając wiele szkód wewnątrz świątyni. Modlący się żołnierz spostrzegł wówczas, że z ołtarza zniknął stojący tam krucyfik. Począł więc go szukać i odnalazł w gruzach mocno uszkodzony, postaci Ukrzyżowanego brakło bowiem lewej ręki. Nie chcąc, by rzecz poświęcona zginęła, krucyfik zabrał z sobą, pragnąc oddać go w ręce właściwe. Niestety, wkrótce potem żołnierz ów dostał się do niewoli niemieckiej. Krucyfik towarzyszył mu w niewoli aż do chwili powrotu jeńca do Francji, kiedy dawny opiekun oddał go jednemu ze swych towarzyszy niedoli. Już wtedy nowemu posiadaczowi ofiarowywano znaczne sumy pieniężne za odstąpienie krucyfiku, on jednak stale tym propozycjom odmawiał i dopiero po kilku latach, gnębiony nędzą, zdecydował się na sprzedaż relikwii.

Krucyfik zawędrował do Anglii, gdzie z licytacji nabyła go wspomniana Mrs. Coombe-Tennant w intencji zwrócenia go tam, skąd pochodzi. Brakuje ręki Ukrzyżowanego nie znalazłono, uszkodzony więc krucyfik zawsze przypominać będzie straszne chwile oblężenia Reims i barbarzyństwo tych, co nie wahał się ostrzeliwać zabytkowej i czczonej powszechnie świątyni.

Balkony i tarasy w nowoczesnym budownictwie

Potrzeba słońca i łagodnego klimatu, by balkony i tarasy były tem, ku czemu są przeznaczone: to jest częścią mieszkania.

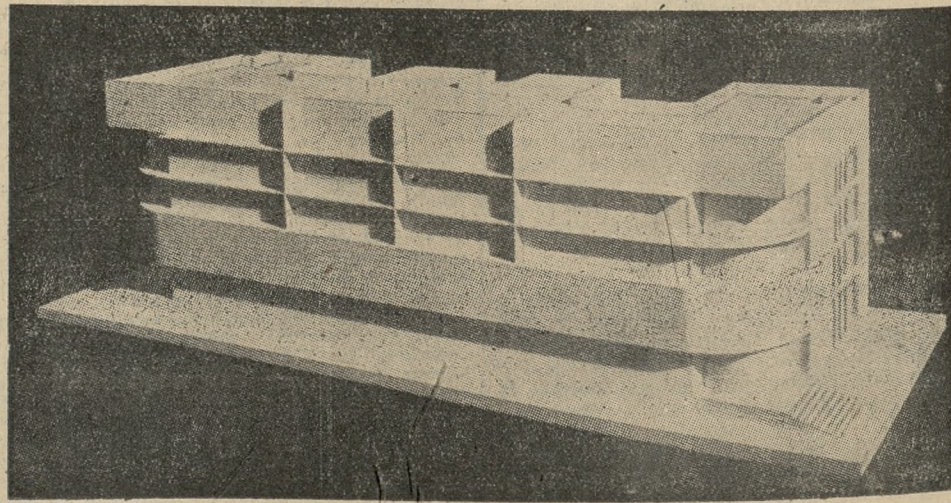
Idealnie da się to tylko osiągnąć w krajach południowych. To też Włochy, Grecja, Hiszpania są odwieczną ojczyzną celowo pomyślanych balkonów i rozłożystych tarasów mieszkalnych, gdzie życie rozwija się z swobodą jakiej nie znają kraje północne. Przeniesiona i w nasze strony moda nowoczesnych tarasów, a zwłaszcza rozpowszechnione teraz w Europie i Ameryce ogrody na dachach wielkich hoteli, są importem sztucznym, który

zapewne nie wytrzyma próby czasu. Tembardziej więc jechać trzeba na południe od Alp, by poznać rolę, jaką zajmują tam otwarty taras lub przestronny balkon w budownictwie użytkowym.

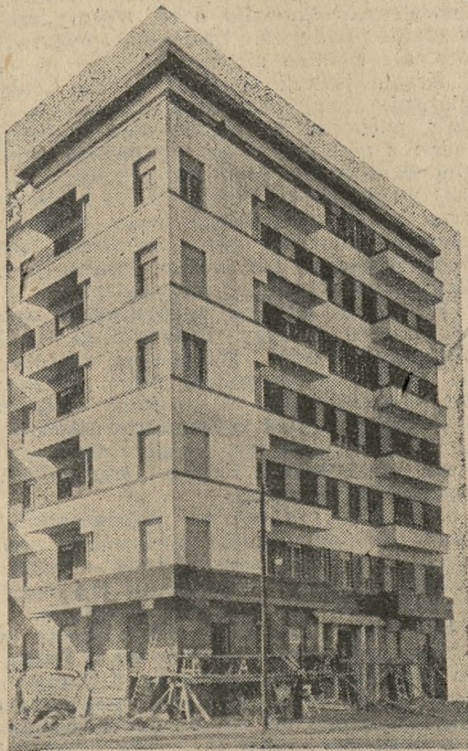
Reprodukujemy dziś dwa przykłady nowoczesnego budownictwa 7

wyższy nosi wszakże cechy umiarkowania, a powaga gmachu ma w sobie coś klasycznego.

Drugi przykład pokazany jest w modelu gipsowym i pochodzi z północno-włoskiego Como. Jest to dom mieszkalny, czynszowy, w którym wybitną rolę odgrywa taras, jak i balkony o-



Dom czynszowy w Como.



Jak ptasie gniazdko rozłożone są regularnie balkony na powyższej kamienicy w Medjolanie

Włoch, na których spostrzeżemy ewolucję łamanej fasady, z balkonami i tarasem, od form umiarkowanych, przypominających nasz północny system budownictwa, aż do form śmielszych, trącających prawie egzotyką.

U góry widnieje czynszowa kamienica w Medjolanie o znakomicie rozwiązanej rytmicznie linii poziomych i pionowych, zarazem gęsto wyposażona w balkony, których rozmieszczenie wybitnie przyczynia się do monumentalności bloku. Pomimo, że zdjęcie dokonane jest w chwili niewykończenia jeszcze gmachu, łatwo można sobie wyobrazić, ile ożywienia w fasadę wniesie roślinność, wzbogacając i tak już urozmaiconą — bo dwubarwną — powłokę powierzchni gmachu. Przykład po-

kólne dokoła pięter, otwierające niejako wnętrze domu ku powietrzu i słońcu. I tu istnieje wyraźny rytm linii poziomych i pionowych, ciekawie rozgrywanej się ku bokom w postaci dwóch cylindrycznych kolumn-narożników. Tam się mieści obszerna klatka schodowa, której waga w całym bloku podkreślona jest jeszcze przez to, że wiedzie ku kulminacyjnej części domu: tarasowi. W ten sposób osiągnięto zręczne połączenie płaszczyzny tarasowej z resztą kondygnacji. Trzeba wszakże zaznaczyć, że powyższy projekt oddalił się znacznie od tradycji budowlanych ubiegłych stuleci, i mało ma wspólnego z kształtami rdzennie włoskimi.

Z okazji „Tygodnia Miłosierdzia“

Dobroczynność zorganizowana w walce z nałogowym żebractwem

Po wojnie światowej i z nastaniem dewaluacji marki polskiej, nałogowe żebractwo w Poznaniu rozmnężyło się w zastraszający sposób. Na ulicach i placach publicznych, a przede wszystkim przed kościołami i na cmentarzach pojawiały się setki brudnych i obdartych żebraków. Według opinii ówczesnego zastępcy starosty grodzkiego p. mgr. Kozłowskiego było ich w samym mieście 4—500.

Najwięcej bodaj cierpiało przez żebraków kupiectwo. To też w r. 1920 magistrat poznański zgodził się na wydanie kupcom tabliczek tekturowych opatrzonych pieczęcią i napisem: żebrakom wstęp wzbroniony. Za zezwolenie na wywieszenie takiej tabliczki płacili kupcy wpięć dobrowolne ofiary w markach polskich, a później po 3 zł miesięcznie. Wobec stosunkowo niewielkiej jednak liczby płacących, akcja kulawa z początku, a żebractwo w dalszym ciągu natrętnie nachodziło kupców poznańskich w ich składach. Z ofiar takich, jak wyżej, wpłynęło od r. 1920 do 1925 około 15 000 złotych.

Mniewieć w połowie r. 1924 objął potem kierownictwo miejskiego biura ubogich p. Aleksander Chybiński, który rozpoczął reorganizację sposobów zwalczania żebractwa po zasięgnięciu odpowiednich informacji z zagranicy, mianowicie z Francji, Anglii, Belgii, Danii, Austrii i Niemiec. Z tego wszystkiego na razie jednak niewiele dało się na nas zastosować. Radykalną zmianę otąd miało stanowić jedynie wstrzymanie jałmużny gotówkowej, jako kardynalna zasada w zwalczaniu żebractwa jako klęski społecznej. Zamiast zasiłków pieniężnych miało otąd wydawać tylko t. zw. bony dobroczynne.

W celu reorganizacji zwalczania żebractwa na tej podstawie zwołane zostało do sali Rady Miejskiej zebranie przedstawicieli władz administracyjnych, kuratorium szkolnego, duchowieństwa, zrzeszeń charytatywnych, a przede wszystkim związków kupieckich i właścicieli domów. Na zebraniu tem, po wysłuchaniu referatu p. Chybińskiego na temat zorganizowanego zwalczania żebractwa i po przeprowadzeniu obszerniej dyskusji na ten temat, wybrano osobny komitet do walki z żebractwem, do którego weszli przedstawiciele prawie wszystkich wyżej wymienionych grup. — Obok Związku Towarzystw Dobroczynności „Caritas“ istniała przy magistracie „Miejska Opieka nad ubogimi“, przyczem tej ostatniej specjalnie były poruczone agendy walki z żebractwem u kupców, lekarzy, dentystów, adwokatów i w bankach.

Bezwzględna walkę z żebractwem rozpoczęto też niebawem zgodnie z temi uchwałami i to z jednej strony od wysyłania drukowanych odezw i ogłoszeń odpowiednich artykułów w prasie celem uświadomienia ogółu o niewłaściwości dotychczasowego, tradycyjnego wspierania nałogowego żebractwa. Z drugiej zaś swoje robiły obławy policyjne i osadzanie nałogowych żebraków w areszcie, gdzie musieli pracować — gdzie ich kapano, odswadziano, golono i strzyżono oraz pouczano odpowiednio. Na ten cel nawet zakupiono specjalne maszyny do golenia i strzyżenia oraz asygnowano odpowiednie kwoty na żywienie żebraków w areszcie, ponieważ policja wówczas nie posiadała na to odpowiednich środków.

Wszyscy zrzeszeni kupcy odebrali bloczki z bonami dobroczynnymi i zobowiązali się do dobrowolnych ofiar od 1—20 zł miesięcznie.

Analogiczną walkę toczył Poznański Okręg „Caritas“, z którym współpraca „Miejskiej Opieki nad Ubogimi“ była zgodna i dla miasta owocna.

Miasto w krótkim czasie pozbyło się tej starej, zasiedziałej zakały społecznej i uzyskało całkiem inny wygląd. I nie tylko to. Już w pierwszym półroczu zebrano przeszło 40 tysięcy złotych, a w latach od 1925 do 1934 r. — licząc przeciętnie po 4 do 5000 zł miesięcznie — razem około 450 000 zł. Z tych dobrowolnych ofiar kupiectwa i zawodów wolnych powstał już w r. 1927 duży gmach ogrodowy — przytułek dla ubogich na 80 łóżek — przy ul. Grobla 26, następnie zaś drugi nowoczesny gmach na ca 240 starców przy ul. Mostowej 6. Umieszcza się tam ubogich niezdolnych już do pracy i nie posiadających nikogo, koby o nich dbać. Mają tam pełne

utrzymanie i opiekę wszelką aż do zgonu.

Ministerstwo opieki społecznej zainteresowało się specjalnie tą akcją zwalczania żebractwa na terenie tutejszym i wysłało nawet osobnego delegata, celem zaznajomienia się z jej szczegółami. Inne większe miasta w kraju nie mniej okazały swe zainteresowanie i zgłaszały się po informacje, których im chętnie udzielano. Organizacje, jak tu tejsza, ze systemem opiekunów społecznych, a dawniej radców ubogich, pracujących bezinteresownie dla dobra miasta i ubogich, uznano za bardzo celową i krótko potem też wyszła ustawa o opiekunach społecznych i komisjach opieki społecznej.

Jak widzimy, wysiłki ówczesne były skuteczne i wyniki tej akcji nadzwyczaj pomyślne, zarówno dzięki niestrudzonej, ofiarnej i przewidującej pracy jej organizatorów i kierowników, jak i pełnemu zrozumieniu jej doniosłości

Czują się pokrzywdzeni

Z kół czytelników piszą nam, co następuje:

W czasie od 1 lipca 1931 r. do 31 marca 1932 urzędnikom miejskim w Poznaniu potrącono z pensji 15-proc. dodatek komunalny. Przeciwno temu wniesli urzędnicy drogą administracyjną sprzeciw do wyższej instancji z tym skutkiem, że sprawa została rozstrzygnięta na ich korzyść. Nastąpiła potem ugoda z magistratem co do zwrotu potrąconego dodatku, przyczem urzędnicy zgodzili się zredukować swoje pretensje na 75 proc.

Na początku listopada b. r. postanowiono wreszcie wypłacić urzędnikom owe 75 proc., lecz jednocześnie magistrat polecił stosować to postanowienie tylko względem tych urzędników, którzy obecnie są w służbie administracji miejskiej. I też tylko tym urzędnikom wypłatę uskutecznił, a natomiast pominięto takich, którym w owym czasie cobywła potrącono dodatek komunalny, ale którzy obecnie są już zwolnieni z urzędów.

Takich b. urzędników, którzy mają także pretensje do wyrównania wspomnianych 75 proc., jest coś około stu i jak nas informują, mają oni zamiar dochodzić swoich praw choćby na drodze nowej skargi.

Ś. p. Sylwester Mausz

W środę, dnia 20 bm. odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku na nowy cmentarz św. Wojciecha przy udziale



licznego grona krewnych zwłoki Ś. p. Sylwestra Mausza, b. rektora szkoły powszechnej im. Staszica na Winiarach. Dożył lat 69. — W czasach zaborskich pełnił obowiązki nauczyciela w różnych gminach województwa poznańskiego. W czasie urzędowania awego nigdy nie sprzeniewierzył się polskości i otwarcie wyznawał swój katolicyzm i przekonania narodowe, narażając się nieraz na różne szykany z strony władz zaborskich. Doczekawszy się przewrotu, z największym zapalem zabrał się do pracy w odrodzonej Polsce, biorąc m. in. czynny udział w plebiscycie na Warmii i Mazurach. Na każdym stanowisku odznaczał się sumiennością i nieskazitelnym charakterem. Niech spoczywa w pokoju!

Ś. p. sierżant-pilot Janusz Kozłowski

W dniu 10 ub. mies. zginął śmiercią tragiczną b. powstaniec wielkopolski, sierżant-pilot Janusz Kozłowski z 1 pułku lotniczego w Warszawie. Wypadek na lotnisku okeckim przyprowadził go do śmierci obrażenia, od których zmarł w szpitalu, osierocając żonę i dwoje nieletnich dzieci.

Śp. Janusz Kozłowski już jako młodzieniec 15-letni z zapalem oddał się w służbę Ojczyźnie, wstępując w szeregi powstańców wielkopolskich. Z grupą leśniczyńską odbył chrzest ognioy i następnie całą kampanię, poczem wstąpił do formującego się 1 pułku strzelców konnych Wlkp., obecnie 15 pułku ułanów poznańskich. Poszedł na front pod Bobrujsk i brał udział



Ciałko dziecka pozostaje aksamitnie gładkie dzięki mydłu



ng 18 947

przez obywatelstwo miejskie, a w szczególności przez kupiectwo. Tym, którzy do tej akcji charytatywnej podawali plany i projekty, jak również tym, którzy ją wspierali moralnie i materialnie, przyswiecała przede wszystkim myśl oczyszczenia naszego miasta z nałogowego żebractwa w sposób zgodny z etyką chrześcijańską. Cel swój na razie przynajmniej osiągnęli, a poza tem przyczynili się do stworzenia wartościowych obiektów, które ich owocne starania jeszcze długo będą przypominać następnym pokoleniom. SWÓJ.

we wszystkich potyczkach i bitwach z I Dyw. Wlkp., obecnie 14 Dyw. Piech. — Wówczas już, mając lat 16, został odznaczony Krzyżem Walecznych. Po ukończeniu wojny z bolszewikami przechodził twardy żywot podoficera zawodowego, jako wachmistrz 15 pułku ułanów w Poznaniu. W 1924 r., dając upust swej żelaznej energii i bujnej fantazji, wstąpił do szkoły pilotów w Toruniu, którą też ukończył z odznaczeniem, poczem jako pilot I kat. pełnił służbę pilota w zastępstwie instruktora pilotażu w pułkach lotniczych w Lublinie i ostatnio 1 pułku lotniczego w Warszawie.

Jako prawy charakter, dzielny pilot-instruktor i zdyscyplinowany żołnierz, niejednokrotnie uzyskiwał pochwały z ust swych przełożonych. Cześć pamięci przedwcześnie i tak tragicznie zgasłego powstańca wielkopolskiego!

Podziękowanie

„Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie“ składa zarządowi Biblij. Fundacji. Komendy Policji Państwowej Miasta Poznania podziękowanie za hojny dar gwiazdkowy, w postaci książek (242), dla polskiej młodzieży na obczyźnie.

Pragniemy aby piękny przykład ofiarnej pamięci zarządu B. F. K. P. P. znalazł naśladowców. Niewątliwie różne instytucje posiadają liczne zbiory książek, które nieużywane spoczywają w zakamarkach szaf, gdy tymczasem tam na obczyźnie mogłyby zaspokoić głód słowa polskiego naszych rodaków i temsamem przyczynić się do ożywienia i wzmocnienia ducha narodowego i przywiązania do Macierzy.

Ofiary prosimy uprzejmie nadsyłać w możliwie jak najwcześniejszym terminie, pod adresem:

„Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie“

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 7, m. 15 (dom ogrodowy).

Zbudźmy serca

Wielu jest ludzi miłosiernych, którzy pamiętają o ubogich i chętnem sercem niosą im pomoc bezpośrednią lub wspierają organizacje dobroczynne, które za obowiązek wzięły sobie pomoc bliźniemu. Lecz, niestety, wiele jest jeszcze takich serc zubożniętych, które nie chcą wiedzieć o tem, że inu cierpi i wyciąga ręce o pomoc. Czasem są tego powodem własne troski, czasem wygoda przeszkadza bliższemu zainteresowaniu się sprawami akcji charytatywnej.

I oto Tydzień Miłosierdzia od 1—8 grudnia, podczas którego wołamy w imieniu rzeszy biednych o pomoc, ma zbudzić te serca, otrząsnąć je z obojętności. Kazania, wykłady, artykuły niechaj przekonają wszystkich bez wyjątku, że miłosierdzie jest obowiązkiem wszystkich, tak wiele posiadających, jak i mało posiadających. W tym tygodniu miłosierdzia niechaj we wszystkich sercach zakręluja i wydadzą owoc słowa Chrystusa: Błogosławieni miłosierzni...

Pośrednictwo pracy

Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy podaje do wiadomości, że na podstawie rozp. Min. Opieki Społ. z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. nr. 23 z dnia 31 marca 1935 roku, poz. 152) wszelkie czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy wykonuje,

za wyjątkiem służby domowej, bezpłatnie.

Biuro uprasza pp. pracodawców o zgłaszanie wszystkich wolnych miejsc dla pracowników w Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy, Dział Pośrednictwa Pracy w Poznaniu, ul. St. Czarneckiego 9, tel.: 64-27, 69-56 i 74-27, lub w terytorjalnych ekspozyturach tego Biura: w Bydgoszczy tel. 20-75, w Gnieźnie tel. 435, w Ostrowie tel. 82 i w instytucjach zastępczych przy wydziałach powiatowych.

Jednocześnie Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy w Poznaniu zwraca uwagę na środki prawne, przewidziane rozp. Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. nr. 18, poz. 123) — grzywna do 3.000 złotych — w wypadkach niezgłoszenia wolnych miejsc i przyjętych pracowników.

Kącik kosmetyczny

P. M. Kasikówna. Defekt ten można usunąć jedynie przez stosowanie odpowiednich preparatów, jak również do mycia szamponu, nie zawierającego sody ani też innych składników, które ujemnie wpływają na nadmierne wysuszenie włosów. Stosowanie różnych preparatów bez żadnego konkretnego celu nie może Pani dać żadnego efektu, raczej będzie to tylko szukanie odpowiedniego środka po-macku. Najlepiej sprawę załatwić w ten sposób, że Pani przyjdzie i będę Pani

GABINET KOSMETYCZNY

Magistra Kuntzówna, Poznań, pl. Wolności 9 m. 13, tel. 54-38. Ogólna pielęgnacja cery, oraz usuwanie defektów jak: zmarszczki, brodawki, nadmierne owłosienie itd. Pierwszorzędnej jakości kosmetyki. Porady bezpłatne. zg 12 322

mogła porady udzielić osobiście, ewentualnie proszę przysłać trochę włosów, ale nie mytych.

Co do trwałej ondulacji to zdania są różne, zależy to od rodzaju włosów, w każdym razie włos słaby ogromnie na tem cierpi, gdz kruszy się i wypadają.

P. Otulakowska. Bardzo Pani współczuję, bo rzeczywiście taki wygląd, nie może spowodować różowego zapatrywania się na świat. Ale na wszystko jest rada, trochę cierpliwości, a zapastrywania Pani cokolwiek się zmienia. Wyrzuty i wagry trzeba usuwać stosując specjalne preparaty kosmetyczne, a na czerwoność nosa zaleca się masaż prądem galwanicznym.

Lo — P. Suchą cerę należy pielęgnować w następujący sposób: wieczorem zmyć twarz gorącą wodą, stosując otrybki, spłókiwać ciepłą, po osuszeniu ręcznikiem bądź serwetką z ligniny posmarować zupełnie cienką warstwą kremem tłustym odżywczym, a rano zmyć zimną wodą, nałożyć krem pod puder i przypudrować. Kremy, które Pani dotychczas stosowała, są nieodpowiednie. Nadmierne owłosienie można usunąć elektrolizą, ale zabieg ten jest kosztowny, szczególnie jeśli chodzi o tak dużą przestrzeń. Co do ostatniego pytania odpowiedź na tem miejscu nie mogę Pani udzielić.

MG. KUNTZÓWNA.

Modne kaniiny

Reprezentacyjny Dom Mody W. SCHUBERT Poznań, St. Rynek 85/86.

Pz 5 783-36.53

STRONNICTWO NARODOWE

Wyższy kurs polityczny rozpoczyna się w poniedziałek, dnia 2 grudnia 1935 r. o godzinie 20, na sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65, I piętro.

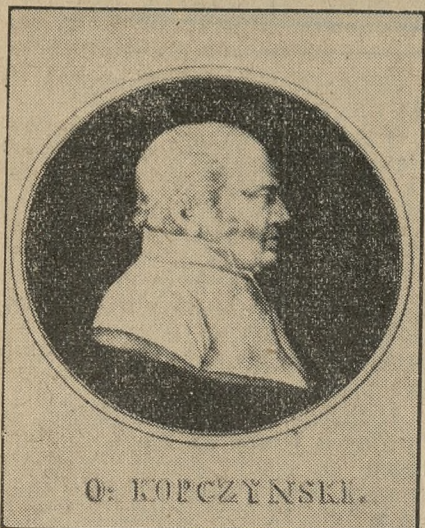
Przyjęci słuchacze winni stawić się punktualnie.

Kierownictwo.

W dwusetną rocznicę urodzin Onufrego Kopczyńskiego

(30. 11. 1735 — 30. 11. 1935)

Dobrze będzie w rocznicę tego wybitnego Wielkopolanina ożywić w pamięci wspomnienie jego zasług, jako, że jest twórcą, a zarazem reformatorem polskiej gramatyki, że był głośnym pijarskim pedagogiem i uczonym filo-



O. KOPCZYŃSKI.

logiem. Późniejszy uczeń Stanisława Konarskiego, zwany „prawodawcą języka polskiego”, urodził się równo 200 lat temu w Czarniejewie pod Gnieznem z rodziców zamożnych.

Jako siedemnastolatek wstąpił do Zgromadzenia OO. Pijarów w Podolińcu, niegdyś za Piastowskich czasów stolicy polskiego Spiza, a w dwa lata później przyjął święcenia. Mając za sobą gruntowne studia teologii oraz nauk świeckich w ówczesnych kolegiach pijarskich, mógł się rychło poświęcić umiłowanej przez siebie dydaktyce, w której zajaśniał niebawem w całej pełni blaskiem niepospolitych zalet serca i umysłu.

Młody pedagog uczył z zapałem od r. 1756 w Szczuczynie i Podolińcu, prowadził w Radomiu i Piotrkowie wykłady literatury rzymskiej, a w Rzeszowie i Złoczowie ćwiczył pijarskich alumnów w wymowie. Dla pogłębienia studiów i rozszerzenia horyzontów zamierzał Kopczyński jechać zagranicę. Nie mogąc przeznaczyć na ten cel własnych środków, skorzystał z nadarzającej się okazji wyjazdu na Zachód w charakterze ochmistrza z młodym a zamożnym Antonim Wisłockim. Udał się tedy na dwa lata do Wiednia, odwiedził Włochy, Paryż, także ośrodki kulturalne w Niemczech, aby na koniec powrócić ze wzbogaconym wiedzą i doświadczeniem umysłem.

Rozpoczął zaraz wykłady już nie na prowincji, jak dotąd, lecz w słynnym Collegium Nobilium w stolicy. W roku 1780 widzimy go w charakterze ruchliwego członka „Towarzystwa do Książ Elementarnych”, utworzonego dla układania nowych podręczników w związku z ówczesną reformą szkolnictwa na poważną skalę zakrojoną. Na publicznych egzaminach w Collegium

Nobilium z końcem każdego roku, wobec najprzedniejszych powag tego czasu, Kopczyński mógł wykazać zarówno niepospolite zdolności pedagogiczne, jak nieprzeciętną erudycję. Wielki otoczył go splendor, kiedy król Stanisław August wręczył mu złoty medal z napisem „Merentibus” w dowód uznania za spowodowanie postępów wśród kształcącej się pod jego kierunkiem młodzieży.

Z polecenia Komisji Edukacyjnej stworzył Onufry Kopczyński dzieło, przynoszące chlubę jego nazwisku oraz dorobkowi naukowemu kraju — „Gramatykę języka polskiego”, uznana za oficjalny podręcznik w zreformowanym szkolnictwie. Wśród nowości, jakie wprowadził do gramatyki polskiej, zalicza się przede wszystkim wysunięcie na pierwszy plan polszczyzny, jako

metodologicznej podstawy nauczania z uwzględnieniem łaciny na planie dalszym, — powtórne wykrycie i wyjaśnienie związku pomiędzy logiką, gramatyką i wymową, — dalej sformułowanie podstaw tzw. gramatyki porównawczej przez uchwycenie wspólnej podwaliny gramatyk wszystkich języków, na koniec skonstruowanie polskiej terminologii gramatyki.

Powodzenie jego dzieła było wielkie, czego dowodem pojawienie się jednemu wydań „Gramatyki” do roku 1796. W związku z reformą szkół ukazał się nadto jego „Elementarz”, na którym kształcili się młodzi wychowankowie szkół.

Wypadki polityczne przerwały okres wyteżonej pracy pijarskiego pedagoga w stolicy wolnego jeszcze państwa. W r. 1794 po upadku powstania widzieliśmy go jakiś czas w Dzikowie. Zawikłany w procesie polskich patriotów, został przymusowo internowany z polecenia rządu austriackiego w klasztorze niokolsburskim na Morawach. Przewieziono go niebawem do śląskiego klasztoru w Freudenthal, stąd skierował do cesarza Franciszka II prośbę w formie

William Szekspir

SOBÓTKOWEJ NOCY PRZYWIDZENIA

Scena pierwsza. Las koło Aten. Wchodzi z jednej strony Puk, z drugiej jeden z dziwów. (A Midsummer-night's Dream.)

przełożył JÓZEF BIRKENMAJER

„Sobótkowej nocy przywidzenia”, oto właściwy tytuł dotąd pod mylnym, z niemieckiego przekładu wziętym tytułem „Sen nocy letniej”. Nowego przekładu całości dokonał znakomity nasz anglista Józef Birkenmajer. Zamieszczony poniżej fragment daje pojęcie o jego dużych walorach. Dajemy go tem chętniej, że łączy się z premierą filmu tejże komedji na ekranie „Słońca”.

PUK:

Hola, mój duszku! Kędz to się włóczysz?

DUSZEK:

Przez pogórki, przez doliny, przez zarośla i tarniny, przez łąki i ogrody, poprzez ogień, poprzez wody, włóczę się i tu i tam — niśli księżyc, chyżę gnam! Kto ja? pytasz... powiem zaś: ja, Królowej Dzwów paż, jej poselstwo wszędzie niosę, wkrąg po ziachach sygnę roś! Patrz, pierwioski, jej gwardziści, stoja, smukli i złości, mundur, strojny w haft i szych, od punkcików świeci pstrych — to rubiny Dzwów dar, w których żyje woni czar. Muszę tu kropel rosy szukać wśród

by każdy z kwiatów w kolecyk przystroić perlowy! Puść mnie, prostacy skrzakcy! Mknę w te pędy! Królowa z całym dworem ma przechodzić tedy!

PUK:

Król dziś tu w nocy urządzi biesiadę: bacz, by królowa nie weszła w paradę! Oberon, mimo godność swą królewską, dalibóg popadł w istną pasję szewską! O cóż mu poszło? Ot, mała drobnostka! O chłopa, trzpiota, ledwie że wyroska! Ona, królowi Indyj go wykradłszy, zrobiła giernkiem, bo z twarzy najładniejszy... O tego smyka tak wodzą się za lby! Oberon chciwy, zazdrośny, więc chciałby wodzić chłopczyne po swym leśnym szlaku,

jako rycerza ze swego orszaku, lecz ona chłopca zabrała przemocą, w kwiaty go stroi, pieści dniem i nocą. Stąd król jęłomost i królowa jęłomost: żywią wzajemną k'sobie nieuprzejmość: czy się spotkają na łące czy w gaju, czy przy gwiazd blasku czy w wód ruczaju, jedno na drugie tak straszliwie zrzedzi, aż dziwy wlażą z trwogi w łupiny żółędzi!

DUSZEK:

Jeśli nie myli mnie kształt twej postaci, toś ty ów figlarz, ów zły duszek skrzaki, zwany Robertem Kumotrem!... Czy nie ty straszysz dziewczuchy wiejskie i kobiety? Zaraz cię nowem pytaniem przegwożdżę: Czy to ty czasem w trunku psujesz drożdże? Ty to śmietanę kradniesz? Ciebież wini długo kłęcząca masło gospodyn, iż jej robota próżna jest i marna? Czy to ty, powiedz, kręcisz pustę żarną? Ty to podróznym z drogi zwodzisz nocą i śmiesz się z nich, kiedy się kłopotą? Kto ciebie Skrzatem, miłym Pukiem zowie, ty mu pomagasz, na szczęście i zdrowie! Tyżes to?

PUK:

Tak jest, prawdę mówisz! Jam to ów nocy włóczęga, ten urwisz! Ja Oberona króla bawię pięknie: nieraz on ledwie ze śmiechu nie pęknie, gdy zwiodę jurne konisko otyłe, rżeniem udając niestara kobyłę! Czasem, małego raka wzięwszy postać, umiem do dzbanu kumochy się dostać: kumocha pije — ja łaps! ja za usta — i na podolek piwo się wychlusta! Najmędrsza ciotka, kiedy opowiada rzecz najmętniejszą, nieraz na mnie siada, bo mnie za stolek bierze przez pomyłkę: ja się zniecałka wymknę jej z pod tyłka! Ona na ziemię brzdęk!... od gniewu pryca, krztusi się, kaszle, krzyczy: „Co, u licha!” I naraz z nudy i z cizy głębokiej gwar i wesołość!... Wzięwszy się pod boki, chór cały parska, śmieje się, gawędzi: „Rzadko człek tutaj czas tak miło spędzi!” Lecz z drogi, duszku! Oberon tu idzie!

DUSZEK:

A tu królowa!... Och, jużesmy w biedzie!

ZBIGNIEW ZAKRZEWSKI.

Listy z Bydgoszczy

Zasłużony hołd

Stałem przed skromnym, nowo-wzniesionym, nieotynkowanym jeszcze domkiem. Więc to tutaj mieszka zasłużony i znakomity uczy. Nie byłem tego jednak tak zupełnie pewny, bo w półmroku rychłego, listopadowego wieczoru nie można już było odczytać, ani tabliczki u furtki, ani numeru domu. Okazało się jednak, że trafiłem dobrze. Ze ten skromny domek to istotnie bydgoska siedziba prof. dr. Kazimierza Panka. Za chwilę znalazłem się w niedużym saloniku. I tu znowu uderzała miłe skromność i zupełna bezpretensjonalność wnętrza. Łatwo można było, z charakteru wnętrza domu, wytworzyć sobie pojęcie o charakterze — pana domu. I istotnie, nie pomyliłem się. Do salonu wszedł starszy pan, prosty, skromny, cudownie bezpośredni i budzący natychmiastową sympatię. Rozmowa potoczyła się łatwo i pełna była optymistycznych akcentów. Profesor Panek mówił o swoich długoletnich badaniach i do końca już nieomal doprowadzonych rewelacyjnych odkryciach. Rad był, że w najbliższych już dniach, na specjalnej konferencji w stolicy, przedstawi uczy ostateczne wyniki swych żmudnych doświadczeń i prób. I także, cieszył się z tego, że po wielu kło-

potach udało mu się zbudować sobie skromny, nieotynkowany jeszcze, ale własny domek...

W cztery dni po tej milej, pełnej pogody rozmowie, nad gmachem Państwowego, Naukowego Instytutu Rolniczego w Bydgoszczy zawieszono sztandar wciągnięty do połowy masztu. Najwybitniejszy pracownik Instytutu, prof. dr. Kazimierz Panek zakończył nagle swój pracowity żywot...

Na krótko przed śmiercią wyraził u-mierającą życzenie, aby — pochowano go skromnie, i — by nie składano wieńców na jego trumnie. Prosił, by pieniądze, przeznaczone na wieńce, w połowie złożono na cele budującego się kościoła Ks. Ks. Misjonarzy, a w drugiej połowie doręczono — bezrobotnym narodomcom...

Pogrzeb śp. prof. dr. Panka przeobraził się w tłumną manifestację. Ostatnią przysługę oddali mu wszyscy od dostojników i przedstawicieli władz, aż do — bezrobotnych.

A w kilka dni później, w obszernej auli Naukowego Instytutu Rolniczego wypełnionej do ostatniego miejsca, złożono hołd wielkiej zasłudze śp. Zmarłego. Staraniem Rady Artystyczno-Kulturalnej i Związku Lekarzy odbyła się uroczysta Akademia. Zagaił ją dy-

rektor Instytutu prof. dr. Garbowski, odczytawszy depesze hołdownicze od najwyższych instytucji naukowych Warszawy, Poznania i Lwowa. W imieniu Rady Art.-Kulturalnej zabrał głos red. Konrad Fiedler. Zabrał głos, by wskazać, że znakomity uczy był także — znakomitym Polakiem. Że liczba jego zasług obywatelskich równa się okazałej liczbie zasług uczonego. Na przekonujący słowa mowy sala zareagowała — powstaniem z miejsc. Chwilą uroczystego milczenia oddała część niezaprzeczonych zasług.

Działalność naukową śp. prof. dr. Panka omówili w obszernych referatach dr. Zygmunt Dziembowski i dr. Marcin Wołoszyński. Powtórzyli, za prelegentami, najważniejsze etapy tej działalności. A więc najpierw — pracę pedagogiczną na Uniwersytecie Jana Kazimierza i w Akademii Weterynaryjnej we Lwowie. Dalej — organizowanie Tow. Higijenicznego, wydawanie i redagowanie czasopisma „Przegląd Higijiczny”, zainicjowanie pierwszego w Polsce Zjazdu Higijicznego...

Czasu Wielkiej Wojny był prof. Panek szefem sekcji epidemicznej przy Czerwonym Krzyżu. Ratawał setki tysięcy ludności od roznoszonej wojną cholery, czerwonki i tyfusu. Rząd austriacki, acz niechętny uczy, który zawsze głośno i otwarcie akcentował swą polskość, nie mógł nie uznać zbyt oczywistych zasług. Nadano więc prof. Pankowi szereg wysokich odzna-

lacińskiej ody o uwolnienie „z przymusowych rekołecyj”.

Niemalym było dłań zaszczytem powołanie go w r. 1802 na członka warszawskiego Tow. Przyjaciół Nauk, gdzie wspólnie z Lindem, autorem słownika, uważany był za specjalistę o języka polskiego. Kopczyński udzielał Lindemu cennych rad i wskazówek, a sam opublikował w rocznikach Tow. rozprawę o duchu polskiej mowy.

W r. 1804 wielkopolskiego uczonego uczyniło Zgromadzenie Pijarów swym prowincjałem, którym pozostał przez trzy lata; w dobie Księstwa Warszawskiego powołał go Stanisław Potocki do Izby Edukacyjnej, kontynuatorki dawnej Komisji Edukacji Narodowej, a jeszcze poprzednio zamianował go wizytatorem szkół. Podczas pobytu księcia Murata w Warszawie stanął Kopczyński na czele deputacji, proszącej wodza armji francuskiej o opiekę nad zakładami wychowawczymi zagrożonego zgromadzenia. W r. 1807 napisał dla Francuzów gramatykę polską, dedykując ją Napoleonowi. W tym samym roku, orjentując się w szkodliwości panoszącej się w kraju francuszczyzny, wydał dwie prace „O dobrem piśmie” i „O poprawie błędów”, poświęcone obronie czystości języka polskiego.

Na trzy lata przed śmiercią zasługo drukowane dzieło „Memoriał” — podany na Kongres Wiedeński, w którym przemawiał w sprawie Polski. Sędziwy Onufry Kopczyński doczekał się u kresu żywota nielada zaszczytu, kiedy po raz drugi w swym życiu otrzymał na specjalnym obchodzie, tym razem od ziomeków, medal złoty za gramatykę języka polskiego. Publiczność, zalegająca obszerną salę, asystowała dopełnianej przez ministra Oświecenia Narodowego, Stanisława Potockiego, ceremonii doręczenia starcowi medalu. Dzieło się to w dniu 30 listopada 1813 roku, kiedy Kopczyński akurat zaczynał 82-gi rok pracowitego życia. W dwa i pół miesiąca potem już nie żył, a zwłoki jego spoczęły na cmentarzu Powązkowskim w pobliżu zakryty małego kościółka, w otoczeniu prochów wybitnych Pijarów Konarskiego i Sarbiewskiego. W kościele po-pijarskim w stolicy widnieje jego pamiątkowa tablica.

Liczne fragmenty z jego życia pięknymi liniami znaczą jego charakter. I tak w listopadzie 1794 r. przeprowadził się małą łódczyną ks. Onufry z narażeniem własnego życia przez wzburzone fale Wisły (wobec zerwania mostów), aby ocalonej, a będącej w potrzebie gromadce wygłodzonych i rannych mieszkańców Pragi dostarczyć odzieży, napoju, pokarmu i leków. Był w Warszawie postacią niezwykle popularną. Nieraz bowiem opłacał chłopców, roznoszących po ulicy obwarunki na drażkach, tylko po to, by nie przeinaczali tej nazwy na „obwarzanki”, tak dalece dbał o poprawność języka. Wogóle znany był z prostego i bezpośredniego stosunku do wszelkich powszednich bolączek życiowych, co charakteryzuje go jako człowieka, ujmującego swą szlachetnością i prostotą.

Ba, — nadano mu nawet tytuł hrabiego.

Nie dla tego rodzaju nagród pracował jednak polski uczy. A pracował z narażeniem własnego życia.

Dziedzina bakterjologii, to główny teren wysiłków znakomitego uczonego. Jego surowice i szczepionki przeciw epidemicznym chorobom bydła znalazły uznanie w całym świecie naukowym. Stosuje się je w dziesiątkach tysięcy wypadków.

Ostatnie lata pracy prof. Panka, to lata walki z gruźlicą ludzką. Walka ta bliska ponoć była rewelacyjnego wprost zwycięstwa. Tak zapewniają ci, którzy współpracowali z przedwcześnie zgasiłym uczy. Potwierdzają te zapewnienia liczne wypadki cudownego nieomal wyleczenia chorych przez prof. Panka przy pomocy jego nowoodkrytych metod...

Setki artykułów, broszur, dzieł i — uczniów pozostawił po sobie mądry, dobry i skromny pan z nowego, gotowego już, a tylko nieotynkowanego jeszcze domku przy ul. Wyspiańskiego. Miejmy nadzieję, że spadkobiercom wybitnego uczonego uda się — nie tylko wykończenie budowanego przez niego domu, — ale, że uda im się także, na podstawie pozostałych doświadczeń, wyników i zapisków wykończyć wielki gmach całowyciowej pracy naukowej śp. profesora dr. Kazimierza Panka.

MARJAN TURWID.



na ostrzu języka-78

Wawrzyniaki

Czasy są tak podłe, że już nawet polski literat zaczyna coraz boleśniej odczuwać brak pieniędzy. Polski literat, któremu dotychczas powodziło się nieźle. Jednakże był to okres przejściowy i bardzo krótki. Trwał za ledwie kilkanaście lat.

Jeszcze za czasów Młodej Polski literat był taki, jakgdyby zyciem wyszedł z humoreski Kornela Makuszyńskiego: a więc miał dziurawe buty, długie, niepielegnowane włosy i paznogie, garderobę po jakimś nieboszczyku i „fontaż”. Taki jegomość mało jadł i dużo pił. Jedną posiadał zaletę: nie pisał zbyt wiele.

Potem nastąpiły takie konjunktury, że typ z Makuszyńskiego stracił swą aktualność. Literatom zaczęło się wiesz dobrze. Na miejscu „fontaża” zawisnął paryski krawat, a fryzura poety już nie zdradzała jego zawodu. Pisarz wprawdzie nie przestał pić, — lecz pił z zakąską; odżywał się dobrze i higienicznie: jadł rybki, bo te dają fosfor potrzebny mózgowi do twórczych wysiłków...

Literat dopomagał sobie dziennikarstwem i piosenkami dla teatrzyków rewijowych. Był taki okres, że praca dla rewij przynosiła grube dochody. Znam osobiście kilku literatów żydowskiego pochodzenia, którzy w Warszawie mieli dzięki piosenkom kabaretowym obfite konta bankowe i własne auto.

Teraz podobno sprzedają swe samochody... konta bankowe chudną. Rewja nie ciągnie. Tematy się wyczerpały. Niema o czym pisać.

Ludziska nie chodzą do teatrów. Na wieczory autorskie i odczyty już zupełnie nie.

Ponure nastały czasy dla polskiego literata!

Tembardziej więc należy pochwalić nasz typ PAL (Polska Akademia Literatury) za to, że pospieszył polskim feljetonistom z doraźną pomocą pieniężną.

Wprawdzie PAL nie dał gotówki. Lecz dzięki temu, że rozdał przeszło dwieście złotych i srebrnych wawrzynów, kieszenie naszych pisarzy zaczęły puchnąć od floty; przynajmniej kieszenie pisarzy satyrycznych, a przez egoizm ci tylko mnie interesują.

Literaci, nauczycielki, robotnicy, kmiotki i adwokaci, którzy otrzymali po listku bobkowym, mają tylko zaszczyt — i to bardzo wątpliwy.

Natomiast ci pisarze, których nie udekorowano blaską (a są oni mocniejsi jako „quantitas” i jako „qualitas”), ci mają tłuste honoraria: używają so-

bie na PAL'u, na wawrzynkach i na dwustu dwudziestu „wawrzyniakach”. We wszystkich pismach (nawet pro-rządowych) pełno ostrych docinków i uwag na temat tej wielkiej kompromitacji naszej Akademii.

Oddawna nie było tak wesołego tematu...

Muzyk dostał wawrzyn za krasomówstwo. Za tę samą zaletę udekorowano pewnego warszawskiego adwokata, który się jąka. Inny adwokat otrzymał znaczek, ponieważ ma żonę literatkę. Pewna dobroczyńna pani,

gdyż ma męża ministra.

Wojciech Konar ma laur, bo pisze w sekrecie. A Marja Wyjechana z Wielkopolski została uwieńczona za jazdę z przeszkodami na Pegazie.

I jeszcze wielu młodych nauczycieli wiejskich noszą wawrzyny za to, że oddają się literaturze, aczkolwiek bez wzajemności.

Sławoj - Składkowski otrzymał laur za architekturę. Wiejską oczywiście!

A dlaczego właściwie PAL nie odznaczył wawrzynem literackim gene-

W NOTATNIKU

Mały Emilek udaje bohatera

Małenki, ale już bardzo zepsuty Emilek wystosował do „Wiadomości Literackich” list otwarty, w którym powiada zaraz na wstępie, że — „w nawale pracy nie mam poprostu możliwości (ochoty też nie mam) na zabranie decydującego głosu w sprawie nonsensownych napaści na „Zmory” (zresztą 90 proc. tych bredni nie zasługuje na odpowiedź)...

Tak wygodnie załatwiwszy się z oburzeniem przeważającej części krytyki poważnej, ucieka się do znanego pospólitego już triku. Mianowicie powołuje się na dziesiątki listów, jakie otrzymuje od gimnazjastów i studentów. Jeden z nich podobno „twierdzi z całą pewnością, że 50 procent uczniów, składających egzamin dojrzałości, to ludzie, którzy zdecydowanie nie wierzą wogóle”. Tenże sam anonimowy autor listu „nadto już z własnych obserwacji stwierdza, że 90 procent t. zw. inteligentnych jego kolegów zupełnie nie wierzy...”. Inny student podobno stwierdza, że „Zmory” są zwierciadłem także „młodzieży współczesnej”.

Owóż mały Emil użył wygodnego triku, by w sposób cyniczny salwować siebie, by zrobić z siebie „bohatera” i „ofiarę” tych od „klekchańskich granicy”, a jednocześnie oczerniając polską młodzież współczesną.

A ta młodzież czynem swoim zaprzecza całemu plugastwu Emilewemu. Ma przedewszystkiem jeden ideał, dla którego się poświęca: dąży do wzmocnienia żywiołu polskiego w państwie polskim przez oczyszczenie go z żywiołów obcych i z wszelkiego plugastwa. W polskiej młodzieży współczesnej dokonuje się wielki renesans religijny. Dowodem tego ankietą, urządzoną przed kilku laty na Uniwersytecie Poznańskim, która wykazała wśród studentów U. P. 87 procent wierzących. (Odpowiedzi były anonimowe, a więc szczerze). Dowodem tego wreszcie zamknięte doroczne rekolekcje studentów warszawskich, w których uczestniczą tysiączne rzesze z własnej woli i duchowej potrzeby, i tysiączne rzesze tejże młodzieży akademickiej przystępują do wspólnej Komunii św. Ten sam renesans religijny obserwuje się we wszystkich środowiskach młodzieży akademickiej.

Tak, panie Emilu, nie spotwarzać zdrowej, narodowej i katolickiej polskiej młodzieży, która ze wstrętem i pogardą odwraca się od plugastwa w rodzaju „Zmórów”. Ten „trick” małemu Emilewemu się nie uda!

W drugą rocznicę

„W drugą rocznicę zwinienia 52 katedr w szkołach akademickich” — oto tytuł broszurki, która ukazała się obecnie z pod pióra prof. Stefana Glikselliego, b. dziekana Wydziału humanistycznego uniwersytetu wileńskiego. Jest to karta z dziejów szkolnictwa polskiego pod rządami p. Janusza Jędrzejewicza, b. ministra oświaty. Karta naprawdę nie najjaśniejsza, ale jedna z najciemniejszych w dziejach polskiej kultury lat ostatnich. Tak, różne bywają rocznice.

Przyszły historyk kultury naszej „rzeczywistej teraźniejszości” stanie zaiste wobec zagadkowego fenomenu: Będzie musiał poświęcić jeden cały rozdział p. Januszowi. I będzie musiał pisać wtedy, jak to energiczny ten minister niszczył czcigodne placówki nauki, jak zdeorganizował szkolnictwo średnie, jak spowodował upadek nauczania powszechnego, jaką to powołał do życia i protegował „Straż przednią”, jaką powołał do życia „Kuznię Młodych” i jakimi funduszami ją zasilal, jak „Legion Młodych” otaczał najhojniejszą opieką, jaki to radykalistyczny „Zrab” nauczycielski powołał do życia. A jednocześnie obok niszczenia poważnych placówek naukowych, jaką to wspólnie z Kadenem stworzył Akademię Literatury, jaki „Pion” literacki, jakie Tow. Krzewienia Kultury Teatralnej, i ile te wszystkie kompromitacje kosztowały.

Tak, różne bywają rocznice. I różne fenomeny...

Jak się nazywa ów uwawrzoniony „amator” nieswoich książek?

Przed 2 tygodniami podaliśmy na tem miejscu (za „Słowem” wileńskim) wiadomość o odznaczeniu wawrzonem literackim za zasługi na polu literackim pewnego gościa, który co drogoceńsze krukki wypożyczał z bibliotek wileńskich. By następnie sprzedać je w Krakowie. Obecnie jedno z pism warszawskich ujawnia nazwisko tego osobiście zasłużonego bi-

rała Rydza - Śmigłego? Przecież w „Ilustrowanym Kurjerze Codziennym” z dnia 27-go listopada br., na stronie 22-iej (w dodatku „Kurjer metapsychiczny Dziwy Życia”) umieszczono horoskop generała, zaczynający się od słów:

„Na pierwszy rzut oka trudno wykryć konstelacje militarne gen. Rydza-Śmigłego. Łatwo natomiast spostrzegamy jego zainteresowania i zdolności artystyczne...”

Srebrny laur dostał także młody, zapowiadający się od lat dwudziestu, poznański poeta regionalny, pan dr. Zenon Kosidowski. Zastanawiałem się, dlaczego w takim razie Hilary Majkowski nie został nagrodzony złotym wawrzynem?!

Dlaczego Andrzej Włast nie ma lauru za ochronę przyrody? Przecież przez kilka lat czuwał nad — „Morskim Okiem”.

Dlaczego Wieniawa nie otrzymał bobkowego liścia za to, że oddawna dostarcza karykaturzystom i literatom tematów, — że niema warszawskiej „szopki” bez niego?

Dlaczego pominięto Jarossy'ego? Powinien mieć laur za krasomówstwo, gdyż... ślicznie mówi po polsku.

Dlaczego wreszcie nie uwieńczono Heleny Mnisek? Zasłużyła sobie na to, bo przecież bez niej nie powstałaby parodia Magdaleny Samozwaniec „Na ustach grzechu”...

Kilku laureatów oddało swoje wawrzyny, i jeszcze kilku odda je napewno. Polecam PAL'owi, by zwrócone egzemplarze porozdawał pomiędzy kandydatów wyżej wymienionych; bo szkoda blasków — poco mają rdzewieć bezużytecznie...

ARTUR MARJA SWINARSKI.

bljofila. Jest nim p. Ludwik Stolarzewicz, „aż nadto dobrze znany na gruncie wileńskim” — członek okręgowej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli. Ładnie!

Akademicy zaczynają się kłócić

Pewne tajemnice z obrad P. A. L. nad kandydatami do wawrzonów przedostały się na łamy prasy. W szczególności chodzi tu o kon-dydata adw. L. Berensona, którego na wzmiankowanym posiedzeniu „zwalczał zawzięcie” podobno Karol Irzykowski. Słowniki skutkiem tego zaatakował Irzykowskiego jako „Judasza” — pod kwiatkiem. Irzykowski oczywiście nie pozostał dłużny odpowiedzi i w „Robotniku” zamieścił list otwarty, w którym się trochę tłumaczy, ale jednocześnie tem ostrzej atakuje pewnego „akademika”, który mimo obowiązującego akademików paragrafu o zachowaniu tajemnicy obrad, tajemnicę tę naruszył. Nazajutrz w „Kurjerze Porannym” pojawiła się notatka z podpisem akademika W. Rzymowskiego, kończąca się następującym zapytaniem: „Czyżby (p. Karol Irzykowski) sądził, że wystąpienia jego naprawdę nadają się tylko do dyskrekcji?”

Notatka p. Rzymowskiego potwierdza, zdaje się, przysłowie o nożycach, które się odezwały.

Badź cobądź, akademicy zaczynają się... bawić. Weale wesola Szopka. Nic dziwnego, zbliża się pora... szopek.

Na marginesach książek

W młodych oczach

(Wspomnienie pośmiertne o Piotrze Chojnowskim)

Przed dwoma laty redaktor działu literackiego dziennika „ABC” rozpiął około nowego roku ankietę n. t. „Jaką najwybitniejszą książkę czytałem w r. 1933?”. Głosy odpowiadających (a wezwani do ankiety zostali ludzie inteligentni i wykształceni), padały na rozmaite książki, przeważnie na takie, które w jakiś sposób łączyły się z problemami dnia dzisiejszego, na książki modne, głośnie, okrzykane. Natomiast jeden z wybitnych pisarzy polskich, dziś nie przypominam sobie nazwiska, oddał swój głos na powieść Piotra Chojnowskiego p. t. „W młodych oczach”. Uzasadniając swój wybór, napisał, że wyróżnia powieść autora „Kuzni” ze względu na piękny i harmonijny styl polski, jakim ta powieść jest napisana.

Lecz wyróżnienie nastąpiło napewno i za coś jeszcze innego. Za czysty, szlachetny, niemal klasyczny ton artystyczny powieści, tak daleko odbiegający od dzisiejszych nawyków pisarskich. Ostateń, jaką napisał w swoim życiu, powieść Chojnowskiego jest istotnie w polskiej literaturze wyjątkowym zjawiskiem, jeśli bierze się pod uwagę styl, kompozycję i wybór fabuły. Jest w stosunku do dzisiejszych usiłowań utworem najzupełniej konserwatywnym. Chojnowski nie dał się nigdy zwieść pokusie eksperymentu literackiego i został wierny formom, jakie panowały w czasach, gdy kształtowało się jego rzemiosło literackie.

Był to okres, kiedy panowały jeszcze

silne wpływy naturalizmu. Obowiązywał doskonale przemyślany plan fabularny, rozwijający się logicznie i konsekwentnie, podobnie, jak komponowane są przez los dzieje człowieka w życiu rzeczywistym. Na usługach pisarza stał styl jasny, zrozumiały, taki, któryby w najlepszy sposób pozwolił na wyłożenie zamierzonej treści. Gdy się dziś mówi o prostocie stylu w literaturze, łatwo spotkać się z lekceważeniem. Prostota to albo niedołężne trzymanie się dawnych, wygasłych wzorów przeszłości, albo niebezpieczeństwo banału.

Styl Chojnowskiego nie był ani jednym, ani drugim. Jeśli chodzi o gatunek — był ponadczasowy, nie nawiązywał do żadnej z mód literackich; jeśli zaś o metodę — stanowił jedno z najtrafniejszych narzędzi literackich. Nie podsuwał pisarzowi dłużyzni i pospolitości, w sposób niezawodny mierzył w treść, która miała zostać opowiedziana. Owa trafność stylu wystudjowana została na najlepszych wzorach literatury francuskiej i w sposób mistrzowski zastosowana w nowelach Chojnowskiego. Autor „Pokusy” napisał ich wiele. Zebrane w kilku tomach, stanowią najcenniejsze pozycje polskiej nowelistyki, rodzaju literackiego, który dziś w naszej literaturze niemal zupełnie zanika.

Wybór narzędzia literackiego i metody pisarskiej charakteryzuje Chojnowskiego nie tylko jako artystę, lecz określa również postawę pisarza w

stosunku do życia. Tytuł jego ostatniej powieści można rozciągnąć na całą osobowość Chojnowskiego. Żył aż do ostatnich swoich utworów treścią, którą zaczerpnął w czasie swojej młodości. Powieść „W młodych oczach” kończy się na roku 1905, sceną, w której bohater jest świadkiem nadciągania wielkiej burzy dziejowej. Na wschodzie rozpętała się wojna rosyjsko-japońska, pierwsza przegrzywka do następnych przewrotów, wewnątrz imperium rosyjskiego odzywały się pierwsze pomruki rewolucji. Lecz pisarz nie przekracza linii przewidywań i zapowiedzi. W dwóch czy trzech swoich utworach zbliżył się Chojnowski ku nowszemu wypadkom („Młodość, miłość, awantura”, przedewszystkiem „Dom w śródmieściu”), lecz i w nich pozostał wierny swemu stanowisku, swej postawie literackiej.

Mimo to, że tak bardzo daleki pozornie był od współczesności, że jako pisarz żył raczej obok niej — na zyciu dzisiejszem Chojnowski ważył i może nawet specjalnie ważną odgrywał rolę. Wśród dzisiejszych pisarzy polskich był wybitnym reprezentantem wiedzy o człowieku, bez względu na czas i okres historyczny. Wiedzy niepo-wierzchnowej, polegającej na podpatrywaniu zewnętrznych szczegółów zewnętrznego ludzkiego, lecz wiedzy istotnej, docierającej pod powierzchnię zewnętrznych pozorów, aż do samego dna człowieczeństwa. W tem znaczeniu był współczesny, nowy i żywy i bliski, tą swoją wiedzą o człowieku zdobywał czytelników i wysoką rangę w literaturze, chociaż się o szerokie uznanie nie ubiegał, stojąc na uboczu wszelkich koteryj literackich, zwad,

polemik i reklamy. Jeśli można tak powiedzieć, był, prawdziwym i pełnym typem pisarza, oddanego jedynie swojej pracy i w jej rezultatach szukającego oparcia.

W dzisiejszych stosunkach pisarzom tego typu trudno jest, mimo wszystko, dotrzeć do czytelnika w stopniu, na jaki zasługują ich dzieła. Pracując na nich czas i przedłuża ich trwanie poza aktualność utworów innego stylu, krzykliwych, wypychających się natrętnie w ręce czytelnika. Lecz utarł się w Polsce smutny zwyczaj, że dopiero śmierć pisarza jest sługą czasu, pracującego na rzecz wartościowych utworów.

Z okazji wspomnienia o Chojnowskim, pragnąłbym zwrócić uwagę czytelnika na kilka jego książek, które są godne przeczytania. Interesujące są przedewszystkiem nowele Chojnowskiego. One stanowią podwalinę jego pozycji w literaturze polskiej. W księgarniach i bibliotekach otrzymać napewno będzie można zbiór pięknych opowiadań, zatytułowany od pierwszej noweli, „Kij w mrowisku”. (W tym zbiorze kilka najpiękniejszych, obok nowel Perzyńskiego, opowiadań o dzieciństwie i młodości.) Jeśli się zaś dobrze poszuka, można będzie znaleźć i inne zbiory nowel: „Historja naiwna”, „Pokusa”, „O pięciu panach Sulerzyckich”, „Rzeczy drobne i wesołe”. Poza tem w obiegu księgarskim i bibliotecznym znajdują się cztery powieści Chojnowskiego: „Kuznia” (powieść historyczna z okresu powstania styczniowego), „Dom w śródmieściu”, „Młodość, miłość, awantura”, oraz omówiona już powieść „W młodych oczach”.

JÓZEF KISIELEWSKI.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Liczebność karteli w Polsce

Ich charakter i przedmiot działalności

Pierwszym warunkiem *) skutecznego wystąpienia przeciwko jakiemuś wrogowi jest możliwie dokładne poznanie jego życia, siły i obyczajów. Jeżeli więc uznajemy już dziś powszechnie kartele za niebezpiecznych wrogów naszego życia społeczno-gospodarczego, pogłębiających kryzys i zwiększających bezrobocie, należy się bliżej zapoznać z ich siłą liczebną oraz kierunkami działalności. Należy uczynić to tem więcej, że dotychczas mało mieliśmy konkretnych wiadomości o tych, którzy stworzyli przemożne państwo w państwie, którzy niesłychanie ważny i zarazem niesłychanie ujemny wpływ wywierali na losy całej naszej polityki gospodarczej ostatnich lat.

Oto Główny Urząd Statystyczny dostarczył nam obecnie sporo cennych danych o 216 kartelach krajowych i o 108 kartelach międzynarodowych, działających na terenie Polski. Ponieważ dane te dotyczą roku 1934 i ponieważ Gł. Urząd Stat. sam się zastrzega, że wszystkich porozumień nie był w stanie z gmatwaniny naszego życia gospodarczego wyłowić — można zatem uważać liczbę te tylko za przybliżone. W rzeczywistości bowiem karteli w Polsce mamy znacznie więcej, skoro się zważy, że objawiają one żywiołowy wprost pęd do liczebnego obecnie wzrastania. Mamy ponadto jeszcze bardziej zwarte organizacje, podlegające scentralizowanemu kierownictwu, które zaskutkują na to samo, co kartele, potępienie, mianowicie koncerny. Narazie jednak musimy zaspokoić się wiadomościami o kartelach, ponieważ te tylko zdołano statystycznie opracować.

Jeżeli chodzi o dziedziny gospodarcze, w jakich kartele znalazły podatny i niczem niekrepowany grunt dla swej działalności, to najwięcej porozumień panuje nad przemysłem i handlem: 208 karteli krajowych i 97 międzynarodowych. Jedynie w bankowości istnieje tylko jedno takie porozumienie. Dokładnie sprawę tę ilustruje poniższe zestawienie:

Grupy działalności gospodarczej karteli	Razem	Porozumienia krajowe	Porozumienia międzynarodowe
Ogółem	324	216	108
Przemysł i handel	305	208	97
w tem Górnicтво	5	5	—
Przemysł mineralny	22	13	9
" metalowy	77	48	29
" elektrotechn.	28	7	21
" chemiczny	72	46	26
Destylacja węgla i ropy	18	10	8
Przemysł włókienniczy	15	14	1
" papierniczy	14	14	—
" skórzany	3	3	—
" drzewny	6	6	—
" spożywczy	25	23	2
Elektrownie	7	7	—
Inne gałęzie przemysłu	13	12	1
Banki	1	1	—
Ubezpieczenia	6	6	—
Transport	12	1	11

Nie napróżno najwięcej porozumień kartelowych przypada na przemysł metalowy i chemiczny, elektrotechniczny i spożywczy. Są to przecież kopalnie złota dla różnych amatorów łatwych zysków, którzy je eksploatują też wbrew wszelkim społecznym

*) Por. artykuł p. t. „Prawda o kartelach w Polsce” w nr. 543 z 26 listopada rb.

Krótkie informacje gospodarcze

— Dnia 25. bm. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezesa B. G. K. p. Kozuchowskiego posiedzenie rady nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego, na którym wysłuchano sprawozdań i planu działalności na najbliższą przyszłość.

— Dnia 26. bm. odbyła się w ministerstwie rolnictwa i ref. roln. konferencja przesów i dyrektorów wszystkich izb rolniczych.

— Ogólna ilość upadłości, ogłoszonych w województwach zachodnich, wyniosła w r. 1933 — 71, a w r. ub. — 61.

— Zakaz tranzytu towarów sowieckich przez terytorium rumuńskie, który obowiązywał przez lat 16, został zniesiony.

— W Finlandji w miejscowości Raianäki koło Helsinków uruchomiono wielką gorzelnię i rektyfikację spirytusu, której produkcja ma zapewnić samowystarczalność fińskiemu monopolowi.

— Przejściowe osłabienie florena holenderskiego spowodowało wznowienie wysyłek złota do Stanów Zjednoczonych. Z Rotterdamu wyruszył ostatnio statek z ładunkiem złota wartości 1,8 miljon florenów.

interesom. Najsilniejszy rozwój wykazują kartele krajowe w r. 1933 i 1934, a więc w okresie, kiedy ogół społeczeństwa przymierał w niedostatku.

Wśród karteli największą ilość przypada na porozumienia producentów, bo 80 proc. Porozumienia kupców stanowią 16 proc. Natomiast producentów i kupców tylko 4 proc. Ogółem do karteli przystąpiło 4422 firm, w tem 364 spółek akcyjnych, 186 spółek z ogr. odp., 41 spółdzielni, 18 firm gdańskich oraz 11 skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych. Tak właśnie! Najpoważniejsze przedsiębiorstwa państwowe popierają czynnie ruch kartelowy w Polsce, co wyraża się nie tylko w należeniu do karteli, ale nawet w ich stwarzaniu. Warto to sobie dobrze zapamiętać.

Pod względem formy organizacyjnej kartele przyjmują najczęściej postać syndykatów i konwencji.

Najbardziej niewątpliwie charakterystyczną stroną działalności kartelowej jest jej przedmiot. A to ilustruje w sposób dobitny poniższe zestawienie:

Przedmiot działalności	Razem	Porozumienia krajowe	Porozumienia międzynarodowe
Ogółem	324	216	108
Regulowanie ceny	225	175	50
Regulowanie warunków płatności	182	146	36
Kontyngentowanie sprzedaży w kraju	121	113	8
Rejonowanie zbytu	90	15	75
Regulowanie produkcji	106	93	13
Regulowanie zakupu	13	12	1
Podział zysków	72	58	14
Regulowanie eksportu	133	46	87
Regulowanie importu	85	10	75

Naturalnie regulacja cen i regulacja warunków płatności znalazła najwięcej zwolenników. Doskonale wiemy, dlaczego! Jeżeli chodzi o regulację sprzedaży, to dzieją się takie rzeczy, że kartele w Polsce otrzymują nawet od firm zagranicznych odszkodowanie za dobrowolne ograniczanie eksportu polskiego. Jeszcze gorsze rzeczy dzieją się w dziedzinie ograniczania w sposób umyślny produkcji, co oczywiście musi zwiększać bezrobocie i wytwarzać cały szereg komplikacji.

Dlatego z kartelami trzeba podjąć stanowczą walkę! ST. W.

KRONIKA GOSPODARCZA

WŁOCHY W OBLICZU SANKCYJ

Brak środków żywnościowych i zwykła cen.

Maksymalna cena kukurydzy we Włoszech wyznaczona została na 80 lirów za 1 q. Zarządzenie to, wydane przez partyjny komitet, czuwający nad poziomem cen, ma na celu zahamowanie zwykłej cen na kukurydzy, której tegoroczna produkcja jest niższa od zeszłorocznej. Równocześnie wydano zarządzenia, mające na celu dostarczenie transportów kukurydzy prowincjom, odczuwającym szczególnie brak tego ziarna. Zaznaczyć należy, że dobrym zbiorem zboża i ryżu towarzyszy w rb. nieurodzaj kukurydzy i jarzyn.

Przeróbka wina na spirytus.

Na podstawie planu, opracowanego przez włoską konfederację rolniczą, wzmożona zostanie produkcja spirytusu krajowego, który wyrabiany będzie z wina. Dotychczas wino używane było tylko w bar-

dzo małym stopniu jako surowiec dla produkcji spirytusu. Obecnie sankcje zahamowały eksport wina z Włoch, a jednocześnie zaznacza się brak materiałów pędnych. Przeróbka wina na spirytus ma w pewnym stopniu zaradzić tym ujemnym objawom.

Włochy chcą rozszerzyć uprawę bawełny.

W związku z sankcjami i możliwościami poważnego ograniczenia dowozu bawełny do Włoch, powstały projekty rozszerzenia uprawy bawełny we Włoszech. Prezes włoskiego instytutu bawełnianego Olivetti utrzymuje, że do uprawy bawełny doskonale nadają się tereny sycylijskie. Ostatnio Włochy sprowadzały rocznie ok. 700 tys. q. bawełny, z czego 450 q. było reeksportowane w postaci półfabrykatów i wyrobów gotowych. Dla otrzymania 350 tys. q. bawełny rocznie należałoby we Włoszech poświęcić uprawie bawełny 100 tys. ha.

PODATKI I OPŁATY

(p) Specjalny podatek od wynagrodzeń. W związku z wprowadzeniem specjalnego podatku od wynagrodzeń wypłacanych z funduszy publicznych, Izba skarbową w Poznaniu wyjaśnia, że od wynagrodzeń od których opłacano dotychczas podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń, winien być pobierany nadal oprócz specjalnego podatku także podatek dochodowy z działu II na zasadach dotychczasowych. Skala tego podatku jak wiadomo, ulegnie zmianie z dn. 1 stycznia 1936 r.

(p) Podatek specjalny, a emeryci. Izba skarbową w Poznaniu podaje do wiadomości emerytów oraz wdów i sierot, pobierających zaopatrzenie, że wprowadzony ostatnio podatek specjalny od wynagrodzeń wypłacanych z funduszy publicznych, potrącony będzie z emerytur oraz pensji wdowich i sierotych wynoszących ponad 100 wzgl. 110 złotych od 1 grudnia 1935, zatem wszyscy emeryci otrzymają uposażenie swe w kwotach odpowiednio zmniejszonych. Dla uniknięcia zapytań i prośb o wyjaśnienie, Izba skarbową komunikuje, że zawiadomienia o wysokości podatku do poszczególnych emerytów rozsyłane nie będą, oraz, że wstrzymanie potrącania rat zaliczek na uposażenie nastąpi ze względu na trudności techniczne, dopiero od 1 stycznia 1936 r. Podatkowi specjalnemu, jak wiadomo, niepodlegają: zaopatrzenia weteranów powstań narodowych, b. skazańców politycznych oraz pozostałych po nich wdów i sierot, wreszcie t. zw. „wyjątkowe zaopatrzenia nie oparte na innych tytułach prawnych” (dary z łaski).

(p) Spłata zaległych podatków w naturze. Komitet Funduszu Pracy na m. Poznań, przypominając zainteresowanym, że w myśl rozporządzenia min. skarbu z dnia 13. VI. 1933 (Mon. Pol. 140/33 r.) i z dnia 14. VI. 1934 (Mon. Pol. 150/34), przyjmuje na spłatę zaległych podatków, powstałych przed 1 stycznia 1933 r., wszelkiego rodzaju artykuły pierwszej potrzeby, żywnościowe i odzieżowe, przybory szkolne, sportowe, narzędzia rękodzielnicze, ogrodnicze itp. przedmioty nadające się do użytkowania w zakresie pomocy bezrobotnym. Wyczerpujących informacji udziela biuro komitetu Funduszu Pracy na m. Poznań w gmachu „Polonia” przy ul. Solskiej — wejście naprzeciw kościoła św. Michała. Telefon 66-82.

Z KRAJU

(k) Przejściowy optymizm dla franka. Wczorajsze głosowanie w Izbie Deputowanych, jakkolwiek odbyło się ściśle według powszechnych przewidywań, spowodowało jednak na dzisiejszych giełdach walutowych pewien przypływ optymizmu. Optymizm ten, mało uzasadniony, trwał bardzo krótko, gdyż już późniejsze notowania giełd zachodnich wykazały prawie całkowity powrót do dotychczasowego stanu rzeczy i ostatnio panujących nastrojów. Ostrożność więc wahania kursów były bardzo nieznaczne. Dewiza na Londyn nieznacznie osłabła w Warszawie i w Zurychu, natomiast notowania dewiz obcych na giełdzie londyńskiej świadczą o ponownym wzmocnieniu się funta, po przejściowym osłabieniu w godzinach rannych. Dewiza na Nowy Jork wykazała jeszcze mniejsze zmiany. Pewne wzmocnienie wykazał Zurych. Dewiza na Brukselę jest w dalszym ciągu mocna.

(k) Kupiectwo poznańskie wobec kongresu kupieckiego w Krakowie. Na ostatnim zebraniu Stowarzyszenia Kupców Chrześcijań, które jest największą w Wielkopolsce organizacją kupiecką, odczytano pismo zarządu Stowarzyszenia do Związku Towarzystw Kupieckich z datą 15 listopada rb., w którym Stowarzyszenie protestuje przeciwko sposobowi organizowania kongresu kupiectwa w Krakowie i narzucaniu programu bez porozumienia się z organizacjami, wchodzącymi w skład Rady Naczelnej Kupiectwa Polskiego. W piśmie stwierdzono, że Stowarzyszenie wogóle nie było poinformowane w zamierzeniach i kierunku prac Naczelnej Rady. Jak wiadomo, przebieg kongresu krakowskiego potwierdził przewidywanie Stowarzyszenia, że kongres „nie przyniesie kupiectwu chrześcijańskiemu żadnego pożytku”.

(k) Powstanie fundacji pod nazwą „Wyższa Szkoła Handlowa w Poznaniu”. W dniu 27 listopada br. odbyło się pod przewodnictwem p. Szulca plenarne zebranie Izby przem.-handlowej w Poznaniu. Na zebraniu uchwalono powołać do życia fundację pod nazwą „Wyższa Szkoła Handlowa w Poznaniu”, nadając jej statut uzgodniony z min. w. r. i o. p. Poza tem postanowiono przewłaszczyć na rzecz fundacji gmach Wyższej Szkoły Handlowej i jej ruchomości.

(k) Poradnia nalepek i opakowań eksportowych. Przy Związku izb przemysłowo-handlowych uruchomiono bezpłatną poradnię nalepek i opakowań eksportowych. Firmy we własnym interesie winny korzystać z pomocy poradni, przedstawiając projekty nalepek, oraz wzory napisów na skrzynkach. Zwalaszcza napisy obcojęzyczne mogą być powodem nieporozumień. Ponieważ zainteresowani nie doceniają ważności cechowania produktów żywnościowych datą produkcji, w najbliższym czasie ukaże się praca dydaktyczna Związku izb przemysłowo-handlowych, udzielająca w tej mierze fachowych wskazówek.

Z ZAGRANICY

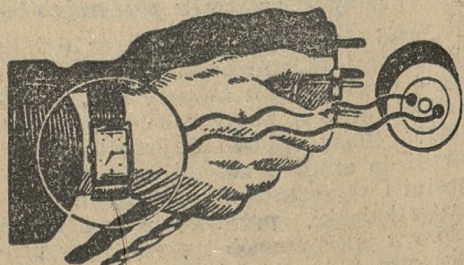
(z) Ostatni bilans Banku Francji wykazuje odpływ złota za 1.364 milj. fr. Ogłoszony w dniu 28 bm. bilans Banku Francji za okres 15 — 22 listopada rb. wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycji w porównaniu z poprzednim sprawozdaniem (w milj. fr.): zapas złota spadł bardzo poważnie bo o 1.364,4 do 69.052,0; obieg banknotów spadł o 646,6 do 81.234,7; natychmiast płatne zobowiązania wraz z obiegami banknotów wzrosły o 1.460,3 do 95.503,5; w związku z powyższym spadkiem zapasu złota oraz wzrostem natychmiast płatnych zobowiązań stosunek pokrycia złotem zmniejszył się dość poważnie, bo z 73,82 proc. do 72,26 proc. W tygodniu następnym odpływ złota z Banku Francji musiał być również bardzo poważny, tak, że w chwili obecnej zapas złota w Banku jest jeszcze znacznie niższy.

(z) Zakupy złota przez Bank Włoch a deprecjacja lira. Włoskie min. prasy komunikuje, że wysoki kurs zakupu złota, ustanowiony przez Bank Włoch w wysokości 15,50 lirów za 1 gram czystego złota (parytet ok. 12,63 lirów), nie oznacza dewaluacji lira. Kurs ten ustalony został jedynie dla zachęcenia publiczności, aby sprzedawała złoto w Banku Włoch. Wbrew tym tłumaczeniom sądzą niektórzy, iż zakup złota po cenie, znacznie wyższej od parytetu, uznać jednak należy za przyznanie się do deprecjacji lira. Podobno ludność Włoch sprzedaje lub wypożycza złoto Bankowi Włoch w dość dużych ilościach. Za złoto w monetach obcych Bank płaci: funt angielski 113,15 lirów (według parytetu powinno być 92,47), za 10 dolarów 232,45 lirów (według parytetu powinno być 190,00), 10 marek 55,35 (parytet 45,26). Srebro Bank Włoch przyjmuje tylko w charakterze ofiar na rzecz skarbu. Rozpoczęcie szerokiej akcji zakupu złota we Włoszech świadczy o poważnym spadku zapasów złota w Banku Włoch, które są jedynym realnym środkiem zapłaty za import z zagranicy.

Przyszłość polskiego kupiectwa leży w wyparciu żydów z handlu.

Kontaktem elektrycznym

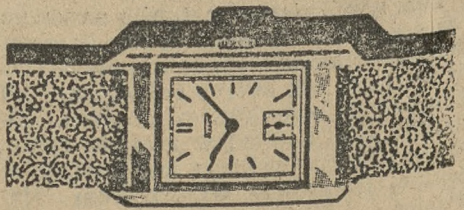
bardzo często możecie namagnetyzować Wasz zegarek, przez co nie chodzi on już regularnie, a nawet staje.



To samo grozi Waszemu zegarkowi, gdy zbliżycie go do motoru, telefonu lub radja.

Antymagnetyczny zegarek Tissot

nie ulega tym szkodliwym wpływom



Tissot
zegarek antymagnetyczny.

FELJETON OGRODNICZY

Z życia kaktusów

Kwiaty — Owocowanie Kilka szczegółów z hodowli — Jak przetrwać zimę?

Często można zauważyć podziw u ludzi, skoro się mówi o nasieniu kaktusów. Kaktus, jak zresztą każda roślina wyższego rzędu, kwitnie i wydaje owoce. Kwiaty ich są jedne z najpiękniejszych o najróżniejszej barwności. Kwitną w różnych porach roku — nawet zimą (jak np. gatunek Epiphyllum), kwitną w dzień i w nocy. Znana nam zapewne „Królowa nocy” (Cereus Grandiflorus) zakwita przepiękną białą koroną, skoro zapada noc. Po północy kielich stopniowo zamyka się i przekwita zupełnie o świcie. Jedne gatunki zakwitają łatwo, drugie trudniej, inne nie kwitną u nas wcale. Ważną rolę odgrywa tu oszklenie, które w bardzo wysokim stopniu przyczynia się do wcześniejszego zakwitania, oraz usuwa największego wroga, t. j. kurz. Należy jednak przestrzec przy urządzeniach kloszowych (nakrywanie kloszem szklanym), aby umożliwić minimalny dostęp powietrza, i, aby zważyć na wilgotność, która w tym wypadku powoduje często gnicie rośliny. Najbardziej wskazane są tu małe domki oszkłone, w których łatwo regulować temperaturę, lub police, wstawione między podwójne okna.

Drugim ważnym momentem jest podlewanie. Skoro zbliża się czas zakwitania, należy na dwa miesiące przedtem zmniejszać powoli ilości wody — a krótko przed pączkowaniem nie podlewać wcale. Gdy roślina już zakwitnie — zaczynamy zwilżanie ziemi małymi dawkami, a najlepiej jest skrapiać rozpylaczem.

Owoce są nieraz tak piękne, że stanowią ozdobę rośliny i są przeważnie koloru czerwonego. U nas spotyka się owocowanie dość rzadko, gdyż kwiaty nie zostają przeważnie zapylone lub nie sprzyja im temperatura.

Najważniejszym zagadnieniem będzie zapewne kwestia podlewania oraz aktualna pielęgnacja w nadchodzącej porze zimowej. Woda jest najważniejszym czynnikiem w hodowli każdej rośliny. Za najlepszą miarę uważam — mało wody, a często! Szczególnie okazały w małych doniczkach należy częściej podlewać, gdyż zawierają one niewiele ziemi, a tem samem wysychają znacznie prędzej. Skoro ziemia jest sucha, należy ją zwilżyć, a przy pewnej wprawie przekonamy się, że jest to najlepszą wskazówką. Zimno i mokrość są tak samo szkodliwe, jak upał i susza. Najważniejszą troską hodowcy winno być stworzenie wilgotnej atmosfery. Uczynimy to przez skrapianie silnie rozpylonym strumieniem wody i przez wstawianie naczyń z wodą między doniczki. Chcąc ten system ukośnaczyć, postępujemy w sposób następujący: nad naczyniem stawiamy małe rusztowanie, składające się z dwóch patyczków, połączonych górną

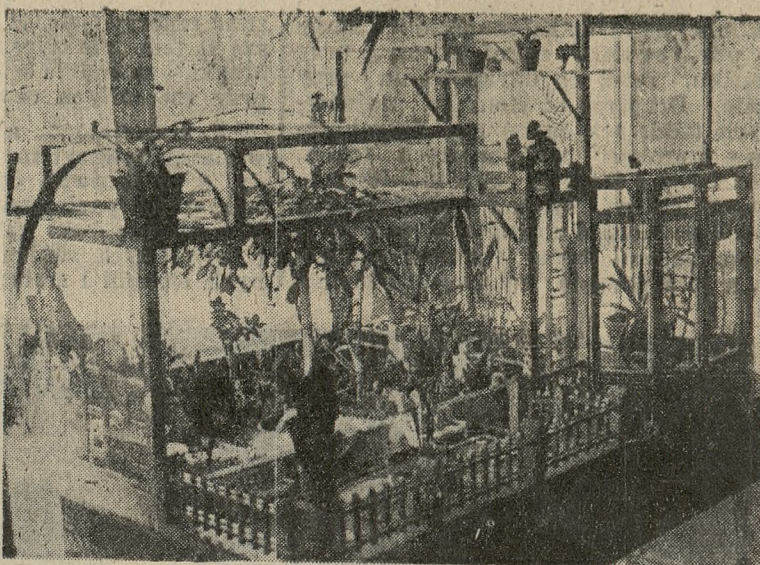
nieważ zimą maleje konsumpcja wody, podlewanie słabiej, a wodę wyrównujemy do temp. pokojowej przez dodanie nieco ciepłej. Można powiedzieć, że skrapianie jest daleko lepsze, niż podlewanie. Działa to silnie na rozrost oraz zabija szkodniki, które nie znoszą wilgotnego, a czystego powietrza.

Kiedy najlepiej podlewać? Wiosną, w godzinach przedpołudniowych, zimą w południe, a latem prawie codziennie

nia z wodą, która przez parowanie zwilża suche, a szkodliwe powietrze. Z gazem, to sprawa trudniejsza i jedyna rada nie używać go poprostu, gdyż jest to szkodliwe dla wszelkich roślin pokojowych. Należy się również wystrzegać dymu i gazów, uchodzących z pieca.

Skoro rośliny umieszczamy na oknie, musimy przedtem okno doskonale opatrzyć, aby szparami nie wchodzi-

Estetyczne urządzenie wewnętrzne. Doniczki umieszczone wśród mchu, aby zmniejszyć ich nagrzanie, zbytne parowanie wody i chronić przed zimnem.



pod wieczór. Kwestję podlewania można uogólnić w następującą regułę: im chłodniej — tem suszej, a im cieplej — tem wilgotniej.

Jak przetrwać zimę? — Przygotowania na okres zimowy zaczynamy z początkiem jesieni. Wpierw przewietrzamy (unikając przeciągów), aby egotyki powoli zahartować. Następnie zmniejszamy ilości wody, oglądamy każdy okaz, czyścimy doniczki i przenosimy na miejsce zimowania. Winno ono być najbardziej słoneczne i ciepłe.

W mieszkaniach, gdzie się znajdują kaloryfery i oświetlenie gazowe, mamy wiele kłopotu. Z kaloryferami można sobie dać radę, wstawiając naczyn-

io mroźne powietrze. Gatunki, które mają zakwitnąć w porze zimowej, muszą mieć jak najwięcej słońca i ciepła. Skoro warunki tak się składają, iż nie można kaktusów przezimować w miejscu słonecznym, nie powinny one mieć ciepłoty powyżej 25 stopni C. Średnia temperatura stanowi dla nich plus 15 stopni C. Zimą należy podlewać kaktusy podobnie, jak latem, lecz w mniejszym stopniu. Zachowanie zupełnej suszy jest błędem. Pamiętać należy również o wilgotnej atmosferze, o spulchnianiu ziemi i o przewietrzaniu. Jeżeli spełnimy wszystkie powyższe warunki, możemy być przekonani, że przetrwają one zimę szczęśliwie.

WITOLD ALKIEWICZ

„Sen nocy letniej”

Po premierze pierwszego filmu M. Reinhardta

Cokolwiek się na temat pierwszego filmu M. Reinhardta — który oglądaliśmy na specjalnym seansie, w ub. sobotę o godz. 11-tej w „Słońcu” — powiedzieć chciało, na wstępie zastrzec się trzeba: „Sen nocy letniej” w realizacji filmowej jest interesującym przeżyciem artystycznym. Od tego punktu dopiero może się rozpocząć dyskusja, można wysuwać uwagi i zastrzeżenia.

Podzielić sobie trzeba film na dwie części: realistyczną i fantastyczną; tę, która rozgrywa się w lesie i tę w mieście. Podział to niezupełnie ścisły; elementy realistyczne często się bowiem ze sobą splatają; ale wygodny.

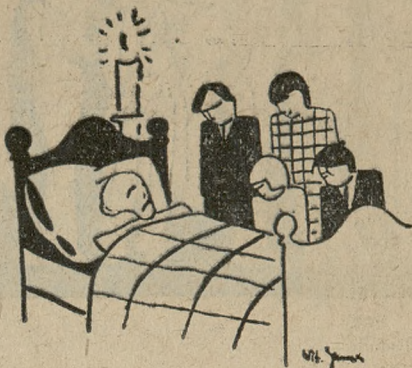
Co do części fantastycznej mimo woli nasuwa się uwaga: czy wiele pozostało tu Szekspira? To, co w teatrze ledwie można zaznaczyć, w filmie, dzięki ogromnym możliwościom technicznym, przestało być poprostu fantastyką, dzieje się na filmowej taśmie w najrealniejszy sposób. Głowa Spodka w oczach widza przemienia się w ośli łeb, Puk zamienia się w dzika, czy psa, leśne duszki w najrealniejszy sposób wychodzą z pod ziemi, z wody, z pni drzew, nimfy tańczą na promieniach księżyca, wspinają się po schodach z mgły. Na płótnie kinowym cały świat fantastyczny żyje z ciemnym równie realnie, jak Lizander, czy Hermja, Spodek, czy Helena. Widz nie potrzebuje nic sobie nadbudowywać, nie wyobrażać, dopełniać własną fantazją — wszystko jest! To się bezwzględnie Szekspirovi nigdy nie śniło. Teatr, dla którego pisał on „Sen”, dzieli od filmu nierównie większy przedział, niż — w drugą stronę — przedział między nim, a wykpieniem przedstawieniem rzemieślników ateńskich. Tam — lampka zamiast księżyca, tu — mgła, supermgła, z której powstają nimfy, która służy za parkiet dla baletu, która jest i mocna, i zwiewna.

Kino zabrało widzowi piękną, ulubioną z teatru rzecz — złudzenie. Zamiast niej daje mu bogactwo wrażeń

wzrokowych i słuchowych. I tych nie skąpi. „Sen nocy letniej” — to dwie i pół godziny efektownych, urozmaiconych, żywych, zaciekawiających obrazów. To jakby wielki balet, baletowa pantomina na tle świetnej muzyki. Ani na chwilę nie można oderwać oczu od ekranu; widz siedzi pod jakimś urzeczeniem, pod urokiem fantastycznej, roztąńczonej bajki.

Część realistyczna (realistyczna w pomyśleniu Szekspira) wystawiona jest jak w dobrym teatrze. Świetna wystawa, tłumy statystów, świetni ak-

Z teki „Powiedzzonek”



Trzy ćwierci od śmierci

Było Wawrzyńcowi.
Wnuki stoją wkoło,
On zaś tak im powie:

Spadek wam zostawiam,
Oto mój testament...
„Ilustracji Polskiej”
Roczny abonament...

torzy. Kobiety piękne, amanci przystojni, z komików trzeba zrywać boki. Można dyskutować, czy kino powinno być rywalem teatru. Ale, gdy się i na to zgodzimy — nie można mieć więcej żadnych zastrzeżeń.

Na zakończenie trzeba wrócić do punktu wyjścia — bez względu na to, czy w filmie jest więcej Szekspira, czy Reinhardta, czy więcej teatru, czy kina — „Sen nocy letniej”, jako pewnego rodzaju produkt artystyczny, w historii kina zajmie miejsce i liczyć się będzie. Jest wydarzeniem i to wydarzeniem zgoła przyjemnym. (ver)

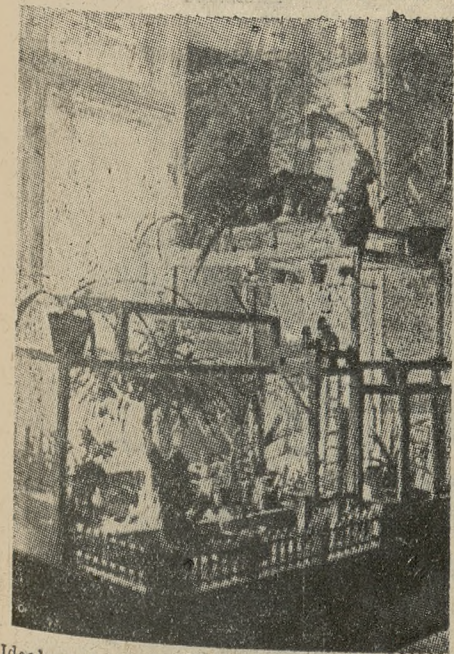
żywy Dziennik w Tygodniu Miłosierdzia

Tak się złożyło, że „Żywy Dziennik”, mający spełnić akt miłosierdzia, przypada właśnie na początek Tygodnia Miłosierdzia, tj. na wieczór 3 grudnia, na wtorek.

Czytelnicy wiedzą już z wczorajszego komunikatu, że ten naprawdę „Żywy Dziennik” ukaże się w Białej Sali Bazarowej, i że wystąpią w nim: Jerzy Gerzabek, Tadeusz Hernes, Bogdan Jarochowski, Antoni Kawczyński, Józef Kasielewski, Jerzy Koller, Tadeusz Kraszewski, Stanisław Krokowski, ks. Stanisław Skaziński, Jan Staudynger, Stanisław Wasylewski i Włodek Czesio, oraz że nożyce, tudzież gruby ołówek dźwierzć będzie Czesław Kędziński.

Nastroj będzie w miarę poważny, pogodny, wesoły, a przede wszystkim miły i wytworny.

Bilety w cenie zł 3,30, 2,20 oraz 1,15, a dla studentów po 50 gr. są już do nabycia w Księgarni św. Wojciecha. Cały dochód przeznaczony na ubogich Pań Wincentek par. św. Marcina.



Idealny zakątek do hodowli kaktusów — ekspozycja południowa i oszklenie, stanowiące równocześnie ozdobę pokoju.

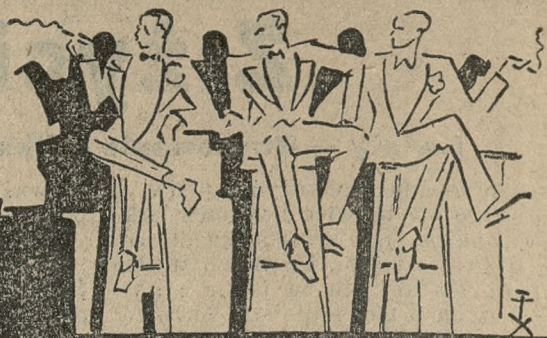
poprzeczką. Przez poprzeczkę przerzucamy szmatę, której dwa końce zanurzamy do wody. Woda nasiąka do szmaty i zwiększa powierzchnię parowania. Są one zato niezmiernie wdzięczne wyrażają swe zadowolenie w doskonałej vegetacji. Duże krople, jakie nam daje konewka, nie stosują się do racjonalnego skrapiania. Przy tej okazji należy napomknąć, iż najlepszą jest woda z kranu — jednak musi ona być „odstana”, t. zn. z dnia poprzedniego w temp. pokojowej. Po-



„ORIGINAL” PIGUŁKI
z CHININA w PROSZKU
PRZECIW GRYPIE



Rada wojenna królów mody



(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, w listopadzie
Było to w Paryżu. W pięknym saloniku panie wachlują się na zabój; panowie, ocierając pot z czoła, coraz niedyskretniej zerkają ku tacy z odświeżającym szampanem.

Aż tu w tej podzwrotnikowej temperaturze, przesyconej perfumami, zjawia się postać z pod bieguna chyba: okrywa ją gruby płaszcz, podbity futrem, a na głowie kapturek oblamowany barankiem! Wizja czy rzeczywistość? — Rzeczywistość, i to pod postacią uroczej modelki która ze stoicyzmem uśmiecha się na prawo, uśmiecha na lewo... Znajdujemy się w jednym z wielkich domów krawieckich, na rewji zimowych mód.

Nigdy jeszcze zdaje się, aktualność polityczna, literacka i artystyczna, nie wybiła równie charakterystycznego jak w tym roku piętna na toaletach pań. Odnosi się to przede wszystkim do różnych szczegółów, a także i do nazw sukien i płaszczy. Ostatnia przepiękna wystawa cudów włoskiego malarstwa, jaka przez kilka miesięcy trwała w Paryżu, zainspirowała „artystów” francuskiej mody. Przed naszymi bowiem oczami przesuwają się przepyszna toaleta z specjalnego, błękitnego aksamitu, o skrzydłach, zwisających od ramion i formujących jakoby podwójny z każdej strony tren. To model „Tiepolo”. Po nim następuje czarna „Barcarole”, ale lśniąca złotem i srebrem, prawdziwy triumf dla Philippe et Gaston.

Coraz bardziej rozpowszechniająca się moda grania w karty, znalazła wyraz w toalecie „Bridge”. Jest ona z czarnej, arachnejsko finezyjnej koronki, o rękawach zwisających co najmniej o pół metra poniżej rąk, a oblamowanych przepyszным lisem. Rękawy te jednak mogą zamienić się pełerynkę, okrywającą wydekoltowane do pasa plecy. Tytuł znowuż ostatniej, niezmiernie ciekawej powieści Francis de Croisset, a mianowicie „Malacca”



Elegancka suknia wieczorowa z czarnego cloqué. Kołnierzyk i róża z białej crepe satin.

(Model Herpuch)

dostał się innej, przepysznej wieczorowej toalecie, o długich, obcisłych rękawach, a bogatej w niezliczone szmaragdy.

W jaki sposób jednak ujawnia się polityka w nowej modzie? — Pod formę, zwłaszcza klamer, pasów oraz różnych dziwacznych, i zdawałoby się „abisyńskich” motywów.

Otóż te ogromne klamry mają w sobie coś wojowniczego. Są to bowiem, raz po raz, albo kolosalne wprost puklerze, albo niemniej ogromne ogniwa złote czy srebrne, albo wreszcie składają się na nie dwie duże głowy lwie.

Inny znowuż oryginalny motyw stanowi 10—15 cent. długości artystyczne... ale gwoździe. Kilkanaście ich służy do udrapowania sukni u góry, przy staniku, tyleż do udrapowania przy pasie. Draperje bowiem w najnowszych modelach zastępują dotychczasową szerokość wieczorowych toalet, oraz fałdy i fałdziki popołudniowych. Innymi słowy, sylwetka wydłuża się, że tak powiem, a z drugiej strony przybiera czasami formę nietoperza u góry, a to z powodu rękawów kimono,

tych przyjęciach, bankietach, toalecie wyłącznie wieczorowej. Należy przyznać rzeczywiście, iż kostjumy powyższe są tem „praktyczne”, iż, zmieniając bluzki, można je włożyć kilkakrotnie przy rozmaitych okazjach.

Z materiałów, aksamit stał się wielkim faworytem wieczorowej mody, a to zarówno czarny, jak i we wszystkich pastelowych odcieniach. — Niezmiernie dużo wełnianych, a nawet i jedwabnych sukien jest przeplatanych złotymi i srebrnymi niemi.



Suknia wieczorowa z cloqué. Kieszenie i ramiona z brokatu. Piękna suknia z wiśniowego jedwabiu, przyozdobiona również brokatem.

(Modele Lanvin i Patou)

zachowujących na całą szerokość. Jak więc widać zimowa moda przynosi nam draperje, powyższe kimono rękawy — a to nawet przy wieczorowych toaletach — oraz niezmiernie mały dekolt, bo nawet w miejsce jego — kołnierze! Te ostatnie nabierają jednak znaczenia zwłaszcza przy płaszczach, przybierając oraz częściej formę „Medicis”.

A teraz jeszcze jedna nowość, ale w dziedzinie futer. Stanowi je bowiem futro... ptaka, a więc raczej pierze, a jest niem pierze „Kormorana”, żyjącego w krajach północnej Norwegii i Lapponji. Jest ono ciepłe i lekkie, sympatyczne dla oka, a podobno nawet i praktyczne. Ale to inna historia, którą rzadko kiedy interesuje się moda.

Płaszcze, podobnie jak suknie, są prostego kroju, raczej wąskie; natomiast t. zw. „trois-quarts” rozszerzają się u dołu. Tak jedne jak i drugie ozdabia się rozmaitemi inkrustacjami z Mają one formę kamizelek, albo nawet serdaków. Dużo płaszczy często posiada również paski; rękawy niektórych są haftowane pasmanterją, tak dobrze znaną naszym babkom. Należy również dodać, że przy sukniach — najczęściej z czarnej wełny — dużą rolę odgrywają kolorowe wyszycia, także z wełny, a więc w tonach czerwonych, zielonych itp., wzorujące się na skandynawskich motywach ludowych.

Inna nowość: „Tailleur de minuit”, czyli „kostjum na północną godzinę”. Jak ona wygląda? Składa się nań długa, do ziemi obcisła spódnica, wykonana z bogatej materji i takiż krótki, wcięty zakieciak. Strój ten dokompletowuje bluzka, bardzo często wykonana z lamy. Gama zaś tych ostatnich jest, jak wiadomo, niezmiernie bogata w kolory. Kostjumy te mogą również być z tafty, ale, jak na wieczór, są mniej „habillés”, jak się tutaj mówi. Ich cel? — Zastąpić na rozma-

Kostjumy popołudniowe uzupełniają rękawiczki, wykonane z tegoż samego materiału, a ożywione kolorowymi haftami z włóczki. Zgrabne, filuterne, a czasem śmieszne czapeczki, albo kapelusze dokompletowują stroju. Niektóre z nich są najzupełniej tyrolskiego kroju. Przedłużają je niezmi-

nie długie, cieniutkie pióra, kiwające się na prawo i lewo. — Pakt, zawarty z Rosją, znalazł także wyraz w tego-



Suknia wizytowa z niebieskiego jedwabiu. Kieszenie, kołnier i ramiona bogato marszczone. Guziki i pasek z zamszowej skóry. (Model R. M. Massen)

rocznej modzie. Oglądałam bowiem ostatnio charakterystyczny model płaszcza, wykonanego z czarnego baranka, a skrajanego na modę płaszczy dawnych „izwoszezyków”. Model ten zresztą nosi nazwę „Gordonow”, a uzupełnia go czapeczka z takiegoż baranka, zupełnie moskiewska. Oby tylko ewokacja tej starorusyjskiej mody nie wywołała jakiegoś protestu dyplomatycznego ze strony obecnego rządu czerwonego. Można jednak pocieszyć „młode ekscelencje”, że moda, podobnie jak historia, wiecz- nie się powtarza.

IRENA BRIARES.

*

Zdjęcia wykonane w studiach d'Ora — Paryż, Yva — Berlin i Becker i Maass — Berlin.



Piękna suknia koloru rdzawego i czarny płaszcz, przybrany karakulami. (Modele Raphael i Figuet)

Subskrypcja gwiazdkowa na grafiki

Ważne dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego“

Zeszłoroczna subskrypcja gwiazdkowa na wartościowe dzieła graficzne artystów poznańskich spotkała się z wielkim powodzeniem u naszych Czytelników. Przeszło 400 osób nabyło cenne plansze za minimalną opłatą. W tyluż prawie domach zawisły piękne dzieła artystyczne.

Zachęceniem tem powodzeniem, ogłosimy za kilka dni drugą subskrypcję

gwiazdkową na grafiki w cenie od zł 6 do 10.

Grafik, objętych subskrypcją, będzie 12, reprezentujących tyluż artystów.

Reprodukcje wraz z cenami ogłosimy w 3 seriach w ciągu przyszłego tygodnia. Prosimy więc o baczną uwagę.

PRZY REUMATYZMIE, ARTRETYZMIE, SKLEROZIE — SOK CZOSNKU F. F.
APTEKA MAZOWIECKA, WARSZAWA. MAZOWIECKA 10. ng 18 948

„Na św. Andrzeja — błyska pannom nadzieja“

Przysłowie to prowadzi nas do znanych wszystkim wróżb matrymonialnych w dniu św. Andrzeja. Wprawdzie mamy w roku obrzędów więcej dni, kiedy się takich wróżb dokonuje, jak n. p. w wigilię Bożego Narodzenia lub Nowego Roku, albo w dzień św. Jana (Chrzciela). Jednakowoż św. Andrzej ma pod tym względem szczególną sławę, przyczem pamiętać musimy, że w dniu tym wróżby należą wyłącznie do dziewcząt, podczas gdy mężczyźni robią to samo w dzień św. Katarzyny (25 listopada).

Sposobów wróżb jest bardzo wiele. Niektóre dziewczęta poszczą w tym dniu i u-martwiają się, a wieczorem odmawiają w specjalnej intencji pacierze, aby tym sposobem zyskać sobie łaskę tego świętego. Pilnie zwraca się także uwagę na sny, bo mężczyzna, który się danej dziewczynie we śnie pojawi, będzie jej mężem. Aby mieć taki sen, niektóre dziewczęta przed pójściem na spoczynek zjadają specjalne potrawy — zwykle po całodziennym poście — jak makę zmieszana z wodą lub ziarnka pszenicy. Zamiast coś zjeść, można także pod poduszkę podłożyć męskie spodnie z tym samym skutkiem we śnie.

Przyszłego męża można zobaczyć nietylko we śnie, lecz także w piecu, w zwierciadle (ale trzeba przed nim stanąć o północy nago), w oknie, w studni (rano przy nabieraniu wody) itp. Często bierze się za wróżbę matrymonialną podłyszane gdzieś słowo odpowiednie. Na Kujawach bierze się do tego celu gąsiora lub psa. Do której ze stojących w kole dziewcząt on pierwszy podejdzie, ta pierwsza wyjdzie zamarz. Rzuca się także przez wrota lub głowę bućka, wnioskując z kierunku, w którym się obróci, skąd przyjdzie przyszły mąż. Niekiedy odlicza się kołki w płocie, do dziesięciu i zależnie od wyglądu tego ostatniego wyobraża sobie dziewczyna

swego przyszłego męża: przystojnego lub brzydkiego, starego lub młodego.

Najczęściej jednak spotykamy się z laniem wosku lub ołowiu, przyczem kształt ulanego wosku lub ołowiu przypomina zwykle jakieś narzędzie rzemieślnicze, co wróży o zawodzie przyszłego męża. W tym wypadku trzeba oczywiście mieć trochę fantazji. Jako wróżbę używa się także gałązkę wiśni, którą kładzie się na św. Andrzeja do wody. Jeżeli ta gałązka do Bożego Narodzenia zakwitnie, to znak pomyślny dla dziewczyny. Dość często spotykanym sposobem wróżby jest także kładzenie pod poduszkę kartek z różnymi imionami męskimi. Jakie imię znajduje się na kartce, którą rano wyciągnie dziewczyna z pod poduszki, takie będzie imię jej męża.

Mało kto już dzisiaj wierzy w te wróżby i mało kto je praktykuje w takim celu. Chodzi raczej przy tem więcej o rozrywkę. Kto jednak był świadkiem takich „Andrzejek“, ten przyzna, że mają one dużo tajemniczego uroku i wesołości. Ich rozmaitość świadczy pięknie o bogactwie naszej — niestety już zanikającej — kultury ludowej, dlatego warto te rzeczy raz po raz przypominać.

J. H.

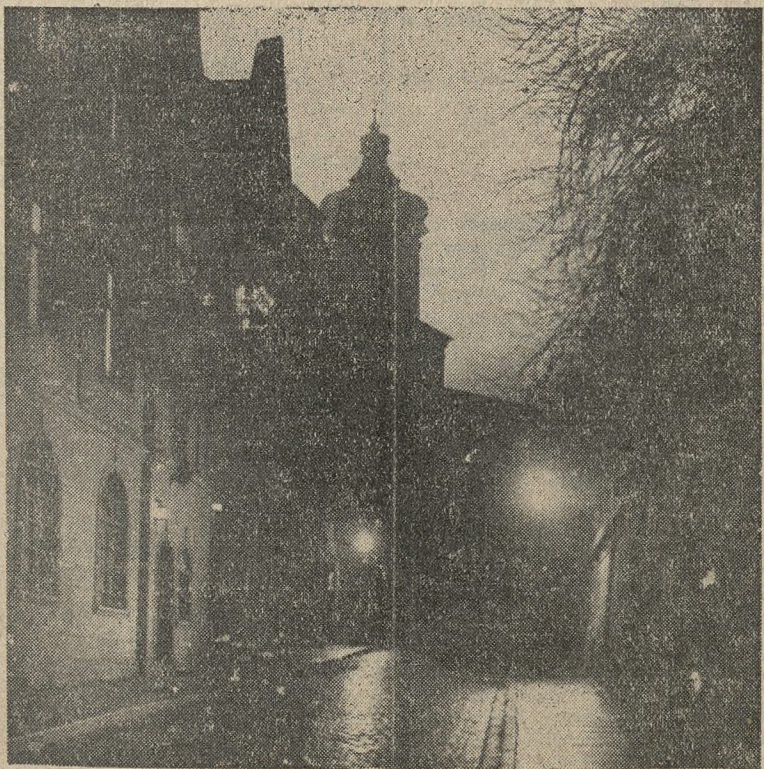
Szczęściem matki



jest dziecko zdrowe, wesołe uśmiechające. Dolegliwości odparzeń, zaczerwienienia i swędzenia usuwa chłodząca i antyseptyczna zasyпка

BABYSAL
ANTIBA

ng 16 953



Piękne zdjęcie nocne — ul. Franciszkańskiej — (fot. Zielenacki).

1600-na rocznica śmierci św. Sylwestra I. Papieża

Z okazji 1600 rocznicy śmierci św. Sylwestra I. Papieża, świadka i uczestnika wielkiego triumfu Kościoła Katolickiego podczas panowania cesarza Konstantyna Wielkiego, odbędzie się w Rzymie podniosłe uroczystości jubileuszowe. Uroczystości te rozpoczną się 31 grudnia rb. (KAP.)

Katolicka olimpiada sportowa w Wiedniu

W myśl uchwały katolickiej międzynarodowej unii wychowania fizycznego, w dniach od 12—14 czerwca roku przyszłego odbędzie się w Wiedniu katolicka olimpiada z udziałem wszystkich katolickich organizacji sportowych i gimnastycznych.

NIEBEZPIECZNA PORA ROKU

Deszcz, śnieg, wiatr, niszczy skórę rąk, zapobiega czerwienieniu i pierzchnięciu, utrzymuje stale gładkie białe ręce

KREM PRACZĄTÓW
„PERFECTION“

ng 17 106

Na każdy dzień inna zupa z bogatego wyboru

GRUDZIEŃ 1 Niedziela Wiosenna	GRUDZIEŃ 2 Poniedziałek Szczawiowa	GRUDZIEŃ 3 Wtorek Pomidorowa	GRUDZIEŃ 4 Środa Ogonowa	GRUDZIEŃ 5 Czwartek Jarzynowa	GRUDZIEŃ 6 Piątek Grzybowa	GRUDZIEŃ 7 Sobota Grochówka
---	--	--	--	---	--	---

18 różnych smaków **Knorr**
Każda kostka bez wyjątku tylko 20 groszy

Nowy lek na serce z liści oleandru

W instytucie farmakologicznym w Würzburgu F. Flury i W. Neumann zbadali po lekarsku nowy środek na serce, otrzymany z liści oleandru, i znaleźli, że środek ten posiada szereg zalet, zapewniających mu w medycynie wielką przyszłość.

Działanie nowego środka leczniczego odpowiada działaniu Digitalis. Jednak podczas gdy Digitalis zawiera kilka działających na serce składników o zmieniającym się stosunku (okoliczność utrudniająca dokładne dawkowanie), to otrzymany z liści oleandru środek przedstawia jedną jedyną chemicznie jednorodną substancję. W zastosowaniu do zwierząt okazał się nowy lek jako wysoce silnie działający, nawet w rozcieńczeniu 1 do 500.000 wywiera wyraźny wpływ na serce żaby. Łatwo jest przez organizm przyswajany, również przez żołądek i kiszki, wobec czego nie potrzebuje być zastrzykiwany. Nadto latami nie podlega zepsuciu, a siła jego lecznicza nie zmniejsza się bynajmniej.

Hajot.

Żołądek

to nie kasa pancerna...

do przechowywania niestrawionych potraw. Oczyszczajcie i regulujcie jego działanie przy pomocy skutecznych ziół francuskich The Chambard.

ng 18 951

Dziś „Złota Ciotunia“

w Teatrze Polskim

Dziś w sobotę premiera arcywesołej lekkiej komedji Gavaulta „Złota ciotunia“ z gościnnym występem i w reżyserji znakomitego artysty scen warszawskich Janusza Warneckiego.

W niedzielę po południu o godz. 16 po cenach do połowy niższych komedja A. Charda „Domino“.



jak postronki powinno się mieć w dzisiejszych czasach! Wzmocnij nerwy, usuń nerwowość. Pij codziennie na śniadanie filiżankę Ovomaltyny, która doprowadza komórkom nerwowym niezbędny dla nich pokarm — lecytynę, a ciału odpowiednią ilość witamin i wszystkich potrzebnych mu składników odżywczych. Dra Wandera Ovomaltyna chroni przed niebezpieczeństwem wyczerpania nerwowego.

Próbna puszka za zł. 1-20 wszędzie do nabycia ng 18 952/3

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W sobotę dnia 30 bm. Mozarta „Uprowadzenie z Seraju“. W niedzielę dnia 1 grudnia o godz. 15 po cenach popularnych St. Moniuszki „Halka“ z pp.: Marią Kisielewską, Stanisławem Roy'em i Aleksandrem Karpackim.

O godz. 20 po raz pierwszy w tym sezonie operetka Gilberta „Katia tancerka“ z pp.: Haliną Dudicówną, Marią Kaupę i Radzisławem Peterem. Kierownictwo muzyczne kapelm. Wiktor Buchwald, reżyser

Józef Sendecki, dekoracje Zygmunta Szpingera, tańce układu baletm. M. Statkiewicza w wykonaniu primabaleriny Zofji Grabowskiej, Zwolińskiego, Sawickiego oraz corps de balet.

Znany jasnovidz Inż. Stefan Ossowiecki dziś przybywa do Poznania

by jutro w niedzielę o godz. 12.30 w południe w Auli Uniwersyteckiej wygłosić niezmiernie ciekawy odczyt p. t. „Kryzys psychiki i przyszłość ludzkości“. Zainteresowanie jest ogromne tym odczytem. zg 12 325

Od 1 grudnia przesiedlono p. Stanisław Józwiak szykuje dla stałych swoich Gości wielką niespodziankę gwiazdkową. Otóż codziennie w „CAFE CLUB“ wieczorem i w restauracji „ADRIA“ w nocy występować będzie znakomita parodystka i imitatorka gwiazd filmowych i rewjowych „WAWA“ b. art. Teatru „Morskie Oko“ i „Banda“ w Warszawie.

W programie parodje: ORDONÓWNY, ZIMINSKIEJ, MESSAL, POGORZELSKIEJ, CHEVALIERA i innych.

Występy te zachwycać i rozbawiać będą do lez wszystkich uczestników tej uczty artystycznej, jaką darzyć nas będzie codziennie „WAWA“, ściągając niewątpliwie tłumy wielbicieli śmiechu i całą elitę Poznania do „CAFE CLUB“ i „ADRII“. zg 12 301

Recital skrzypcowy

ku uczczeniu setnej rocznicy urodzin Henryka Wieniawskiego odbędzie się w czwartek, dnia 5 grudnia 1935 r. o godz. 20 w sali św. Marcina (św. Marcin 8). Wykonawcami są znany już w szerszych kołach młody skrzypek Mieczysław Giżelski oraz fortepianistka Wiktoria Kmieciówna.

Bilety: po 3—, 2—, 1— zł do nabycia przy kasie w dniu koncertu lub w Wielkopolskiej Szkole Muzycznej, ul. Ratajczaka 36 zg 12 303

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w sobotę nowa premiera, arcydzieło klasycznej komedji, Williama Szekspira „Poskromienie złośnicy“. Jedną z najweselejszych komedji szekspirowskich na naszej scenie otrzyma zupełnie nowa, nadzwyczaj kosztowną oprawę dekoracyjno-kostjumową. „Poskromienie złośnicy“ zajmie repertuar całego tygodnia.

W dzisiejszą premierę, jak również na dalsze przedstawienia obowiązują nowe ceny, — niższe.

„Wiosenne porządki“ w niedzielę, na popołudniowym przedstawieniu po cenach do połowy niższych w premierowej obsadzie zespołu. Ceny na to przedstawienie obowiązują od wyznaczonych nowych cen.

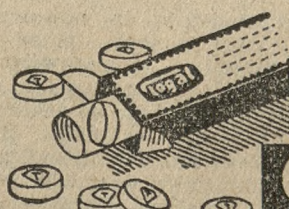
Cykl szkolnych przedstawień komedji J. Szaniawskiego „Most“ dany będzie w poniedziałek, wtorek, środę i czwartek na przedstawieniach popołudniowych (o godz. 16). Każde przedstawienie poprzedzi okolicznościowa prelekcja prof. Stefana Balickiego.



W poniedziałek, 2 grudnia w sali św. Marcina odbędzie się koncert, w którym wystąpią Olga Matusiewicz (lewa), świetna pianistka, która wykona utwory Chopina, Szymanowskiego, Brzezińskiego, i innych, oraz Felicia Schwarzbürg-Günther, (prawa) znakomita śpiewaczka estradowa. Akompaniuje prof. L. Onyszkiewiczowa.

PRZEZIĘBIENIA

PRZY GRYPIE, PRZEZIĘBIENIU STÓJ JE SIĘ TABLETKI TOGAL. POWODUJĄ ONE SPADEK GORĄCZKI I PRZYNOŚĄ ULGĘ.



Togal

RUCH MŁODYCH

Pogoń wieczysta

Czegóż nam więcej potrzeba
w otchłani bezdennej
jak wieczność —
jest w nas stalowa przemoc
i życia bezwzględna konieczność...

Przed nami
żelazne szlaki
we mgle niebiesko - sinej,
krzyżują się drogą przeznaczoną
w węzeł splecione szyny —

Jakieś wszechmocne prawo
kieruje życiem człowieka;
wiemy, nadejść może,
nie wiedząc,
co wszystkich nas czeka.

Na kwadratowych blokach
kamienne, twarde bryły,
godzące szczytem skalnym
w niebieskie okna chmur...

— możemy twardą konieczność
wyrabiać mglistym złudzeniem
i piąć się drapaczem nieba
wskroś niebotycznych gór.

... pogoń, wieczysta pogoń
faluje obłądną rzeką —
w czym tkwi właściwa tęsknica
śmiały przedsięwzięć człowieka?

Co jest właściwym celem
i szczytem ludzkich pragnień;
odwieczna wędrówka życia,
czy śmiałość zawilich przynagieł... —

Coś kruszy się w nas,
coś łamie,
coś kłuje żelaznym młotem —
komu się z tego zwierzc,
komu powiedzieć o tem...?

Pogoń — wieczysta pogoń...
blichtr... złuda...
kruszcze... złoto...
a nikt nie pomyślał jeszcze
co stanie się,
co będzie potem —

Kultura...
Cywilizacja...
z misternej utkanej przędzy...
Czy można z granitu życia
wzniesić gmach
dla ludzkiej nędzy... — ?

Żelazne konstrukcje cudów
lśnią błyskiem
złowrogiej stali —
Coś kruszy się w nas,
coś łamie,
coś młotem w żelazny czyn wali —

Więc gdzież pomieścić się może
w światła olbrzymiej klepsydry,
prawda
słonecznej prostoty,
której moc żadna nie wydrze —

Milczą ścian nagie turnie
obroste chwastem rdzawym...
zawieła olbrzymia otchłań
pomiędzy ziemią,
a miastem —

— — Dygocą koła wysiłku
na pasach
lśniących oliwa,
gwizd syren wzbił się pod niebo
i ciemność życia przyzywa...

Kamienny bruk wyboisty
stukocę krokami przechodni;
karmią się ludzka praca
bezsilne serca głodne...

Cóż z tego że złączyć możemy
granice odludne świata
pajęczną siecią...
i cisnąć płonącą zagiew —
pożar w lk
nad życiem swem wznieść...

Cóż z tego, że dumnym drapaczem
osiągnąć można szczyty
spowite mgłą —
i ciemność bezdennej duszy
podsyć
różową skra...

I walczyć w dni szarym zalewie
piąć się skalną ruiną —
choć pasmo życia
świetlaną smugą
w człowieku smutkiem przemija —

Nic więcej nam nie potrzeba
w otchłani bezdennej
jak wieczność —
coś kruszy się w nas,
coś łamie,
coś kłuje żelaznym młotem
w stalowe kowadło życia,
w żelazną, bezwzględną konieczność... —
Poznań.

JÓZEF BARANOWSKI.

Szeregi narodowe w Kaliskiem



Ostatnio w Dobrej koło Turka odbyło się wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego z referatem p. Kotasińskiego, zwolnionego niedawno z Berezy Kartuskiej. Zebranie zakończono hymnem Młodych. Na zdjęciu część uczestników.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Z Pomorza

— CZERSK. Dnia 26. 9. odbyło się pierwsze zebranie po wyborach. Referat na temat sytuacji powborczej wygłosił kol. kierownik, poczem podziękował kolegom z zarządu, a to kol. sekr. Knitterowi J., wicekier. Doleckiemu Ant., zast. sekr. Wesółowskiemu J., ref. organ. Gnaćcińskiemu, oraz kol.: Grzonce, Nelce i Glazie za ich niestrudzoną pracę. Po omówieniu spraw organizacyjnych zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych.

— Dnia 3. 10. odbyło się zebranie placówki Młodych sekcji żeńskiej i męskiej przy licznych udziałach członków. Aktualny odczyt wygłosił kol. wicekierownik Dobeczek A. Po obszernej dyskusji zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych.

— Dnia 6. 10. brała placówka Młodych udział w uroczystym sprowadzeniu 3 nowych dzwonów do kościoła w sile około 150 członków. Młodzi swym wystąpieniem oraz karnością i liczbą wywołali podziw wśród społeczeństwa.

— Dnia 13. 10. odbyła się konsekracja dzwonów. W celu przywitania Jego Eksc. ks. biskupa utworzono przed kościołem szpal, na czele którego stała delegacja Młodych, za nią inne delegacje z organizacji świeckich jak: Tow. Powst. i Wojsk., Towarzystwo Gimn. Sokół oraz inne. Tak samo Młodzi szli na czele pochodu z przed plebanji do kościoła na uroczyste nieszpory.

— Dnia 17. 10. odbyło się wspólne zebranie sekcji Młodych pod przewodnictwem kol. kierownika, który też wygłosił aktualny referat o nowym rządzie. Po omówieniu spraw organizacyjnych solował kol. kierownik zebranie hasłem „Czołem”. Odśpiewano hymn Młodych.

Z województw centralnych

— WYSOKIE MAZOWIECKIE. W dniu 27. 10. odbyło się zebranie organizacyjne koła Str. Nar. w Wysokim Mazowieckim przy udziale licznie zgromadzonej ludności. Po referacie politycznym, wygłoszonym przez powiatowego referenta organizacyjnego kol. Czesława Chudziaka o położeniu politycznym Polski przystąpiono do wyboru zarządu koła. Na prezesa powołany został kol. Sakowicz, wiceprezesa — Sliwowski, skarbnika — Dąbrowski, sekretarza Dąbrowski Jan, referenta organizacyjnego — Skłodowski i czł. zarządu: Luniewski, Komarowski i Szpitowski.

Po przemówieniu do nowo wybranego zarządu wygłoszonym przez kolegę prezesa zarządu powiatowego Wójniackiego o celach i zadaniach prac zarządów kol. przystąpiono do dekoracji młodzieży Chłobrego członków. Po dekoracji przemówił kol. Podbielski, który życzył zarządowi, aby wytrwale walczył o dobro Polski szlakiem Chłobrego. Hymnem Młodych zebranie zakończono.

Z Wileńszczyzny

— WILNO. Z ruchu narodowego na prowincji. Bilkiszki. Dnia 12. 10. odbyło się zebranie placówki S. N. w Bilkiszkach z referatem kol. Cz. Slesickiego p. t. „Kwestja żydowska”.

— Ostrowiec Mazowiecki. Odbyło się zebranie placówki S. N., na którym kol. Łobaczewski wygłosił referat.

— Skitundziszki. Odbyło się zebranie miejscowej placówki Młodych S. N. z referatem kol. Slesickiego na temat spraw bieżących.

— Wasiuki. Odbyło się zebranie miejscowej placówki S. N. z referatem delegata okręgu. Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja.

— Wiśniowiec. 14. 10. odbyło się zebranie S. N. z referatem.

Z Małopolski

— BIAŁA. Z ruchu narodowego. W powiecie białskim odbyły się odprawy obwodowe S. N. w Kętach i Białej. Ponadto odbył się wspaniały zjazd w Białej z okazji poświęcenia lokalu miejscowego koła S. N. Przemarsz członków został zakazany przez starostwo. Na akademii przemawiali delegaci z Krakowa i Warszawy. Nadesłał m. in. życzenia adw. Kowalski z Łodzi. Poza tem odbyło się kilka zebrań: w Wilkowicach, Bystrej, Porabce, Mezejnej, Leszczycach. W Białej powstał nowy oddział N. O. K.

— BRZÓZÓW. Kurs polityczny S. N. Zarząd powiatowy Str. Nar. w Brzozowie zorganizował kurs polityczny — w tym roku już drugi — w dniu 27. 10. r. b. Obrady kursu otworzył i przewodniczył im mjr. Władysław Owoc. Referaty na temat: „Państwo narodowe” i „Sprawa żydowska” wygłosił delegat zarządu okręgowego dzielnicy lwowskiej mgr. Adam Macieliński. „Idee przewodnie gospodarki narodowej” omówił mjr. Władysław Owoc, a „Jak prowadzić Kolo?” referował prof. dr. Jerzy Górecki.

Kurs postawiono na bardzo wysokim poziomie. Słuchacze w liczbie 60 darzyli prelegentów frenetycznymi oklaskami, szczególnie świetne referaty mgr. Macielińskiego wywarły głębokie i niezaparte wrażenie.

Po egzaminie nastąpiła dekoracja „mieczykami Chłobrego”. Dekorowano 27 kawalerów „mieczyków Chłobrego”. Dekoracji dokonał kol. mgr. A. Macieliński. Wśród dekorowanych jest i znany działacz narodowy inż. Apoloniusz L'Etauche. Zebrani na kursie wysłali dwie depesze: hołdowniczą do prezesa Romana Dmowskiego, oraz z wyrazami czci i szacunku do prezesa dzielnicy lwowskiej prof. dr. Stanisława Głabińskiego. Wzruszającym zaskoczeniem była chwila, kiedy chłopcy przez usta młodego działacza narodowego Augustyna Laska składali wyrazy gorącego uznania i podziękowania dla ofiarnej i bezinteresownej pracy mjr. Władysława Owoca. Wspaniała fotografia, okrzykiem na cześć Polski Narodowej i prezesa Ro-

mana Dmowskiego, oraz potężnym odśpiewaniem Hymnu Młodych zakończono kurs.

— BORYSŁAW. Z ruchu narodowego w naglebiu naftowym. Dnia 31. 8. odbyło się zebranie Str. Narod. w Borysławiu w lokalu własnym przy ul. Mościckiego 27a. Referat p. t. „Polityka zagraniczna” wygłosił kolega Skubiejski.

— Dn. 7. 9. na zebraniu plenarnym wygłosił referat kol. kier. pow. Józef Heksel z Drohobycza.

— Dnia 14. 9. kol. Heksel wygłosił referat na zebraniu plenarnym na temat „Socjalizm a komunizm”.

— Dnia 22. 9. odbyło się zebranie plenarne, na którym bardzo interesujący referat wygłosił prof. Tarnawski ze Lwowa.

— Dnia 28. 9. kol. Skubiejski wygłosił referat na zebraniu plenarnym, omawiając szczegółowo przebieg ostatnich wyborów.

— Dnia 3. 10. odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne pod Modryczami w mieszkaniu kol. Kmiołka. Referat organizacyjny wygłosił kol. Kukurudza.

— Dnia 5. 10. na zebraniu plenarnym wygłosił referat kol. Kukurudza.

— Dnia 7. 10. odbyło się zebranie organizacyjne na Boni w mieszkaniu kol. Mozurkiewiczówny. Referat na temat „Sprawy narodowe” wygłosił kol. Heksel.

— Dnia 9. 10. odbyło się drugie zebranie organizacyjne w mieszkaniu kol. Kmiołka na Modryczu. Referat wygłosił kol. Heksel.

— Dnia 12. 10. kolega Heksel na zebraniu plenarnym wygłosił referat na temat „Ruch narodowy w Małopolsce”.

— GORLICE. W ubiegłym miesiącu zostało założone koło Młodych Stron. Narodowego w Gorlicach. Po kilku zebraniach kandydackich odbyła się przysięga i dekoracja mieczykami w dniu 29 września r. b. w obecności prezesa powiatowego.

Praca w Gorlicach i powiecie przedstawia wyjątkowe trudności, a to z tego względu, że n. p. w śródmieściu Gorlic jest przeszło 70 proc. Żydów, a ludność powiatu pamięta jeszcze Stapińskiego. Należy więc z tem większą radością powitać powstanie tej ważnej placówki, która się powiększa z każdym dniem i jest pełna zapału do pracy dla Wielkiej Polski — Polski dla Polaków.

— ŻYWIEC. Odprawy obwodowe S. N. Ostatnio w powiecie żywieckim odbyło się kilkanaście odpraw obwodowych, a mianowicie: obwodów Sporysz, Zabłocie, Jeleśnia, Gilowice, Slemień, Miłówka, Rajcza, Sucha. Referowali delegaci zarządu okręgowego.

Poza tem w Jeleśni w dniu 20. 10. odbyła się uroczystość dekoracji „mieczykami Chłobrego” 63 nowych członków z obwodu Jeleśnia.

Zebrania odbyły się z udziałem referentów powiatowych i okręgowych w Pewli Wielkiej, Nielewli, Cięcinej.

Ostatnio aresztowano w Radziechowach kierownika Teofila Knapka.

Czytajcie
„WIELKĄ POLSKĘ”



Sędziowie igrzysk zimowych

Garmisch-Partenkirchen (Tel. wł.). W myśl przepisów międzynarodowych, na pięć dni przed rozpoczęciem igrzysk olimpijskich musi być na miejscu delegat międzynarodowego związku narciarskiego, aby osobiście skontrolować ważność zgłoszeń. Delegatem tym wyznaczony został pierwszy wiceprezes związku hr. Hamilton (Szwecja), który równocześnie wyznaczony został przewodniczącym komisji odwoławczej. Do tej komisji wyznaczono: Włocha hr. Bonacolla, Węgry Aladara Henscha, Anglika Arnolda Luny, Czechy dr. J. Mosera i Niemca Schmidta.

Przewodniczącym narciarskiej komisji sędziowskiej został wiceminister A. Bobkowski; członkami: dr. F. Lacq (Francja), dr. F. Martin (Austria), dyr. Palmros (Fin.), kpt. Ole Reistad (Nor-

wegja) i dyr. Schueler (Szwajc.).

Komisji sędziowskiej w skokach o twardych przewodniczy Schmid (Niemcy), którego zastępcą wyznaczony został dr. Baader (Niem.). Członkowie: Johan Asp (Norwegia) — zast. Ture Ackerlund (Szwecja), R. Straumann (Szwajcaria) — zast. H. Jarolimek (Czechosłowacja).

Komisja sędziowska w skokach do kombinacji: przew. Raether (N), jego zastępcą Rudolf Kiinger (N); członkowie: dyr. Palmros (Fin.) — Faecher (Polska), Schatz (Austria) — Terschak (Finlandja).

Ogromne znaczenie w ocenie skoków mają decyzje sędziów o stylu skoku, to też wszystkie narody zabiegają o miejsce w komisji sędziowskiej. P. Faecher uzyskał miejsce zastępcy.

Jak powstała „Makabi”

Lat temu 20 — w roku 1915 — po wejściu Niemców do Warszawy — (tak gorąco, kwiatami witanych przez całe żydostwo) przystąpiono do założenia organizacji gimnastycznej „Makabi”. Jak ta organizacja żydowska powstała, pisze o tem niejaki p. Szymon Krongold w żydowskim „Naszem Przeglądzie”:

„W hotelu Hamburgskim, w małym pokoju na 2 piętrze zebrała się grupa młodzieży, opracowała regulamin „Makabi”, sporządziła wykaz chętnych gimnastykowania się, ułożyła komendę hebrajską. (II) Zawiadomiono władze niemieckie, że organizacja „Makabi” przeprowadziła się obecnie na ulicę Zielną. Osobliwa forma „legalizacji”.

Grupy rosły jedna po drugiej. Rusecki dbał o porządek. „Profesorami” gimnastyki byli Szklar, bp. Szmulek Wajnberg, bp. Mitelman, Graber, Garfunkiel. Twórcami komendy hebrajskiej byli Gordon Mosze Rusecki, Dawidowicz Jekusiel, Szymon i Chaim Krongoldowie, Samuel Winkler. Rozpoczęła się okres wycieczek lag-beomerowych, poświęcenie sztandaru Makabi. Organizacja rośnie.

Było to przed 20 laty...”

CHCESZ BYĆ SŁAŃNYM? Spróbuj zdolności w kursach bokserkich K. S. „Warta”. Specjalny kurs dla kandydatów wagi półciężkiej i ciężkiej (od 72 kg wzwyż) organizuje się pod protektorem Okręgowego Ośrodka Wychowania Fizycznego od 10 grudnia począwszy. Zgłoszenia przyjmuje K. S. „Warta” w Poznaniu. Al. Marcinkowskiego 26. telefon 18-43. zg 12 307/8

MAGGI 160 buljon
smaczny i treściwy

ng 18 943

Bacność narciarze!

Zebrań konspiracyjnych Poznańskiego Klubu Narciarskiego odbędzie się w salce studja Polskiego Radia w Poznaniu, Plac Wolności 11, w poniedziałek o godz. 19,30, na które zainteresowanych się zaprasza.

Ciężka atletyka

W sali Zoologu odbędą się jutro o godz. 19 eliminacyjne zawody zapasnicze, które zapowiadają się bardzo ciekawie.

Narciarstwo

Wielka skocznia w Planicy (Jugosławia) została ostatnio rozbudowana, w związku z czem pozwalają będzie na skoki fantastycznej długości — do 120 mtr.

Pięściarstwo

Dziś o godz. 20 odbędą się ciekawe zawody międzynarodowe „Heros-Ein-

tracht” i „Warta” w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich przy ulicy Marszałka Focha.

Na wniosek Majchrzyckiego specjalnie utworzony sąd rozpatrywał sprawę wydalenia z Warty Majchrzyckiego, który czuł się pokrzywdzony takim rozwiązaniem sprawy, ponieważ dwa dni przed decyzją zarządu on sam z klubu wystąpił. Po dwóch posiedzeniach sąd powziął następującą decyzję:

1. Uchyła się uchwałę zarządu K. S. Warta z dnia 2 października 1935 r. wykluczającą Waltera Majchrzyckiego jako członka K. S. Warta.

2. Ustala się, że Walter Majchrzycki przestał być członkiem K. S. Warta z dniem 30 września 1935 r. na skutek wystąpienia z dnia 30 września 1935 r.

3. Strony upoważnia się do ogłoszenia niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem w prasie.

Sądowi przewodniczył adw. p. Linke; Warty reprezentowali pp. Edmund Szyk i Sobczak; Majchrzyckiego pp. mg. Sroka i A. Sadecki.

Wyżej zacytowane orzeczenie potwierdza słuszność wywodów Majchrzyckiego a dezawuuje zarząd Warty.

METROPOLIS
Od jutra, niedzieli 1 grudnia rb.
MONUMENTALNA EPOPEA MIŁOSNA
Tragiczne dzieło arystokracji rosyjskiej
KSIĄŻE WORONCÓW
z BRYGIDĄ HELM
A. SCHÖNHALSEM i HANSI KNOTEK
Paryż — Monte Carlo — Riviera — Sale gry —
ADOLF DYMSZA w arcykomedji „WACUŚ” NADAL tylko w kinie APOLLO

Piłka nożna

„Legja” — „K. P. W.”. W niedzielę o godzinie 11 na stadionie miejskim rozegrają swoje ostatnie spotkanie o mistrzostwo jesienne klasy A Legja i K. P. W. — Ostrów, dawniejszy Klub Sportowy, który w tabeli zajmuje szóste miejsce z 7 punktami. Ze względu na to, że jest to ostatnie mistrzowskie spotkanie, a przerwa w rozgrywkach potrwa zapewne do końca marca przyszłego roku, spodziewać się należy, że sympatycy sportu piłkarskiego tłumnie przybędą na stadion. Zwyciężyć winna Legja, zasłona w napadzie zawodnikami z łódzkiego klubu Klimeczakiem i Szaniawskim. Mimo ewtl. zwycięstwa Legja nie zdoła zdobyć mistrzostwa jesiennego, które posiada HCP; Legja musi zadowolić się drugim miejscem.

Spotkania towarzyskie w Poznaniu: o godz. 11 na boisku Warty przy ul. Rolnej Warta Ib — 7 Baon Saperów, o godz. 11 na arenie lazarskiej San I — HCP I.

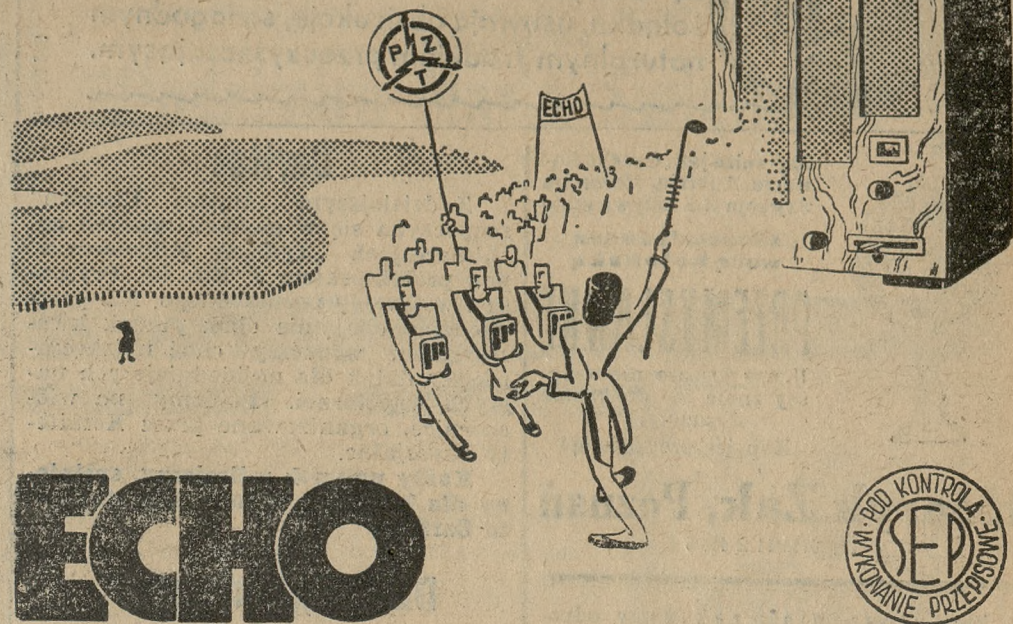
Warta ligowa — K. P. W. I. W niedzielę o godz. 11 na stadionie K. P. W. w Dębcu odbędzie się ciekawe spotkanie pomiędzy ligową Wartą — K. P. W. I. Drużyna K. P. W. wystąpi w zmienionym składzie. W bramce grać będzie Władysław Marek, były gracz A. S. Gylai i reprezentacyjny bramkarz Węgier. Marek brał udział w tegorocznych mistrzostwach Polski w szczyptorniaku, które odbyły się w Warszawie i był najlepszym bramkarzem turnieju. Drużyna Warty wystąpi w swym najsilniejszym składzie.

ZNANA BANDA

zg. 12506

w Poznaniu

WIELKA RADOŚĆ W MAŁEJ SKRZYŃCE



Radjoodbiorniki wysokiej klasy w niskiej cenie

cechowane znakiem SEP (Stow. Elektr. Polsk.)

Przyjmujemy obligacje Pożyczki Narodowej w/g kursu emis. po 1 obligacji 50 zł za odbiornik

ng 18 642

	warunki normalne na raty	za got.	przy zapłacie 50 zł obligacją Pożyczki Narodowej
typ 121—Z na prąd zm.	zł 170,—	zł 153,—	dopłata zł 105,—
typ 121—S na prąd st.	zł 195,—	zł 175,50	gotówką zł 127 50
typ 131—B bateryjny	zł 160,—	zł 144,—	zł 96,—

Sprzedaż: **BLOCK-BRUN**, św. Marcin 25; **POZNAŃSKIE TOW. TELEFONÓW**, Piekary 16/17; **POZNAŃSKIE T-WO RADJOWE**, Ratajczaka 39; **K. MATUSZAK**, Pierackiego 16, **EMKA**, Wrocławska 30, w większe sklepy radiowe na prowincji oraz **P. Z. T. Państwowe Zakłady Tele- i Radjotechniczne w Warszawie**.

Szermierka

Mecz Polska — Niemcy. Jak już donosiśmy, w dniach 14 i 15 bm. odbędzie się w Warszawie mecz szermierczy panów Polska — Niemcy w szpadzie i szabli.

Kapitan sportowy niemieckiego związku szermierczego Casmir, ustalił skład reprezentacji Niemiec jak następuje:

szpada: Lerdon, Roethig, Geiwitz, Uhlmann. Rezerwa: Esser i Wahl.

Szabla: Helm, Eisenecker, Esser i Casmir. Rezerwa: Jöergen i Wahl.

Polski Związek Szermierczy zakomuni-

weszlby: Braun, który po odbyciu służby wojskowej wróci do Warszawy i Ślązak.

Na hasienie zimowym WTW trenuje pod okiem dr. Tilgnera czwórka olimpijska W. T. W. w składzie: Bożuchowski, Antonowicz, Seweryn, Kobyliński.

Za nasze pieniądze żądamy dobrego towaru
kupując smaczną musztardę **REMU**
w gatunkach:
Francuska
Sarepska
Truflowa
Kremska

WIELOKROTNIE STWIERDZONE DZIAŁANIE

skuteczne SOLI MORSZYŃSKIEJ lub WODY GORKIEJ MORSZYŃSKIEJ w schorzeniach organów trawiennych, wątroby i przy złej przemianie materii. Zadzajcie w aptekach i składach aptecznych.
ng 16 929

NIEMCY

IV-ta OLIMPJADA ZIMOWA
GARMISCH-PARTENKIRCHEN
od 6-go do 16-go LUTEGO
1 9 36 5 6

Informacje i karty wstępu są do nabycia we wszystkich większych biurach podróży. Zadzajcie prospektu od Delegat Komitetu Organizacyjnego Olimpiady Zimowej. Warszawa, Zgoda 12 m. 10.

ng 18 967



ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA

są dobrym środkiem dla uregulowania żołądka, usuwają obstrukcję, są łagodnym naturalnym środkiem przeczyszczającym.

ng 16 966



Zagranica jak: Czechosłowacja, Austria, Holandia, Szwecja itd. używa stale

skoncentrowaną wodę kolonską

PRZEMYSŁAWKĘ

U nas jeszcze nie wszyscy znają jej doskonałe zalety.

Kup jeszcze dzisiaj!

Henryk Żak, Poznań

Pg 6710/11-2 494/5

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Caritas

Z dzisiejszym „Dniem Ubogich” rozpoczyna się w obydwu naszych archidiecezjach „Tydzień Miłosierdzia” pod protektorem J. Em. ks. Prymasa i wojewody poznańskiego. Nie przechodźmy obojętnie obok puszek kwestarskich, wrzućmy choć najskromniejszy datek dla najbardziej potrzebujących naszych współbraci. Pójdźmy na wieczornice, organizowane przez Komitety Parafjalne.

Każdy uczynek miłosierny, spełniony dla bliźniego w imię Chrystusa — to Caritas.

Dzisiaj „Andrzejkę”

Dla zebrania funduszy na „Gwiazdkę” urządza Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji dzisiaj, w ostat-

Kamienie żółciowe powstają wskutek złego funkcjonowania wątroby. Stosujcie zioła **CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego**, ng 18 968

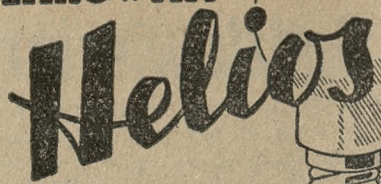


ng 18 954

nią sobotę przed Adwentem, w lokalu p. Józwiaka, Fredry 12 (dawn. Dobski) „Andrzejkę”, tradycyjne lanie oliwy. Bufet doskonały. Tańce — Bridge. Wstęp wolny.

Kobiety w całych Niemczech rozumieją doniosłość obrony przeciwlotniczo-żołowej. Kobiety w całych Niemczech są zorganizowane do obrony. Czy i ty jesteś przygotowana?

POLSKA ŻARÓWKA



trwała, tania, oszczędna w zużyciu prądu!

ng 17 101



Warszawa, Wierzbowa 11.

ng 18 992



Dnia 29. listopada 1935 roku o godzinie 14-tej rozstał się z tym światem opatrzony św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, ojciec, nasz ukochany brat, szwagier, wuj i kuzyn, ś. p.

Eligjusz Franciszek Lewandowski

przeżywszy lat 52, o czym donosi w ciężkim smutku pogrążona

żona z córką i rodziną

Eksportacja zwłok z domu żałoby w Bydgoszczy, Promenada 69, odbędzie się w poniedziałek, dnia 2-go grudnia o godz. 8.30 do kościoła XX. Misjonarzy Św. Wincentego à Paulo, gdzie odprawiona zostanie Msza św., poczem nastąpi złożenie drogiego nam zwłok na cmentarzu parafjalnym na Bielawkach.

Bydgoszcz, Toruń, Dubinek, Gniezno i Poznań.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Pg 6753-04.161



W dniu 29 listopada 1935 r., zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach nasz drogi nieoceniony szef, ś. p.

Eligjusz Franciszek Lewandowski

właściciel firmy „Pasamon”

W Zmarłym straciliśmy wzorowego Przełożonego o nieskazitelnym charakterze, pełnego dobroci i wyrozumiałości. Pamięć o Nim wśród nas nigdy nie zginie.

Urzednicy i Pracownicy firmy „Pasamon”

Pg 6752-64.162



Po krótkiej chorobie oddał swą duszę Bogu, zaopatrzony Sakramentami św., dnia 29 listopada o godz. 10.30, nasz najukochańszy brat i wuj, ś. p.

Ks. Antoni Kolczewski

kanonik kolegiálny św. Jerzego i radca duchowny

w 67 roku życia. Eksportacja Drogich Zwłok odbędzie się w niedzielę, dnia 1 grudnia, o godzinie 17 z szpitala św. Jana do kościoła farnego. Nabożeństwo żałobne w poniedziałek, dnia 2 grudnia o godz. 10, poczem przewiezienie zwłok do Poznania na cmentarz św. Marcina, gdzie nastąpi pogrzeb we wtorek o godz. 10.30, zaś Msza św. tegoż samego dnia o godzinie 9 w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążona **siostra z rodziną.**

Gniezno, Poznań, Toruń, Bydgoszcz, Chelmeża.

ng 18 981



Dnia 29 listopada 1935 r. o godz. 9.10, zmarł nagle na udar serca, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, dziadek i teść, ś. p.

Franciszek Danielewicz

przeżywszy lat 70. Eksportacja drogich nam zwłok do kościoła odbędzie się w Barcinie w poniedziałek, 2 grudnia o godz. 3.30 po południu, nazajutrz we wtorek o godz. 10 przed południem odprawi się msza św., poczem nastąpi odprowadzenie ukochanych zwłok na miejsce wiecznego spoczynku.

Ciężko strapiiona **żona z dziećmi i rodzina.**

Barcin, Pleszew, Poznań, Wapienno, Toruń

zg 12 320

Dnia 29 listopada 1935 r. o godz. 6,45, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Walenty Łopiński

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 2 grudnia o godz. 2,30 z domu żałoby przy ul. Marsz. Focha 35 na cmentarz jeżycki.

zg 12 323

W ciężkim smutku pogrążona
żona z dziećmi i rodzina.



Dnia 29 listopada 1935 r., zmarł długoletni funkcjonariusz Zarządu Miejskiego, ś. p.

Walenty Łopiński

pielęgniarsz Szpitala Miejskiego

przeżywszy lat 52. W ś. p. Zmarłym straciłszy wzorowego funkcjonariusza, który z całym poświęceniem oddawał się umiłowanej przez siebie służbie pielęgniarskiej. Cześć Jego pamięci.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 2 grudnia 1935 r. o godz. 14,30 z domu żałoby, ul. Marsz. Focha 35 na cmentarz parafii jeżyckiej.

ng 19014

Zarząd Miejski w Poznaniu.



W piątek, dnia 29 listopada 1935 r., zakończył swój bogobojny żywot, doczesny, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Michał Grzechowiak

przeżywszy lat 79. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 2 grudnia o godzinie 14 z kaplicy cmentarnej w Dębku, o czym donoszą

zg 12 316

Poznań, ul. Łakowa 13.

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci i rodzina.



W środę, 27 listopada 1935 r. o godz. 12,15, zmarł nagle, namaszczone Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, jedyny brat, teść, szwagier, kuzyn i wuj, ś. p.

Stanisław Stechow

przeżywszy lat 58. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 1 grudnia o godz. 2,45 z domu żałoby, Wierzbicice 51 na cmentarz parafii Bożego Ciała w Dębku. Msza św. za spókoj duszy odprawi się w poniedziałek o godz. 8 w kościele Ks. Ks. Zmarłychwstańców.

zg 12 300

W głębokim i nieutulonym żalu pogrążeni

żona, dzieci, siostry, synowa i zięć.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.



Dnia 28. 11. 1935 r., zasnęła w Bogu, kilkakrotnie opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka, teściowa i bratowa, ś. p.

Katarzyna Baryżewska

w 68 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 1 grudnia 1935 r. o godz. 14 z kościoła cmentarza na Dębku, o czym zawiadamia

zg 12302

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Poznań, Szubin, Liège.



dg 4671

„Haftoplis“

wykonuje mierzke, okretke, dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekacyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej.

St. Rynek 6, tel. 28-10.

wejście Wankowa.
Pg 5711

Dnia 29 listopada zmarła, po długich, ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i najdroższa żona, matka, córka i siostra, ś. p.

z Kaszewskich

Włodzimira Marja Świętkowa

przeżywszy lat 37. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 3 grudnia r. b. o godzinie 15,30 z kaplicy cmentarnej parafii Bożego Ciała w Dębku.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z synem i rodziną.

Poznań, Warszawa, Berlin, Leszno.

zg 12 318



Dnia 28 listopada 1935 r. o godz. 12,30, zmarła, opatrzona Sakramentami św., ś. p.

Nicefora Józefa Adamska

zelatorka panien różańcowych parafii św. Marcina

w 82 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 1 grudnia o godz. 15 z kaplicy wojskowej Waiy Jana III na cmentarz przy ul. Towarowej.

zg 12 317

Grono znajomych.



Dnia 28 listopada 1935 r. o godz. 7,45, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona i mamusia, nasza córka, siostra, synowa, bratowa i szwagierka, ś. p.

Marja Kiełczewska

przeżywszy 30 lat. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 1 grudnia r. b. o godz. 15 z kościoła cmentarza jeżyckiego. Msza św. żałobna w poniedziałek, 2. 12. 35 o godz. 7,30 w kościele parafialnym.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z synkiem i rodziną.

Poznań, ul. Kościelna 16.

zg 12 299



Dnia 29 listopada 1935 r. o godz. 12, zasnęła w Bogu, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana żona, nasza najdroższa matka, babcia i teściowa, ś. p.

Julanna z Gradowskich

Jaroszykowa

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 2 grudnia o godz. 2 po południu z domu żałoby na cmentarz parafialny. W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z dziećmi i rodzeństwem.

Staroleka, ul. Staroleka 3. zg 12 313

Za oddanie ostatniej przysługi, dowody współczucia, liozne kwiaty i wieńce, złożone naszemu najukochańszemu mężowi i ojcu, ś. p.

Janowi Sobolewskiemu

składamy Kurji Arcybiskupiej, Przewielebnemu ks. radcy dr. Noryskiewiczowi i Duchowieństwu, Zarządowi Głównemu, Zarządowi Okręgowemu i Zarządowi Kół Stow. Chrześc. Narod. Naucz. Szkół Powsz., w szczególności wiceprezowski p. Maciejewskiemu za wzruszające słowa pożegnania. Naucz. Kół Sport., Gronu Naucz. i Uczniom 38 Szkoły Powsz. i Chórowi Nauczycielskiemu, Przedstawicielom Kurat. Szkolnego, Zarządowi Miejskiemu i Dyrekcji Ogrodów Miejskich, Zarządowi, Radzie Nadzorczej, Administratorom, Personełowi i Lokatorom Spółdz. Bud. Pol. Urzęd. Państw. w Poznaniu, Zarządowi, Radzie, Kom. Rew. i Urzędni-
kom K. K. O. m. Poznania, Zarządowi i Radzie Nadzorczej Konsumu Urzęd. Pol. w Poznaniu, Stow. „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie“, Zarządowi i Dyrekcji Ogrodu Zoolog. w Poznaniu, 20 drużynie harc. im. Gen. Sowińskiego, wszystkim Krewnym, Przyjaciółom, Kolegom, Znajomym najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Poznań, 30. 11. 1935 r.

Żona z dziećmi.

zg 12 324



REUMATYZM STAWOWY

mięśniowy lub nerwowy, jest to cierpienie rozwijające się na podłożu kwaśnym i przejawia się przez bóle w kościach i stawach, obrzmienie części chorych, trudności w chodzeniu i poruszaniu się. Mięśnie dotknięte reumatyzmem stają się bolesne. Ból ledźwiowy (lumbago), kręć (szyja skośna) są to postacie reumatyzmu mięśniowego. Bardzo często wytwarza się obrzmiałość stopy, napiętko lub kolan. Zmiany pór roku, wilgotne mieszkani potęgają reumatyzm, który rozwija się stopniowo, o ile się go nie zwalcza. Przez rozpuszczenie kwasu moczowego we krwiobieg. Urodonal wywołuje obfite wydzielanie moczu, spóldziałając z ustrojem w jego walce z reumatyzmem. W tych wypadkach

URODONAL

CHATELAIN'A

jest środkiem przeciweumatycznym stosowanym i zalecanym przez lekarzy.
ng 18 945

Kawaler

lat 38, Wielkopolaan, mistrz rzeźnicki, właściciel dwóch większych realności, szuka żony, możliwie z branży. Pośrednictwo Krewnych mile widziane, dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia z fotografią uprasza się do Kurjera Poznańskiego zg 12 283.

Pneumatyki

najslawniejszych fabrykatów Michelin, Stomil, India etc. po dotąd niebywałych niskich cenach poleca

Brzeskiauto

S. A. Poznań,

ul. Dąbrowskiego nr. 29

Zał. 1894. Tel. 63-23

ng 17050

Jeden rzut oka na mieszkanie....

powie Pani, że należy je przede wszystkim zaopatrzyć w NOWE FIRANY, by urządzenie wnętrza budziło estetycznej i mile dla oka wrażenie.

JEDEN RZUT OKA na nasz nowootwarty salon firanek wystarczy, by się przekonać o tem, że tylko tutaj można znaleźć w największym wyborze i po umiarkowanych cenach to, czego szukamy.

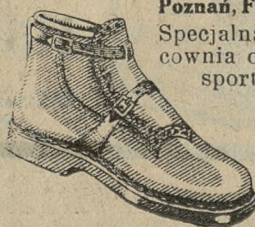
W. Schubert, Poznań, Stary Rynek 85.
Salon firanek

Pg 6724/5-48.52/3

A. JWIEKOŁKIN

Poznań, Fredry 1

Specjalna pracownia obuwia sportowego



dg 5019

Korzystnie do wydzierżawienia od zaraz lub później

Skład ul. Nowa 2

w Poznaniu, nowoczesny front 4.50 m.

Inform. portjer domu m. 5. Pg 6713 43.92

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mojego ukochanego męża, ś. p.

Józefa Męciny - Krzesza

odprawi się w poniedziałek, 2 grudnia o godz. 10 w kościele garnizonowym

nabożeństwo żałobne

na które zaprasza

żona.

zg 12 293

Resztki za bezcen!



Specjalny Skład Bławatów
F. Kaźmierski
 Poznań, Stary Rynek 38/39
 Modne
 tkaniny wełniane

WIELKA SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

ROZPOCZĘŁA SIĘ WE WSZYSTKICH ODDZIAŁACH!

Olbrzymi wybór oraz **NISKIE CENY** dostosowane do obecnych warunków, umożliwiając każdemu korzystny zakup gwiazdkowy.

Piękne WEŁNY na suknie, płaszcze damskie i ubrania męskie

JEDWABIE, WELWETY, BROKATY i t. d.
 FLANELE na poranniki i piżamy.
 PŁÓTNA, SIOŁOWIZNA, FIRANKI, GOBELINY
 i MATERJAŁY DEKORACYJNE.

F. KAŹMIERSKI

Poznań, Stary Rynek 38/39. Tel. 31-47

Oszczędzisz bieliznę i czas

UŻYWAJĄC

Henko

DO
 MOCZENIA
 BIELIZNY



Pr. 5392/7 P. 102

ul. Półwiejska 17
 ul. Chwaliszewo 20
 ul. M. Focha 79

FILJE NADMŁYNA

Jedynie w tych składach sdrzedaje się oryginalne maki Nadmłyńskie.

Ostrzega się przed naśladownictwem innych składów podszywających się pod takie same nazwy maki.

Zawiadamia się P. T. Klientów że z dniem 2 grudnia br. otrzymuję maki Nadmłyńskie mimo utrzymania swej dotychczasowej dobroci ceny niższe.

zg 12 815



Smakujcie podwójnie dobrze.

Jeśli likiery sporządzisz sam w domu. Cała rzecz jest bajecznie łatwa, sprawia przyjemność, a zaoszczędza dużo. Bo przy pomocy 1 flaszki Esencji Reichela — z naturalnych surowców likierowych — kosztuje cały litr szlachetnego, wysokowartościowego i 40% likieru tylko około zł 5.— w ten sposób można sobie pozwolić przy małym wydatku, na najdroższe likiery i wie się co się pije. Trzeba obstarować tylko przy Esencjach — Reichela z oddawna sławna marka „Promienne Serce”, która poręcza udanie i stale jednokowa dobroć likieru. O ile nabyć nie można w drogeriach i składach wólek, dostarcza Wytw. Ch. Nowomiejski, Kraków, Skrytka 41.

Cukiernia Europejska
 27 Grudnia 9 Poznań
 telef. 26-96

zawiadamia najuprzejmiej, że z dniem 1. 12. br. zaprowadziła w swoim lokalu czasopiśma krajowe i zagraniczne.

Ceny zostały znacznie niższe
 dg 5017

WYSTARCZY POSŁUCHAĆ
 aby nabyć



Ocena technicznych szczegółów jest dostępna tylko dla fachowców. Grunt to działanie i głos. Zawierzcie własnym uszom! Naturalny, czysty i barwny ton, pełne brzmienie, łatwość chwytania stacji, czułość selekcji, piękny wygląd odpowiadający wysokiej klasie — nieodparcie skłaniają do wyboru i kupna luksusowego radjoodbiornika

TELEFUNKEN-AMBASADOR w cenie zł. 420

lub pokrewnego wysokiej klasy

TELEFUNKEN-SPECIAL w cenie zł. 248

4 LAMPOWY, 5^{ta} PROSTOWNICZA

3 LAMPOWY z 4^{ta} PROSTOWNICZA

AMBASADOR i SPECIAL



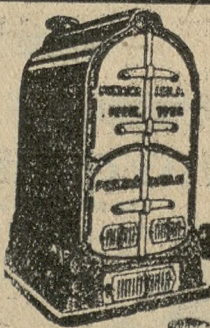
TELEFUNKEN

MISTRZ TONU PRECYZJI I FORMY

SKŁAD

w budynku mlejskim w Kościele przy Rynku 11 jest od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Mlejski w Kościele.

dg 5036



ZWYKŁYM
 MIAŁEM WĘGLOWYM
 opalać można skutecznie wszystko
 spalający
 kocioł do centralnego ogrzewania pat. „Höntscha”
 Zmniejsza się prędkość koszty utrzymania.

Höntscha i S-ka

Sp. z o. o.
 Odlewnia kotłów ogrzewalnych
 Poznań Rataje VI. ne 120 8

OZDOBY CHOINKOWE

(bezpośrednio z wytwórni)

Komplet ozdób dla całkowitego upiększenia choinki zawiera około 100 szt. ozdób szklanych, girland zlot. i srebrn., gwiazdek, włosów anielskich, świeczek, lichtarzy itp. Gat. „LUX” zł 8,25, gat. B zł 6,95, gat. „WYKWINTNY” zł 10,75 za komplet. Zabawek z dużą lalką ubraną, mówiącą „mama” i 2-gą lalką z grzechotką. Samochód mechaniczny i wiele innych zajmujących, nowoczesnych zabawek tylko za zł 10,25.

25

Wysyłka pocztą w drewnianym, bezpiecznym opakow. za pobraniem. Koszta przesyłki wynoszą około zł 1,50. Wysyłajacemu pieniądze zgóry dołącza się GRATIS CENNA PREMIE. Do każdego zamówienia dodaje się książkę KOŁENDY-PIESNI. Tg 2210

Adr.: F-ma „SUKRETA” Sp. z o. o.
 Warszawa, Graniczna 13/II.

Większa fabryka wyrobów lnianych poszukuje

rutynowanego zastępcy

na m. st. Warszawę wraz z woj. warszawskim, jak również zastępcy na Poznań i woj. poznańskie. Fabryka skłonna jest urządzić składy konsygnacyjne dla szybszej obsługi klienteli. Tylko poważni fachowcy (manufakturzyści) gotowi złożyć gwarancję (decredere) zechcą skierować swe oferty wraz z referencjami pod adresem: O. Then i Ska, Katowice, ul. Kochanowskiego nr. 10. Pg 6608-71,80

CZY WIESZ dlaczego cukierki
MARECKIEGO są popularne?

nr 18 935

nr 18 932

Z okazji Rocznicy Otwarcia Firmy 5% rabatu

udzielam od dnia 30 listopada do 4 grudnia 1935 r.

Polecam bogato zaopatrzone działy:

okuć budowlanych, meblowych i do trumień, wszelkie narzędzia stolarskie

najnowsze wzory, największy wybór okuć galalitowych do mebli.

CENTRALA OKUĆ

właśc. Jan Cerba

Poznań, WROCŁAWSKA 19 tel. 29-67

przy PLACU ŚWIEŹO-KRZYSKIM.

Praktyczne podarki gwiazdkowe

polecają:

Radjoaparaty - Gramofony - Płyty

po cenach najniższych

FONORADJO

dg 5022

AL. PIŁSUDSKIEGO 7 - TEL. 39-85

KOLEKTURA LOTERJI PANSTWOWEJ w POZNANIU

JULJANA LANGERA

SEW. MIELZYNSKIEGO 21
Hotel Monopol Telefon 31-41

Oddział: UL. WIELKA 5
Konto P. K. O. 212-475 Telefon 16-37

BRYLANTOWA BIŻUTERIA

SZWAJCARSKIE ZEGARKI — ZEGARY MODNE NA BIURKO
srebrne i platerowane sztucze i zastawy rzetelnie i korzystnie do nabycia

u jubilera **SZULCA, POZNAŃ, PL. WOLNOŚCI 5**

GWIAZDKOWA
OBNIŻKA CEN

czyni każdy zakup w Magazynie Bławatów

szczególnie korzystny.

Z. Bytnerowicz

Poznań, Stary Rynek 52 nar. Wodnej

Prosimy się przekonać.

UWAGA

Olbrzymi wybór

ZABAWEK

po cenach specjalnie zniżonych

BAZAR SZTUKI LUDOWEJ

POZNAŃ, Aleja M. Piłsudskiego 9

★ Na nadchodzące Święta Bożego Narodzenia ★

polecamy swe bogato zaopatrzone działy

firan, narzut, serwet kap, chodników, dywanów, brokatów oraz wszelkich obić meblowych wraz z praktycznymi Podarkami Gwiazdkowymi.

firma **M. PIECZYNSKI** Stary Rynek 44 parter i piętro

Telefon 2-14 dg 5021

FUTRA NAJNOWSZE MODELE LISY

Największy wybór.

Wykwintne wykonanie.

dg 5056

W. WIŚNIEWSKI, Poznań, ul. Nowa 7 — Ceny rewelacyjnie niskie.

Prosimy zanotować adres!

Przechowalnia futer!

Własna pracownia!

ZEGARKI, biżuterja DUŻY WYBÓR, NAJTANIEJ
STEFAN HUBERT, Poznań, św. Marcin nr. 45.

SZYK i ELEGANCJA to nowy PŁASZCZ - MODEL z specjalnego magazynu Eleganckiej Konfekcji Damskiej

A. DZIKOWSKI

POZNAŃ, Stary Rynek 49, tel. 29-68.

LESZNO, Rynek 6, telefon 11.

Żyrandole-Radjoaparaty oraz wszelkie artykuły elektro-techniczne w wielkim wyborze.

PRZYJMUJEMY ASYGNATY KREDYT.

dg 5041

IDASZAK i WALCZAK, Poznań, św. Marcin 18 przy Fr. Ratajczaka

„Kto szuka podarku gwiazdkowego niech spieszy do Kałamajskiego”

Na podarki gwiazdkowe

Perfумы, wody kolońskie, pudry, szminki, mydła toaletowe, Kartonaże zawierające: Perfумы, pudry etc. gustowne rozpylacze w wielkim wyborze.

OZDOBY CHOINKOWE

Świeczki — Lichtarzyki — Ognie zimne — Girlandy — Lamety — Nici złote i srebrne — włosy anielskie — Śnieg — Draciki poleca

CENTRALNA DROGERJA

ng 18978

J. CZEPCZYŃSKI

Telefon zbior. 45-45

Poznań, Stary Rynek 8.

Tel.: 33-24, 33-15, 32-38, 31-15, 33-53

Oddział: Drogerja Universum, Fr. Ratajczaka 38. Te. 27-49.

Zakup biżuterji i zegarków jest rzeczą zaufania!

Zaufanie wzbudza fachowa firma istniejąca od r. 1899

W. MAYER, ulica Nowa 11 — Telefon 18-44

właśc. L. NAŁASKOWSKI

Mimo dokonanego włamania wielki wybór!

dg 1029

CENY KONKURENCYJNE.

CENY KONKURENCYJNE.

PŁASZCZE damskie, męskie, dzienne, kapelusze, swetry, rękawiczki, pończochy, skarpety, trykoty, bieliznę damską, męską etc. etc. poleca

jako praktyczne **PODARKI GWIAZDKOWE**

R. & C. KACZMAREK, Dom Konfekcyjny, Stary Rynek 98/100 Wielki wybór! Ceny niskie!

Na PODARKI GWIAZDKOWE

kupisz najmodniejsze jedwabie i wełny na suknie,

plaszcz i kostiumy po najniższych cenach w firmie:

R. & C. KACZMAREK, ulica Nowa nr. 3

Nasze Ceny Gwiazdkowe

Wysoki rabat

również na nie wyszczególnione artykuły

Dywany — Prima Bouclé
modne wzory
300 x 200 cm. **68⁰⁰**
zł.

Dywany — Czysta wełna —
gat. trwałe
300 x 200 cm. **78⁰⁰**
zł.

Dywany — Prima Plusz
modne i perskie wzory
300 x 200 cm. **107⁰⁰**
zł.

Dywany — Najlepszy Plusz
wzory modne i perskie
300 x 200 cm. **135⁰⁰**
zł.

Partja Dywanów
imit. persk. w różnych kolorach
200 x 140 cm. **13⁰⁰**
zł.

Dywany — Trwałe Bouclé
piękne wzory
350 x 250 cm. **99⁰⁰**
zł.

Dywany — Czysta wełna
trwałe gatunki
350 x 250 cm. **119⁰⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
w wszystkich kolorach... od **1⁹⁵**
zł.

Dywaniki przed łóżka
imit. Bouclé — bardzo trwałe
... od **2⁹⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
Prima Bouclé — modne wzory
... od **5⁹⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
Czysta wełna — w różnych ko-
lorach... od **6⁵⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
Prima Plusz — modne i perskie
wzory... od **10⁸⁰**
zł.

Chodniki — ładne wzory
— trwałe gatunki... od **90**
gr.

Materiały dekoracyjne
śliczne wzory — dobre gatunki
szer. 150 cm. od **2⁷⁰**
zł.

Materiały meblowe
w wszystkich kolorach — ga-
tunki pierwszorzędne... od **1⁹⁰**
zł.

Narzuty - Serwety - Pledy

Wybór imponujący!

Ceny bezkonkurencyjne

Centrala Dywanów



K. KUZAŃ

POZNAŃ, ulica Woźna nr. 12

W. GROSZKIEWICZ

Poznań, St. Rynek 59

przy nar. ul. Wrocławskiej

Krotoszyn, Rynek 12

rozpocznie w poniedziałek, dnia 2-go grudnia

WIELKA SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

PO CENACH REKORDOWO NISKICH

Jedwabie - Wełny - Stołowizna - FIRANY - Story - Kapy
DYWANY - Chodniki - Linoleum - Gobeliny - Narzuty
Koldry - Wielka ilość resztek za bezcen.

10% rabatu - mimo znanych niskich cen - rabatu **10%**

Uprzejmie zapraszamy Panie Domu

na

bezpłatne przedstawienie filmowe

w kinie „ŚWIT” św. Marcin 65

w dniach od 4—7, od 9—14 i od 16—17 grudnia 1935 r., o godzinie 15-tej

PROGRAM:

1. **Wielkie pranie u państwa Misiów** — Barwny film dźwiękowy.
2. **Persil** — Film ten porusza problem prania, poczynając od starożytnych Rzymian, aż po dzień dzisiejszy, przebieg fabrykacji Persilu, oraz jego sposób zastosowania.
3. **Symfonia kuchenna** — Wesoły dźwiękowiec rysunkowy.

Z poważaniem

„PERSIL” Polska Spółka Akcyjna

BYDGOSZCZ

Wstęp tylko dla dorosłych!

Pg 6733.4-P 590/710



Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najsłynniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH
Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej
uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą
sugestji i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość.
Przy pomocy słynnego i jedynego na kuli ziemskiej Medium
„TAMAHRY” które posiada nadprzyrodzony dar promie-
niowania i wysyłania fluidu astralnego w transie jasnowidzi
bez różnicy oddalenia, za pomocą kontaktu pisma i kilku
włosów danej osoby.



Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość,
opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanej osoby,
rady i wskazówki, odzwyczajania od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium
„TAMAHRY” jest nieomyślne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej
Nr. losów, wskazuje gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów
a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne przepowiednie-horoskop, który wprawi Cię w
podziw i zachwyt.

Medium „TAMAHRY” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod
gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przy-
czyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich
wygranych, to owoc mojej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuję.

Załączyc 1.— zł znaczkami pocztowymi na koszt przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie
wysyła się.

Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Lubiec 22 m. 2.

Swobodne patrzenie

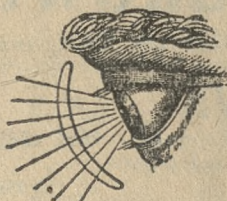
przez dobrze dopasowane

okulary

jest najlepszym PODARKIEM GWIAZDKOWYM.

H. Foerster, optyk dyplomowany.

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 35.



Lokal handlowy

okolica St. Rynku, od stycznia, lutego poszukuję.

Oferty Kurjer Poznański zg 12 282.



M. FEIST

Tel. 23-28

Tel. 23-28

złotnik-jubiler, sąd. zaprzysiężony biegły

ul. 27 Grudnia 5, podwórze I. ptr.

poleca

Wyroby w złocie i srebrze

OBRAZKI ŚLUBNE własnej fabrykacji

Specjalność: Oprawa drogocennych kamieni w prawdzi-
wej platynie w artystycznym wykonaniu.

DOBRE ŚWIATŁO

to podwójna wydaj-

ność pracy,

to ochrona oczu

i nerwów.

Lampy naftowo-żarowe

„LUMEN” i „MAXIM”

niezbędne wszędzie tam gdzie nie ma elektryczności i to
w mieszkaniach, składach, kościołach, salach, warszta-
tach, do oświetlenia podwórzy dominiały, placu, ryn-
ków w miasteczkach i t. d.

B. ŚNIEGOCKI, Poznań, Fr. Ratajczaka 2

Pg 6742-48.124 CENNIKI NA ŻĄDANIE.



W centrum Katowic do sprzedania
z powodów rodzinnych

duża realność

w której mieści się restauracja (pierwszorzędna egzysten-
cja) wraz z wielu zabudowaniami i z placem, nadającym
się pod budowę kina lub t. p. Cena około 300.000 zł Łaska-
we zgłoszenia do Uniwersalna Ag. Reklamowa pod „DOM”
Katowice, Dąbrowskiego 3. ng 19 964

ORYGINALNE PROSZKI
„MIGRENO-
NERVOSIN”
R.M.S.W. 21559
ZNAK FABR.
KOGUTIEM
SA ŚRODKIEM
KOJĄCYM BÓLE
ZASTOSOWANIE:

BÓLE GŁOWY
MIGRENA, NEW RALGJA
BÓLE ZĘBÓW
GRYPY, PRZEBIEJENIA
BÓLE: ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE I T.P.

ŻĄDANIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW
ZE ZN. FABR. **KOGUTEK**
SPRZEDAJA APTEKI

ng 16 130



KOPALNIA ŻŁOTA

Sprzedam szybko

skład żelaza i sprzętów

domowo-kuchennych

pewna egzystencja w Poznaniu
(centrum miasta przy bardzo oży-
wionej ulicy) spowodu choroby
właściciela. Interes ten jest od 60
lat w jednym ręku. Do objęcia
potrzeba 8 do 10.000 złotych. Zgło-
szenia przyjmuje Łaskowski, Po-
znań, św. Marcin 58 m. 10.
zg 12 321



Dzisiejsze czasy nakazują kupować tylko praktyczne podarki. Towary nasze, o charakterze praktycznym i trwałym, nadają się szczególnie na podarki gwiazdkowe. Nasza

Sprzedaz Gwiazdkowa

umożliwia wszystkim tani zakup, bo nasze
CENY GWIAZDKOWE SĄ REWELACYJNIE NISKIE!!

Prosimy się o tem przekonać i polecamy:

ULSTRY w najmodniejszych fasonach i kolorach. — **PALTA** na jedwabiu z najlepszych materiałów. — Wykwintne **UBRANIA** w znanym dobrym kroju. — **JUPY** w wszelkich gatunkach — **KURTKI** skórzane. — **SPODNIE**, **GOLFY**, **BRYCZE** i inne w olbrzymim wyborze — **ODZIEŻ DZIECIECA** — płaszcze i mundurki gimnazjalne. — **MATERJALE** na płaszcze i ubrania, najpiękniejsze desenie — najszlachetniejsze gatunki. **Pierwszorządny dział miarowy** — modernizacja i poszycie futer.

W. KONKIEWICZ

POZNAŃ — STARY RYNEK 8

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny wykwiataj odzieży męskiej i dla chłopców.
Przyjmujemy asygnaty „Kredyt” ng 18 973 Przyjmujemy asygnaty „Kredyt”

Jeść z podłogi...

możnaby u niej, taka tam panuje czystość!

Pań domu, która tak mówi o swej sąsiadce lub przyjaciółce, wyraża jej największą pochwałę. Która kobieta nie byłaby dumna z tego, gdy się tak mówi o czystości w jej domu? Oczywiście sprawia to wiele trudu utrzymać stale czysto wszystkie pokoje, okna, drzwi, meble i naczynia, jednak używając mydła „Kollontay z pralką” nie tylko do prania i pielęgnowania ciała, lecz również do czyszczenia sprzętów domowych, praca jest o połowę lżejsza i szybsza, a radość podwójna, że się wszystko błyszczy i lśni.

„Co kupuje cały kraj?
... Mydło z pralką
Kollontay”

Tg 2205

SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

po znacznie niższych cenach rozpoczęła!

Materiały na płaszcze, kostjomy i suknie - jedwabie
stolowizna - firany - mat. meblowe i dekorac.

Na artykuły nie objęte redukcją udzielam **10%** rabatu
Pg 6735-18,106 za gotówkę:

W. DROŻYŃSKI

Tel. 40-50 Stary Rynek 66. Rok zał. 1912

Cerata

obrusy i z metra

Dywany

Chodniki, Dywaniki
z linoleum, boucle i ceratowe

Linoleum

podłogowe i stołowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Wielkop. Centrala Tapet

Poznań Bydgoszcz

Pocztowa 31 Gdańska 12

Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”

Pg 6 881-48,91

2 LOKALE HANDLOWE

(3 ubikacje) około 80 i 50 m²
w centrum miasta z dniem
15. 12. br. wzgl. od 1 stycznia
1936 r. do wynajęcia. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera
Poznańskiego pod ng 18 858.

MŁODOŚĆ TO PEWNOŚĆ SIEBIE



TRWALE PRZYLEGAJĄCY
O ECZOTYCZNYM ZAPACHU
NADA CERZE PANI MŁODZIEŃ:
CZO-SWIEŻY WYGLĄD, CZY-
NIAC JĄ GŁADKĄ I MATOWĄ
PUDER **CZANG**
TO TAJEMNICA WSCHODU.

Poważne przedsiębiorstwo zbożowe na Kujawach
poszukuje

wspólnika

posiadającego odpowiedni kapitał. Zgłoszenia należy kierować pod zg 12 311 do Kurjera Poznańskiego.

Tania Sprzedaż Gwiazdkowa

daje okazję do zakupu praktycznych podarków dla każdego
po rewelacyjnie niskich cenach.

Dywany: pluszowe - boucle - pomosty - dywaniki - chodniki
narzuty - serwety - pledy - koce.

Spec. Dywany Żywieckie ręcznie wiązane.

FIRANY - STORY - Materiały meblowe i dekoracyjne w wielkim wyborze.

Pomimo niskich cen, udzielamy na wszystkie artykuły **10% rabatu.**

Bracia Górecy Poznań, Nowa 6

Oddział w Gdyni, ul. Starowiejska 6.

Przyjmujemy asygnaty Kredyt.

REWELACYJNIE PRZYSTĘPNE RATY

PHILIPS-RADJO po zł 18,— mies. Tylko w firmie

Tg 2 211

GRIMM i KAMIENSKI

POZNAŃ

27 GRUDNIA 14



TOMASZ ARCT

Poleca na sezon zimowy najnowsze modele obuwia damskiego i męskiego — Wytworne fasony i pierwszorządne wykonanie

Sniegowce „TRETORN” Domowe, lakowe, saffanowe na koreczku Obuwie ciepłe z sierści wielbłądziej

Przyjmuje asygnaty „KREDYT”

dg 5 042

Przyjmuje asygnaty „KREDYT”

MAGAZYN WYTWORNEGO OBUWIA

POZNAŃ - PL. WOLNOŚCI 18 (obok Grand Café) TEL. 18 77

3

PALTA UBRANIA **FUTRA**

materiały z metra

Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter **POZNAŃ**

ul. Fr. Ratajczaka 2
ul. Wrocławska 15
ul. Wrocławska 14
OSTROW wlkp.

serje
ceny

Spokój i zadowolenie

„VESTA“

znajdziesz oraz spełnisz obowiązki wobec siebie i rodziny, ubezpieczając się na życie. Sobie zapewnisz beztrudną starość, a rodzinie dalszą egzystencję w razie swej przedwczesnej śmierci.

BANK WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ w Poznaniu

zał. w r. 1873

zawiera: jednostkowe umowy ubezpieczeń na życie według kombinacji dostosowanych do potrzeb i warunków finansowych każdej warstwy społeczeństwa;

grupowe umowy, zakładając przy stowarzyszeniach i związkach kasy pośmiertne.

Siedziba Centrali: Poznań, ulica św. Marcina 61
Oddział w Poznaniu: ulica Bronisława Pierackiego 18 — telefon 28-75 i 53-75

Pg 6371

Ulubienica Poznania
znakomita skrzypaczka

zwana polską „Edith Lorand“ po wielkich sukcesach w Warszawie przybywa do Poznania i koncertować będzie

z dniem 1-go grudnia r. b.

MAŁA KAWA
35 gr
w godzinach
niekoncertowych

w „Argentynie“

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13

Wielki wybór pism krajowych i zagran. do dyspozycji Szan. Gości.

NASZA KAWA
I CIASTKA
słyną z dobroci

dx 5 041

MOTOR DIESLA

siły do 30 PS zaraz lub później kupię. Oferty z podaniem ceny proszę skierować

RUDOLF SCHULTZ, ALEKSANDROW

k. Łódź, Fabr. Pończoch.

Tamże do sprzedania

LOKOMOBILA

systemu Wolf 22 PS.

zg 12 314

Piekarnię

miejsce sprzedam powodu niefachowości. Cena podług umowy. — Agenci wykluczeni. Wojciech Nowak, Ostrowo powiat szamotulski. — zg 71 750

W poniedziałek, 2 grudnia 1935 rozpoczynamy naszą tradycyjną

WIELKA SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

Obniżone ceny nasze umożliwią każdemu zakup PODARKÓW GWIAZDKOWYCH.

Zwracamy uwagę na nasze okna wystawowe i prosimy korzystać z usług naszych.

DOM HANDLOWY

F. WOŹNIAK Poznań, ul. Rynkowa

PRZODUJĄCY MAGAZYN

biawatów, materiałów męskich, bielizny, trykotaży, galanterji, konfekcji damskiej i futer oraz firan, chodników i wszelkich towarów meblowo-dekoracyjnych.

ng 19 007

KĄŻDEMU PRZYPADNIE NAGRODA!

kto nadesłao dobre rozwiązanie

acagobzw akeiwozc — acarp i csondezczo

Za dobre rozwiązanie wymienionego przysłowia, przeznaczylismy celem zdobycia klienteli następujące nagrody:

- | | |
|-----------------------------|--------------------------|
| 1 Nagroda Maszyna do szycia | 7 Nagroda Narty |
| 2 „ Rower męski | 8-15 „ Obrazy olejne |
| 3 „ Patefon | 16-20 „ Swetry męskie |
| 4 „ Aparat radiowy | 21-25 „ Pulowery damskie |
| 5 „ Aparat fotograficzny | 26-35 „ Zegarki męskie |
| 6 „ Kilim 150x200 | 36-50 „ Kasety toaletowe |

Prócz tego wiele innych nagród oraz wielka ilość nagród pocieszenia. Rozdzielenie nagród odbędzie się pod nadzorem notariusza w terminie, o którym zawiadomi się na piśmie. Nieznaczna opłata pocztowa przesyłki na koszt odbiorcy. Rozwiązanie należy przesyłać jak najwcześniej załączając ewentualnie znaczek na odpowiedź którą się w każdym razie otrzymuje. — Adresować: Dom Wysyłkowy „NIESPODZIANKA“, Kraków, Krowderska 56 — M. — ng 18 957

„Iskra“
— baterje —
— anody —

Gospodarstwo

33 morgi, ziemia pszenna, drenowana, inwentarz żywy, martwy, żniwa 7500. Mindler, Krotoszyń, Piastowska 12. — zg 71 758



Oczy - to skarb
Szanuj je!

Nowoczesne
OKULARY i B.NOKLE

Fachowa
i rzetelna obsługa.

K. GREGER 27 Grudnia 18

Dostawa Ubezpieczalni Spółdzielnej

OKULARY od 2.50 — rogowe od 5.00 poleca
ZAKŁAD OPTYCZNY zg 12 310
OPTO-ORLICKI POZNAŃ, SW. MARCIN 63

Młyn motorowy

oraz dom mieszkalny z bocznym skrzydłem i 2 śpiąłkami w centrum m. Środy, ogólnej powierzchni 07.01 arów, zostanie sprzedany w drodze publicznego przetargu w dniu 7 grudnia 1935 r. o godz. 10-tej w Sądzie Grodzkim w Środzie sala posiedzeń 13.

Nieruchomość została oszacowana na sumę zł 63.830.—. Cena wywołania wynosi zł 51.623.—, zaś wadium zł 6.883.—. Objekt można oglądać w dniu poprzednim od godz. 8-jej do 18-tej akta zaś postępowania egzekucyjnego w Sądzie Grodzkim w Środzie. Bliższych informacji udziela

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI M. ŚRODY
w Środzie, Plac Zamkowy 1.
zg 12 312

Kupimy

używane lecz w dobrym stanie:

AUTOMATYCZNA WAGĄ DO PŁYNÓW,
POMPE PRÓŻNIOWA (VACUM POMPA)
PRASĘ FILTROWĄ.

Tk 2 207

Zgłoszenia pisemne pod „WK 425“ do Tow. Reklamy Międzynarod., Katowice, Plac Marsz. Piłsudskiego 11.

Plac budowlany

ogród ca. 5.000 mtr² w tem 120 szlachetnych drzew owocowych, ca. 200 krzewów najprzedniejszego gatunku przy Parku Solankowym korzystnie na sprzedaż. Oferty składać do K. K. O. Miasta Inowrocławia. — dg 5016

Kulturalna wielkopolanka

z doskonale zaprowadzonym przedsiębiorstwem, z dobrej rodziny, domatorka wyjdzie zamąż za wyższego urzędnika, przemysłowca, lekarza. Poważne oferty skierować pod zg 12 319 do Kurjera Poznańskiego.

AUKCJA

Mebli stylowych, jadalnia, sypialnia, gabinet
Salonik Biedermayera

i obrazy, sztychy malarzy polskich, oraz minjatury i w. in. odbędzie się w lokalu byłego „DOMU SZTUKI“ w Poznaniu, Pl. Świętokrzyski 4 w dniu 2 grudnia 1935 r. o godz. 17 (5 po poł.). —

Oglądać można 20 minut przed aukcją.

Kierownik aukcji Stefan Sonnabend zaprzysiężony rzeczoznawca i aukcjonator w zakresie dzieł sztuki na Okręg Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu tudzież na Obwód Sądu Apelacyjnego w Poznaniu i Województwo Poznańskie. — zg 12 326

APARATY RADJOWE na 15 rat miesięcznych

przy wpłacie 1 raty miesięcznej nabyć można w firmie

IDASZAK I WALCZAK, Poznań, św. Marcin 18 przy Fr. Ratajczaka

ZYRANDOLE-lampy biurkowe-abażury

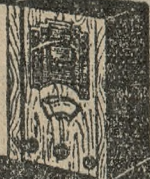
wszelkie artykuły elektrotechniczne w olbrzymim wyborze
Przyjmujemy asygnaty „Kredyt”

Pr 6744

3 przeboje NATYWAIS 1936

POPULARNY ODBIORNIK
PICCOLO

Z-NA SIĘC PR. ZM.
B-NA BATERJE
SKALA
I NAZWAMI STACYJ



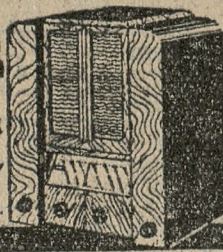
3 ZAKRESOWY
HEROLD

NA SIĘC PRĄDU ZM.
NOWOCZESNY KRYSTAL
KONCERTOWY GŁOŚNIK
ELEKTRODYNAMICZNY



3 OBWOŁOWY
3 ZAKRESOWY
IMPERATOR

OSTATNI UWRAŻ TECHNIKI
Z-NA SIĘC PR. ZM.
U-NA PRĄD ZMIENNY
B-NA BATERJE



ZADAĆ W SKŁEPACH RADJOWYCH.

ILUSTROWANE PROSPEKTY BEZPŁATNIE.

Zarząd Miejski w Inowrocławiu ogłasza

KONKURS

na stanowisko higienistki do Przychodni Przeciwgruźliczej.

Od kandydatek wymagane są pełne kwalifikacje higienistki. Podania należy nadsyłać do Zarządu Miejskiego w Inowrocławiu w terminie do dnia 15 grudnia 1935 r. z dołączeniem życiorysu i świadectw.

Uposażenie według umowy.

dg 5039

Przed zimnem

tysiące okien zabezpieczono uszczelniaczem z gumy porowatej **MORMIT**. Jedyny trwały i tani uszczelniacz. Odnaczony w r. b. na Wystawie Przemysłowej w Gdyni. Bezpłatne prospekty do otrzymania w każdej drogerji. **Mormit**, Warszawa, Marszałkowska 113 m. 3. Tg 2209

OSTRZEŻENIE!

Szanownym P. T. Interesentom podaję niniejszem do łaskawej wiadomości, że firma moja

„OCTOLUX”

jest firmą czysto chrześcijańską. Ostrzegam przed rozsiewaniem fałszywych wieści. Winnych pociągnę bezwzględnie do odpowiedzialności sądowej.

JÓZEF KNYTEL, właściciel firmy „OCTOLUX”

Poznań, ul. Górczyńska 27, tel. 64-32.

STOWARZYSZENIE KOBIET NIEMIECKICH,
Słow. zap. Poznań

Wystawa robot ręcznych

w salach Ogrodu Zoologicznego od dnia 3 do 5 grudnia 1935 r. otwarta od godz. 10-tej do 19-tej. Wstępne: w dniu 3 grudnia 90 gr. i podatek — dnia 4 i 5 grudnia 45 gr. i podatek.

zg 12 309

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMEK-FARCELE

Willa

Poznań nowa komfortowa trzypokojowa, ogród, las, 30 000 gotówki, 7 500 amortyzacja. Budziszki, Kępnia, Łankowice. zdg 68 178

500 morg

przy Poznaniu willa, dziesięciopokojowa, zabudowania maszynowe, inwentarzem sprzedam 130.000 lub zamienie na

Kamienice

Poznań

Bydgoszcz

Gniezno

z dopłatą 30.000 Ratajczak. Poznań, Świętosławska 12 (Jezuitka). zdg 72 214

Dom

Ławica, kilka parcel sprzedam. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdg 72 185

Kamienice

nowa sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 156

Willa

w Luboniu 3 mieszkania, ogród, wpłaty 10 000, willa w Starolecie 2 mieszkania, ogród, wpłaty 12 tys. dom w Luboniu 2 ekłady, ogród, wpłaty 12 000 sprzedam. Jaraczewski, Poznań, Bukowski 15. zdg 72 393

Domek

niewykończony w Debcu 5 pokojowy sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 142

Parcela

5 100 m² przy szosie warszawskiej okazijnie sprzedam Biuro Parcelacyjnego. Plac Wolności 11, telefon 58-15. zdg 72 245

Kamienice

w centrum, najruchliwszej dzielnicy sprzedam okazijnie zamieszkały właściciel za 175 000. — gotówka, dochód według nowej ustawy 30 000. — Zgłoszenia „Par” pod „Spieszna decyzja”. Pg 6 145-57.175

Dom

mieszkalny ogródem owocowym i waznym warsztatem stelmakim, zapędem elektrycznym, od 40 lat zaprowadzonym, nowoobudowanym, nadaje się na każde przedsiębiorstwo. spowodu śmierci właściciela zaraz na sprzedaż. Kulawik, Szamarzewskiego 13/15 m. 81, dom trzyn. zdg 72 401

Kamienica

Poznań, komfort, parkiet, pięcie sprzedam 148 000 wpłaty 30 000, dochód podstawowy 23 000 Grzeszkowski, Główna 15. zdg 72 488

Dom

6000 rocznie dochodu, najlepsze położenie Gostynin sprzedam. — Czabajski, Wronki. ng 19 000

Korzystna lokata kapitału

Dom sprzedam w Inowrocławiu, III piętro, bardzo dobrze rentujący się do przejęcia potrzeba gotówki 30—60 000. Zgłoszenia Inowrocław, Skrzynka pocztowa 16 zdg 68 891

Solacz

Wolnyńska — Winarska, tramwaj 11, parciele wysoko, położone. Wiadomość Szanińskiej 1 mieszkanie 19, telefon 74-15. zdg 68 493

Domek

pod Poznaniem nad Wartą, 5 pokoi, 3 oszklone balkony, kuchnia, łazienka, garaż, sad 5 000 m², 180 drzewek owocowych, dziesięć letnich do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 081

Czynsze

bez skarg sądowych ściera rutynowany administrator kamienic nawskroś uczciwy. — Przyjmie dalsze administrację. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 373

Wille

dwumieszkaniowa komfortowa — sprzedam, wpłaty 25 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 801

Parcela

pięknie przy autostradzie blisko Poznania — korzystnie sprzedawca. Chwałicko 1 m. 4. zdg 71 804

Kupię

kamienice komfortowa Poznań, wpłaty do 120 000. Łaskawe zgłoszenia tylko właścicieli Kurjer Poznański zdg 71 860

Parcela

ogrodzona z drzewkami pod budowę Pałacu. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 390

Sprzedam

domek mały z dwoma morgami w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 741

Wille

nowa 2 x 3 ogród tramwaj ceną 27 000, wpłaty 4 000 sprzedam! Zielke, Górna Włda 54 tel. 70-11 zdg 71 737

Dom

nowy 63 000, dochód 7 400, wpłaty 30 000 sprzedam Łęcki, Zaręcze 3. zdg 71 734

Parcelę willową

okolica Grunwaldzka lub Pocha kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 902

Willa

dwupiętrowa nowa wolna od podatków, stępła, 6 lokatorów, pięć i dwupokojowe, łazienka, 3 tys. m kw. ogrodu, blisko tramwaju Łazarz-Górczyn 60 000. Dom Jeżyce dochód 8 400, cena 20 000 sprzedam spiesznie Nowak, Pocha 15 „Pawilon”. zdg 72 119

Dom

czteromieszkaniowy przy Poznaniu ogrodem spiesznie, okazijnie sprzedam Właściciel Janiszewski, Junikowo, Grunwaldzka 22. zdg 72 053

Dom

przy Poznaniu, 20 min. tramwaju, 8 ubikacji, ogród owocowy, 3 min. od stacji, sprzedam korzystnie. — Bejma, Junikowo — Rudnicze. zdg 71 998

Kamienice

nowa lub stara 30—40 000 złotych kupię, wpłaty 25 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 200

Dom

niewykończony sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 062

Kamienica

śródmieście Poznań składami, dochód 20 000, po obniżeniu, 150 000 sprzedam, wpłaty 45 000. — reszta dogodnie hipoteki. Ratajczak — Poznań, Świętosławska 12 (Jezuitka). zdg 72 213

Sześciopokojowa willa

ogród, Solacz, wydzierzawie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 72 161

Najtańsze parcele

budowlane przy Osiedlu Warszawskim bardzo korzystnie położone światło, wolności. Małecki. Drobna Debińska 11 Telefon 11-90. Pg 5781/2-28.9

Parcela

Grunwaldzka (szosa Okrężna) — na sprzedaż cena 1.50 — 2.00 zł. Biuro Parcelacyjne. Poznań, Pl. Wolności 11. zdg 72 248.9

Parcela

sprzedaż. Wawrzyniak, Łasek, Poznań. zdg 70 738.9

Nowa willa

ubezpieczona 20 000 złotych, parcela 2 800 metrów, sprzedam 17 tysięcy, wpłaty 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 732.3

Dom nowy

jednopiętrowy w Poznaniu, cena 11 500 zł gotówką sprzedam. — Ogrodowa 5, m. 18. zdg 72 099

Dom

kupię przy wpłacie 100 000. — Oferty Kurjer Poznański zdg 72 263

2. PIENIĄDZ

37 000,—

poszukiwacz. Pierwszorzędna hipoteka domu nowego Gdyni. Potocka, Gdynia, Słaska 70, m. 5 zdg 70 237

Pożyczkę 130 000

I hipoteka pułłarna

Taksa obiektu 900 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 803

25 000 zł

na I hipotekę domu, wartości 180 000 zabezpieczeniem odsetek czynszem. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 467

3 000

Pożyczki Narodowej sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 465

3 000,—

posiadam za wskazanie zarobku dam wynagrodzenie lub współpracę. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 71 817

Wyższy

urzędnik IV kategorii płacy poszukuje dwudziestu tysięcy złotych na pierwszą hipotekę kamienicy wartości dziesięćdziesięciu tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 704

Wspólniczk

2 000 otwarcie składu kapeluszy damskich poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 945

50 000 — 60 000 zł

pożyczki poszukuje zaraz na dom Jeżyce i hipotekę, roczny dochód 18 000. — Oferty warunkami upraszam do Kurjera Poznański zdg 71 888

Kto

pożyczy pieniądze 200 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 028

20—25 000 zł

poszukuje i hipot. nowej kamienicy Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 157

Kapitał

najlepsza lokata. Inform. udzieli od godz. 10—12 Zaremba, św. Marcin 65, m. 14. zdg 72 482

Wspólnika

z gotówką 5 tys. i więcej poszukuje do składu żelaza w Bydgoszczy. Znajomość branży niekonieczna. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 448

3—4

tys. pożyczki na dobre rzeźnictwo dam utrzymanie, pokój i dobry procent, zapewnienie gwarancji, lub przyzwoitego rzeźniarstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 297

3. LETNISK I UZDROWISK

Zakopane

Najtańszej, najmilej mieszka się w pensjonacie Jadwigi Szubertowej

„Ermitage”

centralne ogrzewanie, woda bieżąca, kuchnia wyborna, telefon 476. zdg 71 048

Zakopane

„Radwid”

Hotel — Pensjonat Janostwa Wroblewskich pod zarządem Stefani Skotnickiej. Piękny widok na góry, pokoje słoneczne, komfort, tarasy, kuchnia obfita i wykwintna. Ceny bardzo przystępne. Zgłoszenia: Zarząd Pensjonatu „Radwid”. Zakopane, ul. Sienkiewicza telefon 424. ng 18 995

4. OSOBISTE

Gaja

przyprawy do zup. ng 17 022

„Jadwiga”

Podgórze 10 a, najkorzystniejsze kapelusze damskie Pg 6 275

Dobre — smaczne — tanie

Co? — Webera

Śniadanie

Nowa 4. ng 17 040

Magazyn Obuwia

Fr. Rogoziński

daje rekompensatę dobrego zakupu tylko Stary Rynek 64

Kalosze

Śniegowce

Deszczówki

w wielkim wyborze. Pg 5801/2-40.36.37

„PALAIS DE DANSE”

KABARET - DANCING - BAR

ul. Piekary 16/17 (Fasza Apollo) Telefon 11-92

Od 1-go grudnia 1935 r. — całkowita zmiana programu!

Na czele programu niezrównany humorysta — piosenkarz — konferencier **Stanisław SZYDŁOWSKI**

LU RELLY — fascynująca polska tancerka

Atrakcja światowej sławy

Duet węgierski **CUTTY**

Tańce modernistyczno-ekscentryczne

REWELACJA! **REWELACJA!**

GERTY and JONNY STONE and 4 Girls

Atrakcja taneczna światowej sławy!!!

W niedzielę i święta — Five o'clock Tea — z pełnym programem artystycznym. — Wstęp wolny. Lokal otwarty od godziny 9 wieczór do rana!

Prosimy uprzejmie P. T. Gości o wcześniejsze zamawianie stolików na noc Sylwestrową...

DYREKCYJA

W. Dąbrowski i L. Szykła.

dg 5047

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

W. Dąbrowski i L. Szykła.

Dwie

brzydula — nauczycielki — wiek 27 o złotych sercach, w niezłotej oprawie, szukają dobrych towarzyszy życia. Oferty dla blondynek lub brunetek Kurjer Poznański zdg 71 942

Lekarz

kawaler, zapozna pannę, inteligentną z zamożnej rodziny. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 993

Dyskretnie

pod gwarancją każdego wyswata jedynie Biuro Przyszłość, Poznań, Strzałowa 3, telefon 24-03. zdg 72 168

Subtelna

brunetka, urzędniczka, lat 36, pozna poważnego towarzysza życia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 167

Córka

kupca, blondyna, lat 25 zapozna pana urzędnika państwowego lub wojskowego w celu matrymonialnym. Oferty z fotografią kierować pod nr 18 969/70 Kurjer Poznański. Dyskretnie zapewniona.

Kawaler

lat 26, stanowisko i własne biuro w Katowicach szuka współpracownika młodej, zgrabnej z gotówką. Cel matrymonialny. Łaskawe oferty z fotografią Kurjer Poznański pod zdg 72 375

Kawaler

podoficer zawodowy pozna pannę solidnych zasad do 30 lat. Cel matrymonialny. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 357

Mechanik

29, własny zakład szuka pani celem rozszerzenia odpowiednim kapitałem, cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 111

Wędliniarz

specjalista z gotówką pragnie poznać pannę z dobrej rodziny. Cel matrymonialny. Zgłoszenia z fotografią, która się honor, zwraca. Oferty Kurjer Poznański ng 19 001

Mistrz ciesielski

kawaler, lat 34, wysoki, szlachetnego charakteru, posiadający dom, posługuje pannę, której zależy na szczęśliwym pożyciu małżeńskim. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 446

Urzędnik

IX, lat 35, szuka żony. Posag dla wspólnego dobra konieczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 153

Kawaler

lat 34, średniego wzrostu, właściciel dobrze prosperującego interesu, Poznaniu, wartości 15 000, ożeni się z panną, posiadającą co najmniej gotówki. Sprawy traktuje poważnie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 261

Dla szwagierki

lat 24, blondynki, własny skład skór, od 15 lat zaprowadzony, poszukuje towarzysza życia z odpowiednią gotówką. Pierwszeństwo z brzozy. Zgłoszenia z fotografią Kurjer Poznański ng 18 994

Przystojna

dwudziestoletnia brunetka, posagiem 75 000, wyjdzie za odpowiedniego. „Wanda”. Rom. Szymańskiego 4 — 5. zdg 72 275

Kawaler

rzemieślnik, 35, wzrost średni, skromne dochody, zapozna pannę z porządnej rodziny. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 232

Meża

szukam dla koleżanki mej żony, oszczędnej, miłej, przystojnej, z umiłowaniem 3-pokojowym mieszkaniem, 5 tys. gotówki, która pozna kulturalnego domatora, na stanowisku, człowieka wartościowego, sympatycznej powierzchowności do lat 50. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 236

Która

pani gospodarna, religijna, przystojna do lat 36, zechce poślubić wdowca z dzieckiem bez nalogów właściciela nieruchomości, wartości 15 tysięcy, urzędnika kolejowego w Poznaniu. Gotówka dla wspólnego dobra. Wdówki bezdzietne niewykluczone. Poważne zgłoszenia możliwie z fotografią za których dyskrecję ręce uczciwem słowem honoru złożę do Kurjera Poznańskiego zdg 72 237

Inteligentna

panna, po trzydziestce, z kompletną wyprawą i kilka tysięcy gotówki, z zamiłowaniem do kupiectwa, pozna kulturalnego pana — kupca względnie wyższego urzędnika w celu matrymonialnym. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Zgłoszenia pod nr 18 993 do Kurjera Poznańskiego.

Panna

lat 25, posiadająca 3-pokojowe mieszkanie, szuka religijnego rzemieślnika. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 72 416

Kupiec

lat średnich, przystojny, przyjmie posadę, kauceja. Ożenek możliwy. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 473

Samotna

Wielkopolska, blondynka, niebiedna, gospodarna, zamilowanie do handlu, trzypokojowym mieszkaniem szuka towarzysza życia na stanowisku wiek 45—55. Nieanonimowe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 72 502

Spółniczkę

gotówka do 3 000 skład delikatesów, centrum szuka kawaler, lat 27. Ożenek niewykluczony. — Oferty Kurjer Poznański zdg 72 561

7. SPRZEDAŻE**Hotel**

restauracja, mleczarnia, mniejsze miasto Wielkopolsce sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 267

Maszyny do pisania

małe i duże, nowe i używane, największy wybór, najniższe ceny, gwarancja Skóra i S-ka, Aleje Marcinkowskiego 23. ng 16 165

Centrala Wiecznych**Piór Helion**

właśc. St. Kozłowski
Dąbrowskiego 4
obok P. K. O. Ceny niskie.

Naprawy tanio

Przy zbiorowych zakupach specjalny rabat. dg 4 686

Pierze**Puch**

dobrze gatunki
pierze giesie 3.—
pierze kacze 1.50
Poduszki sypialne 5.50; pierzy-
ny 28.—; spody 22.50

Koldry

na wacie 9.50; jedwabne 26.50; na wełnie 34.—; na puchu 79.—

Emkap M. Mielcarek

Poznań, Wrocławska 30, największa czyszczalnia pierza. ng 16 518

Urządzenie mleczarni

3 000 litr. na sprzedaż. Odpowiednie ubikacje do wydzierżawienia. Kologórski, Pleszew. ul. Sienkiewicza 9. zdg 72 447

Wyjątkowa okazja

nabytka tanich mebli na gwiazdke.

Elegancka nowoczesna**sypialnia myrtowa**

cała polerowana wykonanie luksusowe okazynie

Gabinet mahoniowy

bardzo ładny tanio

Gabinet orzechowy

polerowany okazynie

Jadalnia mahoniowa

nowoczesna zgrabniutka tanio

Sypialnia dębowa

solidna tylko 550. Poznański Dom Komisowy.

Dominińska 3.

Pg 6 750-48.138

Platformę

lekka obrotowa gumowa na wóz mleczarski sprzedam korzystnie. Nowicki, Dąbrowskiego 100. zdg 72 408

Kompletny

„Stary Wiedeń”

osób

rzadka okazja, Caesar Mann. Poznań, Rzeczypospolitej 6. ng 17 043

Tarcze

żeliwne, używane w dobrym stanie 1 szt. 2690 m/m. 1 szt. 1830 m/m i 2 szt. 1800 m/m średnicy zewn. sprzedam okazynie Tartak. we Wrześni, telefon 145. ng 17 766

Abażury

celonowe najkorzystniej wykonuje pracownia

„Celon”

Ratajezaka 18. ng 17 052

Okazja

nowoczesny tapczan (wyjazd). Mielżyńskiego 22. Domaszewski. zdg 72 509

Kolonjalkę

mieszkaniem, dobrem położeniu, powód starość. Adres Kurjer Poznański zdg 72 100

Wyprzedaż

firanek, kap. obrusów, kilimów glinianych. Skarbowa 17 — 4. zdg 72 144

Skład

używanych mebli, dobrze zaprowadzony, odstąpię. Zgłoszenia Księgarnia, plac Świątokrzyski 4. zdg 72 309

Jadalnia

320, sypialnia, szafy lustrem, biurka inne meble. „Komis”. Półwiejska 38 a. zdg 72 310

Okazynie

futro męskie, ubranie wycytowe, pled, piękna kapa filet ręczny. — Wszystko nieużywane! Józefa 9, mieszkanie 2. zdg 72 218

Gospodarstwo

170-morgowe, pierwszorzędne, drewniane, sprzedam, wydzierżawie, zamieniam na dom, Poznańskie. — Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Września, Poznański nr. 28. ng 18 990

Nowoczesna**Lóżka**

metalowe
Tapczany
Leżanki
Materace
sprężynowe

Białe Meble**Sprzęt Domowy**

Asygnaty Kredyt
Św. Marcin 9/10. ng 17 049

Najdogodniej kupisz

narybek lina jesienią
do nabycia w firm. Franciszek
Drescher, handel rzb., Chorzów
1. Białogłowa 24. zdg 72 470

Skład

drobni, owoców, kol. śródmieście
Adres Kurjer Poznański zdg 72 501

Mahoniowe

serwantki, komody, szafy, krzesła, fotele, stoliki do gry, herbatniki, świeczniki, brzozy, kryształ i porcelana. Skarbowa 4, parter, lewo. zdg 72 239

Powielacz

„Greifa” tanio sprzedam. Ratuszowa 36, restauracja. zdg 72 306

Maszyna

krawiecka „Singer” nowa, tanio. Łanowa 11 — 1. zdg 72 312

Boa

skunksowe dla starszej pani. Wybickiego 16, m. 12, między 14—16. zdg 72 268

Tapczany — fotele

leżanki gwarantowanej jakości najtaniej. Wrocławska 13. zdg 72 276

Platforma

lekka, wózek resorowy. Zwierzyniecka 28. zdg 72 411

Magazyn futer Lehmann

zał. 1875 Poznań, Wrocławska 13, tel. 22-95. Wszelkiego rodzaju futra wykonuje wra własnej pracowni pierwszorzędnie, solidnie. Stale wielki wybór każdego rodzaju gotowych futer oraz skórek od najtańszych do najwykwintniejszych. Pg 6 233-40.52

Stoły

marmurowe, krzesła, kanapy.

Urządzenia

składowe, gablotki każdej branży, magiel. Dąbrowskiego 94. zdg 72 412

Porcelanę — Szkło,**Aluminię — Emalję,****Alpake — Galanterię**

poleca korzystnie Barelkowski, Rynek Jeżycki 2. zdg 72 414

Szalówkę suchą

podłogę, drzewo stolarskie tanio poleca. G. Kowalkiewicz, Skład drzewa, Poznań, Strzelecka 14 a. Telefon 14-95. zdg 72 442

Fotoaparat

9x12, Compour 4.5 okazynie, ul. Bydgoska 2 a — 15. zdg 72 444

Głośnik

tubowy Tefag. Bydgoska 2 a, mieszkanie 15. zdg 72 445

Sprzedam

futro Kraszewskiego 13 — 4. zdg 72 406

Ogródek

działkowy przy Bukowskiej, Polna 30 — 1. zdg 72 352

Zarekawki

rozne tanio. Kanakowa 9 m. 3. zdg 72 370

Sypialnia

jasna dębowa Pierackiego 15 m. 8. zdg 72 377

Panom

z zmniejszonymi dochodami

Materiały męskie

bielskie
prima gatunki czesankowe, szewtowe, jednokolorowe, deseniowe na ubrania marynarkowe, sportowe, wycytowe, balowe, na palta, ulstry i spodnie.

Władysław Złotogórski

Poznań, Kramarska 19/20, I. piętro.

Hurt i detal.

550 deseni na składzie Pg 6 886-48.123

Futro

damskie sportowe korzystnie sprzedam. Towarowa 21, m. 6. dg 5 043

Radjo

baterijne, trójka, bardzo dobre 95. Piaskowa 3, m. 22. zdg 72 471

Skład

kolonialny z informacją choroby na sprzedaż. Informacji św. Marcin 73, skład. zdg 72 298

Powóz kryty

(planka słaska) w dobrym stanie tanio. Adamski, Piaskowa 7. zdg 72 336

Maneż

sieczkarnia wozy. Wiadomość Piotra Wawrzyńskiego 5 m. 1. zdg 72 368

Okazja

poniżej cen

Fabrycznych

sprzedaży spowodu przeniesienia przedsiębiorstwa

Płaszcz damskie,**dziewczęce**

Szuster, Stary Rynek 76 piętro, naprzeciw odwachu. zdg 72 372

Kasa

National, motor, elektr. 1/4 rozrusznik prąd stały. Kozia 15 — 3 zdg 72 553

Brokaty, farby arty.

styczne, tempery
poleca najtaniej

Skład Farb

Poznań, ng 18 265

Piekarni

1, obok Składu Kolder.

Sprzedaje

kupuje meble maszyny inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2, Pr 5775-10.56

Wielka SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA!

Zwracamy uwagę Szan. Publiczności na naszą **okazyjną sprzedaż gwiazdkową!**

Ceny towarów przeznaczonych na sprzedaż gwiazdkową

obniżyliśmy o 20-50%

OFIARUJEMY:

plaszcz damskie, męskie i dziecięce, ubrania męskie i chłopięce, materiały na suknie, plaszcz i kostjomy jedwabie, aksamity, flanelki, płótna, stołowiznę, firany, futra damskie i męskie, wszelkiego rodzaju skóry na kołnierze, kapelusze damskie i męskie, swetry, trykoty, bieliznę damską i męską etc. etc.

Prosimy odwiedzić nasze magazyny i skorzystać z niebywalej okazji!

R. & C. Kaczmarek Dom Konfekcyjny

Specjalny Magazyn Białawotów — ul. NOWA 3

Urządzenia

używane kolonialki oraz innych branż

Stoliki

marmurowe 30 sztuk tanio, Mickiewicza 15, podwórze. zdg 72 407

Składowe

urządzenie kolonialki — innych branż. Mylna 10. zdg 72 409

Sypialnię

sprzedam. Karwowskiego 16 — m. 5. zdg 72 385

Repinczer

piesek, czarny. Składowa 1, m. 9, od 4—5. ng 19 012

Sprzedaż — Naprawa

wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natchmiast. — Kup wieczne pióro jako prezent gwiazdkowy w firmie Józef Czołnowski, sklep papieru i montowania piór. Poznań, Fr. Ratajezaka 2, dr 4 695

Piec

kaflowy, przenośny tanio sprzedam. Jeżycka 48 m. 1. zdg 70 985

Skład

kolonialny zaprowadzony z urządzeniem, 3 pokoje sprzedam. — Garstka, Kreta 24 m. 8. zdg 71 414

Skład

paszy zaprowadzony sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 461

Bilardy

automatyczne od 250. Onf. Kopczyńskiego 28 Łazarz. zdg 71 544

Maszyna do pisania

Polna 34 — 4. zdg 71 574

Rowerek

dzieciacy jak nowy. Jeżycka 26 m. 24. zdg 71 482

Parasole

ogrodowe, słoneczne, deszczowe i wszelkie repara

Maszynę
damską luksusową. Pol-
wieska 18 — 20. zdg 71 828

Skład
podwozy sprzedam. Adres Ku-
rjer Poznański zdg 71 844

Skład
owocu przy ruchliwej ulicy ko-
zystnie sprzedam. Adres Ku-
rjer Poznański zdg 71 850

Domek
z 1 morgowym ogrodem w Sta-
pocze sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 71 856

Maszyna
okragle czolenko, wózek sportka.
Szamarskiego 32 m. 8.
zdg 71 859

Książki
powieściowe, dzieła naukowe, —
podreczniki uniwersyteckie, ku-
pić

najtaniej
w Księgarni-Antykwariacie
Pierackiego 20
Jedynie tam sprzedają wszelkiego
rodzaju książki, najkorzystniej.
Posiadają bogate działy nauko-
we, oraz wypożyczalnie zaopa-
trzone w ostatnie nowości. Abo-
nament 1.50. Obszerne dział nut.
zdg 69 648

Futro
św. Marcina 29 m. 8. zdg 71 901

Wielka wyprzedaż
mebli używanych pianino, różno-
ści. Wielka 25. Komis. zdg 72 052

Karakulowe
futro damskie, skrzypce stare,
dobre. Poznańska 21 m. 20.
zdg 71 936

Klatki
niekierownicze, elektryczne. Woj-
ciecha 23 — 5 (trzeci dom Wo-
jciecha). zdg 71 990

Westfalke
sprzedam Wrocławską 13, slusar-
nia. zdg 71 986

Kolonjalke
zaprowadzona mieszkaniem, ma-
giem korzystnie sprzedam zaraz.
Wskaże Kurjer Poznański zdg 71 940

Aparat
projekcyjny, dywan, samowar,
świecznik, skrzypce, Wozna 1 —
Komis. zdg 72 040

Tanio
Elektronix. Św. Marcina 71. dom
komisowy. zdg 72 042

Brylantowy
naszyjnik. Szwalcarska 23 — 11.
zdg 72 035

Flaszcz
oficerski, mało używany, tanio
sprzedam. Kramarska 17, m. 4.
zdg 72 029

Altówkę Carré
smyczek „Deschamps” — Mancotel.
Św. Mielżyńskiego 6, m. 5.
zdg 72 051

Szafy
składowe oszklone. Pielatowski.
St. Rynek 71/72. zdg 72 069

Piec
żelazny z rurami. Pielatowski.
St. Rynek 71/72. zdg 72 068

Skład
perfumeryjny dobrze zaprowa-
dzonej sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 72 061

Maszyna
do pisania nowoczesna wyjątko-
wo tanio. Plac Wolności 9 — 10.
zdg 72 201

Półszorki
używane sprzedam. Razer. Szw-
ska 11. zdg 72 227

Tokarnię
do metalu mniejsza, nożna, ko-
zystnie. Adres wskaże Kurjer
Poznański zdg 72 226

Drogerje
sprzedam. Większe miasto powla-
towe, kuracyjne, Wielkopolska.
Oferty Kurjer Poznański zdg 72 225

Urządzenie
fabryki cukierków sprzedam. —
Oferty Kurjer Poznański zdg 72 198

Skład
spożywczy, pierwszorzędne poło-
żenie w śródmieściu okazynie
względnie wspólnika 1000—1500.
spiesznie. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 72 192

Skład
towarów krótkich sprzedam tanio
z powodu wyjazdu. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 72 190

Skrzynio
100 sztuk używane. Kromczyński.
Marcina 47. zdg 72 105

Klubowy
garnitur okazynie sprzedam. —
Grobła 4, m. 2. zdg 72 103

Skład
Spowodu śmierci meza sprzedam
dobre prosperujący skład obra-
zów — szklarnie, istniejąca od 36
lat. Oferty pod „6668”. Biuro
Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa
nr. 54. zdg 18 221

Stół
krzesła, łóżka materacowe, kana-
pe, biurko różne obciążać 4-7.
Świętokrzyski 3, m. 14. zdg 72 351

Kino
sprzedam za 5000.— miasto
130 000 ludności. Oferty Kurjer
Poznański pod nr 18 160

Materace
tapczany, leżanki, garnitury kin-
bowe najtaniej wprost Garbary 10
Poznań. Wielkie Garbary 10
narożnik Wozna 16, suterena.
zdg 72 281/2

Owalne
ramy do obrazów i luster poleca
wytwórnia ram E. Szumde. Ryd-
goszcz, Gdańska 26. ng 18 222

Express
średni sprzedam lub zamienie na
10 litrowy. Restauracja „Ogrodu
Zoologicznego. zdg 72 140

Sprzedam
wózek modny. Cena 25.—. Kar-
wowskiego 2 — 3. zdg 72 138

Plaszcze
ostatnie mo-
dele!
Ceny dostępne dla
wszystkich. — bo
wzrost z Fabryki
konfekcji damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnyaty kredyto-
we! ng 14 379

Futra
lisy, blamy, wydry oraz różne
skórki kupuje się najtaniej w
znanym ze swej taniości Maga-
zynie futer
Stanisław Piotrowski
Poznań, Szkolna 9. Własna pra-
cownia kuśnierska. zdg 4 755/6

Pończochy
Skarpetki
piękne - dobre - tanie
Rękawiczki
duży wybór — solidny
towar
A. Szymański
Św. Marcina 1. przy pla-
cu świętokrzyskim. — Specjalny
magazyn pończoch i rękawiczek
ng 14 304/5

Instrumenty muzyczne
oraz wszelkie przybory poleca po-
cenaach przystępnych
St. Niewczyk, Poznań,
Pierackiego 11.
Naprawy
przyjmuje, wykonuje sumiennie.
dg 4 908/9

Skład skór
niska dzierzawa, tanio sprzedam.
Marsz. Focha 62. zdg 70 033/39

Gabinet
stylowy, mahoniowy. Wielkie
Garbary 20. Pz 6730-57.164

Tapczan
okazynie sprzedam. Kopernika
5 — 16. zdg 72 474

Polowczyka
sprzedam 250, seter irlandzki pół-
toraczony brunatno czerwony.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 72 513

Cegły
dostarcza odwrotnie. Suwalski.
Focha 72. telefon 60-70.
zdg 72 512

Restauracja
w centrum Poznania tanio na
sprzedaż. Pośrednicy pożądan.
Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdg 72 547

Dykta
najlepsza, najtaniejsza. Skład fa-
bryczny, Św. Wojciecha 23.
dg 4 946/7

1 silnik
prądu stałego, mocy 5 KM przy
1000 obrotach na min. dla napię-
cia 440 V włączna rozrusznika.

1 silnik
prądu stałego, mocy 5 KM przy
1350 obrotach na min dla napię-
cia 440 V włączna rozrusznika.
Powyższe silniki, używane lecz w
beznagannym stanie, są korzy-
stnie do nabycia. Oferty do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 46 958/9

Wielki
wybór najniższe ce-
ny. Fligierski. Poz-
nań, Św. Marcina
23. zdg 72 019/20

Motor
Dytlera na benzynie 12 P. S.
sprzedam lub zamienie 8 P. S.
Oferty kierować firmą „Wszech-
świat”. Toruń. Piekary 18.
ng 18 270

20
mórg ziemi w Kiekrzu w całości
lub częściowo na sprzedaż. Oferty
Kurjer Poznański zdg 71 728/9

Fisharmonjum
„Kotykie-wicz” tanio. Szamarsze-
wskiego 26a, m. 12.
zdg 72 023/24

Lampy gazowe
sprzedam tanio Franc. Ratajcz-
ka 31, m. 4. niedziela lub ponie-
dzialek godz. 13—15. zdg 72 195/6

Puch, pierze
po najtaniejszej ce-
nie poleca Stan-
isław Dyczkow-
ski. Poznań, —
Wierzbicice 18.
Najnowsza czy-
szalnia pierza.
zdg 11 747/8

Śrutownik
na parę koni sprzedam. Wa-
wrzyniak, Lasek, Poznań.
zdg 70 736/7

Wielki
wybór, najniższe
ceny. Fligierski.
Poznań, Św.
Marcina 23.
zdg 72 021/2

Gabinet
nowoczesny jak nowy, różne inne
meble. Wozna 16. Nowy Dom Ko-
misowy. zdg 72 169



Motocykl
z wozkiem doczepnym jako re-
klamówka tanio na sprzedaż. Ul.
Dąbrowskiego 33, J. Kaczor.
zdg 72 527

Syrop do pierników
poleca skład fabryczny Siedziński.
Poznań, Wroniecka 17.
zdg 72 535/6

Sypialnia
dębowa, gramofony, szafy, leżan-
ki, rozmaiteści najtaniej. Domie
Komisowy, Poznań. Słowackie-
go 39. zdg 72 183/4

Zaleszczyckie jabłka
korzystnie do nabycia gatunki
zimowe, ceny przystępne, wybie-
rać w piwnicy Poznań. Wielkie
Garbary 20. zdg 72 258/9

Plaszcze
ubrania, spodnie, kurtki, mate-
rialy z metra.

Plaszcze damskie
najtaniej tylko w firmie
W. Janas.
Poznań, Stary Rynek 42. Wroc-
ławska 20. Przyjmuje asygnyaty
„Kredyt”. dg 4533/4

Nowy dom
zabudowanie gospodarcze. 4
morgi ziemi do sprzedania. —
Zgłoszenia do Agencji w Ostro-
rogu. ng 18 986

Skład
kolonialny — restauracja z kon-
cesją wielkiej wiości bez konku-
rencji, korzystnie. Wskaże Pol.ks
Hildebrański. Poznań Szama-
rskiego 28. zdg 72 296

Plaszcz
męski, zimowy, wysoka figura,
wydymaczka. „Electrolux”.
Marsz. Focha 71, mieszkanie 11.
dg 5033

Radio
czterolampkowe baterijne tanio
sprzedam. Rybaki 9, m. 12.
zdg 72 390

Pianino
pierwszorzędne. Dominikańska 1
m. 1. zdg 72 286

Salon
meble palacowe. Dominikańska
1 — 1. zdg 72 287

Chomonta
wyjazdowe ładne okazynie. Ró-
żana 18 — 3. zdg 72 290

Meble kuchenne
najtaniej Łakowa 4a, stolarnia.
zdg 72 017

Skład
papieru tytoniu sprzedam. Adres
Kurjer Poznański zdg 72 014

Urządzenie
składowe dobrym stanie. Pił-
sudskiego 1 — 12. zdg 72 010

Łóżko
drewniane. Św. Ciesława 17a —
m. 18. zdg 72 008

Sprzedam
używane wanny, piece kąpielowe
I. Waszak, warsztat blacharsko-
instalacyjny, ul. Waly Jana III
nr. 9. zdg 72 009

Pieska
rehipnizerka sprzedam. Półwieł-
ska 8 — 5. zdg 72 280

Skład
kolonialny, mieszkaniem, tanio
Kilińskiego 8. zdg 72 251

Szpic
małej rasy czujny oraz fokster-
rier, szczeniaki bardzo czujny
Wodzak, Łazenna 2.
zdg 72 233

Radio
nowoczesne, zmienny. Ratajcz-
ka 26 — 17. zdg 72 235

Fortepian
zagranczny, czarny, krótki piek-
ny w tonie. Skarbowa 4, m. 8.
zdg 72 240

Radio
prąd zmienny sprzedam lub za-
mienie na prąd stały. Kozia 15,
m. 6. zdg 72 117

Skład
delikatesów zaraz sprzedam z to-
warem, urządzeniem. Wskaże
Kurjer Poznański zdg 72 116

Pianino
zagranczne krzyżowe nowoczes-
ne. Mostowa 32 — 3. zdg 72 189

Pianino
fabrykatu Seiler czarne krzyżo-
we. Św. Marcina 5 — 13.
zdg 72 182

Z rozbiórki
domu Wodna 16, na miejscu tanio
sprzedaje kantówki, belki,
drzwi, schody, okna rozmaite,
także żelazne, ustępy, siedzenia,
rury, dzwigiary normalny profil
24, 30, długości 3,15 — 9,50, drze-
wo opałowe. zdg 72 369

Pianino
pierwszorzędne niemieckie. Szy-
mańskiego 4 — 5. zdg 72 480

Kraty
dwuczęściowe 3x250. Fonoradio,
Al. Piłsudskiego 7. zdg 72 560

Olbrzymi
wybór plaszczyz dam-
skich po najni-
szych cenach

**w nowo-
otwartym**
max. konf. dam-
skiej. Al. Dzikowski
Poznań, St. Rynek
49. dz 5 044

świeczniki
stylowe, stoliki wysuwane, okra-
głe stoliki inkrustowane tanio.
„Lamas”. Strzelecka.
zdg 72 292



Wielka sprzedaż
gwiazdkowa!!
mebli używanych po bardzo ni-
skich cenach

Sypialnie
Jadalnie
Gabinety
Salonik Biedermayera
brzoza czczot stary dobrym sta-
nie okazynie. Poznański Dom
Komisowy.

Dominikańska 3.
Pg 6 751-48.157

Pianino
krzyżowe zagranczne. Popliń-
skich 2 — 2. zdg 72 154

Maszynę
krawiecką sprzedam. Patrona
Jackowskiego 17 — 13.
zdg 72 151

Garnitur
pluszowy, czerwony (kanapa, 2
fotele) tanio. Ul. Łakowa 7, m.
6. zdg 72 148

Futro
spód nutria, kołnierzy wydra, na
wysoką osobę sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdg 72 439

Dwunastocobowy
gładki sztucze srebrny, kryształ-
ny, drobiazgi okazynie „Lamas”.
Strzelecka 1. zdg 72 293

Skład
przy głównej ulicy, dobrej dziel-
nicy sprzedam. Wskaże Kurjer
Poznański zdg 72 540

Platformy
wybór. Różana 18 — 3.
zdg 72 291

Maszyna
krawiecka. Dąbrowskiego 10, kra-
wiewtwo. zdg 72 403

Jadalnia
solidna, róża, sypialnia, stolarnia.
Stolarska 2. zdg 72 500

Kurtkę
futrzana damska brazowa, piż-
mowca. Plac Sapieżyński 8 — 1.
front. zdg 72 521

Fotograficzny
9x12 — 45 okazynie. Małackie-
go 13 — 5. zdg 72 524

Kolonjalke
zaprowadzona mieszkaniem tanio
dzierzawa korzystnie sprzedam.
Piotrowski, Wysoka 12 — 21 przy
kościółce Marcinkim. zdg 72 425

Maszyna
wpuszczana Singer. Szyperska
3 — 3. zdg 72 460

Antyki
tanio kupisz. Wielkie Garbary 20
Pg 6740-57.102

10. MAJĄTKI

Resztówkę
500-morgową zaraz sprzedam, zie-
mia pszenna, dobra żyznia, park
ogród, stawy rybne, łąka, kolej
1 1/2 km, cena 90 000, wolata 50 000.
A. Molinek, Agencja Dóbr, Po-
znań, ul. Grudzińskiego 26.
zdg 72 139

11. KUPNA

Złoto
Srebro, brylanty kupuje, sprze-
daje „Oscus-on”. Aleje Marcin-
kowskie 23. zdg 67 373

Książki
z historii, literatury, sztuki, mu-
zyki, litografii kolorowej z Pa-
miętników Paska Zaleskiego ku-
pie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 71 415

Poszukuję
labezdia, biała duża samica w za-
mian za psa Dobermana 2 letnie-
go, tresowanego. Fljak, ogrodnik,
Ludziska, p. Janikowo.
zdg 71 392

Dywan
perski większy kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdg 71 822

Używany
dywan w dobrym stanie 2 1/2x3 1/2,
kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdg 71 825

Rower
używany kupię. Oferty cena Ku-
rjer Poznański zdg 71 829

Pasy
zapędowe kupię. Oferty cena
Kurjer Poznański zdg 71 830

Szybę wystawową
około 2 1/2 x 3 m futrem żaluzja
i drzwiami. Działalność 9 m. 6.
zdg 71 843

Komis
Jeżycki, Poznańska 22 kupuje za
gotówkę, bierze komis używane
meble, ubrania, obuwia.
zdg 69 834

Łóżko
duże żelazne, lalka duża, konia
biegunach. Oferty Kurjer Poznański.
zdg 70 919

Kupna
300-400 morg ziemi, pszenno-bu-
raczanej poszukuje się. Zgłosze-
nia z podaniem ceny prozie kie-
rować do Kurjera Poznańskiego
zdg 71 476

Maszynę do pisania
używana w dobrym stanie z dłu-
gim walkiem kupię. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 71 793

Centralne
ogrzewanie — wodne — dobrym
stanie kupię zaraz. Zgłoszenia
Sneider, Górkowski, Poznań, Rynek
10/10. zdg 71 915

Pierścionek
damski okazynie, cena, kupię.
Oferty Kurjer Poznański zdg 71 753

Kupię
używana mała maszynę do pisa-
nia. Oferty z ceną do Kurjera
Poznański zdg 71 890

Pokój męski
nowoczesny, mało używany kupię.
Cena i opis podać oferty Kur-
jer Poznański zdg 72 212

Wannę
piec węglowy, łazienki. Ko-
walski, Wojciecha 29, 5.
zdg 71 989

Ford
dobrze utrzymany kupię. Zgłosze-
nia do „Par” pod nr. 48.101
Pg 6 735-48.101

Motor elektryczny
o sile 25 P. S. na prąd stały ku-
piemy. Młyn i Tartaki Wągro-
wiec. Pg 6 737-48.121

Meble, garderobę
używane, kwity lombardowe ku-
pię Skład Komisowy. Poznań,
Ślusarska 6 a. zdg 72 112/3

Wannę
piec, kąpielowe. Oferty Kurjer
Poznański zdg 72 299/300

Wannę i piec
węglowy, dobrym stanie kupię.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 72 344

Pianino
używane kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 72 025

Futro
damskie, męskie. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 72 004

Kupię
większą ilość krzesel lokalowych.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
ng 19 002

Wilka
suczka młoda kupię. Ogrodowa
13, m. 5. zdg 72 095

Urządzenie
składowe kolonialki. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 72 415

Maszynę
do wyciągania cukru, wkłady do
plastycznej i inne kupię. Oferty
cena Kurjer Poznański
zdg 72 441

Magiel
duża. Oferty Kurjer Poznański
zdg 72 421

Kupię
większą ilość segregatorów dobrze
utrzymanych. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 427

Kupię
używaną szafę do akt. Oferty
Kurjer Poznański zdg 72 428

Dubeltówkę
16 bezkurkowa kupię. Oferty ce-
na Kurjer Poznański zdg 72 404

Maszynę
damską używaną kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdg 72 523

Limuzynę
małą ekonomiczną (czółówka). —
Opis Kurjer Poznański
zdg 72 511

Wannę
białą emalowaną niezniszczoną
kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdg 72 541

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
przynależności: ul. Strzelecka
33, II piętro zaraz do wynajęcia.
Zgłoszenia Łoga, Słowackiego 18
Pg 6512-48.54

Pięciopokojowe
parter, komfort, piece, ogródek,
bez lokalnego tanio do wynaje-
cia. Właśc. Grochowska 11.
dg 4953

Pokój
kuchnia wolne, część zgóry. In-
formacje u stróża. Długa 3.
dg 4960

3 pokoje
komfort. Focha 126 gospodarz.
zdg 70 754

Trzypokojowe
przynależnościami I. czynsz bie-
żący. Wiadomości: Palacza 70,
m. 5. zdg 71 087

Centrum
6-pokojowe mieszkanie częściowo
odnowione. Informacje Mettler.
Kreta 22 — 10. zdg 71 557

Trzy
pokoje umiarkowane kuchnia —
elektryczna, łazienka. Oferty
Kurjer Poznański zdg 71 788

Dwupokojowe
parterowe, podwórzu, duża han-
dlowa piwnica. Ostrowek 10 m.
9a. zdg 71 778

Sześciopokojowe
centralnem 1. i. 26. Pocztowa 5.
zdg 71 806

Próżny
pokój osobne wejście tylko u-
rzednikowi samotnemu, czynsz
25. Adres Kurjer Poznański
zdg 71 811

2 pokoje
kuchnia ul. Główna 61.
zdg 71 848

Trzypokojowe
czteropokojowe wskaże „Infor-
mator”. Skarbowa 1 (podwórze
parter). zdg 70 640

Skład
trzypokojowe mieszkanie Focha
123 do wynajęcia ewentl. można
drogę, ca. 1000 przejad. Wła-
ściciel, Łódź 1 m. 4.
zdg 71 657

3 pokoje
kuchnia I piętro gospodarz. Ale-
je Zeromskiego narożnik. Gru-
dzieniec 41. zdg 71 795

Od zaraz
3 pokoje na biuro oraz 5 poko-
jowe komfortowe. Plac Wolności
17 portier. zdg 71 794

Trzypokojowe
Jeżyce
Słowackiego

Czteropokojowe
Pięciopokojowe
centrum.

„Jur”
Piekary 26. zdg 71 921

Trzypokojowe
Aleja Hetmańska 11 zdg 71 895

Dwupokojowe
Plac Sportowy 1. Grzeszkowiak.
zdg 71 952

Trzypokojowe
komfortowe. Marynarska 4. —
Szubert. zdg 71 953

Trzypokojowe
łazienka I, piętro nowy dom 65
zi. Belwederska 23, stróż.
zdg 71 957

Trzypokojowe
willi wolne. Informacje telefon
24-03. zdg 71 907

Pięciopokojowe
siedmiopokojowe. Telefon 30-61.
zdg 71 913

Szelagowska
Aleja, trzypokojowe zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 71 931

Pokój
kuchnia od zaraz. — Informacje
Wspólna 3, m. 9. zdg 71 915

Mieszkanie
pokój w Debu. Świerczewska 23
zdg 71 980

Czteropokojowe
Łazarz 65, — trzypokojowe cen-
trum 55, — Informacje Szweska
15 — 4. zdg 72 125

Mieszkanie
2-pokojowe kuchnia do wynajęcia
Juniakowa, Aleja Marsz. Piłsud-
skiego 20. zdg 72 124

Czteropokojowe
przynależności: Słowackiego,
dom ogrodowy I pr., cenatnie
ogrzewanie 1 grudnia. Zgłoszenia
„Par”, pod nr. 48.88.
Pg 6882-48.88

4-pokojowe
komfortowe za minimum, zwro-
tem remontu. Patrona Jackow-
skiego 38, m. 9. zdg 72 034

Pokój
próżny rok zgóry. Oferty Kurjer
Poznański zdg 70 666

Jednypokojowe
kuchnia, korytarz przy Focha 58
suterena, dzierzawa 35. Wozniak.
zdg 72 087

4 pokoje
kuchnia, łazienka, balkon zaraz
od gospodarza. Staszica 5, m. 7.
zdg 72 193

Jednypokojowe
dwupokojowe kuchnia. Jasno-
górska 10. zdg 72 056/7

Czteropokojowe
komfortowe willa. Aleja Szeła-
gowska 28. zdg 72 189

3-pokojowe
łazienka, Działalność, oficyna,
1 rok naprzd po 70, — Zgłosze-
nia Mielżyńskiego 23 — 12, od 9
do 14. zdg 72 350

2-pokojowe
kuchnia. Szwalcarska 20, m. 1.
zdg 72 011

Czteropokojowe
IV. pięciopokojowe I piętro, pie-
ce, słoneczny, komfortowe, bocz-
na Matek, gospodarz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 72 183

4 pokoje
słoneczne z balkonem od zaraz
za zwrotem kosztów remontu od
gospodarza. Wielkie Garbary 5,
telefon 33-18. zdg 72 158

Pokój
duży frontowy oraz ubikacje na
warsztat śródmieście wydzierża-
wie. Wiadomości: Günter, Św.
Mielżyńskiego 6. zdg 72 433

Wydzierżawie
5-pokojowe mieszkanie odnowione.
Romana Szymańskiego 10.
zdg 72 265

4 — 3 — 2
pokojowe. Solacka 18.
zdg 72 384

Trzypokojowe
małe, komfort zaraz. Szelagow-
ska 19. zdg 72 399

Czteropokojowe
trzypokojowe, dwupokojowe, skła-
dem, małym mieszkaniem. Oferty
Kurjer Poznański zdg 72 460

Cztero-
siedmiopokojowe, wysoki parter,
siedmiopokojowe pierwsze piętro
komfort. Chelmońskiego 9.
zdg 72 394

Jasna
4. centralne, pięciopokojowe, trzy-
pokojowe, dwupokojowe.
zdg 72 532

Komfortowe
3-pokojowe Focha 137. Zgłosze-
nia Górna Wilda 30, gospodarz
zdg 72 289

Trzy- i czteropokojowe
mieszkania
Marszałka Focha 94 — 100 do
wynajęcia. Zgłoszenia przyjmują
administracja domów mieszkich.
Grunwaldzka 18, parter, pokój 4
ng 19 001

Dwupokojowe
kuchnia, solidnemu. Zgłoszenia: Gospodarz, Grodziska 39, wysoki parter. dzg 5037

Czteropokojowe
komfortowe, remontowane. Focha 72. dzg 72 510

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne. Solacz, Podolska 2. dzg 72 567

3
pokojowe nowe Górczyn. Informacje Bóznica 15 — 1. dzg 72 475

Duży
pokój kuchnia rok zgóry Świętosławska 8 m. 1. dzg 72 549

Jednoizbowa
suterena. Strzelecka 3. m. 10. dzg 72 429

Pięciopokojowe
Czteropokojowe
Trzypokojowe
Dwupokojowe
Marcina 74, I. — 18. front. dzg 72 517

13. SZUKA MIESZK.

Pewny płatnik
szuka 2 pokoje. Kuchnia, łazienka w śródmieściu, wprost od gospodara. Pośrednicy wykluczeni. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. dzg 4945

Poszukuję
mieszkania 2-3 z kuchnią, centrum. Oferty Kurjer Poznański dzg 71 419

Potrzebne
od zaraz pięciopokojowe mieszkanie ewtl. centralnem. Przecznicza, Matejki, odłoga do I piętra. Oferty Kurjer Poznański dzg 71 786

Poszukuję
pokój kuchnia do 25. praca stała. Oferty Kurjer Poznański dzg 71 838

5 pokojowego
komfortowego centralne ogrzewanie poszukuje pewny płatnik wprost od gospodarza natychmiast. Oferty Kurjer Poznański dzg 71 792

2 pokoi
umeblowanych okolicą poczatek Jeżyca, poszukuje od 1 stycznia. Oferty Kurjer Pozn. dzg 71 791

Próżnego
gospodarka centrum poblizu dam zgóry. Oferty Kurjer Poznański dzg 71 692

Mieszkania
za 20 zł. cztery lata zgóry urzędnik. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dzg 71 984

Portjerstwa
z mieszkaniem szuka młode małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. dzg 72 074

Rzemieślnik
na państwowej stałej posadzie szuka 1-2 pokoi wprost gospodarza zaraz. Oferty Kurjer Poznański dzg 72 224

Ogrodnik
inwalida wojenny, na wskroś sumienny, poszukuje pokój kuchnie, najchętniej w willi jako dozorca domu, specjalista centralne ogrzewanie. Oferty Kurjer Poznański dzg 72 164

9 miesięcy
zgóry dzierżawy zapłacone za 2-3 pokojowe mieszkanie z przynależnościami, pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 71 333/4

3-pokojowe
śródmieście Wierzbicice. Oferty Kurjer Pozn. ng 18 988

Puszczykowo
puszczykowsko jeden — dwa emerytka. Oferty Kurjer Pozn. dzg 72 159

Stróżostwa
poszukuje kilkuletnia praktyka. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański dzg 72 308

Pokój
kuchnia potrzebny dla dobrego płatnika — rok naprzód. Telefon 66-19. Kanałowa 8. Gospodarz. dzg 72 366

4-5
pokoi komfort dla lekarza Solacz. Oferty Zakret 14. m. I p. dzg 72 571

Mieszkania
dwupokojowe, komfortem, zapłacone pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański dzg 72 543

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
portjerstwo na pokój kuchnie — lub dwa pokoje. Poznań, Grunwaldzka 15 m. 11. dzg 71 725/6

Jednopokojowe
kuchnia wygodne koniec Wilczy 2 lub 3 pokojowe Wilczy Jezycze blisko centrum. Oferty Kurjer Pozn. dzg 71 812

2 pokoje
z wygodami przy Dąbrowskiego zamienie na 4 pokoje. Oferty Kurjer Pozn. dzg 72 013

15. POKOJE UMEBL.

Kwiatowa
3-3 wygodami. dzg 71 313

Kanałowa
10. m. 1. dzg 70 345

Dwuosobowy
Szyperska 3 — 9. dzg 71 132

Utrzymaniem
telefon, łazienka. Rzeczypospolitej 2. m. 5. dzg 71 023

„Informator“
poleca pokoje. Skarbowa 1 (podwórce parter). dzg 70 638

Pokój
niekrepujący. Wielka 18. m. 15. dzg 70 807

Panu zaraz
Wielkie Garbary 34 — 18. dzg 71 437

Panów
na wspólny. Półwiejska 40. m. 18. dzg 71 553

Dwa
komfortowe, centralne, solidnemu śródmieściu. Masztalarska 5a — 8. dzg 71 606

Elegancki
utrzymaniem — bez. Przecznicza 2. m. 2. dzg 71 862

Sympatyczny
solidnemu, łazienka. Szamarszewskiego 38 m. 15. dzg 71 802

Panów
Kanałowa 6 parter prawo. dzg 71 831

Pokoik
Składowa 11 m. 9. dzg 71 842

Frontowy
Niegolewskich 2 I lewo. dzg 71 849

Gabinet
lub salonik nowoczesne niekrepujące, komfort, centralne, łazienka zaraz centrum I p. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dzg 71 853

Gabinet
nowoczesny komfort, centralne, łazienka oddzielnie zaraz. — Wrocławka 28/29 m. 8 naprzeciw Liceum Handlowego. dzg 71 851

Jadalnia
i sypialnia łączne po renowacji, wejście z klatki, centralne, łazienka zaraz solidnym, centrum, wysoki parter. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dzg 71 852

Frontowy
niekrepujący panom. Chwaliszewo 53/54 — 4. dzg 71 083

Solidnemu
solidnej Ogrodowa 3 — 4. dzg 71 790

Niekrepujący
Aleje Marcinkowskiego 2a — 4. dzg 71 789

Elegancki
dwuosobowy. Kreta 6 — 7. dzg 71 746

Mielżyńskiego
22 I m. 7 jedno-dwuosobowy ciepły elegancki. dzg 71 745

Fredry
6 m. 3. dzg 71 742

Pokoik
Różana 10a — 5. dzg 71 736

Słowackiego
38 m. 9. dzg 71 686

Wygódnie umeblowany
pokój zupełnie nie krepujący zaraz poważniejszej osobie Staszica 20 m. 2. dzg 71 689

Pokój
lepszy także przyjezdny. Kreta 4, II. prawo. dzg 71 871

Działyńskich
2-2. dzg 71 873

Kwiatowa
9 — 14. dzg 71 874

Inteligentowi
niekrepujący 25. — Zupańskiego 17. m. 3. dzg 71 878

Frontowy
Wierzbicice 46 — 6. dzg 71 883

Słoneczny
Długa 13 — 9. dzg 71 887

Skarbowa
1. m. 5. Jeden lub dwuosobowy. dzg 71 897

Grunwaldzka
17. m. 5. dzg 71 947

1-2
osobowy wygodny centrum. Św. Józefa 9. m. 1. dzg 71 948

Rzeczypospolitej
9. m. 8. dzg 71 949

Komfortowy
inteligentnej panience, fortepian, utrzymaniem, bez. Pocztowa 33. m. 6. dzg 71 955

Kulturalnym
na stanowisku wygodny. Aleje Marcinkowskiego 1 — 7. II. dzg 71 943

Umeblowany
dla pani. Św. Marcin 52. m. 21. dzg 71 958

Próżny
z klatki. Plac Bernardyński 1 a. m. 4. dzg 71 961

Czesława
10 a — 14. dzg 71 966

Jednoosobowy
ciepły I p. Piotra Wawrzyniaka 33. m. 4. narożnik Patrona Jakubowskiego. dzg 71 910

Jedno-
dwuosobowy, łazienka, centralne, Dąbrowskiego 54. I. prawo. dzg 71 926

Jedno-
dwuosobowy, dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15. m. 3. dzg 71 914

Słowackiego
42 — 3. dzg 71 916

Pokój
Piekary 3 — 8. dzg 71 920

Elegancki
Ratajczaka 11a — 102. dzg 71 911

Panów
lub małżeństwu. Wierzbicice 43. m. 3. dzg 71 973

Frontowy
elektryczność Czesława 14. II — lewo. dzg 71 974

Dwuosobowy
paniom. Most Teatrny. Dąbrowskiego 9-5. dzg 71 978

Ciepły
tanio. Łakowa 10 — 9. dzg 72 133

Skarbowa
5. parter, prawo, ładny dwuosobowy, fortepian. dzg 72 131

Elegancki
dwuosobowy obiadam. Ratajczaka 9 — 10. dzg 72 129

Pokój
przy dworcu. Focha 15 a — 3. dzg 72 123

Dwuosobowy
Piekary 20/21 — 5. dzg 72 054

Panu
wspólny. Piekary 13 b — 18. dzg 72 050

Niekrepujący
ogrzew. wygody. Śniadeckich 30. m. 2. dzg 71 987

Pokój
dla pana, osobne okolicą Rynek Wildecki. Adres wskaże Kurjer Poznański dzg 71 985

Dwuosobowy
Śniadeckich 20 — m. 7. dzg 71 937

Pokoik
blisko dworca, zaraz. Kanałowa 8 — 15. I. dzg 71 941

Dwuosobowy
niekrepujący. Czesława 16a — 12. dzg 72 003

1-2
osobowy utrzymanie. Focha 36 — m. 4. dzg 27 002

Wspólny
panience Marcina 22 — 28. dzg 72 001

Klatki
schodowej, ciepły, pierwsze piętro Marcina 64 — 25. dzg 71 996

Małckiego
35 — 2. dzg 71 994

Umeblowany
Piekary 20/21 — 7. dzg 72 041

Jedno
dwuosobowy. Dominikańska 7-8. dzg 72 032

Pan
panom. Szkolna 13 — 3. dzg 72 031

Pokoik
Śniadeckich 9 — 8. dzg 72 030

Pokój
Skarbowa 20. m. 9. dzg 72 027

Pokój
dwom. Polna 1. m. 16. dzg 72 026

Elegancki
od zaraz. Mostowa 15. m. 9. dzg 72 035

Klatki
niekrepujący. Wrocławka 14. m. 15. dzg 72 082

Dwuosobowy
Piekary 5. m. 6. dzg 72 080

15,—
pokoik. Spokojna 27 — 4. dzg 72 079

Klatki
umeblowany próżny. Focha 74. m. 5. dzg 72 211

Dwuosobowy
Pierackiego 12 — 9. dzg 72 209

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Kantaka 2. m. 3. dzg 72 122

Dwu
lub jednosobowy umeblowany, centrum. Plac Świętokrzyski 4 — 9. dzg 72 071

Wspólny
paniom. Strzelecka 13/16. dzg 72 066

Dwuosobowy
solidnym. Wielkie Garbary 2 — 10. dzg 72 067

Frontowy
wysokoparterowy. — Zygmunt Augusta 2 — 11. dzg 72 065

Pokój
kaloryfery, ewentl. utrzymaniem. Składowa 1. m. 21. dzg 72 064

Pokój
Romana Szymańskiego 9 — 6. dzg 72 060

Centrum
z klatki komfortowy duży, z wygodami, kulturalnemu, pewnemu płatnikowi. Trzebież Maja 3 a. m. 19, dom ozdrowy. I. dzg 72 053

Dąbrowskiego
36 — 9. dzg 72 206

Działyńskich
3 — 8. dzg 72 191

Młyńska
12 a. mieszkanie 9. pokój. elektryczność panu, stanowisku. dzg 72 179

Kanałowa
9 — 4. dzg 72 170

Komfortowe
gabinet i sypialnia. Plac Bernardyński 1. m. 8. dzg 72 163

Pokój
panu. Woźna 13 a. m. 7. dzg 72 136

Niekrepujący
pościel pożądana. Wrocławka 10/11 — 8. dzg 72 083/4

Centrum
pokój, parter, zaraz. Murna 3. — m. 7. dzg 72 388

Próżny
słoneczny od zaraz. Dąbrowski 1. m. 24. dzg 72 288

Frontowy
niekrepujący. Focha 15 a. m. 2. dzg 72 016

Podgórna
6 — 6 panu. dzg 72 015

Ciepły
czysty, elektryczność, łazienka. Śniadeckich 28. m. 7. dzg 72 278

Woźna
5 — 5 panom. dzg 72 242

Frontowy
klatki panu. Wrocławka 16. II. lewo. dzg 72 241

Utrzymaniem
bez. Strzelecka 5. — 5. dzg 72 254

Dwuosobowy
ładny, wygodami, całkowitem utrzymaniem. Pierackiego 9. m. 6. dzg 72 231

Frontowy
inteligentnym. Skarbowa 19. m. 6. dzg 72 115

Długa
13. m. 7. dzg 72 114

Pokój
dwom panom. Strzelecka 3 — 10. dzg 72 109

Spokojna
25 — 5. dzg 72 107

Pokój
umeblowany lub próżny. Ulica Grunwaldzka 17. III. p. dzg 72 219

Pokój
utrzymaniem niekrepujący. Długa 11. m. 19. dzg 72 220

Czysty
Wielkie Garbary 33 — 11. dzg 72 134

Pokój
niekrepujący wysoki parter, front Mostowa 37. m. 4. dzg 72 335

Spokojna
7 a — 3, ewentl. używaniem kuchni. dzg 72 508

Pokoik
centrum korzystnie zaraz wynajmę najchętniej urzędnikowi. — Adres Kurjer Poznański dzg 72 507

Niekrepujący
ciepły na parterze dla pana zaraz. Młyńska 4. m. 1. dzg 72 506

Niekrepująca
klatka. Kanałowa 17 — 27. dzg 72 504

Frontowy
elektrycz. fortepian panu. Strzelecka 3. m. 4. dzg 72 503

Frontowy
Piekary 22. I. p. m. 8. dzg 72 101

Długa
11 — 8. dzg 72 093

Poplińskich
2 — 2. dzg 72 155

Pokój
klatki. Rybaki 26. m. 10. dzg 72 150

Matejki
2 — 5. dzg 72 146

Piekary
22/23 — 32. panience. dzg 72 147

Pokój
tani panom. Marcina 33 — 9. dzg 72 143

Pokój
27 Grudnia 5 — 8. dzg 72 141

Panu
na stanowisku z klatki schodowej. Jasna 12 — 8. p 2 712

Św. Marcin
33. m. 6. pianino, telefon. dzg 72 307

Przyjezdny
Nowy Rynek 5 — 3. dawniej ul. Wrocławka. dzg 72 330

Ogrodowa 4
m. 2. frontowy, od zaraz. dzg 72 271

Pocztowa
27. podwórzu m. 10. dzg 72 272

Pokój
Długa 9. m. 3. dzg 72 273

Niekrepujący
Chwaliszewo 1 — 5. dzg 72 410

Frontowy
elektryczność. Kopernika 4. m. 10. dzg 72 420

Słoneczny
Reja 2 — 19. dzg 72 450

Przy Zamku
niekrepujący nobliwy, elektryczność. Waly Jana III. 11 — 4. dzg 72 451

Pokój
Ratajczaka 31. m. 2. dzg 72 452

Pokój
Waly Król. Jadwigi 2 — 3. dzg 72 458

Komfortowy
centralne, lift, łazienka, utrzymanie zaraz. Plac Wolności 14a — 12. dzg 72 459

1-2
centralne, telefon Ostroroga 25. Pg 6741-57.159

Pokój
Zupańskiego 8 — 3. dzg 72 514

Pokój
elektryczność zaraz. Długa 18 — m. 10. dzg 72 492

Pok

Składnicy
hurt. owoców poszukuje.
Ogłoszenie Kurjer Pozn.
zdg 72 550

Ubikacje
mieszkanie 160 kwm
zaraz. —
zdg 72 546

Składowo
mieszkanie wolnego odpowiad-
ającego na papier poszukuje. Of-
erty Kurjer Pozn. zdg 72 537

Dwa
mieszkanie pokoje na biura wy-
dzielone. Nowa 1. m. 5.
zdg 72 563

Lokal
mieszkanie 20 mkw. śródmieście.
Zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 518

Ubikacje
mieszkanie 20 mkw. śródmieście.
Zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 518

18. DZIERŻAWY
Egzystencja!
Wydzielone zaprowadzona ka-
pitała 100 zł. dzierżawa mie-
szkania 10 zł. obciążenie 2 500
zł. obciążenie 2 500 zł. obciążenie
2 500 zł. obciążenie 2 500 zł.
Złoty Kurjer Pozn. zdg 71 766

Młyn
do 100 c. d. z w. poszukuje.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 865

Nadzwyczajna okazja
mieszkanie 40 mkw. blisko Poznania
z wydzierżawieniem parowa do
mieszkania. Jarczewski, Po-
znań. zdg 72 391

21. LICYTACJE
Lokal Licytacji
Brunona Trzeczka
Stary Rynek 46-47
sprzedaje z likwidacji mieszkań
wielkie urządzenia mieszkanie-
we kompl. pokoje, pojedyncze
mieszkanie, parowa, pianino,
dywany, obrazy, lustra i inne
przedmioty. Oferty do 18.
Pg 6 887-48.132

22. ZGUBY
Wilk
młody (suczka) zaginął. Proszę
zwrócić za dobrem wynagrodze-
niem. Ogrodowa 13. m. 5. tel.
13-32. zdg 72 094

Psa
znaleziono białego (Spitz) ode-
brańca Łukaszczyka 17. m. 1.
zdg 72 294

23. ROZMAITE
Filatelisci!
Znaczną Abisynię: darmo otrzyma-
ją: zamawiający kolekcje
1000 znaczków każdy inny z
755 franc. Cenniki. proszę
darm. Dom Filatelistyczny Wil-
kowski. Poznań Marcinowski
zg 17 051

Wróżę
Kantaka 5 — 8. zdg 72 398

Wróżbiarka
Świętosławska 8. m. 1. zdg 72 548

Pończochy - skarpetki
dobre tanio tylko w firmie
„Haftoplis“
Stary Rynek 6. (Wiankowa).
Pg 6 156-43.01

Fotografie
portrety. Bracia Pachercy. Ale-
ksandra Marcinowska 8. zdg 2063

Maszyny
do pisania
„Continental“
triumf techniki.
Przedstawiciel-
stwo

Przygodzki, Hampel i S-ka
Poznań. Sew. Mielżyńskiego 21.
telefon 21-24. zdg 17 041

Przerabiam
naprawiam swetry, garsonki,
kombinacje itp. wykonuje nowe.
Podgórska 10a. m. 2.
Pg 6 511-48.5

Przyjdź
Znam Twoją przyszłość. Pilsud-
skiego 5-8. Wrońska. zdg 70 617

Narciarskie obuwie
nowoczesne — korzystnie. Pracow-
nia wykonnego obuwia St.
Przeworski. Krawczyńskiego 28.
„Asygnyat Kredyt“ — zdg 71 090

Futra
miarowe, przefasonowane tanio.
wykonanie pierwszorzędne. Po-
znań. Stary Rynek 65. pietro.
zdg 71 677

Paniom
zainteresowanym udzielam wszel-
kich porad. pomocy. Akuszerka
Kowalska. Łąkowa 14.
zdg 71 861

Srebrzy
złoci, odświeża wszelkie przed-
mioty „Dewotia“ wyroby złotni-
cze. Wrocławska 19. zdg 71 837

Swetry
bluzy wykonuje ręcznie dostar-
czoną wełnę. M. Focha 69 — 6.
zdg 71 839

Parowy
zarnit do młócenia wypoży-
czam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 735

Obuwie
wielkie na miarę i reperacje
wykonuje Fr. Sobieralski. Grobla
4. zdg 71 559

Lisy
garbuje, farbuje wszystkie kolor-
y. Specjalność: przebarbianie
noszonych futer.
Mechaniczna Farbiarnia
Dąbrowskiego 88,
telefon 68-31
zdg 71 485

Kuśnierka
przerabia naprawia futra tanio.
Skarbowa 15 — 7. zdg 71 565

Krawcowa
wrocławski zagranicy wykonuje
suknie, palta, futra pierwszo-
rzędnie po domach. Kwiatowa 5
m. 3. zdg 71 158

Wózki
lalkowe odnawia, naprawia. Pa-
zur, Szewska 11. zdg 5 009

Gorsety
Biustonosze
polecia
Pracownia
Gorsetów
„Wanda“
Leontyna Sychow-
ska Ratajczaka 27
parter. zdg 70 811

Znana wróżbiarka
Adarelli
przepowiada z cyfr, kart, reki,
tłumaczy sny. Przyjmuje także
niedziele. Podgórska 13 mieszka-
nie 10 front. zdg 71 917

Koncesja
na wyszynk od nwalid wojen-
nego. Zaraz potrzebna. Złoty Kurjer
Pozn. zdg 71 872

Sławna chiromantka
grafolog - fizjognomistka z długo-
letnią doświadczenia praktyka na
podstawie lań naukowych, zdumie-
niająco p. powiada losy loto-
ryjne, przeszłość, teraźniejszość i
przyszłość. Ładne serdeczne po-
dziewkowania. Przyjmuje od 10-1
i od 3 do 8 wczorasz. Fr. Rataj-
czaka 15. m. 10. II piętro. II wej-
ście z pasaży Apollo. prawo po-
schódkach zdg 71 876

Niemowlę
oddam (chłopiec) na wychowanie
za wynagrodzeniem miesięcznym
w dobrej reze. Złoty Kurjer Pozn.
zdg 71 884

Krawiecczyznę
damska wykonuje elegancko. naj-
taniej. Słowackiego 39 — 9.
zdg 72 443

Zabawki
lalki, meble dla lalek, wózki dla
lalek, konie na biegach, rower-
ki, zabawki, samojazdy, bulajon-
ki, zwierzęta wypychane, budow-
nictwo, gry towarzyskie, zabawki
mechaniczne, w wielkim wyborze,
po rewelacyjnie niskich cenach
polecia

Ludwik Krause
Poznań. Stary Rynek 25.28. Tele-
fon 50-51. Rok założenia 1839. Kli-
nika lalek. — Nowości stale na
składzie. Pg 6 747-48.133

Słynna
chiromantka przepowiada pora-
dy. Grobla 4 — 2. zdg 72 381

Krawcowa
suknie 3 zł. płaszcze 8 złotych.
Łąkowa 7. m. 1. zdg 72 435

Kuśnierka
modernizuje futra tanio. Zielona
3 — 6. zdg 72 495

Listwy
obrazów, firan, tapety, obrazy,
ramy, hurtowne ceny. Poznań,
Półwiejska 6. zdg 72 551

Szyję
elegancko gustownie tanio. Kan-
taka 5 — 8. zdg 72 397

Wykonuje
wszelkie wyprawy specjalności an-
gielskiej haft. Toledo, murek, mo-
nogramy. Adres Kurjer Pozn.
zdg 72 096

Żaluzje
nowe, naprawy wykonuje Li-
bich. Chwałiszewo 39. zdg 72 145

Oszczędność
opalu o połowę. Informacji udzie-
lam obojętnie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 243

Chiromantka
długoletnia praktyka, wyjaśnia
zawikłane sprawy. Ratajczaka 9
mieszkanie 10. zdg 72 270

Najgustowniej — tanio
oprabia obrazy
Witold Leworski, tylko Wrocław-
ska 36 skład obrazów.
zdg 4953/4

Medy
damskie tanio akuratnie po u-
mierzonych cenach. Pocztowa 21.
zdg 72 285

Administrację
domów, księgowość, prowadzę.
Złoty Kurjer Pozn. zdg 72 007

Kto
pozwoliłby powierzyć na maszy-
nie do pisania studentce medy-
cyny? Warunki Kurjer Pozn.
zdg 72 005

Chiromantka
Pilsudskiego 4 — 12. zdg 72 106

Szyję
elegancko, tanio. Kreta 24 — 4.
zdg 71 969

Odpisy
dowiadania. Złota, Piekary 6.
zdg 72 077

Zasilki
emerytury, zwrot składek Ubez-
pieczeń Społecznych, dopomóż
w jedną Warszawską Biuro Po-
wiernicze, Warszawa. Złota 6.
Informacje listownie (znacze 25
groszy). Pg 6 820-62.551

Ołbrzymi
wybór kart do gry — fajek —
naprawdę — na podarki gwiazd-
kowe — Dybicki, hurtownia. ul.
Wrocławska 1. zdg 5 038

Wózki
dziecięce, lalki tanio. Wyprza-
dza lalek, zatawek, Trabuczyńska.
Pierackiego 11. podwórce. Kredy-
tuje zdg 63 647

Przepisuję
maszyna
„Jur“ zdg 72 162

Dropsy
Eukalyptusowe, Mentolowe w to-
rebkach i luzem oraz Słodowe
Anyzowe, Miodowe, Słazowe, Zio-
łowe, Maltyńskie, Mielki, Mie-
szanki, Irysy, grozowe z fabryki
Roma — Poznań
to szczyt dobroci! Zadać wszędzie
Pg 648/9-40.21/2

Inhalator
M. A. M. chroni od kataru i
chrypki. zdg 4 544 5

24. NAUKA
Studentki
udzielają korektury wszystkim
przedmiotów. Samopomocowa Or-
ganizacja Studentek. Aleje Pi-
sudskiego 4, pokój 2. zdg 59 091

Kursy
stenoграфии, pisanie maszyna. —
księgowości. Strzelecka 33.
zdg 69 373

Szkoła tańców
Kledecka Mikolajczak. św. Józefa
8. Komitet początkujących
trzeciego grun. godzina dwu-
dziesiąta. Ceny zniżone
zdg 70 953

Szkoła tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23. parter. zdg 71 080

Tani kurs tańców
początkujący rozpoczynam. Śre-
dziński, Strzelecka 3. zdg 71 654

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela aka-
demik niemiecki. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 71 821

Szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka
Młyńska 3. zdg 71 645

Kto
udzieli tanich konwersacji fran-
cuskich. Złoty Kurjer Pozn. zdg 71 751

Kto
wyuczy haftu murek? Oferty
Kurjer Pozn. zdg 71 923

Francuski
konwersacji. Przygotowanie ma-
tury (Dyplom paryski) Plac No-
wowiejski 6a. parter. zdg 71 976

Samouczek rachunkowy
i geometrii
Sitowskiego wyszedł z druku.
1000 zadań rozwiązanych. Łatwa
nauka bez pomocy nauczyciela.
Uniwers. poradnik dla każdego
zawodu. Cena 4.80 zł. Wpłacone
złoty na PKO 301 354 z pioską
5.10. Za zaliczeniem poczt. 5.80
Księgarnia Mikulskiego. Kato-
wice, Marjańska 2. Pg 6057-71.65

Kursy
stenoграфии, pisanie maszyna. —
Poznań, Kantaka 1. zdg 69 421/2

Angielskiego
Francuskiego
Niemieckiego
trzy kursy konwersacyjne roz-
poczynamy drugiego grudnia.
Zapisy wieczorem Marcinow-
skiego 3, I. p. p. 2713

Bezpłatny kurs
wszelkich robót włóczkowych u-
rządzam znowu na ogólnie zry-
necznym. Magazyn robót ręcznych B.
Rackiewiczowa, Pocztowa 29.
Pg 6749-57.168

Udziałem
konwersacji języka niemieckiego.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 102

Kursy stenoграфии
pisanie maszyna, książkowości.
Lekcje prywatne każdego czasu.
Kromczyńska, Ogrodowa 16. II.
zdg 72 516

Studentka
lepszego domu szuka współloka-
torki od 1. 1. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 431

Kroju, szycia
gruntownie, szybko wyucza —
Tomaszewski,
Pocztowa 1 zdg 72 481

Tańców
nowy kurs 3. 12. Witoszkowsky.
Pierackiego 19. Pg 6743-57.158

Szkoła tańców
Szorskiego
W śróde rozpocznie się kurs aka-
demicko - urzędniczy. Pierackie-
go 12. tel. 33-08. zdg 72 462

Kurs rytmiki i plastyki
Walenty Wychowawczy. Dla
pań i dzieci (od 4 lat). Pałac
Dzielnickich (Stary Rynek 78)
wtorki, piątki 4-5. Studium Wy-
chowania Fizycz. (Park Wilso-
na) inne dni 4-5. zdg 72 520

25. MUZYKA
Fortepiany
planina naprawiam
stroje, modernizuje
politurę, fachowo
nastawiam Drygas,
Podgórska 10 a.
zdg 71 004

Planina
transportne fachowo z 8. — Dry-
gas, Podgórska 10a. zdg 71 908

Lekcyj
gry na fortepianie udziela dypla-
mowana nauczycielka. Aleje Mar-
cinowskiego 1. m. 8 (dom na-
rocznikowy). zdg 71 159

Nuty
Wacusi — Nie może być bez Cie-
bie — W niedzielę — Albo on —
albo ja — Semiczek oraz inne
nowości i albumy taneczne polecia
A. Cybulski, Marcina 9/10.
zdg 19 281

Lekcje
fortepianu 6. — Ratajczaka 15.
mieszkanie 4. zdg 72 205

Pianista
potrzebny. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 221

Akordeon
lekcyj szukam. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 72 305

Lekcyj skrzypiec
udziela gruntnie nauczyciel
(konserwatorium) 4 zł miesięcz-
nie

Skalski,
Dąbrowskiego 35/37, mieszkanie
26. zdg 72 334

26. SZUKA POSADY
Poszukuje
dla mej pomocy aptekarskiej
po 2-letniej współpracy stałej
posady od 1. 1. 36. K. Fiebig,
aptekarz w Zerkowie. zdg 71 820

**Wychowawczyni-
pielegniarka**
z dłuższą praktyką poszukuje po-
sady do niemowlęcia — miejsc-
owość obojętna. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 71 824

Praczą
poleciona poszukuje prania. Of-
erty Kurjer Pozn. zdg 71 826

Praczą
akuratna 2 zł. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 71 855

Pomocnik
gastronomiczny 600 zł i więcej
złoty kaucji poszukuje posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 857

Zdolna
buchalterka bilansistka, pierw-
szorzędne referencje poważnych
firm, znajomość różnych syste-
mów szuka posady. Złoty Kurjer
Pozn. zdg 71 852

Sekretarz adwokacki
posiadający kwalifikacje na apli-
kanta adwokackiego młody, zdol-
ny, bezwzględnie sumienny, prac-
owity, c. najlepszych referen-
cjach, przyjmie kandydaci lub
później posadę kierownika kan-
celaryj adwokackiej (mniejszej) —
średniej) ba dzo słomnych wa-
runkach. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 70 299

18-letnia
pisząca na maszynie, znająca
dobre prace biurowe, szuka za-
raz posady początkującej. Łaska-
we oferty Kurjer Pozn. zdg 70 560

**Maszynistka-
kasjerka**
biegła, znająca wszelkie prace
biurowe poszukuje posady. Zło-
żenia do Kurjera Poznańskiego
zdg 71 137

Kierownik młynów
z długoletnią praktyką w wiel-
kich młynach handlowych prze-
prowadzając samodzielnie prze-
budowę, poszukuje posady. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 181

Kelner
kaucja 150 zł. Świadectwa pierw-
szorzędne, lub wyjazd szuka po-
sady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 860

Energiczny
dzielny urzędnik gospodarczy, zo-
naty w silę wiek z dłuższą prak-
tyką, szuka posady na deputat od
1. 1. w. 1. 4. 36 pod ogólną dy-
spozycją. Łaskawe oferty do
Kurjera Poznańskiego zdg 71 536

Młody
pracownik bankowy, przyjmie
prace biurowe, koresp., ewentl.
inna, także w przedsiębiorstwie
handlowym. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 71 541

1 000,—
zł. złoże kaucji obejmując posadę
inkasenta, magazyniera, przedsta-
wiciela. Warunki Kurjer Pozn.
zdg 71 562

Ekspedjentka
delikatosek, kolonialki, 14 lat
praktyki, pracowała samodzielnie
szuka posady zaraz — później
także prowincja. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 71 566

Dziewczyna
z dobrem świadectwem szuka po-
sady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 787

Krawcowa
2 zł dziennie szuka posady. Of-
erty Kurjer Pozn. zdg 71 780

Panienska
skromna, uczciwa przyjmie po-
sade uczeniycie reżenckiej lub
piekarsko cukierkowej. Złoty Kur-
jer Pozn. zdg 71 814

Dziewczyna
nawskroś uczciwa szuka posługi
od zaraz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 71 815

Poszukuje
posady wyreczytelni pani domu
eventl. do pomocy w składzie.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 819

Cukiernik
piernikarz piekarz małym wyna-
grożeniem szuka posady. Of-
erty Kurjer Pozn. zdg 71 823

Kucharka
z dobrimi świadectwami poszu-
kuje posady za małym wynagro-
dzeniem z dzieckiem. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 72 121

Pomocnik fryzjerski
poszukuje posady, miejscowość
oobojetna. Agencja Kurjera Po-
znańskiego, Szamoty, Dworco-
wa 14. zdg 18 999

Panienska
uczciwa z dobrej rodziny, z do-
brimi świadectwami poszukuje
posługi lub do dzieć. Łaskawe
złozzenia uprasza się do Kur-
jera Poznańskiego zdg 72 244

Kaucje
względnie gwarancje złoży książ-
kowy, dobry handlowiec, lat 30,
za uzyskanie posady, względnie
za wynagrodzenie za wskazanie
dobrej posady. Złoty Kurjer
Pozn. zdg 18 989

Kelner
lat 24, kaucja 150,— poszukuje
posady zaraz. Oferty agentura
Kurjera Poznańskiego, Środa,
zdg 18 991

Sumienna
uczciwa wdowa w krytycznym
położeniu, znająca wszelkie pra-
ce szuka jakiegokolwiek zajęcia
Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 283

Radjotechnik
absolwent P. K. R. szereg spe-
cjalizacji, nowoczesna organizacja
przyjmie stanowisko doradcy —
przemysłu handlu. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 72 359

Służąca
do wszystkiego, dobre gotowa-
nie, też wyjazd, dwó probstwo
szuka posady. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 72 382

Panienska
z prowincji, lat 22, przystojna
przyjmie posadę w składzie pie-
czywa obojętna w tym zawo-
dzie, kaucja bankowa. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 72 570

Kierownik — kelner
dobrej prezentacji, uczciwy szu-
ka posady za skromnym wyna-
grożeniem. Miejscowość obo-
jętna. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 72 539

Książkowy
rutynowany sprawach sądowych,
poszukuje posady popołudniowej.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 905

Absolwentka
W.S.H. pisała na maszynie przy-
jme posadę. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 71 909

Posługi
przed południem poszukuje.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 919

Młodsza
posługi całonocnej. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 71 970

Służąca
gotowaniem przyjmie posadę lub
posługę zaraz. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 72 256

Ekspedjentka
tytoniowa poszukuje posady che-
tnie w kiosku. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 187

Młodszy
czeladnik piekarski, dzielny w
swym zawodzie, szuka posady
od zaraz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 72 454

Maturzystka
szuka jakiegokolwiek zatrudnie-
nia. Łaskawe złozzenia Kurjer
Pozn. zdg 72 456

Techniczna
dentystyczna
rok praktyki wykonuje prace w
kancelarii i złoże z pierwszorzęd-
nym świadectwem i referencja-
mi, szuka posady. Złoty Kurjer
Pozn. zdg 72 419

Krawcowa
szyje elegancko, biegle, szuka
posady po domach. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 72 505

Rutynowana
korespondentka
polsko - niemiecka ze znajomo-
ścią stenoграфии poszukuje po-
sady. Pierwszorzędne referencje.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 345

Dziewczyna
z prowincji, uczciwa, czysta, su-
mienna, dobrze polecona z goto-
waniem poszukuje posady od 1.
12. lub 15. 12. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 356

Krawcowa
z prowincji, pierwszorzędna na
eleganckie suknie balowe, wzyw-
tów oraz dziecięce szuka posady
w domu konfekcyjnym lub poza
dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 355

Ekspedjentka
poszukuje posady w składzie kolo-
nialnym lub piekarskim zaraz lub
15. 12., kaucja 100,—. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 72 228

Kucharka
do wszystkiego poszukuje posady
zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 194

Panienska
która pracowała w kolonialce,
uczciwiec, oraz zna szycie szu-
ka podobnej posady. Złoty Kur-
jer Pozn. zdg 18 985

Posługaczka
młoda szuka posługi lub prania.
Świadectwa dobre. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 72 166

Krawcowa
szuka posady po domach. Of-
erty Kurjer Pozn. zdg 72 078

Posługaczka
poszukuje posługi z gotowaniem.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 070

Krawcowa
dobra na płaszcze, suknie, futra.
szuka posady w domu 150. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 72 204

Krawcowa
domowa dobrem szyciem poszu-
kuje posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 544

Praczą
poszukuje prania lub posługi. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 885

Panienska
młoda szuka posady do składu. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 898

Nauczycielka
polonistka poszukuje posady lub
lekcyj dzieciom i dorosłym. Of-
erty Kurjer Pozn. zdg 71 951

Inteligentna
panna, lat 40, zamieszkała w domu
samotnej osoby, małej rodziny
jako samodzielna gospodyni, wy-
magania skromne. Złoty Kurjer
Pozn. zdg 71 959

Praczą
uczciwa. Za Bramką 4. m. 4.
zdg 71 963

Praczą
akuratna, rzetelna, czysto pie-
rze. Złoty Kurjer Pozn. zdg 72 108

Ogrodnik
pszczołarz 30 lat praktyka 13
letnia, bardzo dobrym polecenia-
mi, uczciwy, sumienny, dobrym
znajomością może być podwo-
żym, miejscowość obojętna —
poszukuje posady żonatego lub
samotnego od stycznia lub póź-
niej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 663

50,—
dam za wyszukanie stałej po-
sady kowala, szofera lub innej. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 667

Ogrodnik
barnik, własny sprzęt ogrodn-
czy, nieznacznie wyjeżdża, dobry
fachowiec, zna hodowlę roślin
leśnych, posiada b. dobre re-
ferencje osób świeżych i du-
chowych, lat 30, żonaty, szuka
odpowiedniej posady od stycznia
lub później. Dotąd pracujący sa-
modzielnie jako ogrodnik handlo-
wy. Złoty Kurjer Pozn. zdg 71 146.
Pg 6 721-57.148

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady naj-
chętniej jako druga celem dalszej
praktyki. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 71 613

Administ. majątku
eventl. stanowiska pod dyspozyc-
ję na osobnym folwarku poszu-
kuje zaraz lub później samotny
zawodowy rolnik z 18-letnią
praktyką. Stanisław Jerzykow-
ski, Chodzież Wlkp. zdg 71 936

Zdolna
znająca się na krawiecczyźnie
poszukuje od 15. 12. zajęcia po-
mocy w magazynie, mod lub
u lepszej krawcowej. Bezpłatnie.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 71 798

500 złotych
ofiarnie za wyjednanie posady.
posiadający wyższe wszechstron-
ne wykształcenie, lat 28. Dyskre-
cja, zapewniona. Woticzak, Bzd-
goszcz, Hetmańska 13. zdg 71 763

Urzędnik gosnod.
na stanowisku 7/8 roku prakty-
ki, kawaler, lat 27, syn rolnika,
zamieszany rolnik, uczciwy, zna-
jący kieszonkowość, pisać na
maszynie, dobre referencje, zmie-
ni posadę zaraz lub później. N.
Wojniewicz, Jastrzębniki, N.
Opalenica. zdg 71 761

Szofer-mechanik
z praktyką poszukuje posady. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 740

Szewe
zdolny poszukuje pracy gdziekol-
wiek w Poznaniu i w Polacie.
Tomaszewski, Kalisz, Bolesława
Pobożnego 35. zdg 71 765

Panienska
lat 20 szuka posady ekspedjent-
ki lub kasjerki. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 71 501

Leśniczy
lat 31 obojętny, dokładny, hodo-
wli szkółek, zarządnik, dobry
strzelec poszukuje posady żona-
tego zaraz lub później. Dobre
polecenia. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 71 612

Lekarz
poszukuje posady zastępcy.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 71 938

Inteligentna
do składu, dzieci lub innej. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 089

Pomocnik
kolodziejski, specyfik budowy
karoserii poszukuje posady. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 494

Praczą
szuka prania. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 72 555

Za
dobra posadę biuralistki dam 50
zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 566

Ślusarz-spawacz
znający gicę rur, cienkościenn-
nych na zimno poszukuje pracy.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 568

Ogrodnik
poszukuje posady od 1. 1. 36 lub
później, 12 lat praktyki, zdolny
fachowiec, dobre referencje. —
Złoty Kurjer Pozn. zdg 72 469

Posługi
poszukuje. Złoty Kurjer Pozn.
zdg 72 127

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 71 283

Panienska
do dzieć, wsielkich prac szuka
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 71 884

Dziewczyna
cośkolwiek z gotowaniem szuka
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 71 344

Najnowsze żemperki, berety, szale!

Codziennie napływ ostatnich nowości! Pg 6454

STEFAN KAŁAMAJSKI

Inteligentna
młoda, uczciwa poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 455

Samodzielną
gospośnią poszukuje posady księdza lub wdowca z dziećmi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 402

Poszukuje
posady restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 497

Urzędnik gospodarczy
kawaler, długoletnia praktyka skromne wymagania szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 392

400,—
kaucej złoży handlowiec, lat 27, z dobrymi świadectwami, który pracował w handlu win i wódki oraz w biurach poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 426

Piekarz-cukiernik
przyjmuje posadę na wyjazd, piecowni, kawaler, ostatnio jako kierownik interesu, dobry organizator. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 434

Lekarka - dentystka
przyjmuje zastępstwo posadę. Oferty Warszawa, Poście, restancje. „Znajomość niemieckiego”. zdg 72 449

Krawcowa
dobrym krojem, szyciem, dziennic 1.50 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 453

Pielęgniarka
szuka posady — lekarza, chorej osoby, dzieci. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 457

Sierota
posługi Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 088

Kucharka
do wszystkiego. Zgłoszenia: telefon 63-94. zdg 5040

TEATRY

TEATR POLSKI: Sobota, 30. 11. „Złota ciocia”, premjera, gościnny występ Janusza Warneckiego.
Niedziela, 1. 12. o godzinie 16: „Domino”.

Niedziela, 1. 12. o godzinie 20: „Złota ciocia”, gościnny występ Janusza Warneckiego.

TEATR WIELKI (Opera): Sobota, 30. 11. „Uprowadzenie z Seraju”.

Niedziela, 1. 12. o godzinie 15: „Halka”. **Ceny popularne (0,50—2,— zł.)**

Niedziela, 1. 12. o godzinie 20: „Katja tancerka”.
Poniedziałek, 2. 12. Teatr nieczynny.

TEATR NOWY: Sobota, 30. 11. „Poskromienie złościcy”, premjera.

Niedziela, 1. 12. o godzinie 4: Wiosenne porządki.

Niedziela, 1. 12. o godzinie 8: „Poskromienie złościcy”.

KINA

Poznań, sobota, 30. 11.

ALKAZAR: „Czar wiedźni-
skiego walcu”.

APOLLO: „Wacusz”.

CORSO: „Co mój mąż robi
w nocy”.

GONG: „Platynowa Blondy-
nka”.

GWIAZDA: „Pieśń Kozaka”.

METROPOLIS: Dziś: „Wa-
cuś”; od niedzieli: „Książ-
kę Woroncow”.

OSWIATOWE T. C. L.: —
„Małe kobiety”.

RENAISSANCE: „Toreador
i kobiety” oraz „Kocha-
Lubi, Szanuje”.

SLONCE: o godz. 5 i 7: „Ba-
boona”; o godz. 9: „Sen
nocy letniej”.

SFINKS: „Mężowie do wy-
boru”.

SWIT: „Czerwony wóz”.

TECZA-Lazarz: „Powrót
Frankensteina”.

TECZA-Wilda: „Piotruś”.

WILSONA: „Kleopatra”.

Wdowa
poszukuje posady gospośnią u
księdza lub samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 491

Krawcowa
dobra praktyka 2 zł dziennie po-
szukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 490

Do 500 złotych
kaucej złoży kupiec lat 28 z do-
brymi świadectwami za posadę
makazyniera, podróżującego lub
inkasenta. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 489

Dziewczyna
uczciwa, cośkolwiek z gotowa-
niem. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 552

Rutynowana
ekspedientka branży piekarsko-
cukierniczej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 463

27. WOLNE MIEJSCA

Towarzyszkę
inteligentną, wesołą z wykształ-
ceniem, skromną, znającą je-
zyk niemiecki — oboznana co-
kolwiek z robotkami i szyciem do
15-letniej córki w wiekiem
mieście zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 367

Majster
i kierownik handlowy
potrzebni do fabryki wyrobów
metalowych. Zgłoszenia wóbr ty-
ko z branży z odpisami świad-
ectw, życiorysem i podaniem
wymagań do Kurjera Poznański zdg 71 785

Panienska
praca biurowa 2 godziny dzien-
nie podanie wynagrodzenia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 784

Potrzebna
dziewczyna do posługi. Dąbrow-
skiego 56. m. 10. zdg 71 979

Służąca
restauracyjna, uczciwa z pra-
niem zaraz. Restauracja, Pół-
wiejska 5. zdg 72 075

Starszemu
samotnemu, kulturalnemu panu
powierzę łatwe funkcje w miej-
scowości letniskowej blisko Po-
znań za małym wynagrodze-
niem. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 72 072

Dziewczyna
potrzebna, kuchnia, jadłodajnia.
Wielkie Garbary 35. zdg 72 208

Sekretarka
maszynistka - korespondentka —
znająca język polski i niemiecki
dokładny życiorys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 891

Uczeń
elektromechanik potrzebny. Ła-
dowania akumulatorów. Poznań,
Focha 110. zdg 71 807/8

Potrzebna zaraz
pokojujka
z szyciem, cerowaniem i praso-
waniem sztywnej bielizny. Zgło-
szenia z odpisami świadectw kie-
rować pod adresem: Ewa ks. Ra-
dolin, Jarocin, Zamek. zdg 72 374

Uczennica
potrzebna. Pocztowa 21. zdg 72 284

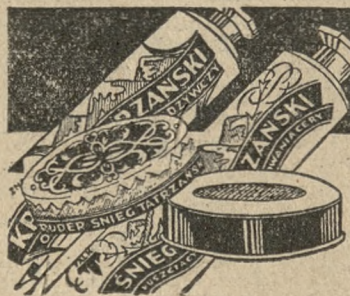
Inkasent
wożny, pożyczka 400,— Oferty Kurjer Poznański zdg 72 018

Ekspedientki
dwie do składu obuwia. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 012

Młoda
dziewczyna do wszystkiego od
zaraz. Ul. Przemysłowa 23, m. 1 zdg 72 110

Kelner
rutynowany potrzebny zaraz. —
Zgłoszenia z fotografią Hotel Po-
lonia, Ostrów. ng 19 003

Domokrążnych
na Poznań do sprzedaży jaj i
masła potrzebujemy. Św. Mar-
cin 56 — 8. zdg 72 364

**SNIEG TATRZAŃSKI KREM I PUDER**

najskuteczniejszy środek do racjonalnej
pielęgnacji twarzy.

FALKIEWICZ-POZNAŃ

FABRYKA PERFUM I KOSMETYKÓW ZAŁ. 1911 W PARYŻU

Pg 6492-45.109

Panienska
do dzieci z praktyką, inteligentna,
z szyciem, przychodnia na cały
dzień potrzebna. Zgłoszenia od
7-mej. Wierzbicze 13 — 6.
zdg 72 137

Służąca
potrzebna, czysta gotowaniem. —
Szamarzewskiego 27/20.
zdg 71 939

**Wspólnika —
współniczek**
czynnej gotówka, tysiąc, skład
cukierków, kawiarnia poszukuje
samotnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 120

Wielki wybór **MEBLE** Piękne wzory

M E B L E

Fabryka i magazyny
Górna Wilda 134
Wystawa:
ul. Kantaka 1

ng 18 079

**W. NOWAKOWSKI
i SYNOWIE**

UWAGA:
Od 1 grudnia
nadzwyczajna o-
kazja zakupu róż-
nych stolików, etażerek, fotelików
itp. z wystawy pracy, ul. Kan-
taka 1.

Ceny obniżone **MEBLE** Dogodne warunki

Dziewczę
uczciwe do lekkich prac domo-
wych. Gburek, Orzeszkowej 13.
zdg 72 413

Potrzebny
zaraz robotnik bezwzględnie uc-
ziwy, silny ponad lat 18. Zgło-
szenia podaniem referencji Kur-
jer Poznański zdg 71 772

Potrzebna
dziewczyna do posługi. Dąbrow-
skiego 56. m. 10. zdg 71 979

Służąca
restauracyjna, uczciwa z pra-
niem zaraz. Restauracja, Pół-
wiejska 5. zdg 72 075

Starszemu
samotnemu, kulturalnemu panu
powierzę łatwe funkcje w miej-
scowości letniskowej blisko Po-
znań za małym wynagrodze-
niem. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 72 072

Dziewczyna
potrzebna, kuchnia, jadłodajnia.
Wielkie Garbary 35. zdg 72 208

Sekretarka
maszynistka - korespondentka —
znająca język polski i niemiecki
dokładny życiorys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 891

Uczeń
elektromechanik potrzebny. Ła-
dowania akumulatorów. Poznań,
Focha 110. zdg 71 807/8

Potrzebna zaraz
pokojujka
z szyciem, cerowaniem i praso-
waniem sztywnej bielizny. Zgło-
szenia z odpisami świadectw kie-
rować pod adresem: Ewa ks. Ra-
dolin, Jarocin, Zamek. zdg 72 374

Uczennica
potrzebna. Pocztowa 21. zdg 72 284

Inkasent
wożny, pożyczka 400,— Oferty Kurjer Poznański zdg 72 018

Ekspedientki
dwie do składu obuwia. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 012

Młoda
dziewczyna do wszystkiego od
zaraz. Ul. Przemysłowa 23, m. 1 zdg 72 110

Kelner
rutynowany potrzebny zaraz. —
Zgłoszenia z fotografią Hotel Po-
lonia, Ostrów. ng 19 003

Domokrążnych
na Poznań do sprzedaży jaj i
masła potrzebujemy. Św. Mar-
cin 56 — 8. zdg 72 364

Pokojujka
zdolna do dworu 20 zł. Zgłosze-
nia, poniedziałek Wyspiańskiego
9 II godzina 4—6. zdg 71 775

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna. Hotel
National, św. Marcina 30.
zdg 71 835

Kucharka
obeznana z wszelkimi pracami
domowymi znająca wykwinna
kuchnię na stałą posadę po-
trzebna od 15-go grudnia br. lub
później. Posada jest na prowinc-
ji w małżeństwie. Zgłoszenia z
odpisem świadectw do Kurjera
Poznański zdg 71 420

Wielki wybór **MEBLE** Piękne wzory

M E B L E

Fabryka i magazyny
Górna Wilda 134
Wystawa:
ul. Kantaka 1

ng 18 079

**W. NOWAKOWSKI
i SYNOWIE**

UWAGA:
Od 1 grudnia
nadzwyczajna o-
kazja zakupu róż-
nych stolików, etażerek, fotelików
itp. z wystawy pracy, ul. Kan-
taka 1.

Ceny obniżone **MEBLE** Dogodne warunki

Dziewczę
uczciwe do lekkich prac domo-
wych. Gburek, Orzeszkowej 13.
zdg 72 413

Potrzebny
zaraz robotnik bezwzględnie uc-
ziwy, silny ponad lat 18. Zgło-
szenia podaniem referencji Kur-
jer Poznański zdg 71 772

Potrzebna
dziewczyna do posługi. Dąbrow-
skiego 56. m. 10. zdg 71 979

Służąca
restauracyjna, uczciwa z pra-
niem zaraz. Restauracja, Pół-
wiejska 5. zdg 72 075

Starszemu
samotnemu, kulturalnemu panu
powierzę łatwe funkcje w miej-
scowości letniskowej blisko Po-
znań za małym wynagrodze-
niem. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 72 072

Dziewczyna
potrzebna, kuchnia, jadłodajnia.
Wielkie Garbary 35. zdg 72 208

Sekretarka
maszynistka - korespondentka —
znająca język polski i niemiecki
dokładny życiorys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 71 891

Uczeń
elektromechanik potrzebny. Ła-
dowania akumulatorów. Poznań,
Focha 110. zdg 71 807/8

Potrzebna zaraz
pokojujka
z szyciem, cerowaniem i praso-
waniem sztywnej bielizny. Zgło-
szenia z odpisami świadectw kie-
rować pod adresem: Ewa ks. Ra-
dolin, Jarocin, Zamek. zdg 72 374

Uczennica
potrzebna. Pocztowa 21. zdg 72 284

Inkasent
wożny, pożyczka 400,— Oferty Kurjer Poznański zdg 72 018

Ekspedientki
dwie do składu obuwia. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 012

Młoda
dziewczyna do wszystkiego od
zaraz. Ul. Przemysłowa 23, m. 1 zdg 72 110

Kelner
rutynowany potrzebny zaraz. —
Zgłoszenia z fotografią Hotel Po-
lonia, Ostrów. ng 19 003

Domokrążnych
na Poznań do sprzedaży jaj i
masła potrzebujemy. Św. Mar-
cin 56 — 8. zdg 72 364

Kucharka
obeznana z wszelkimi pracami
domowymi znająca wykwinna
kuchnię na stałą posadę po-
trzebna od 15-go grudnia br. lub
później. Posada jest na prowinc-
ji w małżeństwie. Zgłoszenia z
odpisem świadectw do Kurjera
Poznański zdg 71 420

Wielki wybór **MEBLE** Piękne wzory

M E B L E

Fabryka i magazyny
Górna Wilda 134
Wystawa:
ul. Kantaka 1

ng 18 079

**W. NOWAKOWSKI
i SYNOWIE**

UWAGA:
Od 1 grudnia
nadzwyczajna o-
kazja zakupu róż-
nych stolików, etażerek, fotelików
itp. z wystawy pracy, ul. Kan-
taka 1.

Ceny obniżone **MEBLE** Dogodne warunki

Paramint odkaża krtań i jamę uszną

ng 16 901/2

Służąca
dobre gotowanie. Przecznicza 6,
m. 6. zdg 71 912

Dziewczyna
czysta, uczciwa, gotowaniem. —
Gen. Prądzyńskiego 11 — 3.
zdg 72 378

Kupiec
dobrej prezentacji, wymowny po-
szukuje zastępstwa; branża obo-
jętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 538

Podróżujący
młody inteligentny pilny z bran-
ży drogerijnej lub spożywczej
od zaraz ewtl. stycznią. Tylko
pierwszorzędne referencje, kau-
cja lub gwarancja spowodu in-
kasa konieczna. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 556

28. ROZRYWKA

Milowody
Sanatorium czynne cały rok —
Elektro, kardjograf, roentgen
dżatarnia, krótko, długofalowa,
wodolecznictwo, płókanie kiselek
etc. Adres: Milowody, per Obor-
niki, woj. poznański. d 4543

Co zrobić jutro
od samego ranka? U
Łączkowskiego
zasiadaj do śniadanka. Bo w tej
kuchni za parę groszy, śniada-
nie biesiada jest dla smakoszy...
Fr. Łączkowski, św. Marcina 29.
dg 5 005

„Twardy Leń”
jeden tydzień humorystyczny
Ziem Zachodnich ukaże się ju-
tro. Redakcja i Administracja
Poznań, Al. Pilsudskiego 1, tel.
17-99. Prenumerata roczna 8,—,
półroczna 4,20, kwartalna 2,20 w
dom. Zamówić można pocztówką
lub wpłatą prenumeraty na kon-
to czekowe P. K. O. 206 191. —
Exemplarz pojedynczy 20 gro-
szy. Zadać wszędzie. Pg 6 700-46.141

Tramwajowe znaczki
Wypożyczalnia książek, Wilak,
Focha 50. zdr 71 832

Joan Crawford
Przez wszystkich uwielbiana
**nieodwołalnie do
niedzieli**
Trójkąt warców w
Kinoteatr „Sfinks”.
zdg 71 993

Milo
weselo zabawisz się jedynie tylko
w „Edenie”, plac Działowy.
Pg 6 885-57.157

Jean Harlow
jako
Wybuchowa Blondynka
Kino „Gong”. p 2 717

Wystawa zabawek, lalek i premij
zg 400 przy Chwaliszewie nr. 3/4 i 74.

BIELIZNA damska WEŁNIANA i jedwabna
najkorzystniej z firmy
Aleje Marcinkowskiego nr. 13. „PANI”
dg 4910

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Kinoteatr „Gwiazda”
Aleje Marcinkowskiego
Pieśń Kozaka
z Jose Mojica i Rosita Moreno —
tylko jeszcze 3 dni do poniedział-
ku włącznie. zdg 72 036

„Ich nocce”
Szalone! Upojone! Radosne! Clau-
dette Colbert — Clark Gable
od poniedziałku
Kinoteatr „Sfinks”. zdg 72 000

Londyńska
Maszynistka poleca swym by-
walcom sympatyczny wieczór.
Koncert artystyczny. zdg 72 461

100% więcej odbiorników
sprzedaliśmy
w listopadzie

niz w październiku. Niema lepszego
dowodu, że nasze odbiorniki są
lepsze i tańsze. Oto nasze modele:
„Ultra - Selector” uniwersal-
ny, niedrogi, niony odbior-
nik na pra-
stały i zmien-
ny, mistrz se-
lekcyj: sily i to-
nu! Zasięg prze-
szło 60 stacji
europejskich i
zamorskich. —
Każde prów-
nanie wykaże
tembardziej, że
jest

100 złotych tańsz!
Dalej odbiorniki na akumulator-
baterie: